

YEŞİL
KAPSÜL

CARTER DICKSON

Çeviren:
Enver GÜNSEL

MARCUS CHESNEY : Lüks şeftali yetiştiren bir zengin... ..
JOSEPH CHESNEY : Doktor. Marcus'un kardeşi... ..
MARJORİE WILLS : Marcus'un ölen kızkardeşinin kızı... ..
GEORGE HARDING : Marjorie'nin nişanlısı... ..
WILBUR EMMET : Marcus'un işlerini idare ediyordu... ..

PROF. INGRAM : Emekli. Marcus'un arkadaşı... ..
MİSİS TERRY : Şekerci kadın... ..
FRANKİE DALE : Zehirlenen çocuk... ..
CROW : Başkomiser... ..
BOSTWICK : Komiser... ..
MAC ANDREW ELLIOT : Scotland—Yard komiserlerinden... ..

...Ve
Doktor Gideon Fell

AKBA YAYINEVİ
Bu kitap 1976 yılında
Akba Yayınevi tarafından
Tercüme Polis Romanları
serisinin 114. kitabı
olarak İstanbul'da
yayınlanmıştır.

□

[AKBA] kelimesi;
[KEDİBAŞI] monogramı ve

PARALEL ÇİZGİLER

[Bu çizgilerin kullandığımız ve kullanacağımız sağa eğri sola eğri düz ve dik şekilleri]

Markalar Kanunu hükümleri dairesinde tescillidir.

Aynen veya benzetilerek kullanılamaz.

MEZARLAR SOKAĞINDA

Bir adamın hatırladığına göre, vak'a Pompeii'de bir evde başladı. Bu adam, sessiz, sıcak öğleden sonrası, Mezarlar Sokağının İngilizce konuşmalarla bozulan sükûnetini, harap bahçedeki çiçekleri ve güneş gözlüğü takmış bâzı kimselerin arasında duran beyazlı kıızı asla unutmadı.

Bu adam bir iş için Napoli'ye gelmiş ve bir hafta kalmıştı; fakat işinin bu vak'a ile hiç bir alâkası yoktu. Buna rağmen olanlar onu 19 Eylül Pazartisine kadar meşgul etti. Ancak o gün serbest kalabilmişti. O akşam Roma'ya gidecek ve oradan da Paris yolu ile Londra'ya dönecekti. O gün öğleden sonra biraz etrafı görmek istedi. Tarihî yerleri görmekten hoşlandığı için bir müddet sonra kendisini günün bu en sessiz saatinde Mezarlar Sokağında buldu.

Mezarlar Sokağı, Pompeii duvarlarının dışında bulunur ve Herculaneum Kapısından aşağı doğru parke bir sokak hâlinde uzanır. İki tarafında bulunan ağaçlar bu ölüler sokağını âdetâ canlandırır. Bu sokakta eski Romalı asillerin mezarları bulunmaktadır.

Hava oldukça sıcaktı. Adam kendini yorgun hissediyordu. Bir saatten beri oralarda dolaşıyordu. Başlarında bulunan bir rehberle dolaşmakta olan bir guruptun başka kimseyi görmemişti. Bu gurup da birden Hazine Sokağının başında görünmüş ve sonra yine aniden koca harabelerin arasında kaybolmuştu:

Mezarlar Sokağı onu kasabanın sonuna getirmişti. Daha dolaşıp, dolaşmamak hususunda düşünürken birden mezarların arasında bulunan evi gördü. Görünüşe göre, ev çok eski olup Romalı bir asilin evi olacaktı. Pompeii'nin parlak devrinde yapıldığı belliydi. Bir an düşündükten sonra merdiveni tırmandı. Eve girdi. Duvarların iç kısmı oldukça rutubetliydi ve bakımsız kalmıştı. Sütunlarla dolu bahçe ise oldukça bakımlı görünüyordu. Harap olmuş bir çeşmenin etrafı çeşitli çiçeklerle doluydu. Birkaç adım attıktan sonra uzamış otların fısıltısına karışan İngilizce konuşmalar duyarak durdu.

Beyazlar giymiş bir genç kız, çeşmenin önünde durmuş, onun bulunduğu tarafa bakıyordu. Güzel olduğu kadar zeki de olduğu ilk bakışta belli oluyordu. Koyu kahverengi saçları ortadan ayrılmış ve kulaklarının arkasından geriye atılarak ensesinde bukleler meydana getirmişti. Oval bir yüzü, dolgun dudakları vardı.

Yüzündeki ciddî ifâdeye rağmen, gözlerinden iyi kalpli bir insan olduğu anlaşılıyordu. Bütün bunlara rağmen genç kızın sinirlenmiş olduğu görülüyordu.

Genç kızın önünde, siyah saçlı, gri elbiseli bir delikanlı vardı. Bir gözünü, elindeki sinema makinesinin görüntü camına dayamıştı. Bir müddet sonra sinema makinesi çalışmaya başladı. Bir yanağı makinenin yan kısmına dayalı olan genç adam ağzının köşesinden konuşarak. «Bir şeyler yap, canım!» dedi, «Gülümse, eğil, bir sigara yak, bir şeyler yap işte! Orada öyle kımıldamadan durduktan sonra neden film çekelim, fotoğraf çekeriz daha iyi.»

«Ama George, ne yapabilirim ki?»

«Söyledim ya! Gülümse, eğil veyahut...»

Yaptıkları her hareketin tetkik edileceğini bildikleri için şaşırın herkes gibi, genç kız da tereddüt içindeydi. Bir müddet ciddî bir yüzle düşündükten sonra zoraki bir tebessümle kameraya baktı. Sonra elindeki beyaz çantasını havaya kaldırdı ve salladı. Oradan uzaklaşmak, kaçmak istermiş gibi etrafına bakındı. Sonunda tekrar kameraya bakarak güldü.

Genç adam ise, bir film rejisörü gibi, «Filmi bitiriyoruz,» diye homurdandı.

Kapının önünde, guruptan sâdece dört, beş metre mesafede olan yabancı, birden, genç kızın çok endişeli olduğunu, kameranın sesinden dahi sinirlendiğini ve tabii görünmek için büyük bir gayret sarfettiğini anlamıştı.

«Peki daha ne yapabilirim?»

«Hiç olmazsa biraz yürü, birkaç adım at. Şöyle sağa doğru git biraz. Şu arkandaki sütunları da çekmek istiyorum.»

Gurupta bulunup, yumruklarını kalçalarına dayamış olarak olanları seyreden bir adam anlaşılmayan bir şeyler homurdandı. Bu, gözündeki güneş gözlüklerinden yaşı pek belli olmayan, ufak, tefek bir adamdı. Fakat

şakaklarının soluk derisinden ve Panama şapkasının kenarlarından görünen beyaz saçlarından pek genç olmadığı belli oluyordu.

Kimsenin konuşmadığını görünce, «Bu yaptığınız şaklabanlık,» dedi, «Demek onun arkasındaki sütunları da almak istiyorsun ha! Senin istediğin Marjorie'nin filmi değil. Şu Pompeii evini bile almak istemiyorsun. Bütün istediğin Marjorie ile beraber etrafı çekmek sonra do herkese buraya geldiğini göstermek, değil mi? Böyle şeylerden hiç hoşlanmam ben.»

Kalin bir ses, «Hoşlanmayacak ne var bunda?» diye sordu. Bunu söyleyen, genç çiftin diğer tarafında bulunan, iri, yarı, kısa, kızıl sakallı bir adamdı.

Panama şapkalı adam, yine. «Şaklabanlık!» diye homurdandı.

İri, yarı adam, «Seninle aynı fikirde değilim,» diye cevap verdi, «Ne istediğini de anlamıyorum, Marcus. Ne zaman görülmesi gereken bir yere gitsek böyle yapıyorsun. Görülecek yerleri görmedikten sonra seyahate çıkmanın mânâsı nedir, söyler misin? Binlerce insanın yaptığı şeyleri saçma buluyorsun. Bir mânâsı, zevki olmasa, binlerce insan, senelerden beri böyle yerleri görmek için neden seyahat etsin, para harcasın?»

Panama şapkalı adam, «Konuşmana dikkat et,» dedi, «Böyle bağırıp durma bana. Sen böyle şeyleri anlamazsın, asla da anlamayacaksın. Burada ne gördün meselâ, söyler misin? Şimdi neredeyiz?»

Diğeri, «Bunu öğrenmek hiç de zor değil, yalan mı delikanlı?» dedi ve siyah saçlı genç adama döndü.

Delikanlı, isteksiz bir tavırla kamerayı durdurdu ve çantasına koyduktan sonra cebinden çıkardığı bir kitabın sahifelerini karıştırmaya başladı.

Bir müddet sonra hafifçe öksürdü ve, «Otuzdört numara, iki yıldız. Arrius Diomedes'in Villâsı,» diye okumaya başladı, «Bu şekilde isimlendirilmesinin sebebi...»

İri, yarı adam, «Yok canım,» diye onun sözünü kesti, «Bunu on dakika önce görmüştük. Hani şu, bütün iskeletlerin bulunduğu yer.»

Genç kız, «Hangi iskeletler?» diye itiraz etti, «Biz iskelet filân görmedik ki, Doktor Joe.»

İri, yarı adamın öfkeleniği, güneş gözlüklerinin arkasından belli oluyordu. Şapkasını başına bastırarak genç kıza döndü ve, «Ben iskelet gördüğümüzü söyledim mi?» dedi, «Sâdece iskeletlerin bulunduğu yer dedim. Hani şu, yolun biraz ilerisinde, hatırladınız mı? Sıcak küfler birçok insanı orada gömmüş, ve öldürmüş, sonradan iskeletleri bulunmuş. Şu, yeşil sütunlu binaydı.»

Panama şapkalı, kısa boylu adam kollarını kavuşturdu ve öfkeli bakışlarla onları süzdü.

«Söylediğin doğru değil, Joe, bunu bilmelisin.» Doktor Joe, «Hangisi doğru değil?» diye sordu. «O sütunlar yeşil değildi. Size kaç kere söyledim ki, normal bir insan gördüğünü veya duyduğunu tam olarak tekrar edemez. Dikkatli değilsiniz, hiç dikkat etmiyorsunuz. Doğru değil mi, Profesör?»

Hafifçe döndü. Omuzunun üzerinden geriye doğru baktı. Gurupta iki erkek daha vardı. Bu iki kişi, sütunların gölgesine sığınmışlardı. Yabancı onları pek iyi göremiyordu. Sâdece bu iki kişiden birinin genç, diğerinin de orta yaşlı olduğunu farketmişti. Bu iki kişi, bir yerden buldukları lâv veya kaya parçasını bir pertavsızla tetkik ediyorlardı. Her ikisinin de koyu renk güneş gözlükleri vardı.

Sütunların gerisinden bir ses, «Arrius Diomedes'in villâsını boşver şimdi,» dedi, «Bu ev kime aittir onu söyle.»

Kamerası omuzuna asılı genç elindeki kitaba bakarak, «Tamam, şimdi buldum,» diye cevap verdi, «Kusura bakmayın, yanlış sahifeye bakmışım. Burası otuzdokuz numara, değil mi? Evet, tamam işte! Otuzdokuz numara, üç yıldız. Zehirci Aulus Lepidus'un evi.»

Etrafta derin bir sessizlik hüküm sürüyordu.

O ana kadar guruptakilerin samimi dost veya akraba olduğu ve yaşlıların yorgunluk ve sıcağın tesiri ile sinirli oldukları belli oluyordu. Birbirlerine olan benzerlikleri ve öfkeli konuşmalarından Doktor Joe ile Panama şapkalı ve Marcus denen adamın kardeş olduklarını anlamak oldukça kolaydı. Marjorie isimli kız da muhakkak onların yakın akrabaları olacaktı, her şey normal görünüyordu.

Fakat rehber kitaptan okunan kelimeler nedense havayı birdenbire değiştirmişti. Etraftaki havanın değiştiğinden haberdar olmayan tek kişi, elindeki kitabı okumaya çalışan delikanlıydı. Guruptakilerin hepsi, birden irkilmiş ve yerlerinde hafifçe kımıldadıktan sonra hareketsiz kalmışlardı. Dört çift güneş gözlüğü, ortada kalan genç kızın üzerine dikilmiş bulunuyordu. Gözlüklerin üzerine düşen güneş ışıkları, onları âdeta birer maske hâline sokuyordu.

Doktor Joe, okunanı anlamamış gibi, «Ne dedin, anlamadım?» dedi.

Genç adam, «Zehirci,» diye tekrarlardı, «Girişteki mozaik üzerine işlenmiş kılıç ve ağaç şekillerinden, Mommsen, bu villânın...»

«Evet, evet anladık, bu adam ne yapmış onu söyle sen.»

Delikanlı, «Varro'ya göre, aile fertlerinden beş kişiyi mantar zehiri ile öldürmüş,» diye devam etti ve sanki etrafında cesetler görmek istiyormuş gibi garip bakışlarla bakındı. Sonra, «Vay canına!» diye söylendi,

«Demek ki o zamanlar, böyle toptan adam öldürenler kolayca yakayı kurtarıyorlarmış.»

Birden, etrafındaki garip havayı farkettiler; ensesinde saçlarının dimdik olduğunu hissettiler. Elindeki kitabı kapattı. Hafif bir sesle konuştu.

«Bana bakın, Söylenmemesi gereken bir şey mi söyledim? Cevap verin bana.»

Marjorie, diğerlerinin konuşmasını beklemeden ileri atıldı. Sakin bir tavırla, «Yok canım! Onu da nerden çıkardın?» dedi, «Zâten Marcus amcanın boş zamanlarla da cinayet meseleleri ile uğraştığını herkes bilir. Cinayet problemlerini incelemekten zevk alır. Öyle değil mi?»

Marcus amca, «Tabii, tabii,» diye tasdik etti. «Söyler misiniz, Mister... kusura bakmayın isminizi hep unutuyorum...»

Marjorie, «Amca, onun ismini çok iyi biliyorsun!...» diye bağırdı.

Genç adamın gösterdiği büyük hürmetten, Marcus'un sâdece amca değil genç kızın babası rolünü de yüklenmiş olduğu belli oluyordu. Delikanlı, bir an düşündükten sonra, nâzik bir tavırla, «İsmim Harding, efendim,» diye cevap verdi, «George Harding...»

«Ah, tamam, tamam, şimdi hatırladım. Söyleyin bakalım Mister Harding, Bath yakınlarında bulunan Sodbury Cross isimli bir yer biliyor musunuz?»

«Hayır, efendim, neden sordunuz?»

«Çünkü biz ordan geliyoruz da, ondan.»

Bunu söyledikten sonra birkaç adımda çeşmenin yanına gitti. Bir nutuk verecekmiş gibi kenara oturarak iyice yerleşti. Şapkasını ve gözlüğünü çıkarıp dizlerinin üzerine koydu. Kır saçları ve zeki görünüşlü mavi gözleri böylece meydana çıkmıştı. Yanağının buruşmuş derisini bir müddet kaşdıktan sonra genç adamın yüzüne baktı.

«Evet, Mister Harding, şimdi biraz ciddî olarak konuşalım bakalım. Bana öyle geliyor ki, Marjorie ile aranızdaki dostluk, gemide tanışan iki gencin flörtünden biraz ileri gibi. Herhalde ikiniz de bu hususta oldukça ciddisiniz veya öyle zannediyorsunuz.»

Gurubun havasında yeniden değişiklik olmuştu. Geride duran iki kişiden, güleç yüzlü ve şapkasını geriye doğru itmiş olanı, hafifçe öksürdü ve, «Kusura bakmayın,» dedi, «Ben şöyle biraz aşağı kadar inmek...»

Yanındaki uzun boylu, zayıf ve oldukça çirkin yüzlü olan arkadaşı, olanlara aldırılmıyormuş gibi arkasını dönmüş ve evin içine bakmaya başlamıştı.

Marcus, bir müddet hiç bir şey söylemeden onlara baktı. Sonra kuru bir sesle, «Saçmalamayın canım!» diye söylendi, «Aileden olmasanız bile bizim bildiğimiz her şeyi siz de biliyorsunuz. Onun için oturun, oturduğunuz yerde!»

Genç kızın canı sıkılmıştı. Yaşlı adama döndü ve, «Marcus amca,» dedi, «Şimdi böyle şeyleri konuşmanın zamanı mı yâni?»

«Gayet tabii, şekerim.»

Doktor Joe, öfkeli bir sesle lâfa karıştı, «Doğru söylüyor tabii,» dedi, «Hayâtında bir kere olsun... Marcus, doğru söylüyor kızcağız.»

George Harding de birden doğrulmuş, kendini müdafaa etmek gerektiğini duymuştu. Yaşlı adamın yüzüne bakarak, «Sizi temin ederim ki, efendim...» diye başladı.

Fakat Marcus amca, elini kaldırarak onun sözünü kesti. «Tamam, tamam, bütün bunları biliyorum, karşımda da öyle dikilip durmayın. Canınız sıkılmasın canım! Söylediklerimde anormal bir şey yok ki! Nihayet herkes evlenir ve evlendiği zaman da ne yapacağını bilir. Ben de sizin akli başında insanlar olduğunuzu biliyorum. Yalnız şunu unutmayın ki, evlenmek için benim iznimi almanız şarttır.»

Doktor Joe, sert bir sesle, «Benim de tabii,» diye ilâve etti.

Marcus, canı sıkılmış gibi, «Rica ederim,» dedi, «Tabii ki, kardeşimin de izni gerekli böyle bir şey için... Seni sâdece bir aydan beri, seyahat esnasında tanıdık. Yeğenimle alâkalanmaya başladığın zaman hemen avukatlarıma telgraf çektim ve hakkında bâzı bilgiler topladım. Şunu söyleyebilirim ki, öğrendiklerim beni oldukça memnun etti, geçmişin temiz. Ailen hakkında bir şey öğrenemedim ve zannedersen kimsen yok, aynı zamanda parasızın da...»

George Harding bir şeyler söylemek için ağzını açtı, fakat Marcus onu konuşturmadı.

«Evet, evet Kimyevî araştırmaların ve çalışmalarının büyük bir servet getireceği hakkında her şeyi biliyorum. Fakat ikinizin hayâtı buna bağlı olsa bile, bu işe beş para yatırmayacağımı da söylemek isterim.

Araştırmalardan hiç hoşlanmam ve böyle bir şeye para yatırmayı da asla düşünmem. Belki sen bu işten iyi bir netice alırsın, bilemem. Normal çalışmana devam edersen hayâtını devam ettirebilir ve belki Marjorie'den de bir şeyler koparabilirsin. Söylediklerim anlaşılıyor mu?»

George tekrar konuşmak istedi, fakat bu sefer de Marjorie söze karıştı. Genç kızın yüzü biraz kızarmıştı, fakat gözlerindeki ifâde gayet samimi idi ve oldukça sakin görünüyordu.

Genç adamın yüzüne bakarak, «Evet de, olsun bitsin,» dedi, «Zâten fazla bir şey söylemene de izin vermezler.»

Şapkasını iyice bastırmiş, parmaklıkların üzerine dayanmış olan ve konuşulanları büyük bir alâkayla dinleyen adam, dikkati üzerine toplamak ister gibi elini kaldırdı ve, «Bir dakika, Marcus,» dedi, «Aileden olmamamıza rağmen Wilbur'a da, bana da burda kalmamızı söyledin. O halde izin verirsen ben de bir şey söyleyeyim. Bu delikanlıyı böyle sorguya çekmek sence doğru mu? Yâni bu genç adam...»

Marcus, sert bakışlarla onu süzdü.

«Ona bâzı şeyler söylemem sizce sorguya çekmek mânâsına geliyorsa bilmem. Ama bu şekilde düşünmemenizi isterim. Nedense bütün yazarlar bu şekilde düşünürler ve sen de aynı havadasın, Profesör. Emin olun ki, buna canım sıkılıyor. Benim bütün istediğim, Mister Harding'i biraz tanımak. Anlaşıldı mı?»

George, «Evet,» dedi.

Profesör, hafif bir tebessümle, «Amaan, bırakın canım!» diye homurdandı.

Marcus, çeşmenin kenarında biraz daha geriye gitti; birkaç santim daha gerilese suya düşecekti. Fakat oldukça sakinleşmiş görünüyordu. Sesini biraz değiştirerek, «Mademki her şey anlaşıldı, bizim hakkımızda bâzı şeyleri öğrenmen lâzım, delikanlı,» diye devam etti, «Acaba Marjorie sana bizlerden bahsetti mi hiç? Pek zannetmiyorum. Eğer bizim, durmadan böyle gezen, senenin bu mevsiminde üç aylık tatil yapan zenginler olduğumuzu zannediyorsan yanılıyorsun, bunu kafandan çıkarmalısın. Evet, oldukça zengin sayılıyorum, ama öyle âvâre gezen zenginlerden hiç değilim. Şu gördüklerin de pek gezemezler, boş dolaşmalarına asla izin vermem onların. Çok çalışırım; kendimi bir iş adamından ziyâde bir ilim adamı saymama rağmen, çok iyi bir iş adamıyım. Kardeşim Joseph Sodbury Cross'da doktorluk yapar ve tembel olmasına rağmen çalışır, çünkü ben çalışmasını isterim. İyi bir doktor değildir ama herkes sever onu.»

Doktor Joe'nun yüzü, güneş gözlüklerinin arkasında kıpkırmızı olmuştu.

Marcus, «Lütfen sesinizi kesin,» diye devam etti, «Surda gördüğün Wilbur Emmet, benim işlerime bakar.»

Bunu söylerken, biraz geride duran uzun boylu ve çirkin genç adamı gösteriyordu. Wilbur Emmet hiç kımıldamadan onu dinliyordu. Marcus'a büyük bir hürmet beslediği hemen belli oluyordu.

«Evet, onu işe aldığım zamandan beri durmadan çalışıyor. Şu kabak kafalı şişman Profesör Ingram sâdece bir aile dostudur. Şimdilik çalışmıyor, ama ben istersem o da çalışmaya başlar hemen. İşte böyle Mister Harding, benim ailenin reisi olduğumu sakın aklından çıkarma. Ben zâlim bir insan değilim ve çalışanı mükâfatlandırmaktan da hoşlanırım. Bunu herkes söyleyecektir sana. Her şeyin istediğim gibi olmasını isterim, anlaşıldı mı?»

George, «Evet,» dedi.

Marcus, hafif bir tebessümle, «Tamam,» dedi ve devam etti, «Şimdi belki de neden bu kadar uzun bir seyahate çıktığımızı merak ediyorsundur. Onu da söyleyeceğim sana. Bu üç aylık seyahatin sebebi, Sodbury Cross'ta önüne geleni zehirleyen bir delinin bulunmasıdır.»

Çevreyi yine derin bir sessizlik kaplamıştı. Marcus bir müddet evvel çıkarmış olduğu güneş gözlüğünü tekrar taktı.

«Ne o, dilini mi yuttun? Köyde bir çeşme veya pazar olduğunu söylemedim. Önüne geleni zehirlemek isteyen bir deli var dedim. Evet, bu deli sırf kendi zevki için, üç küçük çocuk ve onsekiz yaşında bir genç kıızı strikinle zehirledi. Çocuklardan biri öldü ve o ölen çocuğu da Marjorie çok severdi.»

George Harding tekrar konuşmak üzere ağzını açtı ve yine vazgeçti. Elindeki rehber kitabına baktı ve sonra kitabı alelacele cebine koydu. Bir an düşündükten sonra, «Özür dilerim...» diye başladı.

«Hayır, beni dinle. Marjorie sinirleri bozulduğu için birkaç hafta kendine gelememi, hastalandı. İşte bu sebeple ve diğer bâzı...» durdu ve gözlüğünü düzeltti, «Evet, bâzı sebeplerle bu seyahate çıktık.»

Doktor Joe, yere bakarak bir şeyler mırıldandı.

Fakat Marcus onu susturdu ve, «Evet Mister Harding, Çarşamba günü, Napoli'den kalkacak Hakozaki Maru gemisiyle dönüyoruz. Onun için 17 Haziranda Sodbury Cross'ta olanlar hakkında bir şeyler bilmen iyi olur,» diye devam etti. «Bizim orda High Sokağında bir şekerçi ve tütüncü dükkânı vardır ve sahibi de Misis Terry isminde bir kadıncağızdır. Bahsettiğim çocuklar, bu kadının sattığı kremalı çukulatalarla zehirlendiler; çukulatalar strikinliydi. Tabii kadın her zaman zehirli çukolata satmazdı. Polisin söylediğine göre birisi, normal çukulataları zehirli olanlarla değiştirmiş...» Sustu ve bir müddet düşündü, «Meselenin garip tarafı şu ki, bu işi yapabilecek olan yâni dükkâna giren herkes Sodbury Cross'ta tanınmıştır; zehirli çukulataları oraya koyan şahıs bir yabancı değildi. Anlatabiliyor muyum?»

«Evet efendim anlıyorum.»

Marcus, «Şu anda kendim için konuşuyorum,» diye devam etti. «Ben, bir an önce dönmek için sabırsızlanıyorum.»

Doktor Joe, dayanamadı ve, «Aman ne güzel şey!» diye bağırды, «Hiç olmazsa, doğru dürüst sigara, çay içebileceğiz artık.»

Geride duran uzun boylu, çirkin yüzlü genç adam ilk defa konuşuyordu. Derin, esrarlı bir sesi vardı. Ellerini, mavi ceketinin ceplerine sokmuştu:

«Özür dilerim ama, efendim, Temmuz ve Ağustos aylarında uzaklaşmamız hiç de iyi olmadı sanırım. Ben McCracken'e pek itimat edemiyorum nedense,»

Marcus, onun söylediğini duymamış gibi yine Harding'in yüzüne bakarak, «bizi yanlış anlama sakın, Mister Harding,» dedi, «Biz oldukça varlıklı insanlarız, istediğimiz zaman, istediğimiz kadar tatil yapabiliriz, fakat dediğim gibi bir an evvel dönmek istiyorum. Çünkü bizi uzun zamandan beri rahatsız eden problemi çözebileceğimi zannediyorum. Cevâbın bir parçasını birkaç aydan beri zaten biliyordum. Fakat bâzı...» Tekrar sustu, düşündü ve elini havaya kaldırıp dizine vurdu, «Eğer Sodbury Cross'a gelirsen bâzı tatsız şeyler duyacaksın. Oranın havası sana garip gelecektir. Buna hazır mısın?»

George, hiç düşünmeden, «Evet,» diye cevap verdi.

Onları kapının önünde dinleyen adam bu gurubu hiç bir zaman unutamiyacaktı. Konuşulanları dinledikten sonra düşünceleri oldukça değişmişti. Zehirci Aulus Lepidus'un evine girmekten vazgeçmişti. Birden geri dönüp dışarı çıktı. Mezarlar Sokağından yukarı doğru, Herculanum Kapısına kadar yürüdü. Vezuv yanardağının Epesinde sis gibi hafif, beyaz bir duman tabakası görünüyordu. Cinayet Masası detektiflerinden olan Komiser Andrew Mac Andrew Elliot, orada bir taşın üzerine oturdu. Bir sigara yakarak yolun üzerinde koşan kahverengi kertenkeleyi seyretmeye başladı.

ACI TATLI

Marcus Chesney'in şehir dışındaki evi Bellegarde'da cinayet işlendiği gece, Komiser Elliot, iftihar ettiği arabası ile yola çıkmış ve gecenin onbirbuçukunda Sodbury Cross'a varmıştı. Güneşli bir günden sonra oldukça karanlık ve sıcak bir geceydi; Ekim ayının üçü için hiç de soğuk sayılmazdı.

Bu işte bir gariplik olduğunu hissediyordu. Müfettiş Hadley ona meseleyi almasını söylediği zaman, düşüncelerini ona açmamıştı. Genç komiseri sâdece Pompeii'deki sahne değil, bir eczâhânedede olanlar da düşündürüyordu.

Hadley, her zamanki gibi, «Bizi yine bütün izler kaybolduktan sonra çağırdılar,» diye şikâyet etmişti, «Aradan dört ay gibi bir zaman geçmiş! Bundan önce de böyle bir işle uğraşmış ve çok iyi netice almıştın, ama bu dâvada ben pek iyimser değilim. Bu mesele ile ilgili bir şeyler biliyor musun?»

«O zamanlar bâzı şeyler okumuştum, efendim.»

«Her neyse, meseleyi yeniden deşmeye karar vermişler. Chesney ailesi seyahatten döndüğünden beri işler oldukça karışmış. İmzasız mektuplar, duvarlara çirkin yazı yazmalar, bu tip şeyler oluyormuş. Bana sorarsan çocukları zehirlemek çok feci bir şey.»

Elliot bir müddet düşündü. Sebebini bilmediği halde sinirlendiğini hissediyordu. «Bu işi Chesney ailesinden birinin yaptığını mı zannediyorlar, efendim?» diye sordu.

«Bilmiyorum. Polis şefi Başkomiser Crow'un kendine göre bâzı düşünceleri var. Crow görünüşü itibâriyle insanı aldatabilir, aslında çok çabuk heyecanlanan bir insandır. Kafasına bir şeyi koydu mu, çok zor fikir değiştirir. Fakat her şeye rağmen iyi bir insandır, sana her şeyi anlatır. Onun emrinde rahat, rahat çalışacağından eminim. Hah, eğer yardıma ihtiyâcın olursa Fell de oralarda. Şu anda Bath'da kür yapıyormuş. Ona bir telefon et ve biraz çalışmasını söyle.»

Genç ve tam bir Skoç olan Andrew MacAndrew Elliot, doktorun oralarda olduğunu öğrenince çok sevinmişti. Gerekirse neler düşündüğünü bile ona söyleyebilirdi. Çünkü Doktor Fell güvenilecek bir insandı.

İşte böylece saat onbirbuçukta Sodbury Cross'a vardı. Polis karakolunun önünde durdu. Sodbury Cross köyle kasaba arası bir yerd. Fakat küçük olmasına rağmen iyi bir pazar yeri ve Londra yoluna yakın olduğu için de trafiği oldukça fazlaydı. Gecenin o saatinde har taraf sessizdi, küçük kasaba uykuya dalmıştı.

Başkomiser Crow ve Komiser Bostwick onu, Bostwick'in bürosunda bekliyorlardı.

Elliot, Başkomiserin yüzüne bakarak, «Geç kaldığım için özür dilerim, efendim,» dedi, «Fakat Calne yakınlarında bir yerde lâstiğim patladı ve...»

Polis şefi, «Zararı yok canım!» diyerek onun sözünü kesti, «Biz zâten pek uyumayız burda, gecekuşlarıyız. Nerde kalıyorsunuz?»

«Bizim şef Mavi Aslan'da kalmamı tavsiye etmişti.»

«Ondan iyi otel de yok zâten, çok güzel. Hemen gidip yatacak mısın, yoksa bir şeyler öğrenmek ister misin?»

«İsterim tabii, efendim. Tabii sizin için bir mahzuru yoksa.»

Büronun içinde bir müddet derin bir sessizlik hüküm sürdü; birkaç saniye, her üçü de saatin sesini dinleyip gaz alevinin titreşmelerini seyrettiler. Başkomiser Crow, masanın üzerindeki bir kutuyu alarak onlara sigara ikram etti. Kısa boylu, yumuşak tavırlı, tatlı sesli bir adamdı. Kırılmış bıyıkları ile emekli subayları andırıyordu. Polis şefi bir sigara yaktı. Gözlerini yere dikerek düşündü.

Bir müddet sonra, «Aslında benim sizden özür dilemem gerek, Komiser» dedi, «Bu meseleyi Yard'a çok daha önce bildirmemiz lâzımdı. Fakat Chesney ve yanındakiler seyahatten döndüklerinden beri ortalık biraz daha

karıştı ve sizi çağırmaya mecbur kaldık. Burada yaşayanlardan pek çoğu Marjorie Wills isminde bir genç kıza tevkiif etmemizi istiyorlar. Halbuki elimizde bunu yapabilmek için yeterli delil yok.»

Elliot, fikrini söylemek istiyordu, fakat konuşmaktan vazgeçti.

Başkomiser Crow, «Misis Terry'nin dükkânını bilerseniz, durumun ne kadar güç olduğunu anlarsınız,» diye devam etti, «Bu tip dükkânlardan yüzlercesi her tarafta bulunur. Dükkân oldukça küçük, dar ve derin bir yer. Sol tarafta tütün ve sigara kısmı, sağ tarafta da şeker, çukolata kısmı var. Dükkânın ortasındaki dar koridor da, dipte küçük bir kitap rafı ile son bulur. Nasıl bir yer olduğunu anlıyorsunuz, değil mi?»

Elliot başını salladı.

«Sodbury Cross'ta bu tip dükkânlardan üç tane vardır ve içlerinde en iyisi de Misis Terry'ninkidir veya öyleydi. Hemen herkes bu tip alışverişini orada yapardı. Misis Terry çok iyi, neşeli bir kadındır. Kocasını öldürdü, beş çocuğu ile hayatta yalnız kaldı zavallı, anlıyorsunuz, değil mi?»

Elliot tekrar başını salladı.

«Bu gibi yerlerde şekerleme ve çukolataların nasıl satıldığını bilirsiniz. Bunların bir kısmı bir camekânın altında muhafaza edilir, fakat pek çoğu cam kavanozlar ve açık kutularla tezgâhın üzerinde durur. Bu dükkânda da camekânın üzerinde, içindekilerin görünmesi için hafifçe eğik konmuş beş tane açık kutu bulunuyordu. Kutulardan üç tanesinde kremalı çukolata, birinde sâde çukolata, bir tanesinde de karamela vardı.

«Şimdi bir an için, bu çukolataların arasına zehirli çukolata karıştırmak istediğinizi düşünün. Bundan kolay ne var, değil mi? Bu tip çukolatalardan her yerde satılıyor; bir yerden bir miktar çukolata alıp, beş, altı tanesinin içine, alkolde eritilmiş striknini bir iğne ile şırınga edersiniz. İğnenin deliği çukolatanın üzerinde görünmeyecektir tabii.

«Ondan sonra bu zehirli çukolataları avucunuzda muhafaza ederek Misis Terry'nin dükkânına girer ve sigara istersiniz. Diyelim ki, yüz sigaralık bir Players paketi istediniz. Tabii Misis Terry, büyük paketlerin bulunduğu üst rafa uzanmak için size arkasını dönecektir. O zaman hemen biraz eğilip elinizdeki zehirli çukolataları açık olan kutunun içine bırakıverirsiniz. Bu dükkâna günde en aşağı yüz kişi girer, çıkar. Bu işi sizin yaptığınızı kim söyleyebilir, değil mi?»

Hafifçe doğruldu, yüzü kızarmıştı.

Elliot, «Bu iş böyle mi yapılmış, efendim?» diye sordu.

«Acele etmeyin. Öldürmekten zevk alan ve kimi öldüreceğini bile düşünmeyen bir caninin bu işi ne kadar kolay yapabileceğini anlıyorsunuz, değil mi? İşte, işin en güç tarafı burada.

«Her şeyden evvel size, Marcus Chesney ve etrafındakileri anlatmalıyım. Chesney, buradan dört yüz metre kadar mesafede, büyük bir evde oturur, önünden geçerken belki de görmüşsünüzdür. Çok güzel, modern, büyük bir bina. Evin ismi, Bellegarde'dır; yâni bir şeftali ismi...»

«Anlayamadım, ne ismi dediniz?»

«Şeftali ismi dedim. Chesney'in meşhur seralarını bilmiyorsunuz galiba. Oldukça büyük seraları vardır. Ondan evvel babası ve dedesi de, dünyânın en iyi ve lüks şeftalilerini yetiştirmişler. Hani şu lüks otellerde dünyânın parasına satılan iri, güzel şeftalilerden. Bu şeftalileri sezon dışı yetiştirir ve sırrını da sâdece kendisinin bildiğini söyler. Bellegarde, Early Silver ve kendi keşfi olan Royal Ripener şeftalilerini yetiştirir ve yüksek fiyatlarla satar, bu işten çok para kazandığı söylenir.»

Başkomiser Crow bir müddet sustu ve misafirinin yüzüne baktı. Sonra, «Chesney'i nedense buralarda pek sevmezler,» diye devam etti, «Çok zeki ve sert bir adamdır. Dediğim gibi bâzıları onu hiç sevmezler, bâzıları da korkuyla karışık hürmet gösterirler. Birahânelerdeki akşamcıları bilirsiniz. Bir taraftan, «Ah, şu ihtiyar Chesney yok mu!» diye başlarını sallıyorlar, bir taraftan da bira dublelerini yuvarlıyorlar Bir de, bu ailede garip bir şeyler olduğunu söyleyip dururlar, ama, hiç kimsede bu garipliğin ne olduğunu bilmez.

«Marjorie Wills, Marcus'un yeğenidir; ölen kızkardeşinin kızı. Oldukça iyi bir insan olduğunu söylerlerdi. Fakat çok sinirliymiş. Söylediklerine göre, kızdığı zaman, küfürbaz çavuşları bile utandıracak lâflar edermiş.

«Ailenin bir diğer ferdi de, Doktor Joe Chesney'dir. O diğerleri gibi değildir, herkes sever onu. Ortalığı yıkacakmış gibi yürür. Bana sorarsanız onun doktorluğuna pek güvenim yok ama, ona güvenenler de az sayılmaz. Marcus'la beraber oturmaz, onun evi ayrıdır. Ondan sonra, Marcus'un samimi bir arkadaşı olan emekli bir profesör var; sessiz, hoş bir adam olan Profesör Ingram. Onun da aynı yol üzerinde bir evi var ve kendisini bu çevrede oldukça severler. Bir de Chesney'in işlerini idare eden Emmet isminde bir genç adam var, fakat onu kimse tanımaz pek ve hakkında da hiç kimse bir şey söylemez.

«Evet, işte böyle! Haziranın onyedisi bir köy pazarı günüydü ve kasabada oldukça büyük bir kalabalık vardı. Şunu rahatça söyleyebilirim ki, o güne kadar Misis Terry'nin dükkânında zehirli çukolata bulunmuyordu. Bundan eminim ve sebebini de açıklayayım; daha önce de söylediğim gibi kadıncağızın beş çocuğu var ve ayın onaltısı bu çocuklardan birinin doğum günüydü. Misis Terry o akşam çocuğu için küçük bir parti tertipledi. Bu partide çocuklara her kutudan aldığı şekerleme ve çukolatalardan dağıttı. Çocuklar bu çukolatalardan yedikleri halde hiç birine bir şey olmadı.

«Elimizde, Perşembe günü dükkâna gelen herkesin ismi var; Perşembe günü ayın onyedisiydi. Dükkâna gelenlerin isimlerini bulmak görüldüğü kadar zor değil çünkü müşterilerin çoğu kitap satın almış ve Misis Terry de, kitap alan müşterilerinin isimlerini bir deftere kaydedermiş. Anladığımıza göre, o gün dükkâna hiç yabancı gelmemiş. Ha, sahi, Marcus Chesney de o gün dükkâna gitmiş, Joe Chesney de. Fakat Profesör Ingram veya Emmet'i gören olmamış.»

Elliot not defterini çıkarmış, yaptığı garip şekillere bakıyordu. Bir müddet düşündükten sonra, «Peki, Miss Wills'i gören olmuş mu o gün?» diye sordu.

Crow, «Onu da söyleyeceğim,» diye devam etti, «Miss Wills o gün oraya hiç gitmemiş. Öğleden sonra saat dörtte, okul tâtîl olduktan sonra amcasının arabası ile Sodbury Cross'a gelmiş. Kasaba uğradıktan sonra dışarı çıkmış ve yolda, sekiz yaşındaki Frankie Dale'i görmüş. Birçok kişinin söylediğine göre, Frankie'yi çok severmiş. Yanlarından geçen bir şahidin ifâdesine göre, Frankie'ye, «Oh, Frankie, hadi yavrum, Misis Terry'nin dükkânına git de bana biraz kremalı çukolata aliver,» diyerek küçüğe para vermiş.

«Misis Terry'nin dükkânı kasaptan elli metre kadar ilerdedir. Küçük Frankie hemen dükkâna gitmiş tezgâhın üzerinde duran kutulardan birini işaret ederek üç penilik çukolata istediğini söylemiş.»

Elliot, «Bir dakika, efendim,» diyerek onun sözünü kesti, «O ana kadar acaba başka bir müşteri de o çukulatalardan almış mı?»

«Hayır. O gün, diğer çukolata ve şekerleme çeşitlerinden epey satılmış, fakat kremalı çukolata alan pek olmamış.»

«Pekâlâ, devam edin, lütfen.»

«Misis Terry onun istediği çukulataları vermiş; üç penilik çukolata tartılınca altı tane gelmiş. Frankie, küçük paketi alıp hemen dükkândan çıkmış ve Miss Wills'in yanına koşmuş. O gün yağmur yağdığı için Miss Wills'in üzerinde cepli bir yağmurluk varmış ve genç kız, çocuktan aldığı küçük çukolata paketini cebine koymuş, fakat hemen tekrar çıkarmış. Yâni cebinden bir küçük paket çıkarmış, anlıyorsunuz, değil mi?»

«Evet.»

«Cebinden çıkardığı küçük kesekâğdını açıp içine bakmış ve sonra, Frankie, ben içi pembe olanlardan istemiştin, halbuki sen içi beyaz olanlardan almışsın, hadi yavrum, Misis Terry'ye söyle de şunları değiştirirversin,» diyerek çocuğu tekrar dükkâna göndermiş. Tabii Misis Terry çukulataları hemen değiştirmiş ve içi pembe olanlardan vermiş. Sonra da çocuktan aldığı kesekâğdını tezgâhın üzerindeki kutulardan ortadakine boşaltmış. Miss Wills, çocuktan ikinci kesekâğdını almış ve paranın üzerini de ona bırakmış.»

Başkomiser Crow, bir an durup kendisini dinleyenlere baktı ve içini çektikten sonra, «İşte bundan sonra da konuşmalar başladı,» diye devam etti, «Frankie, genç kızın kendisine verdiği parayı hemen harcamamış önce evine gitmiş ve kahvaltısını etmiş. Fakat çukulatalarda akı kalmış olmalı ki, tekrar çıkmış ve cebindeki üç peninin ikisi ile beyaz içli çukulatalardan, bir penisi ile de başka çeşit şekerlerden almış. Saat altıyı çeyrek geçse, Anderson ailesinin yanında çalışan hizmetçi Lois Curtain, yanında ailenin iki çocuğu olduğu halde Misis Terry'nin dükkânına gelmiş ve tezgâhın üzerindeki üç kutuda bulunan kremalı çukulatalardan karışık olarak ikiyüzelli gram almış.

«Oradaki kutudan alınan çukulatalardan yiyenler, acı olduğunu farketmişler ve fazla yememişler. Fakat zavallı Frankie, iki penisini bu çukulatalar için harcamıştı; parası boşa gitmesin diye hepsini birden mideye indirmiş. Onları yedikten bir saat kadar sonra birden sancılanmış ve o gece saat onbirde acıdan kıvrılarak ölmüş

Anderson ailesinin çocukları ve hizmetçi Lois Curtain'ın şansları varmış. Küçük Dorothy Anderson, çukulatadan bir lokma alıp acı olduğunu anlayınca hemen elinden atmış. Lois Curtain ve Tommy Anderson da küçük Dorothy'nin söylediğinden meraklanıp çukulatalardan birer parça ısırılmışlar ve onlar da acı olduğunu görmüşler. Lois, başka bir çukulatadan ısırılmış, fakat o da acıymış. Hizmetçi çukulataların bozuk olduğunu anlamış ve ertesi günü gidip Misis Terry'ye şikâyet etmek için bir tanesini kâğıda koyup kaldırmış... Bu üç kişiden ölen olmadı, fakat Lois o gece çok hastalanmış ve striknin zehirlenmesi olduğu anlaşılmış.»

Başkomiser Crow bir müddet sustu ve sîgarasını söndürdükten sonra oturdu.

«Ben oniki senedir buralardayım, çıkarılan gürültüye ilk defa şahit oldum. Tabii önceleri herkes Misis Terry'nin zehirli çukolata sattığını söyledi ve onu suçlu buldu. Zavallı Misis Terry ne yapacağını bilemiyordu, durmadan ağlıyor bağıyordu, delirecek gibiydi. Frankie Dale'in babası oğlunun ölümü ile kendini kaybetti. Bâzı kimseler kadıncağızın camlarını kırdılar.

«Fakat birkaç gün sonra ortalık yatıştı, sâkinleşti ve herkes birbirine sorular sormaya başladılar. Joe Chesney, bir gün «Mavi Aslan» barında çukulataların bir cânî tarafından kasten zehirlenmiş olabileceğini söyledi Küçük Frankie'nin tedavisi için çok uğraşmıştı. Söylediklerine göre Frankie üç küçük çukolata yemiş ve oldukça kuvvetli striknin yutmuş. Tezgâhın üzerindeki kutulardan ortadakinin içinde bulunan diğer çukulatalar analiz edildi ve iki tanesinde daha striknin bulundu. Lois'in satın aldığı çukulatalardan iki tanesi de zehirliydi. Diğer iki zehirli çukolatayı da hizmetçi ve iki çocuk paylaşmışlardı. Yâni çukulatalardan on tanesi zehirlenmişti. Bu iş, müthiş bir caninin işiydi

«Bu meselede üç ihtimal vardı. İhtimallerden biri, çukulataları Misis Terry'nin zehirlediği idi ki, ilk kargaşalıktan sonra hiç kimse buna inanmıyordu. İkinci ihtimale göre, o gün birisi dükkâna girmiş ve Misis Terry arkasını döndüğü zaman zehirli çukulataları kutuya koymuştu. Hani biraz önce size anlattığım gibi... «Üçüncü ihtimal de bu işi Miss Wills'in yapmış olmasıydı. Frankie çukulataları aldığı zaman, genç kız yağmurluğunun cebinde zehirli çukulataları saklıyordu Küçük çocuk ona aldığı çukulataları getirdiği zaman poşeti hemen değiştirdi ve zehirli olanları ona vererek değiştirmesini söyledi. Böylece zehirli çukulatalar ortadaki kutuya boşaltıldı. Ne demek istediğimi anlıyorsunuz, değil mi?»

Elliot kaşlarını çatmış, dinliyordu. Bir müddet düşündükten sonra, «Evet, efendim, anlıyorum,» diye cevap verdi, «Fakat...»

Crow, garip bakışlarla onun yüzüne baktık, «Tamam işte!» diye sözünü kestti, «Ne söyleyeceğinizi biliyorum. Miss Wills altı tane çukulata almıştı, fakat zehirli çukulatalar on taneydi. Çocuğa değiştirmek için verdiği kesekâğında on tane zehirli çukulata ölseydi, Misis Terry bunları kutuya boşaltırken farketmez miydi? » Mahalli polisten olan Komiser Bostwick, o ona kadar hiç bir şey söylememişti, iri, yarı bir adam olan Bostwick, oturduğu yerde kollarını kavuşturmuş, konuşulanları sessizce dinliyordu. Birden hafifçe öksürdü ve, «Bâzi kimseler, acele ile boşaltırken farkına varamıyacağını söylüyorlar,» diye söze karıştı. Diğerlerinin bir şey söylemediğini görünce, tekrar öksürdü ve, «Scotland Yard olsun, olmasın,» diye devam etti, «Bu caniyi muhakkak ele geçireceğiz.»

Odanın içi oldukça sıcaktı. Başkomiser Crow, Elliot'un yüzüne baktı ve, «Bostwick kafasını her zaman çalıştırmaz,» dedi. «Ama bu sefer bir şeyler yapmaya çalışıyor. Herhalde herkes de onun gibi düşünüyordur» Elliot, «Evet, anlıyorum,» dedi, «Acaba herkes Miss Wills'in...»

«Artık bunun cevâbını siz bulacaksınız, dostum. Bu konuda herkes bizim gibi imkânlar ve ihtimaller üzerinde kafa patlatmıyor tabii. Bütün mesele de burda zâten. Bana sorarsanız bu mesele, altmış yıl önce Brighton'da olan bir zehirlenme işini andırıyor. Herhalde 1891'deki Christiana Edmunds vak'asını hatırlarsınız. Christiana da aynı şekilde, zehirli çukulataları bir çocuğa vererek değiştirmesi için şekerçi dükkânına göndermişti.» Elliot, bir müddet düşündükten sonra, «Böyle bir şey hatırlıyorum,» diye cevap verdi, «Ama bana öyle geliyor ki, adı geçen Christiana Edmunds bir akıl hastasıydı ve sonradan tımarhanede öldü.»

«Evet, haklısınız. İşte burada yaşayanlardan pek çoğu da bu genç kız için aynı şekilde düşünüyor.» Bir müddet sustu ve düşündükten sonra devam etti, «Fakat genç kızın aleyhinde olan deliller hiç de yeterli değil. Onun, hiç bir yerden, hiç bir şekilde bir damla olsun zehir temin ettiğine dâir elimizde hiç bir delil yok. Ama bunun cevâbını vermek hiç de zor değil tabii. Bu genç kız, Doktor Joe Chesney'in çok sevdiği bir insan ve herkes de biliyor ki, Joe Chesney dağınık bir doktordur, striknin gibi tehlikeli bir maddeyi bile hiç düşünmeden açıkta bırakabilir. Bâzi hastalarının ameliyatlarında striknin kullandığını biliyoruz, fakat kendisini sorguya çektiğimiz zaman; her şeyin hesabını rahatça verebildi.

«Sonra şu da var ki, Misis Terry, Frankie Dale'in geri getirdiği kesekâğında sâdece altı tane çukulata olduğunu söylüyor. Şunu da unutmamak gerek ki, bu işi Miss Marjorie Wills yaptıysa, hiç düşünmeden yaptı ve çocukça hareket etti. Akıl hastası olan Christiana Edmunds kadar bile düşünmedi ve tedbirsizce düşüncesini tatbik etti. Hiç olmazsa bu iş için kendisini tanımayan bir çocuk seçebilirdi. Ama ne yaptı? Herkesin içinde, yol üzerinde kendisini tanıyan bir çocuğu, zehirli çukulataları değiştirmek için dükkâna gönderdi. Böyle bir şey yapacak olsaydı çok daha tedbirli olması gerekirdi.

«Hayır, dostum. Onu tevkif edersek aptal bir avukat bile bu genç kıza kolayca kurtarabilir. Sonra bu kızın şimdiye kadar hiç bir anormal hareketi, kimseye kötülük yaptığı görülmemiş. Sâdece, Chesney'lerin ailece biraz garip insanlar oldukları söylenir, o kadar.»

«Genç kızın aleyhindeki hareketler, Chesney'lerin seyahate çıkmasından önce mi başlamıştı?»

«Öyle de diyebiliriz. Onlar gitmeden önce orada, burada bâzi söylentiler duyuluyordu. Fakat buradan ayrılmalarından sonra herkes aleyhlerinde konuşmaya başladı. Geri geldiklerinde her şey iyice berbatlaştı. Bâzi kimselerin, öfkeyle, Marcus'un seralarını yıkacaklarından korkmaya başladık. İnşallah böyle bir şey olmaz. Benim de çocuklarım var, ben de bu durumu hiç beğenmiyorum. Bütün bunlar yetmiyormuş gibi Marcus Chesney'in hareketleri de işimizi büsbütün güçleştirdi. Adam, seyahatten döndükten sonra bağıırıp, çağırıp, bizim hiç bir şey beceremediğimizi söylemeye başladı; sözde bu işi o temizleyecek her şeyi meydana çıkacakmış. İki gün önce de buraya gelmiş ve bâzi kimselere saçma, sapan sualler sormuş...» Elliot, bütün dikkatiyle dinliyordu. Bir an tereddüt ettikten sonra, «Öyle mi?» diye sordu, «Ne gibi sualler sormuş acaba?»

Buna, Komiser Bostwick, hafif bir tebessümle, «Misis Terry'nin tezgâhı üzerindeki kutuların büyüklüklerini sordu,» diye cevap verdi, «Kendisine, bunları neden yaptığını sorduğum zaman da bana kızdı ve beni ilgilendirmeyeceğini söyledi. Bunu öğrenmek için Misis Terry'nin dükkânına gitmesini söyleyince de bana kızdı ve kafasız bir adam olduğumu söyledi.»

Başkomiser Crow, «Bu adamın kendine has bâzı garip düşünceleri vardır,» dedi, «Sözde hiç kimse gördüğü, veya işittiği bir şeyi sonradan asla tam olarak tarif edemezmiş, İnsanlar bu durumlarda dâima hatâ yaparlarmış; bunu her zaman tekrarlayıp durur.»

Elliot, «Biliyorum,» diye cevap verdi.

«Biliyor musunuz?»

Elliot, konuşmak için ağzını açmak üzereydi ki, telefon çaldı. Başkomiser Crow, endişeli bakışlarla duvardaki saate baktı; geceyarısını yirmi geçiyordu. Komiser Bostwick, ahizeyi alıp bir müddet dinledikten ve birkaç kelime söyledikten sonra birden Başkomisere döndü ve, «Telefondaki şahıs Doktor Joe,» dedi, «Sizinle konuşmak istiyor.»

Gözlerinden bir mânâ çıkarmak güç olduğu halde, alnında birikmiş ter damlaları kolayca görülüyordu. Telefonu Crow'a doğru uzattı.

Başkomiser Crow, telefonu kulağına götürüp bir müddet hiç sesini çıkarmadan dinledi. Odanın içinde büyük bir sessizlik hüküm sürüyordu. Kısa bir müddet sonra, Polis Şefi telefonu kapadı ve, «Joe Chesney, Marcus'un öldüğünü söyledi,» dedi, «Doktor, kardeşinin ciyanid'le zehirlenerek öldüğüne inanıyor.» Odanın içinde birkaç saniye, saatin tiktaklarından başka ses duyulmadı. Başkomiser Crow, hafifçe öksürdü ve, «Doktorun söylediğine göre, Marcus, ölmeden önce de teorisini ispat etmiş,» diye devam etti, «Eğer doktorun söylediklerini yanlış anlamadıysam, Marcus, hepsinin gözü önünde zehirlenmiş ve buna rağmen vak'ayı görenlerin hiç biri de ne olduğunu söyleyemiyormuş. Yâni hâdise gözleri önünde cereyan ettiği halde, hiç bir şey anlayamamışlar.»

ACI BADEMLER

Bellegarde, çok büyük bir malikâne olmasına rağmen, o kadar eski, atalardan kalma bir bina değildi. Sarı Hollanda tuğlalarından, çok sağlam olarak yapılmış mavimsi kiremitlerle kaplı dik damlı, garip görünüşlü bir binaydı.

Fakat Elliot, evin üzerindeki her şeyi göremiyordu. Gökyüzü bulutlarla kaplı olup, her taraf kapkaranlıktı. Evin ön cephesinde hiç bir ışık görünmüyordu. Evin sol tarafında ise çok parlak bir ışık vardı ve bu ışığı daha evin bahçesine girmeden, ana yoldan görmüşlerdi. Elliot, arabasını bahçenin iç kısmında stop etti. Başkomiser Crow'la Bostwick hemen aşağı atlamışlar ve ilerlemeye başlamışlardı.

Elliot, nâzik bir tavırla, «Bir dakika beni dinler misiniz, efendim,» dedi, «İçeri girmeden evvel bir şey söylemek istiyordum. Benim durumum nedir şimdi? Ben aslında buraya, şu çukulatadan zehirlenme işini araştırmak için gelmiştim, fakat şimdi yeni vak'alar karşısındayız...»

Karanlık olmasına rağmen, Başkomiser Crow'un, sırtarak kendisini süzdüğünü farkettiler.

Polis şefi, «Her şeyin düzenli olmasını istiyorsunuz değil mi?» dedi, «Çok güzel, intizamlı bir adam olmanız çok hoşuma gitti doğrusu. İş, sizin işinizdir, dostum. İşin araştırmasını siz yapacaksınız, ama tabii Bostwick'in emrinde olarak çalışmanız gerekiyor. Ben, olanlar hakkında bir şeyler öğrendikten sonra hemen gidip yatacağım. Hadi bakalım, gidelim.»

Elliot, kapıya gidip zili çalacağı yerde, binanın yan taratma gitti. Köşeden, geriye doğru baktı; binanın derinliği fazla değildi. Yan tarafta, yan yana üç oda bulunuyordu. Üç odanın da, öndeki çimli dar yola açılan ikişer camlı kapısı vardı. Çimli yolun kenarında da kestane ağaçları görülüyordu. Evin ön cephesine bitişik olan ilk oda tamamen karanlıktı. Fakat diğer iki odanın, bilhassa üçüncü odanın pencerelerinden ışık süzülüyordu. Işık oldukça kuvvetli olup, çimlerin ve yaprakların yeşilliğini güzelce belirtiyordu.

Aydınlık olan ikinci odada hiç kimse yoktu. Arkalarında ağır perdeler olan camlı kapıların ikisi de açıktı. İçinde piyano ve müzik dolabı bulunduğu göre burası müzik odası olacaktı. Sandalyeler dağınık bir şekilde konmuştu. Aradaki bir kapı, üçüncü odaya açıyordu, fakat kapalıydı. Evin içindeki sessizlik insana garip şeyler düşündürüyordu.

Elliot, bir an düşündükten sonra, «Kimse yok mu?» diye bağırdı.

Cevap yoktu. Biraz daha ilerledi. Aydınlık olan üçüncü odaya bakmak istedi. Birkaç metre sonra şaşkınlıkla durakladı. Odanın camlı kapısının önünde, kestane ağaçları ile ev arasındaki çimli dar yolun üzerinde şimdiye kadar bir arada görmediği en garip şeyleri görmüştü. Gözüne çarpan ilk şey, eski, kenarları parlamış bir silindirik şapka oldu, Şapkanın yanında, yine eski model, yıpranmış, derin cepleri olan bir yağmurluk vardı. Birkaç santim ilerde de, eski yün bir atkı ile bir güneş gözlüğü görülüyordu. Bütün bunların ortasında da, siyah deriden, doktorların çantalarına benzeyen, fakat biraz daha büyük bir çanta bulunuyordu. Siyah deri çantanın üzerinde Dr. R. H. Nemo yazılıydı.

Başkomiser Crow, sakin bir tavırla, «Galiba burada birisi soyunmuş,» dedi.

Elliot ona cevap vermedi. Çünkü o sırada odanın içine bakmış ve gördüğü manzaradan hiç de hoşlanmamıştı. Bu odanın da her iki camlı kapısı aralıktı. Bir büro veya çalışma odası olarak kullanıldığı, içindeki eşyadan belli oluyordu. Odanın ortasında geniş bir çalışma masası ile gerisinde, Elliot'un sol tarafına düşen bir koltuk

görülüyordu. Masanın üzerinde bir sumen ile yazı takımı vardı. Bu koltukta oturan bir şahıs, diğer odanın kapısına dönmüş oluyordu. Masanın üzerinde bulunan bronz bir lâmbanın ampulü, koltukta oturan şahsın yüzüne vuracak şekilde ayarlanmıştı. Ampul, kapalı yerlerde fotoğraf çekilirken kullanılan kuvvetli ampullerden idi. Ve o anda da koltukta birisi oturuyordu.

Marcus Chesney, koltukta hafifçe yanlamasına oturmuştu. Omuzları öne doğru eğilmiş, elleri, koltuktan kalkmak istiyormuş gibi kenarları kavramıştı. İlk bakışta canlıymış hissini veriyordu. Bacakları ileri doğru uzanmış ve sırtı da koltuğun arkasına dayanmıştı. Yüzünde acı bir ifade vardı. Alnının damarları dışarı fırlamıştı. Şişmiş gözkapakları kapalıydı. Dudaklarının kenarlarında hâlâ kurumuş köpük görülüyordu. Onun bu görünüşü, parlak fotoğraf ışığında korkunç bir manzara meydana getiriyordu. Marcus Chesney'in arkasındaki duvarda, cilâli tahtadan bir raf ve rafın üzerinde de, küçük pandülü, sağa, sola sallanan beyaz kadranlı bir saat vardı. Saat geceyarısını yirmibeş geçiyordu.

Başkomiser Crow, «Evet, ölmüş zavallı,» diye mırıldandı, «Ama bir dakika..»

Fakat sesi, birden kesildi. Duvardaki saatin sesi oldukça fazlaydı. Açık bulunan camlı kapının önünden bile duyuluyordu. Acıbadem kokusu her tarafa yayılmıştı.

Elliot, bir taraftan en küçük teferruatı zihnine yerleştirirken, «Evet, efendim, ne diyordunuz?» diye sordu. «Bana öyle geliyor ki, ölüren oldukça acı çekmiş.»

«Evet, öyle olmalı.»

«Joe Chesney, onun ciyanidle zehirlendiğini söyledi. Şu kokuyu hissediyorsunuz, değil mi? Daha önce kokladığımı söyleyemem ama, bunun ne kokusu olduğunu hemen, hemen herkes bilir. Ama ciyanid âni tesir eden, insanı hemen ve acısız öldüren bir zehir değil midir?»

«Hayır, efendim. Hiç bir zehir bu kadar çabuk tesir etmez. Evet, ciyanid çabuk tesir eden bir zehirdir ama yine de tesirinin görülmesi için birkaç dakikanın geçmesi gerekir.»

Devam etmesi gerekiyordu. Fakat ortada çok garip bir durum vardı. Odada bulunanları teker, teker gözden geçiriyor, bir şeyler bulmaya çalışıyordu. Öldürülmüş olan adam, yüzü karşı odanın kapısına dönük olacak şekilde oturmuştu ve çok kuvvetli bir ampulle aydınlatılmıştı. Oda, bu durumu ile adetâ bir sahneyi andırıyordu. Diğer odanın kapısı açılrsa ve birkaç kişi orada dursa, buldukları yerin bir tiyatrodan farkı kalmayacaktı. Bu tiyatronun aktörü de Marcus Chesney'di. Camlı kapının dışında ise, siyah, üzerinde bir isim bulunan çanta, bir güneş gözlüğü, bir atkı, bir yağmurluk ve bir de silindir şapkadan ibaret tiyatro aksesuarı bulunuyordu.

Fakat şimdi, bütün bunlar bekleyebilirdi.

Elliot, kol saatine baktı ve duvardaki saatle aynı olduğunu görünce, zamanı not defterine kaydetti. Ondan sonra da odaya girdi.

Acıbadem kokusu, cesedin yakınında iyice kuvvetlenmişti. Marcus öleli çok olmamıştı. Elleri hâlâ, çektiği acının tesiriyle koltuğun kenarlarına yapışmış olarak duruyordu. Üzerinde smokin vardı. Göğüs cebindeki beyaz mendilin kenarından, bir kâğıdın ucu görünüyordu.

Masanın üzerinde ve etrafta, zehir kutusuna benzer hiç bir şey görülüyordu. Üzerinde bir sumen ve kalem takımı bulunan masa tertemizdi. Kalem tablasının yanında iki cisim daha görülüyordu; bunlardan biri, koyu mâvi ve yassı bir kurşunkalem, diğeryse, içinde ucuz çukulatalardan bulunan kiloluk bir kutuydu. Kutu açılmamış olup, süslü karton kapağın üzerinde büyük harflerle, «Henry'nin Kremalı Nane Şekerleri» yazılıydı. Onlar, masanın üzerindeki tetkik ederken arkalarından bir ses, «Hoşgeldiniz.» dedi.

Yerdeki halılar oldukça kalın olduğundan, gelenin ayak sesini duymamışlardı. Odadaki kuvvetli ışık da sâdece cesedin üzerine çevrilmiş olduğundan, diğer odadan gelip kapıyı açan bir kimsenin görülmesi hiç de kolay değildi. Doktor Joseph Chesney, acele adımlarla içeri girdi ve birden durdu. Onların yüzünü, ancak odanın ortasına geldiğinde görebilirdi.

«Çok şükür gelebildiniz, Başkomiser Crow,» dedi, «Siz de hoşgeldiniz Mister Bostwick. Çok şükür gelebildiniz!»

Crow, onu hafif bir tebessümle selâmladıktan sonra, «Biz de sizin nerede olduğunuzu merak ediyorduk,» dedi, «Bu arkadaş Skotland Yard'dan bize yardım için gelen Komiser Elliot'tur. Ona olanları anlatır mısınız?»

Doktor Joe, bir müddet meraklı bakışlarla Elliot'u süzdü. Onun gelişi ile odanın havası biraz değişmiş, içerdeki acıbadem kokusuna bir de konyak kokusu eklenmişti. Kısa, hafif kıvılcık saçları ve bıyığı ona garip bir hava veriyordu. Üzerindeki kalın kumaştan yapılmış elbiseye rağmen, burada, evinde, İtalya'da görüldüğü kadar iri görünmüyordu. Saçları da sakalı ile aynı renkteydi. Kaşları ise daha koyu kıvılcık. Zeki gözlerinin altında kırışıklıklar görülüyordu. Şişman yüzü, bütün neşesini kaybetmiş, asılmıştı.

Garip bir sesle, «Ne olduğunu bilmiyorum,» diye söylendi, «Ben burada değildim. Aynı anda her tarafa yetişemem ya! Biraz önce de yukarda başka bir hasta ile uğraşıyordum.»

«Başka bir hasta mı? Kim o?»

«Wilbur Emmet.»

«Wilbur Emmet ha! Hani şu... Hey, sakın o da...»

«Hayır canım, o ölmedi. Fakat kafasının arkasında derin bir yara var,» Doktor Joe, ellerini ovuşturup bir müddet düşündü ve sonra, «Beyin sarsıntısı geçirmiş,» diye devam etti, «Baksanıza, diğer odaya geçip orada konuşsak daha iyi olmaz mı? Kardeşimin cesedi ile bir arada bulunmaktan kaçındığımı sanmayın, fakat şu ampuller fazla dayanmaz. Onu devamlı olarak yakarsak bir müddet sonra yanar ve siz de ipuçlarını karanlıkta arayamazsınız tabii. Onun için diğer odaya geçsek daha iyi olacak.»

Elliot, Polis şefinin yüzüne bakıp, onun, başını salladığını görünce, parmaklarına bir mendil sardı ve ışığı söndürdü. Joseph Chesney, hemen acele adımlarla diğer odaya geçmişti. Müzik odasına girdikleri zaman, yüzünden yorgun ve oldukça sinirli olduğu belli oluyordu.

Başkomiser Crow, diğer odaya açılan ikili kapıyı hafifçe aralık bıraktı. Sonra, Komiser Bostwick'in yüzüne bakarak, «Herhalde telefonu kullanabiliriz, Komiser» dedi, «Hemen doktora telefon et de...»

«Doktoru ne için istiyorsunuz sanki? Ben de bir doktorum. Onun öldüğünden de eminim, inanmıyor musunuz bana?»

«Bu bir formalite meselesi, Chesney. Siz de bunu biliyorsunuz.»

«Eğer benim doktorluğumu beğenmiyorsanız.. »

«Canım saçmalamayın şimdi. Evet, Komiser devâm edin.»

Joe Chesney, Elliot'a döndü ve, «Demek Scotland Yard'dan geliyorsunuz ha?» dedi. Bir an durup düşündü,

«Bu kadar çabuk gelmeniz imkânsız.»

«Ben buraya başka bir iş için gelmiştim, Doktor. Şu çocukların zehirlenmesi için.»

Doktor Joe'nun rengi birden değişti ve «Oh, öyle mi?» dedi, «Eh işiniz pek de kolay değil gibi geliyor bana.»

«Evet, bana da öyle geliyor, Doktor. Sizden rica etsem acaba bu akşam burada neler olduğunu anlatır mısınız bana?»

İri, yarı Doktor birden öfkelenerek, «Deli saçması olmuş burada,» diye bağırdı, «Evet, olanlar tamâmiyle deli saçması. Marcus onlara bir gösteri yapmak istedi ve bunu da başardı işte »

«Gösteri mi?»

Doktor Joe, Komiserin yüzüne bakarak, «Burada olanlar hakkında fazla bir şey söyleyemem size,» dedi.

«Çünkü o esnada burada değildim. Ama neler olacağını biliyordum, yemek esnasında hep bundan bahsediyorlardı. Konu, her zamanki konuydu ama hiç bir zaman bu kadar ciddiye alınmamıştı. Marcus insanların yüzde doksandokuzunun şahit olarak hiç bir işe yaramayacaklarından emin olduğunu söyledi.

Söylediğine göre, insanlar gözlerinin önünde olanları daha sonra tam olarak tarif edemezler, anlatamazlar, muhakkak bir hatâ yaparlarmış. Meselâ bir yangın, bir kaza veya bir ayaklanmadan sonra polis o kadar değişik ifâdelerle karşılaşmış ki, alınan ifâdelerin hiç bir değeri kalmamış.» Birden sustu ve Elliot'un yüzüne bakarak sordu. «Bu sizce de doğru mudur?»

«Evet, ekseriya doğrudur. Neden sordunuz bunu?»

«Yemekte bulunanların hepsi Marcus'a itiraz ettiler ve aldanmıyacaklarını söylediler; yâni gördüklerini eksiksiz olarak anlatabileceklerini söylüyorlardı. Ben de aynı şeyi söyledim tabii, gözlerime güveniyordum.

Hâlâ da aynı şeyi söyleyebilirim. Marcus, herkesi dinledikten sonra küçük bir test yapacağını söyledi. Bâzi üniversitelerde kullanılan psikolojik bir test yapacaktı. «Size güzel bir gösteri tertipleyeceğim,» dedi.

Gösterinin sonunda da herkes, gördükleri hakkında önceden hazırlanmış birkaç suale cevap verecekti.

Marcus, bu sorgulamanın sonunda cevapların yüzde altmışından fazlasının yanlış olacağını iddia ediyordu.»

Doktor Joe, bir an durup Başkomiser Crow'un yüzüne baktı ve «Marcus'u bilirsiniz,» diye devam etti. «Tıpkı, hani şu mekteplerde okutulan bir derste ismi geçen, neydi adamın ismi de, hatırlayamadım... bir hocaya benzer; hani şu bir çiçeğin tarifini tam olarak yapabilmek için otuz kilometre yol yürüyen meşhur hoca...

Marcus de kafasına bir şeyi taktı mı, yapmadan edemezdi. İşte böylece, bu küçük oyunu oynamaya karar verdiler. Bu oyunun tam ortasında da birisi geldi Marcus'u öldürdü. Onları yanlış anlamadıysam, hepsi de katili görmüşler onun en küçük hareketini bile takip etmişler, Buna rağmen ne olduğunu tam olarak

bilemiyorlar, hemfikir olamıyorlar.»

Doktor Joe, birden sustu. Sesi kalınlaşıp titremeye başlamış, yüzünde garip bir ifâde belirmişti. Elliot, onun biraz daha devam ederse kendini tutamayıp ağlamaya başlayacağından korktu. Onun samimiyetine inanmasalardı, durumu saçma olarak görebilirlerdi.

Başkomiser Crow, onun hâlini görünce, söze karışmak gereğini hissetti ve «Peki ama,» dedi, «Katili gördüklerine göre, nasıl bir adam olduğunu söyleyemiyorlar mı?»

«Hayır, adamı iyice görememişler. Çünkü Görünmeyen Adam gibi her tarafı sarılıymış.»

«Görünmeyen Adam gibi mi?»

«Canım biliyorsunuz işte; uzun bir pardesü, yakaları yukarı kıvrılmış, suratının ortasına kadar gelen bir boyun atkısı, güneş gözlükleri ve kafaya iyice geçmiş bir şapka filân. Adamın görünüşünün çok çirkin olduğunu söylediler, fakat hepsi de bunun, gösterinin bir parçası olduğunu zannedip seslerini çıkarmamışlar tabii.

Aman Yarabbi, ne korkunç şey. Bu garip yaratık içeri giriyor ve...»

«Fakat...»

Elliot, «Bir dakika izin verir misiniz, efendim?» diyerek onların sözünü kesti. Oldukça garip bir cinayetle karşı karşıya gelmişlerdi ve genç dedektif, her şeyi sırası ile anlamaya çalışıyordu. Bir an düşündükten sonra doktora döndü ve, «Bu garip yaratığı görenlerin kimler olduğunu söyler misiniz lütfen?» diye sordu. «Gösteride bulunanlar tabii canım! Profesör Ingram, Marjorie ve genç George... Hay Allah! Soyadını yine unuttum çocuğun!»

«Başka kimse yok muydu?»

«Hayır, bildiğim kadarıyla yoktu. Marcus, benim de gösteride bulunmamı istiyordu tabii, ama dediğim gibi, dolaşmam gereken hastalarım vardı. Bana, gösteriyi geç saatlerde yapacağını ve geceyarısından evvel dönebilirim beni de bekleyeceklerini söyledi. Tabii ona söz veremedim. Dönüş saatim hastalarımın durumuna bağlıydı. Dönmeye gayret edeceğimi, fakat geceyarısına çeyrek kalaya kadar gelemesem, gösteriyi bensiz yapmalarını söyledim.»

İri, yarı doktor, birkaç kere burnunu çektikten sonra kendini toparlamayı başardı. Yavaşça bir koltuğa çöktü ve ellerini havaya kaldırıp dizlerinin üzerine indirdi.

Elliot, «Gösteri saat kaçta başlamış?» diye sordu.

«Söylediklerine göre saat tam geceyarısını vurduğu zaman başlamışlar. Sâdece bu noktada aynı şeyi söyleyebiliyorlar zâten.»

«Cinayet hakkında bize kendi fikrinizi söyleyebilir misiniz, Doktor?»

«Söyleyemem, çünkü saat tam onikide, kasabanın diğer ucunda bulunan bir hastamın yanından ayrılıyordum. Hemen buraya gelmeyi ve yetişebildiğim takdirde oyuna katılmayı düşündüm. Fakat buraya geldiğimde saat geceyarısını on dakika geçiyordu ve zavallı kardeşim için yapılacak hiç bir şey kalmamıştı...» Sustu ve bir müddet düşündü. Sonra öfkeli bir yüzle, «Size bir şey söyleyeyim mi?» diye devam etti, «Zavallı kardeşimin ölümünden bir tek şekilde faydalanabileceğiz. Yâni ölümü bir işe yaradı. Hepsinin söylediklerini gırtlaklarına tıkayacağım onların! Evet, yapacağım bunu!»

«Bana bakın, Komiser. Buraya gelmenizin sebebi Misis Terry'in dükkânındaki zehirli çukolatalar işi imiş, o halde size söyleyeceğim şeyi muhtemelen biliyorsunuz, ama ben yine de söyleyeceğim. Burada yaşayanlar, aşağı yukarı dört aydan beri orada, burada dedikodu yapıp yeğenimin bir katil olduğunu söylüyorlardı. Tabii bunu bana söylemediler, zâten söyleyemezlerdi. Şimdi hepsinin gırtlaklarına tıkacağım o sözlerini. Çünkü kardeşimi Marjorie'nin öldürmediği meydanda. Dediğim gibi kardeşimin ölmesi, hiç olmazsa Marjorie'nin suçsuzluğunu ispata yaradı.»

Bunu söylediğinden utanmış gibi hafifçe sızradı ve havada olan yumruğunu indirdi. Odanın karşı tarafındaki bir kapı açılmış Marjorie Wills içeri girmişti.

Müzik odasında kristal bir avize vardı. Üzerindeki bütün ampuller yanıyordu. Marjorie, içeri girince birden parlak ışıkla karşılaşarak gözlerini kırptırdı ve küçük siyah terlikleri ile halının üzerinde acele adımlarla ilerleyip Doktor Joe'nun yanına geldi. Bir an düşündükten sonra elini, onun omuzuna koydu ve, «Lütfen yukarı gelir misin?» dedi, «Wilbur'un nefes alışları hiç hoşuma gitmiyor.»

Sonra birden başını kaldırdı ve diğerlerini yeni görüyormuş gibi irkildi. Gri gözleri önce ifadesizdi, fakat Elliot'u görünce yüzünün ifâdesi birden değişti ve gözlerini hafifçe kıstı. Bir müddet düşündü ve dedektifin yüzüne baktı.

«Şey, siz... yâni daha önce görüştük mü sizinle bir yerde?»

SİYAH GÖZLÜK

Elliot bir an için ne söyleyeceğini bilemedi. Sonra, sâdece kendi bildiği bir sebeple. Polis şefini şaşırtacak bir tonla cevap verdi.

«Hayır, hiç zannetmiyorum, Miss Wills. Lütfen oturur musunuz?»

Genç kız, detektife hâlâ şaşkın bakışlarla bakıyordu; Elliot, o anda hatıralarından bahsetmek istemesine rağmen bunu yapamıyordu. Kendisine bu kadar tesir eden bir insana şimdiye kadar rastlamamıştı. Genç kızın, elini nasıl alına kaldırdığını, başını nasıl döndürdüğünü ve nasıl hareket ettiğini bilmek istiyordu sanki...

Doktor Joe, genç kızın elini okşayarak, «Sen biraz sinirlisin şekerim,» dedi, «Bu bey Skotland Yard'dan gelmiş. Kendisi...»

Miss Wills birden gülmeye başladı.

Fakat hemen kendisini toparladı; gülmesine rağmen gözlerinde garip bir ifâde vardı. Elliot en ufak teferruatı bile hatırlıyordu; parlak, koyu kahverengi saçlar, yine o zaman olduğu gibi kulakların arkasından geriye atılmış ve ensede küçük kıvrımlar meydana getirmişti; yay gibi kaşlar yine geniş alınının bir kısmını kaplıyor,

gri renkli gözleri yine düşünceli görünüyordu; ağzı sanki kilitlenmiş gibiydi. Genç detektif şimdi onun pek güzel olmadığını görüyor, fakat buna ehemmiyet vermiyordu.

Genç kız, meraklı bakışlarını ondan ayırmadan, «Çok özür dilerim,» dedi, «Korkarım ki, söylediğinizi duymadım. Ne demiştiniz?»

«Lütfen oturur musunuz. Miss Wills? Eğer sizce bir mahzuru yoksa, amcanızın ölümü hakkında bizi aydınlatır mısınız biraz?»

Marjorie Wills, kaçamak bir bakışla, ışığı söndürülmüş diğer odanın kapısına baktı. Sonra bakışlarını yere dikti ve ellerini ovuşturup sakin bir tavırla başını arkaya attı. Bir müddet düşündükten sonra, elinin tersiyle alnını ovuşturup, «Bu ampul herhalde yandı, öyle mi?» dedi, «Buraya, beni tevkif etmek için mi geldiniz acaba?» «Hayır.»

«O halde benden ne istiyorsunuz?»

«Olanları bize kendi istediğiniz tarzda anlatın lütfen, Miss Wills. Doktor Chesney, siz hastanıza bakmak için gitmek istiyorsanız şayet...»

Elliot'un sakin Skoç nezâketi tesirini göstermeye başlıyordu. Genç kız, düşünceli bir tavırla onun yüzüne baktı. Sakinleştiği, nefesinin yavaşlamasından belli oluyordu. Detektifin gösterdiği sandalyeye oturdu. Bacak, bacak üstüne attı. Üzerinde siyah bir gece elbisesi vardı. Yüzük veya kolye takmamıştı. Nişan yüzüğü dahi yoktu parmağında...

«Affedersiniz, Komiser Bey, bu odada kalmaya mecbur muyuz?»

«Evet.»

Genç kız, bir an düşündü, sonra, «Amcamın bir teorisi vardı,» diye cevap verdi, «Ve bir teorisi olduğu zaman da onu deneyip, teste tâbi tutmak isterdi. İşte bu testin neticesi de bu oldu.»

Bunu söyledikten sonra onlara teorinin ne olduğunu anlattı.

«Anladığıma göre bu konudaki konuşmalar akşam yemeğinde başladı, öyle mi Miss Wills?»

«Evet.»

«Bu konuyu ilk önce kim açtı?»

Genç kız, bu soruya şaşırılmış gibi, «Marcus Amca tabii,» diye cevap verdi.

«Siz de onun görüşüne itiraz ettiniz mi?»

«Evet.»

«Neden Miss Wills? Bunu neye dayanarak yaptınız?»

Marjorie, canı sıkılmış gibi ellerini iki yana salladı ve gözlerini açarak, «Oh, bunun ne ehemmiyeti var?» diye bağırdı, fakat Elliot'un ısrarla cevap beklediğini görünce, «Neden olduğunu ben de bilmiyorum işte,» diye devam etti, «Herhalde sırf itiraz etmiş olmak için bu şekilde hareket ettim, bilmiyorum. Seyahatten döndükten sonra buradaki hayâtımız çekilmez bir şey olmuştu. Hele nişanım George, ne yapacağını bilemiyordu. George'la bir gemi seyahati esnasında tanıştık. Marcus Amca da kendinden çok emindi. Sonra, ona söylediğim şeye de inanırdım.»

«Neydi o söylediğiniz şey?»

Marjorie, sakin bir tavırla, «Bütün erkekler dikkatsizdirler,» dedi, «Bunun için sizler iyi şahit olamazsınız hiç bir zaman. Dâima kendi dertleriniz, problemlerinizle meşgul olup, etrafa hiç dikkat etmezsiniz. Bunu ispat etmemi ister misiniz? Kadınların, birbirlerinin giydiklerine dikkat etmeleri ile dâima alay edersiniz. Ama kadınlar sâdece hemcinslerinin üzerindekiyle tetkik etmezler, erkeklerin giydiklerini de tetkik ederler. Yâni kadınlar her şeye dikkat ederler. Ama siz hiç bir zaman başka birinin ne şekilde giyindiğine dikkat ettiniz mi acaba? Hiç zannetmiyorum. Eğer karşınızdaki bir erkeğin kravatı veya elbisesi göze çarpacak bir şey değilse asla dikkat etmezsiniz. Hiç başkalarının ayakkabılarına veyahut ellerine dikkat ettiğiniz olmuş mudur?» Birden sustu ve omuzunun üzerinden diğer odanın kapısına baktı.

«Bunu size anlatıyorum, çünkü amcama da zeki bir kadının gördüğü bir şeyi asla unutmayacağını söyledim.

Ona böyle bir gösteri yaptığı takdirde beni yanıltamayacağını anlattım. Zâten yanılmadım da...»

Çok mühim bir şey söyleyecekmiş gibi birden öne doğru eğildi, ve «Ondan sonra da,» diye devam etti, «İçeri birisi girdi ve...»

«Bir dakika Miss Wills. Amcanızla aynı fikirde olmayan başka kim vardı?»

«Joe Amca ve Profesör Ingram da onunla aynı fikirde değillerdi. Profesör Ingram bir psikoloji profesörüdür. Amcama, söylediklerinin doğru olabileceğini, fakat kendisinin yanılmayacağını söyledi. Bu tip oyunları bildiğini ve her vak'a'ya büyük bir dikkatle baktığını, bu işte ihtisas yaptığını bildirdi. Hattâ Marcus Amcayla elli sterlin bahse girmek istedi.»

Sustu ve Joe Chesney'in oturduğu tarafa baktı. Fakat doktor kimseye sezdirmeden odadan çıkıp gitmişti.

Komiser Bostwick o anda içeri girdi. Başkomiser Crow ise kollarını kavuşturmuş ve büyük piyanonun üzerine yaslanmıştı.

«Peki, nişanlınız ne yaptı?»

«George mu? Oh, o da amcamın yanlış düşündüğünü söylüyordu. Olacakları, bir kamera ile filme almayı teklif etti; böylece her şeyi sonradan görecektik ve kimin yanlış olduğu meydana çıkacaktı.»

Elliot, oturduğu yerde hafifçe doğruldu.

«Yâni onların filmi mi çekildi demek istiyorsunuz?»

«Tabii, o gördüğünüz fotoğraf lâmbası bunun için kullanıldı.»

Elliot, derin bir nefes alarak, «Anlıyorum,» dedi. «Peki söyler misiniz, bu gösterinin seyircileri kimler olacaktır?»

«Sâdece Profesör Ingram, George ve ben. Joe amcamın bâzi hasta ziyaretleri vardı.»

«Peki, şu başından yaralanan adamın rolü neydi öyleyse? İsmi Emmet'ti galiba. O orada değil miydi?»

«Hayır, hayır. O, bu gösteri esnasında Marcus Amcaya yardım edecekti. Gösterinin ikinci aktörü de oydu.»

Bir an durup düşündü ve devam etti, «Bakın iş şu şekilde gelişti. Fakat biz her şeyi sonradan öğrenebildik tabii. Akşam yemeğinden sonra Marcus Amcayla Emmet, birlikte bir yere çekildiler ve oyunu hazırladılar.

Marcus Amcamın bürosu sahne olacaktı. Biz de bu odada oturup onların seyredecektik. Wilbur Emmet, üzerine çok garip şeyler giyecekti; giyeceği şeyler garip olacaktı ki, sonradan biz onun giydiklerini tarif ederken güçlüğ kekecektik, yâni gaye buydu. Marcus Amcayla ikisi birtakım hareketler yapacaklardı ve biz de onların seyredip sonradan neler olduğunu teferruatı ile anlatacaktık. Marcus Amca, oyundan sonra hepimize sormak için birtakım sorular hazırlamıştı. İşte böylece, vakit geceyarısına yaklaşırken amcam hepimizi buraya çağırıldı ve ne yapmamız gerektiğini anlattı...»

Elliot, onun sözünü kesti.

«Bir dakika lütfen. Geceyarısına doğru dediniz. Böyle bir oyun için geç değil miydi bu saat?»

Genç kızın yüzünde, öfkeyle karışık bir tereddüt ifâdesi belirdi.

«Haklısınız, geçti tabii. Hele Profesör Ingram'ın iyice canı sıkılmıştı, çünkü evine dönmek istiyordu. Akşam yemeği saat dokuzu çeyrek geçe bitmişti. Ben, George'la beraber kütüphanede oturdum ve uzun zaman kâğıt oyunu oynayıp sabırsızlıkla bekledik. Ama Marcus Amca ısrar ediyordu.»

«Bu konuda size açıklama yapmadı mı?»

«Evet, sorduğumuz zaman Joe Amca'yı beklediğini, onun da oyuna iştirak etmesini istediğini söyledi. Fakat Joe Amca saat onikiye çeyrek kalaya kadar gelmeyince oyuna başlamaya karar verdi.»

«Bir şey daha var, Miss Wills. O zaman, Mister Emmet'in de oyuna katılacağını, yâni gösterinin ikinci aktörü olarak amcamıza yardım edeceğini bilmiyordunuz, değil mi?»

«Oh, hayır, bilmiyorduk tabii! Zâten Wilbur'ü yemekten sonra hiç görmedik. Marcus Amcamın, bu iki odayı kapadığını ve hazırlık yaptığını biliyorduk sâdece.»

«Devam edin. lütfen.»

«Zamanı gelince, Marcus Amca hepimizi buraya çağırıldı. Ne şekilde hareket edeceğimizi söyledi. Perdelet çekilmiş ve diğer odaya açılan kapı da kapanmıştı Diğer edayı, yâni onun bürosunu göremiyorduk. Bir müddet burada bizimle kaldı ve bize talimat verdi.»

«Acaba neler söylediğini hatırlayabilecek misiniz?»

Genç kız başını salladı.

«Hatırlıyorum galiba. İlk önce, «Her şeyden önce, gösteri esnasında tamâmiyle karanlıkta oturacaksınız,» dedi. George itiraz etti ve karanlıkta film çekemeyeceğini söyledi. Marcus Amca da ona, benim o sabah kendisi için satın aldığım fotoğraf ampulünü, büroda yakacağını ve böylece sahnenin aydınlatılacağını bildirdi. Böylece bütün olanları bu kuvvetli ışıkta görebilecektik.»

Elliot onu dinlerken, bir taraftan da etrafı kritik ediyordu, ortada anlayamadığı bir şey vardı.

Miss Wills, «her şeye rağmen, bu gösteride bir oyun olduğunu anlıyordum,» diye ilâve etti.

«Neden?»

«Marcus Amcamın bakışları bir garipti. Onunla uzun zamandan beri beraber yaşıyorum. Sonra söyledikleri beni düşündürdü. Karanlıkta oturacağımızı söyledikten sonra, «Ne görürseniz, görün, hiç sesinizi çıkarmayacak, konuşmayacaksınız. Anlaşıldı mı?» dedi. Bürosuna girmeden önce de, «Dikkatli olun, bâzi oyunlar olabilir,» diye ekledi. Sonra da diğer odaya geçti ve kapıyı kapadı. Kapı gördüğümüz gibi iki kanatlıdır, amcam her iki kanadı da iyice kapamıştı. Ben ışıkları söndürdüm ve birkaç saniye sonra da gösteri başladı.

«Gösteri başlarken amcam, kapının iki kanadını da tam olarak açtı. Sebebini bilmiyordum, fakat içimi büyük bir korku ve endişe hissi kaplamıştı.

«Marcus Amca içerde yalnızdı. Aşağı, yukarı bütün büroyu görebiliyordum. Kapıyı açtıktan sonra ağır adımlarla geriye döndü. Yüzü bize dönük olarak masasına oturdu. Fotoğraf ampulü, bronz bir gece lâmbasına takılmış ve masanın üzerine biraz sağa doğru konmuştu; böylece bütün masayı ve Marcus Amca'yı aydınlatıyordu. Yâni lâmbanın abajuru, onun üzerine doğru ayarlanmıştı. Arkasındaki duvarda bembeyaz bir ışık ve amcamın koskoca bir gölgesi vardı. Yine arkasındaki duvarda, rafın üzerindeki beyaz kadranlı saati çok iyi görebiliyorduk; saatin pandülü sağa, sola sallanıp duruyordu. Saat tam geceyarısını gösteriyordu.

«Marcus Amca bir müddet, yüzü bize dönük olarak oturdu. Masanın üzerinde bir çukolata kutusu ile bir kurşunkalem, bir de mürekkepli kalem vardı. Bir müddet sonra önce kurşunkalemi, sonra da mürekkepli kalemi aldı ve ikisiyle de bir şeyler yazar gibi yaptı. Bu iş bitince bize baktı. Birden, büronun camlı kapısı aralandı ve garip kılıklı bir adam içeri girdi; başında bir silindir şapka ve gözlerinde güneş gözlüğü vardı.» Marjorie sustu ve hafifçe öksürdü. Sonra devam etti: «Kenarı kıvrık silindir şapka hâric, birseksen boyundaydı. Uzun, pis bir yağmurluk giymiş ye yakasını kaldırmıştı. Yüzünü kahverengi bir atkı ile sarmıştı ve gözlüğü simsiyahtı. Ellerinde parlak eldivenler bulunuyordu ve siyah bir çanta taşıyordu. Bu garip yaratığın kim olduğunu bilmiyorduk tabii, fakat görünüşü hiç hoşuma gitmemişti. İnsandan ziyâde garip bir böceğe benziyordu. İncecik, uzun ve siyah gözlüklerle korkunç bir görünüşü vardı. Film çekmekte olan George, yüksek sesle, «Hişş! Görünmeyen Adam!» dedi. Garip yaratık bunun üzerine döndü ve bizlere baktı. «Garip adam. elindeki çantayı masanın üzerine koydu, sırtını bize dönerek birkaç saniye durdu ve sonra masanın diğer tarafına geçti. Marcus Amca ona bir şeyler söyledi. Adamsa hiç bir şey demedi ve asla ağzını açmadı. İçerde saatin tiktaklarından ve George'un kamerasının sesinden başka ses yoktu. Öyle zannediyorum ki, Marcus Amca, «Daha önce yaptığını şimdi de yaptın; başka ne yapacaksın?» dedi. Garip yaratık o anda masanın sağ tarafındaydı. Ani bir hareketle uzun yağmurluğunun cebinden küçük karton bir kutu çıkardı, kutunun içinden, küçük çocuklara verilen yağ kapsüllerine benzeyen yeşil renkli bir kapsül aldı ve yine çok âni bir hareketle Marcus Amcanın başını arkaya eğip kapsülü ağzına tıktı, yutturdu.» Marjorie Wills, daha fazla devam edemeyerek sustu. Sesi titriyordu; elini boğazına götürdü ve iki kere hafifçe öksürdü. Gözlerini, diğer odaya açılan kapıdan bir türlü ayıramıyordu. Bir an düşündükten sonra sandalyesini çekti ve kapıya doğru çevirdi. Elliot, onun hareketlerini gözünden kaçırmıyordu. Genç kızın konuşmadığını görünce, «Evet, devam edin lütfen,» dedi. «Olanları görünce kendimi tutamadım ve bağırdım galiba; belki de yerimden sıçradım, bilmiyorum. Bunu yapmamalıydım tabii, Marcus Amca, gördüğümüz hiç bir şeye hayret etmememizi tenbih etmişti. Zâten ortada bağırılacak bir şey yoktu; Marcus Amca zorla ağzına atılan kapsülü yuttu ama, yüzünde, bundan hoşlanmadığını gösteren bir ifâde vardı. Yeşil hapı yuttuktan sonra başını kaldırdı ve o garip adama baktı. Bu iş biter, bitmez, silindir şapkalı garip adam, birden ileri atıldı, masanın üzerindeki çantasını kaptı ve bahçe kapısından dışarı çıktı. Marcus Amca masada birkaç saniye daha oturdu, birkaç kere yutkundü ve çukolata kutusunu biraz öteye itti. Sonra da hiç bir şey söylemeden öne yıkılıp yüzünü masaya koydu. «Fakat Marcus Amca rol yapıyordu. Yaptığı hareket gösteriden bir bölümdü ve oyunun bittiğini bildiriyordu. Çünkü amcam hemen sonra gülümseyerek yerinden kalktı ve bizim odanın çift kanatlı kapısını kapadı. Oyun bitmiş, perde kapanmıştı. «Bu odanın ışıklarını tekrar yaktık. Profesör Ingram giderek kapıyı vurdu ve amcama, gelip oyunun bitişini bildirmesini söyledi. Marcus Amca hemen kapıyı açtı; hayâtından memnun görünüyor ve gülümsüyordu. Fakat her şeye rağmen, bir şeye canı sıkılmış gibiydi. Ceketinin mendil cebinde, katlanmış bir kâğıt parçası vardı. Bize onu gösterdi ve, «Evet, dostlarım, şimdi birer kâğıtla birer kalem alın ve sorulara cevap vermeye hazırlanın,» dedi. Aynı anda Profesör Ingram, «Şu garip kılıklı arkadaşın kimdi Allahaşkına?» diye sordu. Marcus Amca, buna, «Oh, o gördüğünüz Wilbur'du,» diye cevap verdi, «Bu işin planlanmasında bana yardım etti.» Sonra başını çevirerek bağırdı, «Tamam, Wilbur, artık gelebilirsin.» «Fakat dışardan hiç bir cevap gelmemişti. «Marcus Amca tekrar bağırdı, dışarda yine ses yoktu. Amcam, canı sıkılmış gibi pencereye gitti; hava çok sıcak olduğu için bu odanın pencerelerinden birini açık bırakmıştık. Her iki odada da ışıklar yandığı için, evle ağaçlar arasındaki dar çimenlik yolu görebiliyorduk. Garip adamın üzerindeki her şey, silindir şapka, güneş gözlüğü ve çanta da dâhil olmak üzere orada, çimenlerin üzerinde duruyordu. Fakat ilk önce Wilbur'u göremedik. «Bir müddet aradıktan sonra onu, gölge bir yerde, bir ağacın arka tarafında bulduk. Yüzükoyun yere uzanmıştı ve baygındı. Başının arka tarafı yaralıydı. Ağzından burnundan kan akıyordu. Kafasına demir bir çubukla vurulmuştu. Demir çubuk yanbaşıda duruyordu. Bir müddetten beri baygın olduğu anlaşılıyordu.» Genç kız, yüzünü buruşturarak bir an düşündü ve sonra devam etti, «Anlıyorsunuz, değil mi? Silindir şapkalı ve gözlüklü adam aslında Wilbur değildi.»

SAHTEKÂR

Eliot, elinde olmadan, «Wilbur değil miydi?» diye sordu. Aslında, genç kızın ne demek istediğini gayet iyi biliyordu. Şu eski silindir şapkalı garip yaratık bütün benliğini kaplamıştı; onu gözünde çok iyi canlandırabiliyordu. Marjorie, sakın bir tavırla fakat acı bir sesle, «Anlatacaklarım henüz bitmedi,» diye devam etti, «Marcus Amcaya ne olduğunu henüz söylemedim size.

«İlâcın tesiri ne zaman başladı bilmiyorum, fakat Wilbur'u buluşumuzdan hemen sonra feci bir şey oldu. Wilbur'u yerden kaldırmaya uğraşıyorlardı ki, birden gözüm Marcus Amcaya takıldı; onda bir gariplik olduğunu anlamıştım.

«Bana da bir şeyler oluyordu, hasta gibiydim. Neler olduğunu hemen o anda anlamıştım sanki. Amcam bir ağaca yaslanıp iki kat olmuş, zorlukla nefes almaya çalışıyordu. Pencerelerden süzülen ışık, arkasındaki yaprakları aydınlatıyordu. Onu iyice göremiyordum, fakat yüzünün bir yanı aydınlıktı ve derisi kurşun rengini almıştı. Öyle zannediyordum ki, birden bağırdım ve. «Marcus Amca, neyin var? Ne oldu?» diye sordum. Beni itmek istiyormuş gibi garip bir hareket yaptı ve şiddetle başını salladı. Sonra aniden inlemeye ve bir ayağını yere vurmaya başladı. Profesör Ingram'la beraber hemen yanına koştuk. Fakat Profesör Ingram'ın ellerini itti ve...»

Marjorie Wills, devam edemeyeceğini anlamış ve birden susmuştu. Bir an durdu ve ellerini kaldırıp yüzüne vurdu.

Başkomiser Crow, piyanonun yanından ayrılıp ilerledi ve yumuşak bir sesle, «Sakin olun lütfen,» dedi. Komiser Bostwick hiç bir şey söylemeden, kollarını kavuşturmuş, meraklı bakışlarla genç kızı süzüyordu. Marjorie, bir müddet sonra kendisini toparladı ve, «Amcam birden koşmaya başladı,» diye devam etti, «Onun koşusunu hiç unutmuyacağım. Fakat ancak birkaç adım koşuyor, sonra geri dönüp aksi tarafa gidiyordu; acıya dayanmadığı belliydi. George ve Profesör Ingram onu tutmaya çalıştılar, fakat ellerinden kurtuldu ve koşarak kendi bürosuna girdi. Masanın üzerine yığıldı, onu kaldırıp koltuğuna oturttuk, fakat hiç konuşmuyordu. Hemen telefona koştum; Joe Amca'yı nerede bulacağımı biliyordum, ona haber verecektim. Ben daha telefonla uğraşırken Joe Amca içeri girdi, fakat çok geç kalmıştı. Acı badem kokusu odanın her taratma yayılmıştı. Ben hâlâ kurtarılabilceğini ümit ediyordum. Fakat George, kollarımı yakaladı ve, «Hadi gel, zavallı ihtiyar ölmek üzere,» dedi, «Ben bunun ne olduğunu biliyorum.» Hakikaten de ne olduğunu biliyordu.»

Başkomiser Crow, «Kötü şans,» diye homurdandı. Bunu elinde olmadan söylemişti, fakat samimi olduğu belliydi.

Komiser Bostwick ise hâlâ ağzını açmıyordu.

Elliot, «Özür dilerim, Miss Wills,» dedi, «Böyle bir anda sizi rahatsız etmek istemezdim ama...»

«Yok canım, bir şeyim yok! Emin olun iyiyim.»

«Amcanızın o yeşil hapla mı zehirlendiğini zannediyorsunuz?»

«Gayet tabii. Zehir, nefes borularına ve sinirlerine tesir ettiği için konuşamıyordum, fakat eliyle boğazını işaret etti.»

«O kapsülden başka bir şey yutmadı değil mi?»

«Hayır.»

«O kapsülü bana tarif eder misiniz lütfen?»

«Şey, daha önce de söylediğim gibi, çocukluğumuzda aldığımız balık yağı haplarına benziyordu. Bilirsiniz, bunlar küçük bir üzüm iriliğinde, jelatinden yapılmıştır. İnsan onu yutmakta zorluk çekeceğini zanneder, fakat kolayca yutulur bunlar. Bu civarda, bu haplardan kullanan pek çok kimse var.» Birden sustu ve dedektifin yüzüne baktı; yanakları kızarmıştı.

Elliot, onun bakışını görmemiş gibi, sakın bir sesle, «Demek durum böyle,» dedi. «Size göre, gösteriden hemen önce, birisi Mister Emmet'in başına vurarak onu bayılttı ye...»

«Evet, tamamen böyle olmalı.»

«Sonra bu şahıs, şu garip kılığa büründü; böylece Mister Marcus Chesney dahi onu tanımayacaktı. Bu şahıs, oyunda Mister Emmet'in yerini aldı ve oyun icabı onun Mister Chesney'e vereceği zararsız bir hap yerine zehirli bir hap yutturdu, öyle mi?»

«O, bilmiyorum! Herhalde öyle olmuştur.»

«Teşekkür ederim. Miss Wills. Sizi daha fazla rahatsız etmeyeceğim.» Elliot ayağa kalktı. «Profesör Ingram'la Mister Harding neredeler, biliyor musunuz?»

«Yukarıda, Wilbur'un yanındalardı.»

«Onlara, aşağı gelmelerini söyler misiniz? Ha, bir şey daha var!»

Gene kız, oturduğu yerden kalkmıştı, fakat gitmekte acele etmediği belliydi. Elliot'un sözü üzerine soran gözlerle ona baktı.

Elliot, «Biraz sonra, gördüklerinizi en ince noktalarına kadar yazılı olarak bildirmenizi isteyeceğim sizden,» diye devam etti, «Fakat şu anda, bana şunu da söyleyebilirsiniz belki. O garip kılıklı adamın üzerindeki söylediniz. Fakat pantolonundan ve ayakkabılarından hiç bahsetmediniz.»

Genç kızın yüzündeki ifâde birden ciddileşti. «Anlayamadım, pantolonu ve ayakkabısı mı?»

«Evet, dikkatli bir insan olduğunuzu ve insanların ayakkabılarına dâima dikkat ettiğinizi söylemişsiniz. Bu adamın ayakkabılarını ve pantolonunu görmediniz mi?»

Marjorie bir müddet düşündükten sonra, «Odadaki kuvvetli lâmba masanın üzerine konmuştu,» diye cevap verdi, «Ve masanın üzeri ile yukarı kısmı aydınlatacak şekilde ayarlanmıştı. Onun için döşemeye yakın kısımlar oldukça karanlıkta kalıyordu. Ama, bir dakika zannedersem bunu da söyleyebilirim size. Evet eminim ki söyleyebilirim.» Gözlerinde garip parıltılar belirmişti. «Tamam, pantolonu koyu renk olup, kenarlarında siyah şerit vardı, yâni smokin pantolonuydu ve ayağında da siyah rujan ayakkabılar bulunuyordu.»

«Bu gece buradaki bütün erkekler yemek kıyafeti mi giymişlerdi, Miss Wills?»

«Evet, Joe Amca hâriç diğerleri yemek kıyafeti giymişlerdi. Dediğim gibi onun ziyaret edeceği hastaları vardı ve yemek kıyafeti ile hasta ziyaretine gitmenin iyi olmayacağını, bunun hastaların morallerine tesir edeceğini söyledi. Sözde böyle yaparsa, bâzı hastalar, onun, işinden başka şeyler düşündüğünü zannederlermiş. Ama siz ..»

Elliot, hafifçe gülümsedi, fakat tebessümünün zoraki olduğunu biliyordu.

«Buralarda, yemeklerde kıyafet giyen çok insan var mıdır?»

Marjorie, «Hayır,» diye cevap verdi, «Hemen hiç kimse smokin giymez yemekte. Biz de kıyafet değiştirmeyi pek. Fakat bu gece Marcus Amca herkesin gece kıyafeti giymesini söylemişti, sebebini bilmiyorum.»

«İlk defa mı oluyordu bu?»

«Şey, bir müddet evvel verilen bir partiden sonra ilk defa oluyordu. Bunu sâdece kalabalık davetlilerimiz olduğu zaman yapardık. Fakat Profesör Ingram ve George misafir sayılmazlar tabii.»

«Teşekkür ederim, Miss Wills. Eğer Başkomiser Crow veya Komiser Bostwick'in soracakları bir şey yoksa gidebilirsiniz.»

Bostwick, şüpheli gözlerle bakıyordu, fakat ikisi de başlarını salladılar, soracakları bir şey yoktu. Marjorie, düşünceli gözlerle bir an Elliot'un yüzüne baktı, sonra ağır adımlarla yürüdü ve dışarı çıkarak kapıyı yavaşça kapadı. Fakat genç dedektif onun, dışarı çıkarken hafifçe titrediğini sezer gibi olmuştu. Aydınlik odada derin bir sessizlik vardı.

Başkomiser Crow, kapı kapandıktan sonra, «Vay canına!» diye mırıldandı ve bir an durduktan sonra, «Biliyor musunuz?» diye devam etti, «Bu genç kızın ifadesini pek beğenmedim ben.»

Bunu duyan Bostwick, kollarını aşağı sarkıtmış ve, «Ben de beğenmedim,» demişti.

Başkomiser Crow, burnundan konuşur gibi, garip bir sesle, «Aslında bu çok kolay bir vak'a,» dedi. «Bana kalırsa birisi Chesney'le Wilbur Emmet'in konuştuklarını duydu ve oyunun ne şekilde olacağını öğrendi.

Böylece Wilbur Emmet'i bayıltarak onun yerine geçti ve zararsız kapsülü zehiri bir kapsülle değiştirdi.

Jelatinin erimesi bir, iki dakika alır, onun için Chesney kapsülü yuttuğu zaman hiç bir şeyin farkında olmadı.

Yâni zehirlendiğini anlamadı ve kimseye de bir şey söylemedi Cani de bundan yararlanarak kaçmayı başardı. Jelatin eridiği zaman zehir de tesirini bir, iki dakika içinde gösterdi. Her şey bu kadar basit işte, Evet, muhakkak böyle oldu. Fakat...»

Bostwick, son kelimeyi işitince, «Tabii, değil mi ya!» diye söze karıştı, «Cani Mister Emmet'i neden bayılttı, ha?»

Bunu söylerken de, sırtını dayadığı duvardan ayrılmış, garip bakışlarla Elliot'a bakmaya başlamıştı. Onun âmiri olduğunu belirtmek ister gibi bir hâli vardı.

Başkomiser Crow, «Evet, doğru,» diye devam etti, «Cani neden Mister Emmet'i saf dışı bırakmak istedi? Madem ki, gösterinin ne şekilde cereyan edeceğini biliyordu, neden doğrudan, doğruya zararsız kapsülü zehirli olanla değiştirmede de kendisi o garip kıyafete girerek herkesin önüne çıktı? Halbuki, kapsülü değiştirseydi, Emmet de onu farkında olmadan Marcus'e yutturacaktı. Neden o tehlikeli işi başkasına yaptırmadı da kendini tehlikeye attı acaba?»

Elliot, düşünceli bir tavırla, «Zannedersem cinâyetin en ince noktası burada,» diye cevap verdi.

«Cinâyetin en ince noktası mı?»

«Evet, efendim. Aslında, provada yaptıkları gibi Mister Chesney bu gösteri esnasında hiç bir şey yutmuyacaktı.»

Başkomiser Crow, bir an düşündükten sonra, dalgın bir tavırla, «Yaa!» dedi.

«Oyun esnasında sâdece o hâpi yutuyormuş gibi yapacaktı. Anlıyorsunuz, değil mi? Bu oyun aslında seyredenler için hazırlanmış birçok aldatıcı tuzaklardan ibaretti. Siz de üniversitede muhakkak bu tip aldatıcı oyunlara şahit olmuşsunuzdur.»

Başkomiser Crow, «Ben hiç bir zaman böyle bir şey görmedim,» dedi.

Elliot, odada bulunan iki kişinin kendisine karşı cephe aldıklarını sezer gibi olmuş, inatçılığı tutmuştu. Onları ikna etmek istiyordu. Bir an düşündükten sonra, «Bakın size anlatayım,» diye devam etti, «Böyle bir denemede hoca, eline dolu bir şişe alır ve içindeki likidi diline değdirdikten sonra yüzünü buruşturarak çok acı olduğunu söyler. Sonra şişeyi size verir. Şişenin içinde sâdece renkli su vardır. Fakat dikkatli bir kimse değilseniz, tesir altında kalır ve şişe içindeki likidin acı olduğunu söylersiniz. Veyahut ta, likid hakikaten acıdır, fakat hoca onu ağzına almadan size tatmanızı söylemiştir. Eğer onun hareketine dikkat etmezseniz bu acı mâyiden rahatça içersiniz.»

«Öyle zannediyorum ki, burada da aynı şey oldu, Mister Chesney, onlara, dikkatli olmalarını, aldanmamalarını ihtar etti. Hatırlarsanız Miss Wills onun, hapı yutarken şaşkın bir halde olduğunu söyledi. Marcus Chesney, ağzına verilen kapsülü yutmuş, fakat bundan hoşlanmamıştı. Bana öyle geliyor ki, o Emmet'e, hapı verir gibi yapmasını tenbih etmişti, kendisi de onu yutar gibi yapacak fakat yutmayacaktı. Fakat canı, hapı onun ağzına tıktı ve yutmasını sağladı. Mister Chesney ise gösterinin bozulmaması için hiç sesini çıkarmadı ve onu yuttu.» Elliot burada durdu ve başını salladı, «Hazırladığı soruların içinde, «Kapsülü yutmam ne kadar sürdü?» diye bir soru bulursak hiç şaşırılmayacağım. Belki soru aynen böyle olmayacaktır ama, benzeri bir soru bulacağımıza eminim.»

Başkomiser Crow, onun anlattıklarını büyük bir şaşkınlıkla dinlemişti. Bir müddet düşündükten sonra, «Aman Yarabbi!» dedi, «Söyledikleriniz hiç de yabana atılacak peyler değil,» Birden, durdu ve endişeli bir tavırla. «Fakat bu durumda, bunu yapan adamın bir deli olması gerek,» diye devam etti, «Acaba bu adam hakikaten bir deli mi?»

«Olabilir, efendim. Bana da öyle geliyor.»

«Fakat müthiş bir şey bu! Bu evden böyle deli bir kimsenin, bir caninin çıkması akıl alacak şey değil!» Bostwick, bir şeyler homurdandı ve, «Evet, devam edin,» dedi.

Başkomiser, kendini toparladıktan sonra, sakın bir sesle, «Her şeyden evvel bir yabancı, burada, bu gece böyle bir gösterinin olacağını nasıl öğrenmiş olabilir, bu imkânsız,» diye devam etti, «Evde bulunanlar bile böyle bir şeyin olacağını akşam yemeğine kadar bilmiyorlardı. Bir yabancı, evin dışında bekleyip, Emmet'le Chesney'in hazırladıkları oyunu öğrenmesi olacak şey değil. Sonra bir yabancı, evdekilerin akşam kıyafeti giydikleri bir gecede, smokin ve rügan ayakkabı giyip dışarda dolaşması da tamamen imkânsız. Böyle bir şeyin olamayacağını sizde muhakkak takdir edersiniz. Fakat görüyorsunuz işte, çok güç bir durumla karşı karşıyayız dostlarım.»

Elliot, yüzünü buruşturarak, «Evet, haklısınız,» dedi

«Bu işi evden biri yaptıysa, hangisi yapmış olabilir? Joe Chesney hasta ziyâretindeydi. Hastalarından geceyarısına kadar ayrılmadıysa, bu işin dışında demektir. Wilbur Emmet ise canı tarafından az daha öldürülecekti. Evin içinde, şüphelenebileceğimiz birkaç hizmetkâr ve aşçı var, fakat onlardan şüphelenmek bile bana saçma geliyor. Söyleyeceğim şey size saçma gelebilir ama ben bundan başka ihtimal de göremiyorum. Yâni şunu demek istiyorum ki, canı, gösteriyi seyreden üç kişiden biri olabilir. Yâni bu üç kişiden biri, karanlıktan faydalanarak zavallı Emmet'i bayılttı, onun o garip kıyafetini üzerine geçirdi, Marcus'e zehirli hapı verdi ve ışıklar yanmadan önce tekrar odaya döndü.»

Elliot, kuru bir sesle, «Hayır, efendim,» dedi, «Böyle bir şey olamaz.»

«Evet, ama elimizde başka bir ihtimal kalmadı ki.»

Genç detektif cevap vermedi.

O anda teorilerle geçirecek zamanları yoktu bunu biliyordu. Otopsi yapılanaya kadar Marcus Chesney'in nasıl öldüğünü bile bilemeyeceklerdi, fakat ölümün, prussik asid gurubundan bir ciyanidle olduğu kuvvetle muhtemeldi. Buna rağmen, Polis şefinin ortaya attığı ihtimali de düşünmemiş değildi.

Müzik odasında etrafına bakındı. Oda, yirmibeş metre kare kadardı ve bahçeye açılan camlı kapılar ağır, gri renkli kadife perdelerle örtülmüştü. Odada mobilya olarak, sâdece büyük bir piyano, pikap takımı, dört tane hafif koltuk, hole açılan kapının yanında bir dolap ve iki de sehpa vardı. Böylece odanın ortası tamamen boş kalıyordu. İsteyen herhangi bir kimse, karanlıkta, camlı kapıların yanında duran büyük piyanoya dikkat ederse, hiç bir şeye çarpmadan odayı geçebilirdi. Halı o kadar kalındı ki, üzerinde ayak sesinin duyulması imkânsızdı.

Elektrik düğmesi, hole açılan kapının yanında, dolabın arkasındaydı. Elliot elini uzattı ve ışığı söndürdü, oda birdenbire koyu bir karanlığa gömülmüştü. Perdeler açık olmasına rağmen dışarda olanlar görüleliyordu. Birden, birisi perdeleri kapıyormuş gibi garip bir hışırtı duyuldu.

Aynı anda karanlıkta, Polis şefinin sesi duyuldu, «Ellerimi sallıyorum, beni görebiliyor musunuz?»

Elliot, «Hiç bir şey görülüyor,» diye cevap verdi. «Olduğunuz yerde kalın lütfen; kapıyı açacağım.»

Karanlıkta el yordamı ile ilerledi ve kapıyı buldu. Kapı sessizce açılmıştı. Elliot, yine karanlıkta birkaç metre yürüyerek odanın ortasındaki masayı buldu, bronz lâmbayı tuttu ve düğmesine bastı; odanın içi birden aydınlanmış ve karşı duvar bembeyaz olmuştu. Elliot tekrar geri döndü ve diğer odaya geçerek büroyu oradan tetkik etti.

Başkomiser Crow, kendi, kendine bir şeyler mırıldandı.

Büronun içinde hareketli olan tek şey, duvar saatiydi. Saatin kadranı oldukça büyüktü ve ölmüş olan adamın arka tarafında muntazam tiktaklarla çalışıyordu. O anda saat bire beş kalayı gösteriyordu.

Masa ceviz ağacından yapılmıştı ve bronz lâmba masanın ön kısmına yakın ve hafifçe onların sağ tarafında bulunuyordu. Üzerinde mavi çiçekler bulunan çukulata kutusu da yerinde duruyordu. Elliot uzaktan, masanın üzerindeki kurşunkalemi görebiliyordu, fakat Marjorie Wills'in bahsettiği mürekkep kalemi ortadan kaybolmuştu.

Bahçeye açılan camlı kapılardan biri sol taraftaydı. Müzik odasındaki sandalyelerin durumuna bakılırsa seyirciler Marcus Chesney'den beş metre uzakta oturmuşlardı.

Başkomiser Crow, şüpheli bir tavırla, «Ben ortada fazla bir şey göremiyorum,» dedi, «Siz bir şeyler görebiliyor musunuz?»

Elliot, gözlerini, cesedin mendil cebinde, mendilin arkasına sıkıştırılmış, olan kâğıt parçasına dikmişti.

«Şu kâğıt parçası mühim olmalı,» dedi, «Miss Wills'in söylediğine göre, bu kâğıtta, Marcus Chesney'in onlara sormak üzere hazırladığı sualler olacak zannediyorum.»

Polis şefi, «Peki ama, işimize yarayacak mı?» diye âdeta bağırды, «Farzedelim ki, bâzı sorular hazırladı, fakat bunun bize ne faydası olacak?»

Elliot, öfkesine hâkim olarak, «Fakat bu oyunun seyredenleri aldatmak için hazırlanmış olduğunu anlamıyor musunuz?» dedi, «Gördükleri şeylerin pek çoğunda aldatıcı oyunlar vardı. Cani de bu oyunlardan faydalandı işte, bu aldatıcı sahneler sayesinde kendini kurtardı ve hâlâ da bunlar sayesinde saklanıyor. Seyredenlerin neler gördüklerini öğrenebilirsek cani hakkında da bir şeyler öğrenmiş olacağız. Mister Chesney'in hazırladığı gösteride onu koruyacak bir şey olmasaydı, bir deli bile böyle bir şeye kalkışmaz, herkesin gözü önünde cinayet işlemeye teşebbüs etmezdi. Anlıyorsunuz, değil mi?»

Başkomiser Crow, sesini çıkarmadan ona baktı. Bir müddet düşündükten sonra aşırı bir nezâketle, «Bu akşam biraz garip hareket ettiğinizi, düşündüğüm için beni herhalde affederdiniz, Komiser,» dedi, «Sonra, Miss Wills'in nişanlısının soyadını nasıl öğrendiğinizi de merak ediyorum, ben onun soyadından hiç bahsetmedim size.»

(Hay Allah kahretsin!)

«Özür dilerim efendim.»

Diğeri, aynı nezâketle, «Yok canım, hiç mühim değil!» diye devam etti, «Zâten şu sorular hakkında galiba sizinle hemfikirim. Bakalım onlardan bir şeyler öğrenebilecek miyiz? Haklısınız, bu suallerin içinde aldatıcı veya yanıltıcı şeyler varsa onlardan bir şeyler çıkarabiliriz belki.»

Bunları söyledikten sonra, cesedin cebinden kâğıt parçasını çıkardı ve açarak masanın üzerine koydu Kâğıdın üzerinde okunaklı bir yazıyla şunlar yazılıydı:

AŞAĞIDAKİ SUALLERİ DOĞRU OLARAK CEVAPLARIDIRIN :

- 1 — Masanın üzerinde bir kutu var mıydı? Evetse tarifini yapın.
- 2 — Masanın üzerinden neler aldım? Hangi sırayla aldım?
- 3 — Saat kaçtı?
- 4 — Bahçeye açılan camlı kapıdan giren şahsın boyu kaçtı?
- 5 — Bu şahsın giydiklerini tarif edin.
- 6 — Sağ elinde ne taşıyordu? Bu cismi tarif edin.
- 7 — Bu şahsın hareketlerini tarif edin. Masadan bir şey aldı mı?
- 8 — Bana yutmam için ne verdi? Bunu ne kadar zamanda yuttum?
- 9 — Odada ne kadar kaldı?
- 10 — Kim konuştu? Söylenenler nelerdir?

NOT: Yukardaki sorulara tam doğru cevaplar verilmelidir, aksi takdirde cevaplar dikkate alınmayacaktır,

Başkomiser Crow, «Ben bunda bir anormallik görmüyorum,» diye mırıldandı, «Fakat bâzı oyunlar var gibi. Meselâ, dediğiniz gibi yutma işi bir numara olabilir burada. 8 numaralı soruyu ele alırsak...»

Devam etmeyerek kâğıdı masanın üzerinden ildi ve Elliot'a uzattı. Dedektif, bunu dikkatle not defterinin arasına yerleştirdi Başkomiser bundan sonra gözleri saatin üzerinde olduğu halde, camlı bahçe kapısına doğru geriledi.

«Herşeye rağmen, ben derim ki...»

Aynı anda müzik odasının hole açılan kapısı aralandı. Kapının eşliğinde duran adamın saçları dökülmüş başı ışıkta parlıyordu.

Yeni gelen yüksek bir sesle «İyi akşamlar,» dedi, «Kimsiniz siz? Ne yapıyorsunuz orada?»

Başkomiser Crow «Polis,» diye cevap verdi, «Korkmayın, girin Profesör, ışığı da yakıverin lütfen.»

Profesör, bir müddet elini duvarın ters tarafında gezdirdikten sonra, dolabın arkasındaki elektrik düğmesini buldu ve çevirdi. Elliot, Pompeii'de bir bahçede gördüğü bu adam hakkındaki fikrini biraz değiştirmek gereğini hissetmişti.

Profesörün yuvarlak, parıldayan, gülümser yüzü, oldukça geniş gövdesi ve hareket tarzı, onun kısa boylu bir adam olduğu intibasını veriyordu. Gülen mavi gözleri, düğme burnu ve çıplak tepesinden yan taraflara, kulaklarının üzerine sarkan iki tutam saç da bu görünüşü tamamliyordu. Yüzünde derin bir keder ve korku

ifâdesi görülüyordu. Elliot dikkatli bakınca onun, zannettiği kadar şişman olmadığını farketti; Profesör o kadar kısa da sayılmazdı.

Profesör, «Araştırma yapıyorsunuz demek!» dedi, «İyi akşamlar Mister Crow, iyi akşamlar Komiser Bostwick.»

Hafif tebessümü yüzünde olduğu halde hepsine ayrı, ayrı baktı. Elliot, onun çok zeki bir adam olduğunu ilk görüşte anlamıştı. Profesör, bir an tereddüt ettikten sonra, Elliot'a dönerek, «Bu bey de, herhalde Joe Chesney'in bahsini ettiği Skotland Yard detektifi olacak,» diye devam etti, «İyi akşamlar, Komiser.»

Başkomiser Crow, «Evet,» diye cevap verdikten sonra ani bir kararla, «Bakın Profesör,» diye devam etti, «Sizin yardımınıza da ihtiyâcımız var,»

«Yardıma mı?»

«Tabii, siz bir psikoloji profesörüsünüz, bu tip oyunların sizi yanıltabileceğini hiç zannetmiyorum. Zâten siz de aldanmıyacağınızı söylediniz. Şu garip gösteri esnasında neler olduğunu, herhalde bize teferruatı ile anlatabilirsiniz, değil mi?»

Profesör Ingram, cesedin bulunduğu odanın kapısına baktıktan sonra bir an tereddüt etti. Sonra, «Zannederim,» diye cevap verdi. Yüzünün ifâdesi daha ciddileşmişti.

Başkomiser Crow, «Tamam öyleyse!» dedi, «Miss Wills, bu gösteride aldatıcı bâzı sahneler bulunduğunu, gösterinin zâten bu gaye ile hazırlandığını söyledi.»

«Oo, onu gördünüz demek!»

«Evet, gördük ve konuştuk. Söylediğine göre gösteride birçok...»

Profesör Ingram, onu gözlerine bakarak, «Gösterinin asıl gayesi,» diye izah etti, «Caninin, herkesin gözü önünde, Misis Terry'nin dükkânında olduğu gibi, çukolata kutusunu değiştirdiğini göstermekti. Yâni Marcus Chesney masanın üzerindeki çukolata kutusunun, herkesin önünde ve hiç kimsenin de farketmeyeceği şekilde değiştirebileceğini göstermek istiyordu.»

TUZAKLARA HAZIRLIK

Elliot, kafasındaki çeşitli düşüncelerin kendisini rahatsız ettiğini hissedince âni bir kararla cesedin bulunduğu büroya geçti ve kenardaki yeşil abajurlu lâmbayı yakıp, foto lâmbasını söndürdü. Kuvvetli ampulün sönmesi ile büro birden loşlaşmıştı, fakat Marcus Chesney'in cesedi, oturduğu koltukta rahatça görülebiliyordu. Demek öyle? Komiser Bostwick'in söylediğine göre Marcus Chesney, öldürülmeden iki gün önce orada, burada polis gibi sualler soruyor, Mrs. Terry'nin dükkanındaki çukolata kutularının büyüklüğünü öğrenmek istiyormuş. Şimdi burada bir çukolata kutusu görüyoruz ve bu kutu gösteride de bulunuyordu. Bunun mânâsı neydi acaba?

Elliot, bunları düşünerek müzik odasına geri döndüğünde, Başkomiser Crow'da aynı problemle uğraşıyordu. Bir müddet profesörün yüzüne baktıktan sonra, «Fakat, garip kılıklı bir adam tarafından ağzına yeşil bir hap tıklması ile, Misis Terry'nin dükkanındaki çukolata kutularının ne alâkası var?» diye sordu, «Böyle bir hareketle, zehirli çukolataların oraya konduğunu veya çukolataların zehirlendiğini nasıl gösterebilecekti?» Profesör Ingram, hafifçe omuzlarını silkti. Diğer odaya baktığında, gözlerinde garip parıltılar belirmişti. Polis şefinin sorusuna, «Buna cevap verebileceğimi hiç zannetmiyorum,» dedi, «Fakat benim görüşüm, bu yeşil kapsül işinin, gösterinin sâdece bir parçası olduğudur; belki de Chesney bu kapsül işini gösterinin içine sırf, oyunu uzatmak için koydu. Öyle zannediyorum ki gösterinin gayesi, bu çukolata kutusu ile ilgili bir şeyler göstermekti.»

Polis şefi, bir an düşündükten sonra, «Ben artık işe karışmayacağım,» dedi ve Elliot'a bakarak, «Siz devam edin lütfen, Komiser,» diye ilâve etti.

Elliot, profesöre döndü ve etile, koltuklardan birini işaret etti.

«İlk önce şu soruyla başlayalım, isterseniz, Profesör. Mister Chesney size, gösteriden önce, bu oyunun gayesinin, çukolataların kimse görmeden zehirlenebileceğini göstermek olduğunu söyledi mi?»

«Hayır, açıkça söylemedi tabii, fakat imâ etti.»

«Ne zaman?»

«Gösteri başlamadan biraz evvel. Hattâ ona biraz takıldım bu konuda.» Profesör Ingram hafif bir titreme geçirdi ve gözlerinde garip bir parıltı belirdi. Bir an tereddüt ettikten sonra devam etti, «Daha yemekten önce, Chesney'in böyle bir gösteri yapmak için ısrar edişinde bir gariplik sezmiştim. Bu konuya tesadüfen girmiş gibi konuşmaya başladı ve en sonunda bizlere meydan okuyarak böyle bir şey yapmak istediğini bildirdi. Fakat öyle zannediyorum ki böyle bir şeyi yemekten çok evvel plânlanmış ve bize nasıl anlatacağını ayarlamıştı. Emmet de, bu sırada, kendi, kendine gülümsüyordu. Bundan onun da bir şeyler bildiğini anladım

Çünkü onu kimseye göstermeden bizlerle alay eder gibi bıyık altından gülerken, birkaç kere gördüm.»

«Evet, devam edin lütfen.»

«Gösteriyi seyretmeyi kabul ettim, fakat yemekten sonra üç saat beklemek hiç de hoşuma gitmemişti. Onun için gösterinin bir an evvel başlamasını istedim ve geceyarısına kadar bekleyemeyeceğimi bildirdim. Yanına yaklaşarak, «Neden bu kadar bekletmek istiyorsun bizi?» diye sorduğumda, bana, yavaşça, «Bekle ve dikkatle seyret, Misis Terry'nin çukulatalarının nasıl zehirlendiğini göstereceğim sizlere. Fakat hiç biriniz göremeyeceksiniz, eminim bundan,» dedi.»

«Demek bildiği bir şeyler vardı.»

«Orası muhakkak.»

«Bu bildiğini de, hepinizin gözleri önünde, bu gösteri ile ispat etmek istiyordu herhalde.»

«Öyle zannediyorum.»

Elliot, bir an durdu ve lakayt bir tavırla, «Acaba çukulataları zehirliyenin kim olduğunu biliyor muydu sizce?» diye sordu.

Profesör Ingram onun gözlerine birkaç saniye baktı. Gözlerinden, birden endişelendiği ve bir şeyden korktuğu anlaşılıyordu. Genç detektifin, dikkatle kendisine baktığını görünce, «Bende öyle bir intiba bıraktı,» diye cevap verdi.

«Peki, size bundan hiç bahsetmedi mi? Böyle bir şeyler imâ etmedi mi?»

«Hayır, böyle bir şey yapsaydı, gösterinin tadı kaçardı.»

«Belki de canı onu, bu bildiklerini açıklamasın diye öldürdü, ne dersiniz?»

Profesör Ingram, oturduğu koltukta hafifçe kımıldandıktan sonra, «Evet, bu en büyük ihtimal,» diye cevap verdi, «Söyleyin bana, Komiser. Zeki bir adam mısınız siz? Çevrenizde olanlardan kolayca mânâ çıkarabilir misiniz?» Hafif bir tebessümle detektifin yüzüne baktı. «Özür dilerim, izin verirseniz bunu neden sorduğumu açıklayayım sizlere. Sayın dostumuz Bostwick'e olan, hürmetimiz büyük olmasına rağmen, şunu da rahatça söyleyebilirim ki, bu mesele üzerinde hiç bir zaman gayretli bir çalışma yapılmadı. Bana öyle geliyor ki, dostu, muz Bostwick bu meselede biraz zayıf kaldı.»

Başkomiser Crow, hafifçe yüzünü buruşturdu ve kelimelerin üzerine basarak, «Komiser de elinden geleni yapmaya çalıştı...» diye mırıldandı.

Fakat Profesör, «Hadi canım, bırakın saçmalamay!» diye devam etti, «Elinden geleni yaptı tabii! Hepimiz elimizden geleni yaptık. Ama elimizden geleni yapmak hiç bir mânâ taşıyor, hakikati öğrenebildik mi?

Marjorie Wills aleyhine hiç bir delil bulunamadı; polisin onun aleyhine çalıştığını söyleyemiyorum ama, zavallı kızcağız, sokaklarda rahatça yürüyemez oldu. Onu gören küçük çocuklar bile üzerine çamur ve taş atıyorlar. Şu zehirli çukulataların sırrını çözmek için şimdiye kadar ne yapıldı? Bu işin nasıl yapıldığını bile kimse öğrenemedi. Misis Terry'nin dükkanındaki çukulataları kim zehirledi, söyleyebilir misiniz bana?»

Bir an durup elini koltuğun kenarına vurdu ve, «Komiser Bostwick, kötü insanların her yerde bulunabileceğini söylemekten başka bir şey yapmıyor,» diye devam etti, «Marjorie'nin suçlu olabileceğini göstermek için de ortaya Christiana Edmunds'u atıyorlar. Aman Yarabbi, olacak şey değil!»

Başkomiser Crow, bu sefer hiç sesini çıkarmadı.

«Edmunds işi ile bunun hiç bir ilgisi yok aslında, Christiana Edmunds deliydi, fakat cinayet işlemesi için bir sebebi bulunuyordu. Bu genç kadın, 1871'de Brighton'da evli bir doktora âşık olmuş, fakat ondan karşılık görmemişti. Önce, doktorun karısını strikinle zehirlemeye teşebbüs etti, fakat başaramadı. Yaptığı şey anlaşılınca bir daha doktorun evine giremedi ve müthiş bir öfkeyle oradan uzaklaştı. Bir müddet sonra, şehirde yayvanları öldürmek için çukulataları zehirlemeyi düşündü; bunu öyle bir şekilde yapacaktı ki; kimse bu işi onun yaptığını anlamayacaktı. Marjorie hakkında böyle bir şey söylenebileceğini hiç zannetmiyorum. Onun, masum insanları öldürmek için bir sebebi olduğunu söyleyebilir misiniz? Aksine, Sodbury Cross'a gelip de onun hakkında söylenenleri duyan nişanlısı, fikrini değiştirip buradan uzaklaşmak üzere.»

Profesör Ingram'ın yüzünden, öfkeli olduğunu anlamak çok kolaydı. Bir müddet düşündükten sonra güldü ve sonra tekrar sustu. Kimsenin konuşmadığını görünce, «Siz bana bakmayın,» diye devam etti, «Bâzı sorular sordunuz, devam edin lütfen.»

Elliot, beklenmedik bir şekilde, «Miss Wills daha önce hiç nişanlanmış mıydı?» diye sordu.

«Neden soruyorsunuz bunu?»

«Nişanlandı mı, efendim?»

Ingram, onun yüzüne garip bakışlarla baktı; ne düşündüğü hiç belli olmuyordu. Bir an tereddüt ettikten sonra, «Hiç zannetmiyorum, böyle bir şey olduysa bile haberim yok,» diye cevap verdi, «Bana öyle geliyor ki, Wilbur Emmet ondan uzun zamandır hoşlanıyordu ve zannedersem hâlâ da hoşlanıyor. Fakat Wilbur'un kırmızı burnu ve çirkinliği onun aleyhine olan şeyler. Bunları size bir sır olarak söylüyorum tabii, anlıyorsunuz, değil mi?»

Başkomiser Crow, «İşittiğime göre,» dedi, «Chesney yeğenine yaklaşmak, onunla arkadaşlık kurmak isteyen bütün erkekleri uzaklaştırıyormuş, doğru mu?»

Profesör Ingram, bir an tereddüt etti.

«Yanlış duymuşsunuz diyemeyeceğim, bir bakıma doğrudur söylediğiniz. Bu gençleri doğrudan, doğruya uzaklaştırmıyordu, fakat...»

Crow, «Marjorie'nin seyahat esnasında tanıştığı bu delikanlı Chesney'in gönlünü nasıl yaptı, merak ediyorum,» dedi.

Profesör, sinirli bir tavırla, «Ne demek istiyorsunuz?» diye cevap verdi, «Yoksa Chesney'in, yeğeninden kurtulmak istediğini mi söylemek istiyorsunuz?»

«Böyle bir şey söylemedim, Profesör.»

«Nasıl söylemediniz canım! Fakat yanılıyorsunuz. Marcus nedense Harding denen bu delikanlıdan hoşlanmıştı. Onun geleceği olan bir genç olduğunu düşünüyordu, delikanlının Chesney'e gösterdiği aşırı hürmetin de rolü olsa gerek bu işte tabii. Fakat bütün bunları konuşmakta ne fayda var şimdi? Şurası muhakkak ki, Marjorie'nin, amcasının ölümü ile asla ilgisi yok.»

Odanın havası sanki tekrar değişmişti.

Elliot, «Miss Wills, olanlar hakkında ne düşünüyor, biliyor musunuz efendim?» diye sordu.

«Olanlar hakkında mı?»

«Evet. Birinin, Mister Emmet'i bayılıp onun yerine geçtiğini ve gösteri esnasında zehirli kapsülü kullandığını söylüyor.»

Ingram, meraklı bakışlarla onun yüzüne baktı ve, «Evet, en akla yatkın ihtimal da bu tabii,» dedi, «Siz öyle düşünmüyor musunuz?»

«Evet, Mister Chesney ile Mister Emmet'in yaptığı plânları, onlar hakkındaki konuşmalarını, yemekten sonra bu odada bulunan birisi dinlemiş olmalı Bu şahıs onları ya kapının dışından, veyahut da bahçeden dinlemiş olabilir.»

Profesör, «Anlıyorum,» diye mırıldandı.

Yüzünde bir an, hafif bir tebessüm belirdi ve kayboldu. Öne doğru eğilerek ellerini dizlerine koymuş, dirseklerini kanat gibi yanlara doğru açmıştı. Derin düşüncelere daldığı belli oluyordu. Bir müddet sonra tekrar gülümsedi.

«Anlıyorum,» diye tekrarladı, «Şimdi izin verirseniz, sizin sorularınızı ben sorayım, Komiser!» Elini kaldırarak hafifçe havada salladı, «Eminim ki, bundan sonraki sorularınız, «Saat dokuzonbeşle geceyarısı arasında neredeydiniz?» ve, «Marjorie ve George Harding, dokuzüçeyrek gece ile geceyarısı arasında nerdeydiler?» olacaktır. Bundan sonra da, «Gösteri başladığında hepiniz neredeydiniz?» sorusu gelebilir. En mühim nokta da bu zâten. İçimizden biri, karanlıktan faydalanarak dışarı sızmış ve silindir şapkalı garip mahlûk şekline girmiş olabilir, öğrenmek istediğiniz bu, değil mi?»

«Evet.»

«Bu, tamamen normal bir soru tabii. Bu sebeple böyle bir suale normal bir cevap vermek gerekir. Hangi mahkemede isterseniz yemin etmeye hazırım ki, içimizden hiç biri gösteri esnasında yerinden ayrılmadı.»

«Demek bu kadar eminsiniz, öyle mi?»

«Gayet tabii eminim.»

«O anda burasının ne kadar karanlık olduğunu biliyorsunuz.»

«Evet, biliyorum. Diğer odada kuvvetli bir ampul yandığı için, zannettiğiniz kadar karanlık değildi. Sonra bu şekilde düşünmem için başka sebepler de var ve öyle zannediyorum ki, arkadaşlarım da bana hak vereceklerdir. Onların da aynı görüşte olduklarından eminim İsterseniz sorabiliriz onlara da.»

Bunu söylerken, sandalyesinden kalktı ve o anda hol kapısından girmekte olan Marjorie ile George Harding'i işaret etti.

Elliot'un gözleri, genç kızın nişanlısına takılmıştı.

Pompeii'de Harding'i sâdece arkadan görmüştü. Şimdi ise nedense delikanlının gelişi ile sinirlenmişti. George Harding, yirmibeş, yirmialtı yaşlarında görünüyordu. İyi bir insan, yumuşak başlı ve herkesi seven bir karaktere sahip olduğu anlaşılıyordu. Siyah kıvrıkcık saçları, geniş yüzü ve koyu renkli gözleriyle oldukça yakışıklı sayılırdı. Kendinden emin bir görünüşü vardı ve her gittiği yerde sevileceğini biliyor gibiydi.

George Harding'in bakışları birden, Marcus Chesney'in cesedine kaydı ve yüzünde derin bir üzüntü ve endişe ifâdesi belirdi. Marjorie'nin koluna girerek, hafif bir sesle, «Şu kapıyı kapayabilir miyiz acaba?» dedi, «Sizce bir mahzuru var mı acaba?»

Marjorie, onu şaşırtacak bir hareket yapmış, kolunu, onun kolundan sıyırmıştı. Elliot'un gözlerine garip bakışlarla baktı ve, «Bence bir mahzuru yok,» dedi.

Elliot, yavaşça ilerledi ve cesedin bulunduğu olanın kapısını kapadı.

Harding, zoraki bir tebessümle hepsinin yüzüne ayrı, ayrı baktıktan sonra, «Marjorie, beni görmek istediğinizi söyledi,» dedi. Yüzünden, endişeli olduğu belli oluyordu. «Size yardım için elimden gelen her şeyi yapmaya hazırım. Şu anda ne söyleyeceğimi bilemiyorum, çok kötü, korkunç bir şey bu!»

Elliot, ona bir sandalye gösterdi ve oturmasını işaret etti.

«İsminiz Harding, değil mi?»

Diğeri, onu memnun etmek ister gibi hafif bir tebessümle, «Evet.» diye cevap verdi, «Marjorie'nin söylediğine göre, vak'a esnasında neler olduğunu anlatmamızı istiyormuşsunuz.»

Profesör Ingram, gülerken, «İstediği sâdece bu değil,» diye söze karıştı, «Sizin, benim veya Marjorie'nin...» Elliot, sert bir sesle, «İzin verir misiniz, efendim?» diye Profesörün sözünü kesti, «Lütfen herkes otursun.» Odada bulunanların yüzlerinde bir hoşnutsuzluk ifâdesi belirdi. Detektif, bir an düşündükten sonra, «Evet, hepinizin ifâdesini almak istiyorum,» diye devam etti, «Fakat size bâzı sorularım olacak ve bu sorulara verilecek cevapların, ifâdelerden daha kıymetli olacağını zannediyorum. Mister Chesney'in, bu gösteri hakkında bâzı sorular hazırladığını biliyor muydunuz?»

Marjorie, nişanlısından evvel cevap verdi:

«Evet, biliyorduk tabii. Size söyledim ya!»

«Eğer o sorular şu anda size sorulsa, doğru cevap verebilir misiniz acaba?»

Harding, «Verebiliriz zannediyorum,» diye cevap verdi, «Ama, bir dakika, ben size bu konuda daha iyi bir şey söyleyebilirim. Eğer neler olduğunu öğrenmek istiyorsanız, bende olanların bir filmi var.»

«Renkli film mi?»

Harding, gözlerini kırıştırdı.

«Renkli mi? Yok canım, hayır! Sâdece siyah, beyaz bir film. Evin içinde bu ışıkla renkli film çekmek hiç de kolay bir şey değildir...»

Elliot, «O halde bâzı problemlerimizin çözümünde bize yardımı olmayacak pek,» dedi, «Film şu anda nerede?»

«Onu kimse görmesin diye şu radyo-pikap'ın içine sakladım.»

Elliot'un filmi duyunca heyecanlanmaması, delikanlıyı hayal kırıklığına uğratmış gibiydi. Detektif, pic-up'ın yanına gitti ve kapağını kaldırdı. Kameranın deri mahfazası, içinde makine olduğu halde, diskin üzerinde duruyordu. Elliot duvardaki bir resmin camında, arkasında bulunan üç şahidin huzursuz bir şekilde kıpırdandıklarını görebiliyordu. Bir ara yine camda, Başkomiser Crow'un, Bostwick'e doğru baktığını da gördü. Cebindeki kâğıdı çıkararak, «İşte sorular bu kâğıdın üzerinde,» diye izah etti, «Bunlar, benim soracağım sorulardan çok daha mühim, çünkü bilhassa mühim noktaları gösterecek şekilde hazırlanmışlar...»

Marjorie, heyecanla, «Hangi noktaları?» diye sordu.

«Burada bulunmamızın sebebi de bu noktaları bulmak zâten. Hepinize sırayla bu soruları soracağım. İyice düşünerek, her soruya mümkün olduğu kadar doğru cevap vermenizi rica ediyorum.»

Profesör Ingram, kaşlarını kaldırarak, «Size uydurulmuş şeyler söyleyeceğimizden korkmuyor musunuz, Komiser?» diye sordu

«Böyle bir şey yapmanızı asla tavsiye etmem, efendim. Zâten yapabileceğinizi de zannetmiyorum, Doktor Chesney'in söylediğine göre, hiç birinizin söylediği, diğerininkini tutmuyormuş. Böyle bir şeye teşebbüs ederseniz hemen anlayabilirim zannediyorum. Evet, şimdi suallere doğru ve tam olarak cevap verebileceğinizi zannediyor musunuz?»

Profesör Ingram, garip bir tebessümle onun yüzüne baktı ve, «Evet,» dedi.

Marjorie de sert bir «Evet,» cevâbı vermişti.

Harding, bir an tereddüt ettikten sonra, «Ben pek emin değilim,» dedi, «Ben film çekmekle meşguldüm.. Ama yine de cevap verebilirim zannediyorum. Bizim meslekte gözlerin çok kuvvetli olması gerekir.»

«Mesleğiniz nedir. Mister Harding?»

Delikanlı, ona âdeta meydan okur gibi, «Ben bir araştırma kimyageriyim,» diye cevap verdi, «Neyse, şimdi bunu bırakalım da, sorularınıza başlayın.»

Elliot gramofonun kapağını kapadı ve not defterini, onun üzerine koydu. Herkes, perdenin açılmasını sabırsızlıkla bekleyen seyircilerin heyecanı ile bekliyordu. Elliot, bu soruların, hakikati meydana çıkaracak bütün ipuçlarını ihtiva ettiğini biliyordu; sâdece, cevaplarla beraber, suallerin mânâsını da çok dikkatle kavraması gerekiyordu.

Karşısındakilerin yüzlerine baktıktan sonra, «İlk soru,» diye başladı ve oturanlardan birinin, sandalyesini gıcırdatması üzerine aniden sustu.

ŞAHİTLER AYRI GÖRÜŞTE

«İlk suâli okuyorum.«Masanın üzerinde bir kutu var mıydı? Cevâbınız evet ise kutuyu tarif edin.» Miss Wills, siz cevap verin lütfen.»

Marjorie, dudaklarını kısımış, öfkeli gözlerle Elliot'a bakıyordu. Bir an düşündükten sonra, «Eğer mühim olduğunu söylüyorsanız cevap vereceğim,» dedi, «Fakat bu hiç de hoş bir şey değil. Burada böyle oturup bize sorular sormanız ve bunu, bir oyun tarzında yapmanız...» Cesedin bulunduğu odanın kapalı kapısına baktı ve sonra başını çevirdi.

«Evet, mühim tabii, Miss Wills. Masanın üzerinde bir kutu var mıydı? Evet ise lütfen târif edin bu kutuyu.»
«Masanın üzerinde bir kutu vardı tabii. Marcus Amcanın sağ tarafında ve masanın ön kısmına doğru bir yerde duruyordu. Henry'nin Kremalı Karamelaları için yapılmış kiloluk bir kutuydu. Kutunun, Henry'nin olduğunu bilmiyordum, tabii, üzerindeki yazıyı okuyamadım, fakat kapaktaki parlak yeşil çiçek resimlerini görünce anladım.»

George Harding, başını çevirdi ve nişanlisına baktı. Sonra, «Yok canım, saçma,» dedi.

«Nedir saçma olan?»

Harding, «Çiçeklerin rengi tabii,» diye cevap verdi, «İçinde ne olduğunu bilmiyordum, fakat kiloluk bir kutu olduğunda hemfikirim ve üzerinde de çiçekler vardı. Fakat çiçeklerin rengi yeşil değil, koyu mavi idi. Mavi olduğuna eminim.s

Marjorie'nin yüzündeki ifâde değişmedi; kendinden emin bir tavırla başını çevirdi ve, «Fakat sevgilim,» diye mırıldandı, «Bu gece başımıza gelenler beni yeter derecede üzdü ve sinirlendirdi, bir de sen üzerime gelip durma rica ederim. Bağırمامı mı istiyorsun yoksa? Ne olur yapma bunu! Kutunun üzerindeki çiçek resimleri yeşildi. Erkekler yeşille maviyi ekseriya karıştırırlar. Yapma, ne olur! Yapma! Bu gece yapma!»

Harding, yaptığından pişman olmuş gibi, asık bir suratla, «Pekâlâ, mâdem sen öyle istiyorsun,» dedi Fakat bir an düşündükten sonra hafifçe zıplayarak, «Hayır, eminim ki, değildi!» diye tekrarladı, «Bizden, hakikati söylememizi istemiyor musunuz? Bu çiçekler maviydi, koyu mavi, sonra...»

«Sevgilim, yapma...»

Elliot, «Bir dakika, rica ederim,» diyerek araya girdi, «Herhalde Profesör Ingram bu işin doğrusunu söyleyecektir. Evet, Profesör, hangisi haklı acaba?»

Profesör, bacak, bacak üstüne atarak, «Her ikisi de haklı,» diye cevap verdi, «Fakat aynı zamanda ikisi de hatalı.»

Harding, «Fakat ikimiz birden yanılmış olamayız ki!» diye itiraz etti.

Profesör, nâzik bir tavırla, «Olabilirsiniz,» diye cevap verdi ve Elliot'a dönerek, «Komiser, size en doğrusunu söyleyeceğim,» diye devam etti, «Her şeyi açıklayacağım, fakat biraz beklemenizi rica ediyorum. Bundan sonraki sorulardan biri, ne demek istediğimi açıklayacaktır.»

Elliot, hafifçe başını kaldırdı.

«Bundan sonraki soruların neler olduğunu nasıl biliyorsunuz, efendim?»

Geniş odanın içinde derin bir sessizlik oldu. İnsan, bürodaki saatin sesini dahi duyabileceğini zannediyordu. Profesör Ingram, hafif bir tebessümle, «Bilmiyorum tabii,» diye cevap verdi, «Listede, bundan sonra çıkacak soruyu bekliyorum, o kadar.»

«Bu soruları daha önce gördünüz mü?»

«Hayır, görmedim. Komiser, sizden rica ediyorum, böyle bir anda bana garip şeyler söyleyip durmayın Ben, bu gibi oyunları çok iyi bilen yaşlı ve tecrübeli bir adamım. Bu aldatıcı oyunlar çok eskidir ve ben bunlar gibi pek çoğunu ders verdiğim sınıflarda denemişimdir. Bu oyunların ne işe yaradıklarını çok iyi bilirim. Eğer sorulara devam ederseniz, ne demek istediğimi anlayacaksınız.»

Marjorie, kısık gözlerini, odanın köşesinden kaldırmadan, «Çiçekler yeşildi,» diye tekrarladı, «Yeşil, yeşil, yeşil! Lütfen devam edin.»

Elliot, kalemını aldı.

«O halde ikinci suale geçiyorum: «Masadan neler aldım? Bunları hangi sırayla aldım?» Evet, Mister Chesney masaya oturduğu zaman oradan neler aldı ve aldığı cisimleri hangi sırayla aldı? Miss Wills, söyler misiniz lütfen?»

Marjorie, hiç beklemeden cevap verdi.

«Bunları size daha önce anlattım. Oturduğu zaman önce bir kurşunkalem aldı, onunla bir şeyler yazar gibi yaptı ve sonra bıraktı, ikinci olarak bir mürekkep, kalemi aldı ve onunla da yazar gibi yaptı. Silindir şapkalı adam girmeden hemen önce de onu bıraktı.»

«Siz ne dersiniz, Mister Harding?»

Delikanlı, başını sallayarak, «Evet, doğru,» diye cevap verdi, «Hiç olmazsa ilk kısmı doğru. Koyu mavi veya siyah bir kurşunkalem aldı ve sonra bıraktı. Fakat aldığı ikinci cisim, bir mürekkep kalemi değildi. O da bir kurşunkalem, fakat diğeri kadar uzun değildi, rengi de ilkine benziyordu.»

Marjorie, başını yine yavaşça ona çevirdi ve, «George,» dedi, «Bunu, beni üzmem için, isteyerek mi yapıyorsun? Söyle lütfen, bilmek istiyorum. Benim söylediğim her şeye itiraz etmek hoşuna mı gidiyor?» Bir an sustu ve sonra bağırמaya başladı, «Onun, bir mürekkep kalemi olduğunu biliyorum. Çok iyi gördüm, küçük, mavi veya siyah bir kalemdi. Ne olur bana böyle eziyet...»

Harding, üzülmüş gibi, «Oh, öyle diyorsan, öyle olsun,» diye mırıldandı. Genç kızın gözlerinde, birden, büyük bir endişe ve korku ifâdesi belirmişti. Elliot, delikanlının, kendisini seven bu genç kıza eziyet etmekten zevk aldığını sezer gibi olmuş ve şaşırמıştı.

Marjorie, «Özür dilerim,» dedi, «Her neyse, ikinci cisim bir mürekkepli kalemdi.»

«Kuruşunkalem.»

«Siz ne diyorsunuz. Profesör Ingram? Kuruşunkalem mi, mürekkepli kalem mi?»

Profesör, sakın bir tavırla, «Kusura bakmayın ama.» dedi, «İkisi de yanılıyorlar. Gördükleri cisim ne kuruşunkalem, ne de mürekkep kalemiydi.»

O ana kadar hiç sesini çıkarmayan Başkomiser Crow, birden, «Vay canına!» diye bağırımdan kendini alamadı.

Profesör Ingram, elini kaldırdı ve, «Anlamıyor musunuz?» diye devam etti, «Bütün bunlar, gözleri aldatmak için hazırlanmıştı. Ne bekliyordunuz sanki?» Sesinden, öfkelenmiş olduğu anlaşılıyordu. «Marcus sizi aldatmak için bir şeyler hazırladı, siz de bu tuzağa düştünüz. Önce, sizin de dediğiniz gibi bir kuruşunkalem aldı ve onunla bir şeyler yazar gibi yaptı. Siz bunu çok iyi gördünüz. Sonra, ne kuruşunkalem, ne de mürekkep kalemi olan, fakat onlara benzeyen bir şey aldı ve onunla da yazar gibi yaptı. Siz, önce bir kalem gördüğünüz için, bu ikinci cismin de kalem olduğunu zannettiniz, çünkü onunla da bir şeyler yazar gibi yapmış ve sizi kandırmıştı. Aslında bu, kalemlerle asla alakası olmayan bir şeydi.»

Elliot, «O halde neydi?» diye sordu.

«Bilmiyorum.»

«Fakat...»

Ingram'ın gözlerinde hafif bir tebessüm ve parıltılar belirdi. Bir an Elliot'un yüzüne baktıktan sonra, «Özür dilerim,» dedi, «Size, aldatmanın nerde olduğunu, seyircilerin nerde aldandıklarını söyledim, fakat ikinci cismin ne olduğunu maalesef ben de bilmiyorum.»

«Peki, onu tarif edebilir misiniz?»

«Belirli bir noktaya kadar edebilirim belki...» Profesörün canı sıkılmış gibiydi. Hafifçe yutkunduktan sonra devam etti, «Bu cisim kaleme benziyordu, fakat daha dar ve küçüktü; rengi de yanılmıyorsa koyu maviydi. Hatırladığıma göre Marcus onu masadan alırken biraz uğraştı.»

«Evet, anlıyorum, efendim. Fakat kaleme benzeyen bu cisim neydi acaba?»

«Bilmiyorum. Canımı sıkan da bu zâten. Bu cisim...» Ingram birden sustu ve ayağa fırlayacakmış gibi koltuğun kenarlarına yapıştı. Sonra birden rahatlamış gibi tekrar yerine çöktü ve onların yüzüne baktı.

«Buldum,» dedi, «Onun ne olduğunu şimdi biliyorum.»

«Söyler misiniz bize de?»

«Bu, küçük borularla, nefes gücü ile atılan bir nevi küçük oktu.»

«Bir ok mu?»

Profesör, büyük bir engel aşmış gibi, «Öyle zannediyorum,» dedi, «Üniversitedeki Tabiat Tarihi Müzesinde bunlardan vardı. Yedi, sekiz santim uzunluğunda uçları sivriltilmiş, siyaha yakın koyu renkli, ağaçtan yapılmış şeylerdir, çok incedirler. Yanılmıyorsa Güney Amerika'da veya Malaya veyahut da Borneo'da kullanılırlar; coğrafya bilgim beni hep yanıltır nedense.»

Elliot, Marjorie'nin yüzüne baktı ve, «Amcanızda böyle küçük oklardan var mıydı Miss Wills?» diye sordu.

«Hayır hiç zannetmiyorum. Varsa bile ben bilmiyorum.»

Başkomiser Crow, birden Profesör Ingram'a döndü ve sordu:

«Bahsettiğiniz bu küçük ok, zehirli mi acaba?»

«Hayır, bunlar her zaman zehirli olmaz. İşte büroda, insanların daha önce gördükleri bir şeye kanarak nasıl aldandıklarını kolayca görebiliyoruz. Biraz daha devam edersek birisi okun ucunda zehir olduğunu söyleyecek ve ondan sonra her şey iyice karışacak. Konuştuklarınıza biraz dikkat edin, lütfen.»

Ingram, bunları söyledikten sonra derin bir nefes aldı ve, «Ben sâdece, bu küçük oklara benzer bir şey gördüğümü söyledim,» diye devam etti, «Anlaşıldı mı? Şimdi lütfen sorulara devam edin.»

George Harding başını salladı ve, «Evet, Profesör haklı,» dedi, «Böyle devam edersek saatlerce burada oturmaya mecbur kalacağız, sorularınıza devam edin.» Bunları söylerken Elliot onun, garip bir şekilde Profesöre baktığını görmüş, fakat bu bakışın mânâsını kavrayamamıştı; Harding, birkaç saniye devam eden bu bakıştan sonra tekrar başını çevirdi.

Elliot, bir müddet düşündü; aklına başka bir şey gelmişti ve bunu tatbik etmek isterdi. Fakat fikrini, değiştirdi, bu şimdilik bekleyebilirdi.

Elindeki listeye bakarak, «Şimdi soracağım soru, bahçe kapısından giren garip kıyafetli adam hakkında,» dedi, «Soru şu: Geldiğinde saat kaçtı?»

Marjorie, hiç düşünmeden, «Tam geceyarısıydı. » diye cevap verdi.

George Harding, «Geceyarısı sıralarıydı,» dedi.

Profesör Ingram ise, ellerini birbirine sürterek «Daha kafi konuşmak gerekirse geceyarısına bir dakika vardı,» diye söze karıştı. Sonra Elliot'tan bir soru bekliyormuş gibi onun yüzüne baktı.

Detektif de onu fazla bekletmemiş ve soruyu sormuştu:

«Evet, efendim Size benim bir sorum var, izin verirseniz. Vaktin, geceyarısına bir dakika olduğunu söylediniz. Bunu, kolunuzdaki saate göre mi, yoksa cinayetın işlendiği odanın duvarındaki saate göre mi söylediniz açıklar mısınız lütfen? Saat şu anda doğru, fakat o esnada da doğru muydu acaba?»

Profesör Ingram, kuru bir sesle konuştu: «Bu bir müddet önce benim de aklıma geldi, Komiser! Marcus'un, saati değiştirip bizi yanıltmak isteyebileceğini düşündüm. Saati birkaç dakika ileri veya geri alarak bizi aldatabilirdi; biz tabii gördüğümüz zamanı yeminle söyleyecektik ve o da bize gülecekti.» Yine canı sıkılmış gibi etrafına bakındı ve devam etti, «Ama böyle bir şey kaidelerin dışında kalırdı. Bu oyun, sâdece bir dikkat oyunu olacaktı. Marcus ışıklan söndürmüştü tabii bu durumda kendi saatlerimizi göremiyorduk. Takdir edersiniz ki, böylece, zamanı sadece duvardaki saate bakarak söyleyebilirdik. Bâzi şeylerin ne zaman olduğunu, bu saatin gösterdiği zamana göre söyleyebilirim size. Fakat saatin o anda doğru olup olmadığını bilmiyorum tabii.»

Marjorie, söze karıştı:

«Ben size, bu saatin doğru olduğunu söyleyebilirim.» Genç kızın çok heyecanlı ve sinirli olduğu belliydi.

Karşımdakilerin kendisine baktıklarını görünce, «Saatin doğru olduğunu söylerken, bunu iyice bildiğim için söyledim. Bunu size kolayca ispat edebilirim. Ama bunun ne faydası olacak acaba?»

Başkomiser Crow, «Saatin doğruluğu, o esnada burada bulunmayanlar için oldukça lüzumludur,» diye cevap verdi.

Profesör Ingram, «Joe Chesney,» diye mırıldanıp ısıklık çaldı, fakat kendini hemen topladı ve nâzik bir tavırla, «Özür dilerim,» dedi.

Marjorie, onun bu şekilde mırıldanmasını duymuştu. Korkulu gözlerle Profesörün yüzüne bakarak, «Joe Amca mı?» diye bağırdı, «Ne olmuş ona?»

Profesör, onu ikna etmek istiyormuş gibi hafif bir tebessümle genç kızın yüzüne baktı ve, «Siz sorularınıza devam edin lütfen. Komiser,» dedi.

Elliot, bir an düşünmüş ve tempoyu arttırmaya karar vermişti.

«Teferruatı daha sonra da görüşebiliriz,» dedi. «Siz şimdi bana mümkün olduğu kadar kısa cevaplar verin lütfen.. Yeni soru şu: Bahçe kapısından giren şahsın boyu ne kadardı?»

Marjorie, hiç düşünmeden, «Bir metre seksen'di,» diye cevap verdi, «Yâni Wilbur boyundaydı ve hepimiz de. Wilbur'un boyunun kaç olduğunu biliyoruz. Evet, bu adamın boyu Wilbur ve Joe Amca'nın...» Genç kız birden sustu.

Harding de bir an düşünmüş ve, «Evet, bir seksen doğrudur,» demişti, «Belki biraz daha uzun da olabilir fakat başındaki şapka da boyunu uzatıyordu tabii.»

Profesör Ingram hafifçe öksürdü.

«Söylenenlere itiraz etmek kadar beni kızdıran hiç bir şey yoktur, beyler.»

Odada bulunan herkes canlan sıkılmış, öfkelenmiş gibi yüzünü buruşturmuştu. Marjorie'nin gözlerinde bir parlaklık görülüyordu. Genç kız, hafifçe yutkunduktan sonra birdenbire, «Oh, artık dayanamayacağım buna!» diye bağırdı, «Herhalde bize, bu adamın kısa boylu ve şişman olduğunu söylemeyeceksiniz, değil mi?»

Profesör Ingram, «Hayır, şekerim. Sakin ol,» dedikten sonra Elliot'un yüzüne baktı. «Komiser Bey, cevâbımı veriyorum işte. Camlı kapıdan giren şahsın boyu, bir metre yetmişbeş kadardı, yâni Mister Harding veya benim boyumdaydı. Belki de daha uzun boyluydu da, o uzun yağmurluğun altında, kısa görünmek için dizlerini hafifçe bükerek yürüyordu. Boyu, dediğim gibi biryetmişbeş'ti.»

Odada bulunanların hiç biri uzun müddet konuşmadı.

Gözlüklerini takmış olan Başkomiser Crow, can sıkıntısı ile elini alnına götürdü ve alnını kaşıdı. O ana kadar, elindeki bir mektup zarfının arkasına notlar almakla meşguldü. Bir müddet düşündükten sonra diğerlerinin yüzlerine baktı ve, «Beni dinler misiniz biraz?» dedi ve sustu.

«Evet?»

Başkomiser Crow, öfkeli bir ifâdeyle, «Cevâbınız beni hiç de tatmin etmedi, Profesör,» diye devam etti, «Bu adamın boyu ya bir seksendi, veyahut da biryetmişbeş. Herkesin kafasını karıştırmak hoşunuza gidiyor olmalı. Verilen cevapların hepsine itiraz ettiniz ve onları değiştirdiniz. Şimdiye kadar söylenenleri dinlemek ister misiniz?»

«Memnuniyetle.»

«Masanın üzerinde bir kiloluk bir çukulata kutusu olduğunu hepimiz kabul ediyorsunuz ve Chesney'in eline ilk aldığı cismin de bir kalem olduğu hakkında aynı görüştesiniz. Fakat ondan sonra hiç biriniz aynı şeyi söylemediniz. Bakın cevaplarınızın hepsini buraya not ettim.»

Elindeki mektup zarfını Profesör Ingram'a uzattı. Profesör, zarfın arkasına yazılı olanları okuduktan sonra diğerlerine uzatmıştı.

GÖRÜLENLER

Çukolata kutusunun rengi neydi? Miss Wills
Mr. Harding
Profesör Ingram : Yeşil
: Mavi
: Hem yeşil, hem mavi...
Chesney'in aldığı ikinci cisim neydi? Miss Wills
Mr. Harding
Profesör Ingram : Mürekkep kalemi
: Kurşunkalem
: Küçük ok
Saat kaçtı? Miss Wills
Mr. Harding
Profesör Ingram : Geceyarısı.
: Geceyarısına yakın
: Geceyarısına bir dakika vardı.
İçeri giren şahsın boyu? Miss Wills
Mr. Harding
Profesör Ingram : Bir metre seksen
: Bir metre seksen
: Bir metre yetmişbeş santim.

Herkes yazılanları gördükten sonra Başkomiser Crow, «Zaman hakkında hemen, hemen hepiniz aynı fikirdesiniz,» diye devam etti, «Fakat bana öyle geliyor ki, bu konuda hepiniz yanılıyorsunuz.»

Profesör Ingram birden ayağa kalktı.

«Özür dilerim ama, sizi pek anlamıyorum, Başkomiser,» dedi, «Bana, bir şahit olarak, olanları ve gördüklerimi anlatmamı söylüyorsunuz. Böyle bir durumda fikir ayrılığı bekliyorsunuz ve ben diğerleriyle aynı şeyleri söylemediğim için de bana kızılıyorsunuz.»

Başkomiser Crow, zarfı işaret ederek, «Sizi anlıyorum,» diye cevap verdi, «Fakat çukolata kutusu hakkında söylenenler nedir? Bir kutu yeşil de olabilir, mavi de. Fakat ikisi birden olamaz. Halbuki siz böyle dediniz. Burada, şunu bilmenizi isterim ki...» Bir an, kendisine, susması için işaret eden Bostwick ve Elliot'a baktıktan sonra devam etti, «Şunu bilmenizi isterim ki, şu odadaki kutu mavidir. Üzerinde mavi çiçekler vardır. Masanın üzerinde de şu yassı kurşunkalemde başka ikinci bir cisim yok. Ben, ikinci bir kurşunkalem, bir mürekkep kalemi veya küçük bir ok göremiyorum. Evet, masanın üzerinde mavi bir çukolata kutusu ile bir kurşunkalem var, başka hiç bir şey yok. Şimdi ne söyleyeceksiniz bakalım?»

Profesör Ingram, yüzünde garip bir gülümseme ile tekrar yerine oturdu.

«Söyleyeceğim şey gayet basit. Bana biraz izin vererseniz, size her şeyi anlatabilirim.»

Başkomiser Crow, elini havaya kaldırarak, öfkeli bir sesle, «Pekâlâ pekâlâ,» dedi, «Nasil isterseniz öyle yapın, ben bu işten çekiliyorum. Siz devam edin, Komiser. İşinize karıştığım için özür dilerim.»

Elliot, kâğıt üzerindeki sorulara devam etmiş ve ondan sonraki iki soru ile üçüncü sorunun yarısına aynı cevapları almıştı. Bu sorular, camlı kapıdan giren şahsın giydikleri, elinde taşıdığı şey ve yaptığı hareketler hakkındaydı.

Şahitlerin bu suallere vermiş oldukları cevaplar, bu garip kıyafetli yaratık hakkında fikir vermişti. Hiç kimse, bu garip şahsın üzerinde neler bulunduğu hakkında yanlış cevap vermemiş, hepsi de, silindir şapkayı, boyun atkısını, güneş gözlüğünü, yağmurluğu, siyah pantolonu ve parlak ayakkabıları en ince noktasına kadar anlatmıştı. Ziyaretçinin elinde bulunan ve üzerinde Doktor R. H. Nemo yazılı olan siyah çanta hakkında da aynı görüştüydiler. Elliot bu sırada, bu garip şahsın kauçuk eldivenler giymiş olduğunu da öğrenmişti.

Elliot önce, şahitlerin, içeri girenin giydiklerini bu kadar doğru olarak anlatmalarına şaşırılmıştı, fakat sonradan düşününce onlara hak verdi. Hepsisi de, adamın üzerinde bulunanları gösteri esnasında görmüşler, sonradan Wilbur'u aramak için dışarı çıktıklarında aynı şeyleri yerde tekrar gözden geçirmişlerdi.

Bu adamın gösteri esnasındaki hareketleri de hiç birinin gözünden kaçmamıştı. Bu garip yaratığın, oyun esnasındaki en küçük hareketleri bile, onların zihinlerinde korkunç bir kâbus gibi yer etmiş benziyordu. Onun, içeriye girdikten sonra bir an durup kendilerine baktığını hepsi hatırlıyordu. Masanın yanında durduktan sonra onlara arkasını dönmüş ve çantasını masanın üzerine koymuştu. Sonra da masanın diğer ucuna gitmiş, cebinden küçük bir hap kutusu çıkarmış, içinden yeşil bir kapsül almış ve...

Fakat bütün bu söylenenler arasında, kendilerine yardım edecek olan ipucu nerdeydi acaba?

Elliot'un bütün istediği, bir ipucu yakalamaktı. Neredeyse listenin sonuna gelmişti, fakat elinde hâlâ kendisine yol gösterecek bir işaret yoktu. Evet, şahitler arasında fikir ayrılıkları vardı, fakat bu fikir ayrılıkları ona nasıl yardım edebilirdi?

Bir an tereddüt ettikten sonra, «Evet, devam ediyoruz,» dedi, «Şu suâli de cevaplandırılmalı lütfen; İçeriye giren şahıs, masadan bir şey aldı mı?»

Üçü birden aynı anda cevap verdiler.

Marjorie, «Hayır,» diye cevap vermişti.

George Harding de, «Hayır,» dedi.

Profesör Ingram ise, «Evet,» demişti.

Hepsinin birden konuşması ile meydana gelen kargaşalık esnasında Harding, yüksek sesle, «Beyler onun masadan bir şey almadığına yemin edebilirim,» dedi, «Masaya asla dokunmadı. O adam ..»

Marjorie, «Tabii dokunmadı,» diyerek nişanlısını tasdik etti, «Zâten masadan ne alabilirdi ki? Masadan kaybolmuş olan yegâne şey, şu kurşunkalem veya mürekkepli kalem veyahut da profesörün dediği gibi küçük bir ok, fakat bu adam onu almadı, bundan eminim. Marcus Amca onu, masanın üzerindeki sumenin üstüne koymuştu. Bu garip kıyafetli adam ise oraya asla uzanmadı ve Marcus Amcanın önüne gitmedi. Onu almadığına eminim.»

Profesör Ingram küçük bir el işareti ile hepsini susturdu. Yüzünde üzüntülü bir ifade belirmişti.

Odada bulunan herkesin kendisine baktığını görünce, hafif bir sesle, «Deminden beri size anlatmak, açıklamak istediğim şey buydu işte,» diye başladı, «Şimdi beni iyi dinleyin; bu adam masanın üzerindeki yeşil çukolata kutusunu aldı ve onun yerine mavi kutuyu koydu. Hakikati istiyorsunuz, işte size hakikat. Bunu nasıl yaptığını sormayın bana! Elindeki çantayı masanın üzerine koyduğu zaman onu, yeşil kutunun tam önüne koydu. Çantayı tekrar alıp odadan çıktığı zaman, masanın üzerindeki çukolata kutusu maviydi. Tekrar ediyorum: bu işi nasıl yaptığını bana sormayın, ben bir sihirbaz değilim. Fakat size şunu söyleyebilirim ki, birçok kimsenin zehirlenmesi ile ilgili küçük hareket burada gizlidir. Bunun üzerinde düşünmenizi teklif ediyorum sizlere. Öyle zannediyorum ki Başkomiser Crow'da bundan sonra benden şüphe etmez. Bu saatten sonra hiç kimsenin tekrar sinirlenmemesini de temenni ederim. Acaba içinizde bana bir sigara verebilecek biri var mı?»

OYUN KUTUSU

Elliot, Profesörün sigara bulup bulmadığını bilmiyordu. Çünkü aynı anda aklına bir şey gelmişti.

Bir an düşündükten sonra diğerlerine döndü ve, «Özür dilerim, hemen döneceğim,» diyerek piyanonun yanından geçti, camlı kapıdan dışarı çıktı.

Dışarı çıkarken, camlı kapının arkasındaki ağır kadife perdeyi de çekmiş, içerdekilerin görüşlerini kapamıştı.

Dışarda, bina ile ağaçlar arasındaki dar, çimli yol, karanlık ve soğuktu. Bir an durdu. Uzakta çalan bir çan sesini dinledi. Fakat uzun müddet durmadı Çünkü bütün dikkatini, yerde durmakta olan, garip kıyafetli adamın giydikleri üzerinde toplamıştı.

Şu siyah çanta, diye düşündü.

Çantanın kendisine bir şeyler hatırlattığını şimdi daha iyi anlıyordu. Bu tip çantalar, doktor çantalarından biraz daha büyük, fakat bir valizden daha küçüktü. Skotland Yard'da, Kara Müze'de de böyle bir çanta vardı.

Bir an düşündükten sonra, yağmurluk ve silindirik şapkanın yanında duran çantanın kenarında yere çömeldi.

Çanta oldukça yeniydi ve parlak deriden yapılmıştı. Doktor Nemo'nun ismi çantanın bir kenarına iri harflerle ve gelişigüzel yazılmıştı. Elliot, mendilini çıkardı ve eline sararak çantayı dikkatle açtı. Çantanın içinde, üzerinde yeşil çiçekler olan kiloluk bir çukolata kutusu bulunuyordu.

Detektif, kendini tutamadı ve yüksek sesle, «Tamam, şimdi oldu işte,» dedi

Bu tip çantalar, büyük mağazalarda hırsızlık yapanların en iyi dostlarıydı. Çantayı eline aldı ve dip kısmına baktı. Bu çanta aslında, sahnelerde sihirbazlık numaralan yapanlar için imâl edilmişti, fakat son zamanlarda, kıymetli eşyaların, mücevherlerin, açıkta teşhir edildiği büyük mağazalarda hırsızlık yapanlar tarafından da kolaylıkla kullanılan bir âlet olmuştu.

Bu çantayı elinize alır ve bir mağazaya girersiniz. Çalmak istediğiniz bir mücevher veya kıymetli ufak bir eşyanın yakınına gider, başka bir şeye bakar gibi yaparak çalacağınız eşyanın üzerine koyarsınız. Çantada, dip kısmı açacak ve üzerinde durduğu cismi çantanın içine alacak yaylı bir mekanizma vardır. Böylece, çantayı üzerine koymuş olduğunuz küçük ve kıymetli cisim, siz şüpheli hiç bir hareket yapmadan çantanın içine girmiş olur. Böylece kimseyi şüphelendirmeden istediğinizi almış ve mağazadan çıkmış olursunuz.

Doktor Nerro'nun dâhiyane buluşu böylece ortaya çıkmış oluyordu. Odaya girmiş çantasını masanın üzerine koymuş, bunu yaparken de sırtını seyircilere dönmüştü. Aslında çantayı, çukolata kutusunun önüne değil, tam üzerine koymuştu. Çanta, çukolata kutusundan çok daha ağır ve büyük cisimleri kaldıracak ve içine alacak şekilde imâl edilmişti. Adamın üzerindeki uzun yağmurluğun derin cebinde de mavi bir çukolata

kutusu bulunuyordu. Arkasını döndüğü zaman, ya çantayı koyarken, veyahut da, alırken hafifçe eğilmiş ve cebindeki kutuyu kimseye göstermeden masanın üzerine koymuştu. Bunu yapmakta hiç bir güçlük çekmediği belliydi. Bütün bunlar da, karşısındaki seyircileri şaşırtmak isteyen Marcus Chesney'in yardımı, talimatı ve rızası ile olmuştu.

Fakat bunu keşfetmesi ona, cinayeti ve şekerçi dükkanındaki zehirlenme işini aydınlatması hususunda nasıl yardım edecekti? Acaba Misis Terry'nin dükkânındaki çukolata kutusu da aynı şekilde mi değiştirilmişti? Bunları düşünürken birden, arkasında, «Hey!» diye bir fısıltı duydu. Genç detektif, hemen yakınında duyduğu bu ses üzerine birden irkildi ve başını kaldırıp baktı. Doktor Joseph Chesney, üst kattaki bir camdan eğilmiş, ona bakıyordu. Dışarıya o kadar eğilmişti ki, Elliot bir an için onun aşağı yuvarlanmasından korktu. Doktor Joe, yine fısıltı hâlinde. «Aşağıdakilerin hepsi sağır galiba,» dedi, «Kapının zilini hiç biriniz duymuyor musunuz? Neden birisi kapıya bakmıyor. Zil beş dakikadır çalıp duruyor Hay Allah! Ben her tarafa yetişemem ya! Burada bir hastayla meşgulüm işte...»

Elliot birden doğruldu. Gelenler muhakkak polis fotoğrafçısı ile parmak izi mütehassısı ile doktor olacaktı; adamlar yirmi kilometrelik yoldan geliyorlardı.

Doktor Joe, «Hey, bir dakika!» diye tekrar seslendi.

«Evet?»

«Marjorie'yi de buraya gönderiverin. Bu adamcağız onu görmek istiyor.»

Elliot, başını kaldırıp, «Kendine geldi mi?» diye sordu, «Görebilir miyim onu?»

Doktor Joe, üzeri kıllı elini ona doğru salladı. Aşağıdan vuran hafif ışıktaki, kısa ve kırmızı sakalı ile adetâ şeytana benziyordu. Elliot'un sorusuna, «Hayır, dostum,» diye cevap verdi, «Sizin anladığınız mânâda kendine gelmiş değil henüz. Bu gece de onu göremezsiniz, belki ne yarın ne de öbürgün görebilirsiniz, belki de hiç göremeyeceksiniz, anladınız mı? Marjorie'yi hemen buraya gövdelin. Şu hizmetçiler de hiç işe yaramıyor zâten; biri elindeki şeyleri yere düşürüyor, diğeri yatağın altına saklanıyor, oh Yarabbi!»

Doktor, bunları söyledikten sonra içeri çekildi.

Elliot, ağır hareketlerle yerde duran Doktor Nemo'nun eşyalarını topladı. Uzaktan gelen çan sesi de kesilmişti. Soğuk bir rüzgâr esmeye başlamıştı; ağaçların yaprakları arasında garip ıslık sesleri duyuluyordu. Elliot birden, yakınlarda bulunan seraları hatırladı. Burnuna şeftali ve badem kokuları gelmeye başlamıştı.

Detektif, Doktor Nemo'nun eşyalarını aldı ve içeri girdi. Bu esnada Baskomiser Crow'da kapıyı açmış ve Doktor West'le Komiser muavini Matthews'ü içeri almıştı. Matthews, aldığı talimata uyararak etraftaki parmak izlerini alıp fotoğraflar çekerken, Doktor West de cesedin üzerine eğilmişti.

Başkomiser Crow, Elliot'a baktı.

«Neden öyle birdenbire dışarı fırladınız, Komiser? Bir şeyler bulabildiniz mi bari?»

Elliot, bir an tereddüt ettikten sonra, «Çukolata kutularının nasıl değiştirildiğini öğrendim, efendim,» dedi ve durumu açıkladı.

Başkomiser, onu dinlerken iyice heyecanlanmış görünüyordu. Genç detektif sözünü bitirince, «Çok güzel, bravo!» dedi, «Fakat, acaba Chesney böyle bir çantayı nerden buldu dersiniz?»

«Londra'da, sihirbaz malzemeleri satan bâzı dükkânlardan kolayca bulabilirsiniz bu tip şeyleri.»

«Yâni bu çantayı sâdece bu iş için mi aldırdı?»

«Öyle görünüyor, efendim.»

Başkomiser, Elliot'un yanına gitti ve çantaya baktı. Bir müddet düşündü ve, kendi, kendine konuşur gibi.

«Demek ki, böyle bir şey yapmayı uzun zamandan beri düşünüyordu,» dedi, «Bana öyle geliyor ki, tetkikatımız ilerledikçe durum daha da çapraşık bir hal alıyor. Şu ana kadar ne yaptık? Ne bulabildik? Hiç bir şey. Bir dakika, şu sual listesinde başka sorular da var mı daha?»

«Evet, efendim, üç sual daha var.»

«O halde her şeyi bir tarafa bırakalım da şu soruları bitirelim önce. Fakat bu işe başlamadan evvel size bir şey sormak istiyorum, bakalım aynı şey sizin de dikkatinizi çekti mi?»

«Evet, buyrun, efendim.»

Başkomiser Crow, bir müddet düşündü, sonra çok mühim bir şey söyleyeceklerin tavrı ile elini ileri doğru uzatıp, «Şu duvardaki saatte bir gariplik var gibi geliyor bana,» dedi.

Herkes duvardaki saate baktı. O sırada Doktor West, cesedi iyice muayene edebilmek için güçlü ampulü üzerine çevirmiş olduğundan saat, beyaz kadranı ile olduğu gibi görünüyordu; ikiye yirmi vardı.

Başkomiser Crow, birden, hiç bir şey olmamış gibi, «Hey, vakit geç olmuş,» dedi, «Benim eve gitmem lâzım. Her neyse, şu saate bakın. Chesney'in bu saati kurcaladığını ve zamanı değiştirdiğini düşünelim bir an için. Bunu muhakkak gösteriden önce yapmış olması gerekirdi. Gösteri bittikten sonra, anlatıldığına göre aradaki kapıyı kapadı ve Profesör Ingram sesleninceye kadar açmadı. Bu zaman zarfında saati tekrar düzeltilmiş olabilirdi, değil mi? Yapamaz mıydı bunu?»

Elliot, düşünceli görünüyordu. Başkomiserin söylediğine aklı pek yatmamıştı. Buna rağmen, «Bilemiyeceğim, efendim,» diye cevap verdi, «İsteseydi yapabilirdi herhalde.»

«Tabii yapabilirdi, bundan kolay ne var ki?» Başkomiser Crow, ağır adımlarla ilerleyerek, cesedin bulunduğu koltuğun arkasına geçti ve saatin bulunduğu rafın önüne gitti. Saati yavaşça çevirdi ve arka tarafını onlara gösterdi.

«Şu iki anahtarı görüyorsunuz, değil mi? Bunlardan biri, saati kurmaya yarar diğeri de akrep ve yelkovanı ilerletip, geriletmek içindir, biliyorsunuz... Vay canına!»

Crow'un, saate iyice yaklaştığını ve meraklı gözlerle baktığını gören Elliot onun yanına gitti. Başkomiserin neden şaşırıldığını hemen anlamıştı. Saatin arkasında bulunması gereken iki küçük anahtardan biri yerindeydi, fakat diğeri yoktu ve yerinde küçük bir delik görünüyordu

Genç detektif, bir an düşündükten sonra, «Bu kırılmış,» dedi, «Hem de kapağın iç kısmından kırılmış.»

Eğilerek saatin arkasını iyice tetkik etti. Küçük deliğin iç kısmında anahtarın birleştiği küçük çubuğun ucu görünüyordu. Bir müddet tereddüt ettikten sonra, «Bu anahtar çok yakında kırılmış,» diye izah etti, «Belki de Miss Wills saatin doğru olduğunu söylediği zaman bunu imâ etti. Anlıyorsunuz, değil mi? Bu saat tamir edilmeden hiç kimse zaman ayarını değiştiremez. Yâni, akrep ve yelkovanı çevirmek imkânsız.»

Başkomiser Crow, sesini çıkarmadan saate bakıyordu. Birkaç saniye sonra, «Yok canım,» dedi, «Bundan kolay ne var? İşte şöyle...»

Saati tutarak yüzünü çevirdi, üzerindeki cam mahfazayı açtı ve akreple yelkovanı tutmak üzere elini uzattı.

Sonra, «Yapılacak bütün iş...» diye devam etti, «Şöyle basitçe...»

Elliot, birden ileri atıldı ve, «Bir dakika, efendim,» diyerek ona engel oldu.

Crow'da yenildiğini, bu işi yapamayacağını anlamıştı. Akrep ve yelkovan o kadar ince ve nâzik ki, zorla oynatmakla ikisi de eğilebilir veya kırılabilirdi. Elliot, geriye çekilmiş ve kendini tutamıyarak gülmüştü.

Karşılarında öyle bir saat bulunuyordu ki, gösterdiği zamanı değiştirmek hemen, hemen imkânsızdı.

Crow'un, donmuş gibi durduğunu görünce, «İşte, bu iş böyle,» diye mırıldandı.

Fakat Başkomiser, inadından kolayca vazgeçeceği benzemiyordu. Elliot'un yüzüne bakarak, «Hiç de böyle değil,» dedi.

«Fakat efendim...»

«Bu saatte bir gariplik olduğundan eminim ben. İtiraf ederim ki, ne olduğunu bilmiyorum, fakat bir şeyler var. Bu işin pek yakında anlaşılacağını da biliyorum, göreceksiniz.»

Tam bu sırada, masanın üzerinde yanmakta olan kuvvetli ampul, birden parladı ve söndü. Oda şimdi sâdece köşede yanmakta olan loş, yeşil ışıkla aydınlanıyordu. Ampulün yanması ile hepsi irkilmişlerdi. Fakat Doktor West işini bitirmiş ve geriye çekilmişti. Yorgun yüzlü, gözlüklü bir adamdı.

Başkomiser Crow'a döndü ve, «Bana sormak istediğiniz bir şey var mı?» dedi.

«Tabii, ölüm sebebi nedir?»

«Ölüm ya prussic asitten veyahut ta bir çeşit ciyanidden meydana gelmiş. Sabahleyin bir otopsi yapıp size kafi neticeyi bildirebilirim.»

«Bir çeşit ciyanid dediniz. Halbuki Joe Chesney, doğrudan, doğruya ciyanid demişti, nasıl oluyor bu?»

Doktor West, özür dileyen bir tavırla, «Siz belki de Potasyum Ciyanid'i düşündünüz,» diye cevap verdi, «Bu, prussic asitten çıkarılmış olan ciyanid tuzları gurubundan bir tanesidir. Fakat en çok kullanılan dâ budur, sizinle aynı fikirdeyim.»

Başkomiser Crow, «Bu konudaki bilgim pek fazla değil,» dedi, «Şu diğer zehirleme işi hakkında bir şeyler öğrenebilmek için Striknin'e âit bazı şeyler okudum, fakat yine de pek fazla bir şey bilmiyorum. Chesney'i prussic asit veya ciyanidle öldürdüler diyelim, peki bu zehir nereden geldi? Böyle bir zehir nasıl bulunur?»

Doktor, ağır hareketlerle ceplerini karıştırarak, «Şurada buna âit bâzı notlarım var,» dedi, «Prussic asit zehirlenmeleri sık, sık karşımıza çıkmaz. Çok, çok nâdirdir. Bu sebeple, Billy Owens vak'ası hakkındaki bâzı notlarımı buraya getirmeyi faydalı buldum.»

Bir an tereddüt ettikten sonra ağır, ağır devam etti:

«Saf Prussic Asit (HCN) kolayca satın alınamaz, fakat diğer taraftan, herhangi bir kimyager bunu zehirli olmayan bâzı maddelerden elde edebilir. Bunun tuzu olan Potasyum Ciyanid, çeşitli yerlerde ve bildiğiniz gibi fotoğrafçılıkta çok kullanılan bir maddedir. Hattâ bâzı yerlerde, meyva ağaçlarındaki zararlı böcekleri öldürmek için de kullanılır...»

Başkomiser Crow, «Meyva ağaçları, ha!» diye mırıldandı.

«Bundan başka, elektro—kaplamada, kelebek yakalamada da kullanılır. Fakat bunu satın almak için tabii zehirli maddeler defterini imzalamak gerekir.»

Elliot, «Bir sual sorabilir miyim, Doktor?» dedi, «Şeftali çekirdeklerinde prussic asit bulunduğu doğrudur, değil mi?»

Doktor West, alnını ovalayarak, «Evet, doğru,» diye cevap verdi.

«Yâni herhangi bir kimse şeftali çekirdeklerini kırıp kaynatırsa prussic asit elde edebilir mi?»

Doktor West, yine alnını ovalayarak, «Bu soruyu bana daha önce de sordular,» dedi, «Evet, söylediğiniz yapılabılır tabii. Fakat yaptığım hesaplara göre, öldürücü bir mikdar elde edebilmek için, beşbinaltıyüz şeftali çekirdeğini kırıp içini almak gerekiyor. Bunu da herkesin yapabileceğini zannetmiyorum.»

Bostwick, kimsenin konuşmadığını görünce, hafifçe öksürdü ve, «Peki ama, bu zehir muhakkak bir yerden geldi.» dedi.

Başkomiser, onun yüzüne bakarak, «Orası muhakkak,» diye karşılık verdi, «Ve bu sefer bu zehirin nereden geldiğini de sen bulacaksın. Striknini bulamadık, fakat İngiltere'deki bütün zehirli maddeler satan yerleri aramak zorunda kalsak bile, ciyanid'i bulacağız. Bu da sizin işiniz, Komiser Bostwick. Haa, aklıma gelmişken sorayım; şu yeşil ve iri yağ haplarını bilirsiniz, değil mi, Doktor? »

«Evet?»

«Bu haplardan birinin içine ciyanid koymak istesenez ne yapardınız, enjektör mü kullanırdınız?»

Doktor West, bir an düşündükten sonra başını salladı.

«Evet. en kolay yol bence budur. Mikdar çok fazla olmazsa jelatin ve içindeki yağ, zehiri muhafaza edebilir. Böylece zehirin kokusu ve tadı da saklanmış olur Prussik asidin çok küçük bir miktarı dahi öldürücüdür.»

«Tesirini göstermesi ne kadar sürer?»

Doktor West, başını hafifçe yana doğru çevirerek, «Bu, verilmiş olan doza bağlıdır tabii,» diye cevap verdi «Verilmiş olan dozu bilmeden bir şey söyleyemeyeceğim, özür dilerim. Normal bir dozla, belirtiler on saniye içinde başlayabilir. Fakat burada yağ hapi kullanıldığından tesir gecikebilir, jelatin ve yağ, zehiri bir müddet muhafaza ederler. Şu halde, zehirin iki dakika sonra belirtilerini ortaya koyacağını söyleyebilirim. Fakat her şey, dediğim gibi zehirin dozuna bağlıdır. Bu gibi hallerde ölüm, üç dakika içinde de olabilir, yarım saat zarfında da...»

Başkomiser Crow, «Eh, söyledikleriniz bizim bildiklerimize de uyuyor,» dedi, «Her neyse Komiser, siz işinize devam edin. Şahitlere tekrar sorun bakalım, gördükleri hakikaten bir yağ hapi mıydı? Bunda da bir oyun olmasın!»

Elliot, bu fırsatı kaçırmamış ve nihayet yalnız çalışacağına memnun olarak şahitlerin beklediği diğer odaya geçip kapıyı kapamıştı. Üç çift göz, içeri girmesiyle onun üzerine çevrildi.

Onlara, nâzik bir tavırla, «Sizi bu gece daha fazla meşgul etmek istemem,» dedi, «Fakat geriye kalan birkaç noktayı daha aydınlığa kavuşturmamız gerekiyor.»

Profesör Ingram, bir müddet düşünceli bir tavırla onun yüzüne baktı ve, «Söyler misiniz, Komiser,» dedi, «Çukulata kutuları dediğim gibi değiştirilmiş mi? Buna ait bir şeyler öğrenebildiniz mi?»

Elliot, bir an tereddüt ettikten sonra, «Evet, efendim,» diye cevap verdi. «Kutuların değiştirilmiş olduğunu artık size söylememde bir mahzur yok zannediyorum.»

Profesör, tatmin olmanın verdiği bir rahatlıkla, «Öyle mi?» dedi. Marjorie ve Harding'in, şaşkın bakışlarla kendisine bakmalarına aldırmadan arkasına yaslandı ve, «Böyle bir şey bekliyordum zâten,» diye devam etti. «Şu halde, işin çözümüne doğru ilerlemeye başladık sayılabilir.»

Marjorie, bir şeyler söylemek üzere ağzını açtı, fakat Elliot onu konuşturmadı.

«İşte, Mister Chesney'in, silindir şapkalı adam hakkında sekizinci suali; Adam, bana yutmam için ne verdi? Onu yutmam ne kadar sürdü? Burda şunu tekrar soruyorum; Mister Chesney'in yuttuğu şeyin bir yağ kapsülü olduğunda hepimiz aynı fikirde misiniz?»

Marjorie, «Ben eminim,» diye cevap verdi, «Onu yutması da iki veya üç saniye kadar sürdü.»

Profesör Ingram, kelimelerin üzerine basa, basa, «Evet, kapsülü yuttu,» dedi, «Fakat pek kolay yuttuğunu da zannetmiyorum.»

Harding ise düşünceli bir tavırla, «Bu kapsüller hakkında benim fazla bir bilgim yok,» diye cevap verdi.

Yüzünde bir korku ve endişe ifâdesi vardı ve bembeyaz olmuştu. Elliot onun bu durumunu merak ediyordu. Delikanlı, «Ben yutulan bu nesnenin, bir üzüm tanesi olduğunu söyleyebilirdim,» diye devam etti, «Hattâ bir ara onu neden çiğnemediğini bile merak ettim. Ama siz bunun bir hap olduğunu söylüyorsanız kabul. İtiraz etmiyeceğim.»

Elliot, atak tarzını değiştirdi ve, «Bu konuya daha sonra döneceğiz,» dedi, «Şimdi size çok mühim bir soru ver. Garip kıyafetli adam odada ne kadar kaldı?»

Onun ciddî bir sesle konuşması ve Profesör Ingram'ın yüzündeki garip ifâde, Marjorie'yi şaşırtmıştı. Genç kız bir müddet tereddüt etti. Sonra, «Bu soruda bir oyun var mı acaba?» dedi, «Yâni adamın, camlı kapıdan içeri girişi ile, dışarı çıkışı arasında geçen zamanı mı soruyorsunuz? Bana sorarsanız içerde iki dakika kadar kaldı.» Harding, «ikibuçuk dakika,» dedi.

Profesör Ingram, hafifçe başını salladı ve, «Yanıyorsunuz, o adam odada sâdece otuz saniye kaldı,» dedi, «insanlar nedense ekseriya zamanı fazla tahmin ederler. Aslında Nemo bunu yaparken büyük bir riski göze almış oluyordu. Onu iyice tetkik ettiğinizi zannetmenize rağmen yanıyorsunuz, buna fırsat bulamadınız aslında. Komiser Bey, isterseniz size bütün olanları, Chesney'in hareketleri de dahil olmak üzere anlatabilirim.»

Elliot'un, başını salladığını görünce gözlerini kapadı ve devam etti; «Şimdi, Chesney'in şu kapıdan içeri girişi ve benim de buradaki ışıkları söndürmemle başlayalım. Ben ışıkları söndürdükten yirmi saniye sonra Chesney, gösteriye başlamak üzere kapının iki geniş kanadını açtı. Chesney'in kapıyı açması ile Nemo'nun içeri girişi arasında tem olarak kırk saniye var, yâni Nemo bir dakika sonra içeriye girdi. Adamın rolü otuz saniye sürdü. Onun çıkışından sonra Chesney otuz saniye daha oturdu ve sonra ölmüş numarası yaparak öne doğru yıkıldı. Sonra da yerinden kalktı ve kapıyı kapadı . Işıkları yakmam biraz zaman aldı; her nedense, şu elektrik düğmesini hep kapının ters tarafında zannederim. Diyelim ki yirmi saniye daha geçti. Yâni, ışıkların sönmesi ile tekrar yanışı arasında iki dakika yirmi saniye zaman farkı var.»

Marjorie, şüpheli gözlerle onlara bakıyordu. Harding ise sâdece omuzlarını silkmekle yetindi. İkisi de itiraz etmemişlerdi, fakat isyan edecekmiş gibi bir ifâde vardı yüzlerinde... İkisi de bembeyaz olmuşlardı ve yorgun görünüyorlardı. Genç kız bir ara hafifçe titredi ve gözlerini kapadı. Elliot, onlara daha fazla baskı yapmanın iyi netice vermeyeceğini anlamıştı.

Bir an tereddüt ettikten sonra, «Sıra son suâle geldi,» dedi, «Soruyorum; kimler konuştu? Söylenenler nelerdir?»

Marjorie, hafifçe yutkunduktan sonra, «Son soru olduğuna sevindim,» dedi, «Bu sefer yanılmayacağımdan da eminim. O garip kıyafetli adam hiç konuşmadı...» Sustu ve öfkeli gözlerini Profesör Ingram'a çevirerek sordu, «Bu sefer de itiraz edecek misiniz Sayın Profesör?»

«Hayır, yavrum, etmeyeceğim.»

«Marcus amca da sâdece bir kere ve bu adam çantasını masanın üzerine koyup masanın sağ tarafına gittiği zaman konuştu. Amcamın söylediği de şuydu; «Daha önce yaptığını şimdi de yaptın; başka ne yapacaksın?» Harding de başını sallayarak nişanlısını tasdik etti, «Evet, doğru, aynen böyle söyledi. Kelimelerin sırası hakkında pek emin değilim ama, Marjorie doğru söylüyor.»

Elliot ısrarlı bir şekilde, «Söylenenlerin hepsi bu kadar mı?» diye sordu.

«Evet, bundan başka bir şey konuşulmadı.»

Profesör Ingram, hafifçe öksürdü. Diğerlerinin kendisine baktığını görünce, hafif bir tebessümle, «Yanıyorsunuz, çocuklar,» dedi.

Marjorie dayanamamış ve, «Hay Allah kahretsin!» diye bağırmişti. Birden yerinden fırladı ve bembeyaz olmuş yüzünü Profesöre çevirerek tekrar, «Allah kahretsin!» diye bağırды, «Cehenneme kadar yolunuz var!»

Harding de yerinden kalkmış, «Marjorie!» diye bağırıldıktan sonra Elliot'a dönerek, özür dilemek ister gibi elleriyle birtakım hareketler yapmaya başlamıştı.

Profesör Ingram, sakın bir şekilde duruyordu. Bir müddet genç kızın yüzüne baktıktan sonra, «Bu şekilde hareket etmenin sebebini anlamıyorum, yavrum,» dedi, «Ben sâdece sizlere yardım etmeye çalışıyorum, biliyorsun bunu.»

Marjorie, bir müddet hiç sesini çıkarmadan, öfkesine hâkim olmak ister gibi durdu. Yüzü hafifçe kızarak daha da güzelleşmiş, gözlerinde yaşlar belirmişti. Bir müddet sonra kendini topladı ve, «Üzgünüm;» diye mırıldandı.

Profesör, onun sakinleştiğini görünce, «Oyun esnasında başka bir şey konuşulmadığını söyleyemeyiz,» diye devam etti, «Sen de konuştun ya!» Bunu söylerken Harding'in yüzüne bakıyordu.

Harding şaşkınlıkla, «Ben de mi konuştum?» diye sordu.

«Tabii. Doktor Nemo içeri girdiği zaman, filmi iyi çekebilmek için biraz öne doğru çıktın ve, «Hişşt! Görünmeyen adam!» dedin. Yalan mı?»

Delikanlı, şaşkın bir şekilde elini başına götürdü ve dalgalı saçlarını karıştırarak, «Evet, evet» diye mırıldandı, «Herhalde komiklik olsun diye yapmış olacağım bunu. Ama suâlin bu gaye ile sorulduğunu zannetmiyorum.

Bana öyle geliyor ki, soru, sahnedeki şahısların konuşmalar hakkında, öyle değil mi?»

Profesör Ingram bu sefer de Marjorie'ye döndü ve, «Sen de bir şeyler söyledin veya fısıldadın,» diye devam etti, «Nemo, amcanın başını arkaya doğru itip hâpı zorla ağzına tıkarırken sen birden hafifçe bağırдың ve, «Yapma! Yapma!» diye fısıldadın. Bunu çok alçak sesle söylemiştin ama, anlaşılıyordu.»

Marjorie, gözlerini kırıştırarak, «Ben, bir şey söylediğimi hatırlamıyorum,» dedi, «Fakat söylemiş olsam bile ne çıkar?»

Profesörün ses tonu oldukça değişmişti. Ciddî bir sesle, «Seni Komiser Elliot'un bundan sonraki atağına hazırlamak istiyorum, yavrum,» dedi, «Sana daha önce de söylemek istedim; Komiser amcanı, ışıklar söndüğü zaman, yâni o iki dakika zarfında birimizin dışarı sızıp öldürdüğünü zannediyor. Ben ise, Nemo sahnede bulunduğu müddetçe ikinizin de yanımda olduğunuza dâir yemin edebilirim. İkiniz de bu odadan çıkmadınız, buna eminim. Eğer aynı şeyi siz de benim için söyleyebilirsiniz hiç kimse bize bir şey yapamaz. Benim, gösteri esnasında buradan ayrılmadığıma yemin edebilir misiniz?»

Elliot, dişlerini sıkarak onları tetkik ediyordu. Ondan sonraki birkaç dakikanın, çözümde büyük rol oynayacağından emindi.

ÜÇLÜ ŞAHİTLİK

Bu sefer de Harding ayağa kalkmıştı. İyice açılmış gözlerinde büyük bir korku ifâdesi görülüyordu. Sakin görünmek istemesine rağmen, ellerinin bir an için titremesi, detektifin gözlerinden kaçmamıştı. Bir an düşündükten sonra, «Fakat ben film çekiyordum,» diye itiraz etti, «Kameranın sesini muhakkak duydunuz...»

Birden sustu ve gülmeye başladı. Diğerlerinin de kendisiyle beraber güleceklerini ümidediyordu, fakat kimsenin gülmediğini görünce bozulur gibi oldu. Gözlerini odanın bir köşesine çevirerek, «Anlıyorum,» diye devam etti, «Bir zamanlar, bir hikâyeye okumuştum.»

Profesör Ingram, «Öyle mi?» dedi.

«Evet. Buna benzer bir durumda, adamın biri için arkadaşları yemin etmişler, onun daktilo makinesinin sesini duyduklarını söylemişler. Halbuki adamın bir âleti varmış ve kendisi orada yokken çalışıp, yazı makinesi sesi çıkarıyormuş. Böylece herkes de onu çalışıyor zannediyormuş. Acaba bir sinema kamerası da kendi kendine çalışabilir mi? Böyle bir şey duydunuz mu hiç?»

Marjorie, daha fazla dayanamayıp bağırdı.

«Fakat dünyânın en saçma şeyi bu! Ben seni gördüm, yanındaydım. Böyle bir şey düşünüyor musunuz. Komiser?»

Elliot, elinde olmadan hafifçe gülümsedi.

«Ben hiç bir şey söylemedim Miss Wills. Bunları söyleyen Profesör Ingram'dır. Bununla beraber, olanları bütün açıklığı ile görebilmek isterdim tabii. Gösteri esnasında burası tamâmiyle karanlıktı, değil mi?»

Profesör Ingram, diğerlerinden önce cevap verdi.

«Chesney kapıyı açana kadar, yâni yirmi saniye karanlıkta kaldık. Sonradan büroda yanmakta olan foto lâmbasının tesiriyle burası da biraz aydınlanır gibi oldu; yâni, tam karanlık değildi. Hemen, hemen her şeyi kolayca görebiliyorduk. Öyle zannediyorum ki, dostlarım da aynı şeyi söyleyeceklerdir.»

«Peki, nasıl oturuyordunuz, efendim?»

Profesör Ingram kalktı ve üç sandalyeyi yanyana, birer metre ara ile dizdi. Sandalyelerin kapıdan olan mesafeleri üç metre kadardı. Böylece Marcus Chesney'in oturduğu yere beş metre uzaklıkta oluyorlardı. Sandalyeleri koyduktan sonra, «Sandalyeleri biz buraya gelmeden önce Chesney koymuştu,» diye izah etti, «Biz hiç dokunmadık. Ben şurada ışığa en yakın olan sağdakine oturmuşum. Marjorie ortada, Harding de sağdaydı.»

Elliot, durumu gözden geçirdikten sonra Harding'e döndü.

«Fakat bu kadar solda ne yapıyordunuz?» diye sordu, «Ortada dursaydınız görüşünüz daha iyi olmaz mıydı? Burada, Nemo'nun filmini camlı kapıdan girerken iyi çekemezsiniz.»

Harding, canı sıkılmış gibi alnını kaşdı. Sonra öfkeli gözlerini Elliot'a çevirerek, «Ne olacağını nasıl bilebilirdim ki, Sayın Komiser?» diye sordu, «Mister Chesney neler olacağını bize anlatmamıştı ki. Bize sâdece, «Şurada oturacaksınız.» dedi. Ona karşı gelecek değildim herhalde. Hayır, efendim, onunla münakaşa etmeye hiç niyetim yoktu. Onun için sesimi çıkarmadan şurada oturdum, da ha doğrusu ayakta durdum, görüş zaviyem de hiç fena değildi.»

Marjorie, «Canım, bunların ne faydası var şimdi,» diyerek söze karıştı, «Tabii, George burada duruyordu işte. Filmi çekebilmek için sağa, sola dönüp duruyordu, gördüm onu. Ben de şuradaydım, öyle değil mi?»

Profesör Ingram, «Tabii yavrum, haklısın,» dedi, «Ben seni hissettim.»

Harding, «Efendim? Anlayamadım,» dedi.

Profesör Ingram, aniden öfkelenmişe benziyordu. Bir an tereddüt ettikten sonra, «Onun varlığını hissettiğimi söyledim, delikanlı,» diye bağırdı, «Onun nefes alışını dahi duyuyordum. İsteseydim elimi uzatır, ona dokunurdum. Evet, üzerinde koyu renk bir elbise vardı, fakat elleri ve yüzü bembeyazdı ve karanlıkta iyice görebiliyordum onu.» Hafifçe öksürdü ve Elliot'a dönerek devam etti, «Size söylemek istediğim şudur, Komiser; bu ikisi de odadan ayrılmadılar, buna yemin edebilirim. Harding'i gözümün ucu ile görüyordum. Marjorie ise hemen yanımdaydı. Eğer onlar da benim için aynı şeyi söylerlerse...»

Nâzik bir tavırla, yavaşça Marjorie'ye doğru eğildi. Hastasının nabzını yoklayan bir doktora benziyordu ve yüzünde garip bir ifâde vardı.

Marjorie, «Gayet tabii,» dedi, «Siz de buradaydınız.»

Elliot, «Bundan emin misiniz?» diye sordu.

«Tabii eminim. Gömleğini ve saçsız başını gördüm onun.» Bir an durdu ve devam etti, «Oh, her şeyi gördüm işte. Hattâ nefesini bile duydum. Siz hiç ruh çağırma seansında bulunmadınız mı? Böyle bir yerde bulunanlardan biri ayrılrsa haberiniz olmaz mı?»

«Siz ne diyorsunuz, Mister Harding?» Harding bir müddet tereddüt etti. «Doğrusunu isterseniz, ben gözümü kameranın görüntü camına yapıştırmıştım, onun için etrafı fazla gözetleyemedim. Ama durun, bir dakika!»

birden, yeni bir şeyler keşfetmiş gibi yumruğunu diğer elinin avucuna vurdu ve gözleri parlayarak etrafına bakındıktan sonra devam etti, «Durun biraz, acele ettirmeyin beni! Şu garip yaratık dışarı çıkınca, gözümü kameradan ayırıp bakındım ve kamerayı stop ettim. Geriye doğru çekilirken bir sandalyeye çarptım; etrafıma bakındım...» bunları anlatırken elleriyle de anlattıklarını teyid ediyordu, «Marjorie'yi karanlıkta görebiliyordum, gözleri parlıyordu adetâ. Bu söylediğim şey ilmî olarak hatalı olabilir, fakat ne demek; istediğimi anlıyorsunuzdur muhakkak. Onun oradan hiç bir zaman ayrılmadığını, gösteri boyunca yerinde olduğunu biliyordum, çünkü konuştuğunu ve, «Yapma» dediğini duymuştum. Aynı zamanda onu gördüm de. Her neyse, onun birseksen boyunda olmadığını da zâten hepimiz biliyoruz, bütün bunlara ne gerek var sanki?»

Profesör Ingram, «Peki, beni de gördün mü?» diye sordu.

Marjorie'ye bakmakta olan Harding, suâli anlamamış gibi, «Efendim?» dedi.

«Karanlıkta beni de görüp, görmediğini sordum.»

«Oh, gayet tabii gördüm sizi. Hattâ biraz eğilmiştiniz. Saatinize bakmak istiyordunuz galiba. Evet, siz de oradaydınız.»

Harding, baş parmaklarını kemerine takmış ve öylesine heyecanlanmıştı ki, adetâ yerinde zıplamaya başlamıştı.

Fakat durum Elliot için hiç de iç açıcı değildi, hâlâ hiç bir şey anlayamamıştı. Gittikçe karanlığa gömülüyordu. Her şeye rağmen, bu üç şahidin hakikati söylediklerinden veya söylediklerini zannettiklerinden emindi.

Profesör Ingram, «İşte, görüyorsunuz ki, hepimizin aynı yerde olduğu belli,» diye izah etti, «Cinayeti içimizden birinin işlemiş olması imkânsız. Meselenin çözümüne giderken bunu asla unutmamalısınız. Şurası muhakkak ki söylediklerimizden şüphe edebilirsiniz, fakat bunun tespiti hiç de zor değil. Bize inanmıyorsanız, hepimizi vak'a sırasında olduğu gibi sırayla oturtun, ışıkları söndürüp, diğer odadaki foto lâmbasını yakın; kimseye görünmeden hiç birimizin odadan ayrılamayacağını göreceksiniz.»

Elliot, hafif bir tebessümle, «Bunu yapmamız ne yazık ki, şu anda imkânsız, Profesör,» diye cevap verdi, «Fakat ikinci bir fotoğraf ampulü varsa deneyebiliriz, ne yazık ki, ampul biraz önce yandı.»

Marjorie, «Ama nasıl olur?» dedi ve birden susarak diğer odanın kapalı kapısına baktı.

Elliot, «O esnada bulunduğu yeri söyleyebilen şahıslar sâdece siz değilsiniz belki de,» diye devam etti, «Size bir şey sormak İstiyorum, Miss Wills. Biraz önce, çalışma odasındaki saatin doğru olduğuna emin olduğunuzu söylemiştiniz. Buna nasıl emin olabilirsiniz?»

«Efendim, anlıyamadım?»

Elliot, soruyu tekrarladı.

Marjorie, bir an düşündükten sonra, «Çünkü saatin akrep ve yelkovanını döndüren küçük anahtar kırılmıştı » diye cevap verdi, «Saati ileri veya geri almak imkânsızdı. Bu saat, alındığı zamandan beri ne bir dakika ileri gitmiş, ne de bir dakika geri kalmıştır. Onun için bunu söyledim.»

Profesör Ingram gülmeye başladı.

«Evet, anladım. Bu anahtar ne zaman kırılmıştı. Miss Wills?»

«Dün sabah! Hizmetçilerden biri, Pamela, Marcus amcanın çalışma odasını temizlerken onu kırmış. Saati, kurmak istemiş ve diğer elinde bulunan şamdan çubuğunu bu anahtara çarparak onu kırmış. Bunu duyunca Marcus Amcanın çok kızacağını zannettim ve bayağı korktum. Çünkü amcam, büronun haftada sâdece bir kere temizlenmesini ister. Bütün hesaplarını ve üzerinde çalıştığı bir kitabın müsveddelerini orada muhafaza eder ve bizim oraya her zaman girmemizi istemezdi. Buna rağmen, saatin bozulduğunu duyunca, korktuğum gibi pek kızmadı.»

«Nasıl, anlayamadım?»

«Kızmadı işte. Saatin kırıldığını gördü ve sesini çıkarmadı. Ona, saati şehre götürüp bir tamirciye vermemizi söyledim, fakat saate bir müddet baktı ve birden gülmeye başladı. Sonra sustu ve bana, «Hayır, hayır, bırakın, böyle kalsın, daha iyi,» dedi. Pamela'ya da hiç bir şey söylemedi, hattâ çok iyi bir kız olduğundan ve annesi ile babasına yaşlılıklarında çok iyi bakacağından bahsetti. Bu garip sözlerini hiç unutmuyacağım.»

Elliot, öldürülen adamın, saatin önünde durup birdenbire gülmeye başlamasının sebebini düşündü, fakat şu anda uzun düşüncelere dalmanın zamanı değildi. Ne yapacağını düşünürken kapının eşliğinde beliren Başkomiser Crow, bir an tereddüt ettikten sonra, hafif bir sesle, «Sizi biraz görebilir miyim, Komiser?» dedi. Detektif, onun yanına gitti ve hole çıkarak kapıyı kapadı. Başkomiser, onun yüzüne baktıktan sonra, başı ile holün kenarındaki bir sehpanın üzerinde duran telefonu işaret etti.

«Biraz önce Billy Emsworth'la konuştum.»

«Billy Emsworth mu? O da kim?»

«Karısı bu gece doğum yapmış olan şahıs. Joe Chesney'in ziyaret ettiği hastalardan birinin kocası. Karısı doğum yaptığı için vakit geç olmasına rağmen onun yatmamış olacağını düşündüm ve telefon ettim. Nitekim birkaç dostu ile içki içip baba oluşunu kutluyormuş. Her neyse onu şüphelendirmeden birkaç şey sordum; eğer şu duvardaki saat doğruysa, Joe Chesney'in bu cinayeti işlemiş olması imkânsız görünüyor.»

Elliot hiç bir şey söylemedi, zâten böyle bir şey bekliyordu.

Başkomiser Crow, «Çocuk saat onbiri çeyrek geçe doğmuş,» diye devam etti, «Doğumdan sonra Chesney bir müddet orada kalmış, hemen, hemen geceyarısına kadar Emsworth ve birkaç dostu ile konuşmuş: Doktor Chesney oradan çıkarken kilisenin saati tam geceyarısını vuruyormuş ve hepsi de saatlerini çıkarıp, doğru mu diye bakmışlar. Yâni onun oradan ne zaman çıktığını katiyette biliyoruz. Emsworth, Sodbury Cross'un diğer ucunda oturur, bu sebeple Joe Chesney'in cinayet anında burada bulunabilmesi tamamen imkânsız. Ne dersiniz buna?»

Elliot, bir an düşündü ve sonra, «Ne diyeceğimi bilemiyorum, efendim, zâten hepsi de cinayet ânında nerede bulduklarını ispat edebiliyorlar,» dedi ve diğerlerinin, birbirleri lehine şahitlik edişlerini ona anlattı.

Başkomiser Crow, alnını kaşdı ve düşünceli bir tavırla, «Yaa, demek öyle!» diye mırıldandı.

«Evet, efendim, durum böyle işte.»

«Çok fena, işler oldukça karışık görünüyor.»

«Evet, efendim.»

«Evet, çok karışık bir iş bu. Acaba odanın, birbirlerinin hareketlerini takip edebilecek kadar loş olduğunu söyledikleri zaman yalan söylemiş olamazlar mı?»

Elliot, bir an tereddüt ettikten sonra, «Bunu deneyebiliriz tabii,» dedi, «Fakat diğer odadaki şu parlak ışığın oldukça büyük bir fark meydana getirdiğini ben de fark ettim. Açık konuşmak gerekirse, ben de, o sırada odanın, içlerinden birinin farkedilmeden kaçabileceği kadar karanlık olabileceğini pek zannetmiyorum. Yâni ben de söylediklerine inanıyorum.»

«Peki ama, bu üçü aralarında anlaşarak böyle bir şey uydurmuş olamazlar mı?»

«Her şey mümkündür tabii. Yalnız...»

«Siz buna ihtimal vermiyorsunuz, değil mi?»

Elliot, tedbirli davranmak lüzumunu hissetti ve, «Bana öyle geliyor ki,» dedi, «Dikkatimizi, sâdece bu evde bulunanlar üzerinde toplamaktan vazgeçmeliyiz. Biraz da etrafa bakmalıyız. Şu smokinli gece ziyaretçisi belki de doğrudur, kimbilir. Böyle bir şey olamaz mı yâni?»

Başkomiser Crow, «Size bir şey söyleyeyim mi, Komiser,» dedi, «Bostwick'le bulmuş olduğumuz bâzı ipuçlarına göre, cinayeti işleyen şahıs, ya bu evde yaşayanlardan biri, yahut da bu evdekilerle sıkı bağı, dostluğu olan biri, bunu aklınızdan çıkarmayın sakın.»

Elliot, hiç sesini çıkarmadı; olanlarda garip bir taraf olduğunu, yanlış yolda ilerlediklerini düşünüyordu. Crow, onun konuşmadığını görünce yavaşça kolundan tuttu ve genç detektifi merdivenlere doğru götürdü.

«Evet, Komiser, şimdi söyleyeceğimi duyunca siz de muhakkak şaşıracaksınız. Bostwick biraz önce yukarı çıkmış ve şu Emmet denen yaralı şahsın nasıl olduğunu, bizimle görüşüp, görüşemeyeceğini anlamak istemiş. Tabii bu arada etrafa bir göz atmayı da ihmal etmemiş. Banyo odasına girip ecza dolabına bakınca ne bulmuş dersiniz; şu meşhur yağ kapsüllerinden bir kutu!»

Bunu söyleyince durdu ve soran gözlerle Elliot'un yüzüne baktı.

«Bunun çok mühim olduğunu zannetmiyorum, efendim. Bu haplar herkesin kullandığı şeyler.»

«Tabii, tabii, bunu biliyorum. Fakat daha bitmedi, söyleyeceğim; ecza dolabının dip kısmında, bir ilâç kutusunun arkasına gizlenmiş ve dörtte biri dolu küçük bir şişede de saf prussic asit varmış...»

Elliot'un hiç bir şey söylemediğini görünce, tatmin olmuş bir tavırla, «Bunu duyunca şaşıracağınızı biliyordum,» diye devam etti, «Çünkü ben de çok şaşırdım, bilhassa herkes birbiri lehinde şahitlik edince durum zorlaştı. Bu cinayet düşündüğümüz gibi potasyumcyanid'le işlenmemiştir; kullanılan zehir, tesiri en hızlı zehirlerden biri olan simonsaf zehiridir. Şu anda böyle zannediyoruz. Doktor West bunun analizini yaptıracak ve neticeyi bize bildirecek, fakat şu andaki düşüncesi bu. Zehir, üzerinde (Prussic Asid, HCN) etiketi bulunan bir şişede bulunuyordu. Bostwick, şişeyi görünce büyük bir şaşkınlığa kapılmış, kapağını açıp koklamaya kalkmış, fakat daha burnuna yaklaştırmak dayanamamış ve büyük bir süratle kapatmış şişenin ağzını, Saf Prussic asidin, derin bir nefesle alındığında öldüreceğini biliyordu tabii. Şu güzelliğe bakın bir kere.»

Yüzünde memnun bir ifâde olduğu halde elini cebine atarak küçük bir şişe çıkardı ve içindeki renksiz suyu detektife gösterdi. Şişenin mantarı iyice itilmiş ve boyun kısmının dibine kadar inmişti. Şişenin üzerinde bir etikette, mürekkeple kabaca yazılmış (Prussic Asid HCN) yazısı görülmüyordu. Başkomiser Crow, şişeyi yanlarında bulunan telefon sehpasının üzerine bıraktı. Sonra, fitili henüz yakılmış bir dinamitten uzaklaşır gibi hızla geriledi.

Bir an düşündü, nihayet, «Şişenin üzerinde hiç bir parmak izi yok,» diye devam etti, «Yanına fazla yaklaşmayın, Komiser, bakın. Kokusu burdan bile hissediliyor.»

Evet, Elliot da kokuyu duymuştu. Crow'un yüzüne bakarak, «Fakat bunu nereden bulmuş olabilirler?» diye sordu, «Doktor West'in söylediğini siz de duydunuz; Bu tip zehirler öyle herkese satılmaz. Bunu bulabilecek kimseler sâdece...»

«Evet, bu tip zehirler sâdece bâzı kimselere, meselâ araştırma yapan kimya mühendislerine satılabilir. Şu Harding isimli delikanlının mesleği neydi, biliyor musunuz?»

Tam bu sırada, Harding, müzik odasından dışarı çıktı.

Elliot onların yanından ayrıldığı zaman delikanlı oldukça iyi görünüyordu. Onlara yaklaşp, telefon sehпасının üzerindeki küçük şişeyi görünce hiç değişmedi. Küçük etiketi okuyabilecek kadar yaklaşıncaya, hafif bir tebessümle ve saygılı bir şekilde Başkomiser'e baktı:

«Şişede HCN mi var, Başkomiser?»

«Üzerindeki etikette öyle yazıyor, delikanlı.»

«Onu nerede bulduğunuzu sorabilir miyim acaba?»

«Banyoda bulundu. Onu oraya siz mi koydunuz?»

«Hayır, efendim.»

«Fakat mesleğiniz icâbı bundan kullanıyorsunuz, değil mi?»

Harding, hiç düşünmeden, «Hayır,» diye cevap verdi, «Hayır, ben sadece KCU potasyum siyanid kullanırım, hem de oldukça çok. Şu anda, elektro kaplama ile, aslından ayrılması imkânsız olacak bir gümüş kaplama sistemi üzerinde çalışıyorum. Bunu başardığım takdirde bu kaplama ile saf gümüş arasında pek fark kalmayacak. Beni destekliyecek birini bulur da, açığızlerin eline düşmeden bunun pazarlamasını kendim yapabilirsem fevkalâde bir şey olacak. Fakat bu işte, dediğim gibi HCN kullanmıyorum. Bu benim işime yaramaz.»

Başkomiser Crow, onu sessizce dinledikten sonra, «Bizi aydınlattığınız için size teşekkür ederiz,» dedi, «Fakat her şeye rağmen, isterseniz HCN imâl edebilirsiniz, değil mi?»

«Gayet tabii yapabilirim, ben bir kimya mühendisiyim. Bunu pek çok kimse yapabilir, zor bir şey değildir.»

«Affedersiniz, anlayamadım, delikanlı.»

«Bakın izah edeyim, efendim; HCN elde etmek için gerekli malzemeyi bulmak çok kolaydır. Önce zehirsiz bir madde olan Potash Prussiat alırsınız; bu her yerde satılır. Sonra bir arabanın aküsünden bir miktar sülfürik asit, yâni vitriol yağı çekersiniz. Biraz da saf su lâzım tabii. Sonra bütün bunları bir yerde kaynatıp süzersiniz. İşte istediğiniz oldu, şişeye koyun, Kimyaya meraklı herhangi bir küçük çocuk bile yapabilir bunu, hiç de zor bir şey değildir.»

Başkomiser Crow, canı sıkılmış gibi Elliot'un yüzüne baktı:

«Yani, Prussic Asid elde etmek için yapılması gerekli bütün iş bu mu?»

«Gayet tabii, hepsi bu kadar. Fakat bana hemen inanmayın! Bu işte bir yanlışlık olacak. Söyler misiniz bana? Bu şişeyi banyodaki dolapta bulduğunuzu söylediniz, çok şaşırdım. Evet, çok şaşırdım doğrusu! Yâni, bu şişeyi herhangi bir dış macunu tüpü gibi banyoda mı buldunuz?»

Başkomiser Crow, şaşırmış gibi ellerini yana doğru açtı; aynı şey onun da aklına gelmişti.

Harding, geniş ve gayet güzel döşenmiş holü gözden geçirerek, «Bu evde bir gariplik var,» dedi, «Evet, garip bir yer burası; ben bir yabancı olduğum için bunu kolayca görebiliyorum. Her neyse, özür dilerim, izin verirsiniz gidip kendime bir parça viski bulayım. İnşallah viski de zehirli değildir.»

Bunu söyledikten sonra, onların konuşmasını bekleme den oradan uzaklaştı. Başkomiser Crow ve Elliot, garip bakışlarla birbirlerini süzdüler.

Crow, bir müddet düşündükten sonra, «Zor bir iş,» diye mırıldandı.

Elliot da, başını salladı ve, «Haklısınız,» diye onu tasdik etti.

«Şu anda elimizde iki koz var, Komiser. Genç Emmet yarın kendine gelecek ve bize bâzı aydınlatici şeyler anlatacaktır muhakkak. Sonra şu, çekilmiş film... Sodbury Cross'ta bu filmi banyo edecek biri var. Böylece gösteri sırasında neler olduğunu anlayacağız. Şu anda bize yardımcı olacak ipuçları sâdece bunlar. Bütün iş size kalıyor, benim yapılacak başka işlerim var, Komiser. Size basanla" dilerim.»

Elliot, hem onu dinliyor, hem de düşünüyordu. Onun fikrine göre, cinayet bu evde bulunanlardan biri tarafından işlenmişti, bundan hiç şüphe yoktu.

Fakat evde bulunan herkes de cinayet ânında nerede bulduklarını şüphe edilemeyecek bir şekilde ispat edebiliyorlardı, meselenin en güç tarafı da buydu.

Bu cinâyeti kim işlemişti?

Cinâyet nasıl işlenmişti?

Başkomiser Crow, onun düşüncelerini okumuş gibi başını salladı ve, «İşin hiç de kolay olmadığını anlıyorum,» dedi, «İstediğiniz gibi hareket etmekte tamâmıyla serbestsiniz. Fakat benim birkaç sualım var ki, cevaplarını almak için büyük fedakârlıklara katlanmaya hazırım.»

«Buyurun, nedir bu sorular, efendim?»

Crow, çevrenin polis şefi olduğunu unutmuş gibi, üzgün bir sesle konuştu.

«Şu çukolata kutusunun üzerindeki çiçeklerin rengi neden değiştirildi? Şu duvar saatinin sırrı nedir? İçeri giren şu garip yaratığın hakiki boyu neydi? Bir de şunu merak ediyorum; bu evde daha önce kimsenin görmediği şu, Güney Amerika okunun ne işi vardı ve Chesney onunla ne yapmak istiyordu?»

POMPEII'DEKİ KIZ

Sabah saat onbirde Elliot, Bath'a gitti. Arabasını, Roma hamamlarının tam karşı tarafında bulunan Beau Nash otelinin yakınında parketti.

Yağmur bütün şiddetiyle yağıyordu. Elliot o kadar sinirli ve ümitsizdi ki, otele girerken bir an için, bu işten vazgeçmeyi bile düşündü. O gece hemen, hemen hiç uyumamıştı. Sabahleyin de saat sekizden beri tekrar sorguya başlamış ve yine herkesle konuşmuştu. Kafası tamamen sanlı Wilbur Emmet'e sorduğu soruların bir tanesine bile doğru, dürüst bir cevap alamamıştı. Genç adamın mırıldandığı kelimelerin hiç biri anlaşılıyordu.

Genç detektif, otelin resepsiyonuna gitti ve Doktor Gideon Fell'in orada olup, olmadığını sordu.

Doktor Fell, yukarda, odasındaydı. Fakat henüz odasından çıkmamış ve hiç bir yerde görünmemişti. Elliot, odasına çıktığı zaman onu, flanel bir robdöşambr giymiş olarak kahvaltı eder buldu. Doktor, ağzında bir sigara, kahvesini içiyordu ve elinde bir polis romanı vardı.

Burnunun ucuna sıkıştırmış olduğu gözlükleri, gür bıyıkları ve okuduğu romanın heyecanı ile inip, kalkan göğsü ona, adetâ korkunç bir manzara veriyordu. Elliot'u görünce bu iri adam, öyle bir ayağa kalktı ki, önündeki masayı devirmesine pek az bir şey kaldı. Elliot'u gördüğüne ne kadar memnun olduğu, gözlerinin parıltısından hemen belli oluyordu.

«Aman Yarabbi, kim gelmiş! Hoşgeldin, hoşgeldin! Fevkalâde bir şey bu, nerden çıktın böyle? Otur, otur bakalım, bir şeyler ye! Nasılsın bakalım?»

«Teşekkür ederim, Doktor. Başkomiser Hadley burada olduğunuzu söylemişti de.»

Ağır bir hareketle yerine oturan Doktor Fell, ilk defa görüyormuş gibi Elliot'un yüzüne dikkatle baktı ve ellerini ovuşturarak, «Evet, burdayım işte,» diye cevap verdi. Neşesinden âdetâ yerinde duramıyordu.

«Buranın suyundan faydalanıyordum biraz. Burası çok güzel bir yer. Fakat birayı da biraz fazla kaçırıyorum galiba.»

«Fakat birayı fazla içmek sizin için hiç de iyi değil. Doktor.»

Doktor Fell, ciddi bir ifâdeyle, «Bütün içkiler oldukça çok içilmelidir,» dedi, «İstedğim kadar içemezsem hiç içmem daha iyi. Ee, sen nasılsın bakalım, Komiser?»

Elliot, cesaretini toplamak için bir müddet düşündü. Sonra, düşünceli bir ifâdeyle, «Buraya gelmeden önce çok daha iyiydim,» diye cevap verdi.

Doktor Fell'in yüzündeki neş'eli irâde bir anda kayboldu. Gözlerini hafifçe kırparak detektifin yüzüne baktı.

«Oh, anlıyorum. Herhalde seni şu Chesney işi için gönderdiler, öyle mi?»

«Bu vak'ayı duydunuz mu?»

Doktor, derin bir nefes aldı ve, «Şey, evet,» dedi, «Hizmetime bakan garson, çalınan zilleri duymayacak kadar sağırdır, fakat dudak okumasını çok iyi bilir. Her şeyi bana o anlattı. Olanları, başkasından duymuş olan sütçüden işitmiş. Sonra ben de Chesney'i biraz tanırdım » Doktor Fell, canı sıkılmış gibi etrafına bakındı. Sonra hafifçe burnunun kenarını kaşdı. «Aşağı, yukarı altı ay kadar önce Chesney ve âilesiyle bir toplantıda tanışmıştım. Bir müddet sonra bana bir mektup yazdı.»

Doktor, birden sustu ve tereddüt etti.

Elliot, onun konuşmak istemediğini görünce, hafif bir sesle, «Eğer ailesinin fertlerini tanıyorsanız bu iş daha kolay olur,» dedi, «Size sâdece bu vak'a hakkında danışmak için gelmiş değilim. Benim de bir problemim var. Ne yapacağımı şaşırılmış durumdayım. Chesney'in yeğeni Marjorie Wills'i tanıyorsunuz herhalde, değil mi?»

Doktor, keskin bakışlarla onu süzerek, «Evet,» dedi

Elliot, birden ayağa kalktı. Bir an tereddüt etti ve sonra adetâ bağırarak, «Ona âşık oldum,» dedi.

Bu haberi ayağa kalkıp doktorun yüzüne bağırarak söylemesinin ne kadar saçma bir şey olduğunu biliyordu. Kulakları adetâ yanmaya başlamıştı. O anda Doktor ona, bağırmasını söylese veya gülseydi, her şeyi bir tarafa bırakır, çıkıp giderdi oradan. Bunu elinde olmadan yapmıştı. Fakat Doktor Fell sâdece, başını belli belirsiz salladı.

«Seni anlıyorum, dostum. Ee, sonra ne oldu?»

Elliot, yüzünü ona döndü ve yine yüksek sesle, «Om daha önce sâdece iki kere gördüm,» diye devam etti,

«İlk defa Pompeii'de, ikinci olarak da... her neyse bu mühim değil şimdi. Söylediğim gibi ne olduğumu şaşırılmış durumdayım. Dün gece onu tekrar gördüğüm zaman, birden hatırlayamadım, yâni yüzünü demek istiyorum. Olanlara bakılırsa, herkes onun insanları zehirleyen bir canavar olduğunda hemfikir görünüyor.

Onu Pompeii'de gördüğüm zaman güneş altında duruyordu ve şapkasını çıkarmıştı. Yanında bulunanlarla

birlikte gezmeye gelmişti oraya. Onları bir müddet seyrettikten sonra oradan ayrıldım. Bana tesir eden şey belki de hareket tarzı, konuşması veya başını döndürüş şekli, bilmiyorum. Hiç bir şey bilmiyorum.

«Herşeye rağmen, onların peşinden gidip, onunla tanışma yollarını arayamazdım tabii, fakat bana öyle geliyor ki, şu Harding denen delikanlı yaptı bunu. Evet, ben böyle bir şey yapamazdım. Orada onların konuşmalarından, bu kızın Harding'le evlenmek üzere olduğunu anlamıştım, fakat peşlerinden gitmememin sebebi bu da değildi. Bunu, düşünmedim bile. Bütün bildiğim, ona aniden âşık olduğumdu, fakat bu düşünmeden kurtulmak da istiyordum. Beni anlamıyorsunuz tabii, değil mi, Doktor?»

Odada derin bir sessizlik hüküm sürüyordu. İçerde, Doktor Fell'in derin nefes alışları ile yağmurun sesinden başka bir şey duyulmuyordu. Doktor, bir müddet sonra başım kaldırıp onun yüzüne baktı.

«Anlamadığımı zannediyorsan, beni hiç tanıyorsun demektir. Evet, devam et bakalım.»

«Devam edecek başka bir şey yok. Bu düşünceyi kafamdan söküp atamadım işte.»

«Bana öyle geliyor ki, her şeyi anlatmadın.»

«Pekâlâ, onu ikinci defa nerede ve nasıl gördüğümü öğrenmek istiyorsunuz, değil mi? Anlatayım; bunun kaçınılmaz bir şey olduğunu ve onu tekrar göreceğimi biliyordum zâten. Bilirsiniz tanıdığınız birini görmek istemezseniz, günün birinde muhakkak karşınıza çıkar. Evet, onu ikinci defa olarak, beş gün önce Royal Albert Dokları yakınındaki küçük bir eczâhânedede gördüm.

«Onları Pompeii'de gördüğüm zaman, Mister Chesney'in, hangi gemiyle ve ne zaman döneceklerini söylediğini istemeyerek duymuştum. Ben İtalya'dan, onlardan çok önce, hemen ertesi gün ve kara yolu ile ayrıldım ve çok daha önce döndüm. Geçen Perşembe günü, bir işin araştırılması için Royal Albert Dokları yakınında bir yerde bulunuyordum... (Elliot birden sustu ve acı bir gülümsemeyle devam etti,) Yalan söylemesini dahi beceremiyorum, değil mi, Doktor? Doğru, haklısınız, oraya sâdece bu iş için gittim. Yâni iş araştırmasını kendim istedim.

«Bahsettiğim eczacının, gereğinden fazla zehirli madde sattığı ihbar edilmişti. Ben de bu araştırma işini alarak oraya gittim. İçeriye girdim ve eczacıya, sattığı zehirli maddeleri kaydettiği defteri görmek istediğimi söyledim. Beni çok iyi karşıladı. Defteri vererek, dükkânın arkasında, şişeler dolu bir rafla ayrılmış kısma oturup bakmamı söyledi. Ben deftere bakarken içeri bir müşteri girdi. Ne giren müşteri beni görebiliyordu, ne de ben onu; içerde eczacıdan başka kimse olmadığını zannediyordu. Sesini duyunca onun kim olduğunu hemen anladım. Evet, içeri giren müşteri Marjorie Wills'di. Fotoğraf malzemesi olarak kullanılmak üzere potasyum siyanid istiyordu.»

Elliot tekrar sustu.

Sanki orada değil de, zehirlerle dolu bir odadaydı ve zehirin kokusunu duyuyordu. Önündeki rafların üzerlerinde bulunan şişeler hafifçe parlıyordu ve dükkânın dip tarafında bir ayna vardı. Kontuara yaklaşım, fotoğraf malzemesi olarak potasyum siyanid isteyen Marjorie Wills'in soluk yüzünü işte bu aynada görmüştü. Genç detektif, derin bir nefes aldıktan sonra devanı etti:

«Eczacı, belki de ben orada bulunduğum için, ona bu zehirli maddeyi nerede kullanacağı hakkında birtakım suâller sormaya başladı. Marjorie Wills'in verdiği cevaplardan fotoğrafçılık hakkında pek bir şey bilmediğini hemen anlamıştım. Bir ara ne söyleyeceğini şaşırıp ve tesadüfen aynaya bakarak beni gördü. Bulduğum yer oldukça loş olduğundan beni tanıyıp, tanımadığını hâlâ bilmiyorum. Birden eczacıya döndü ve, «Herneyse, vazgeçtim,» diyerek dışarı fırladı. Nasıl buldunuz bu hikâyeyi?»

Doktor Fell, hiç bir şey söylemedi.

Elliot, onun konuşmadığını görünce, hafif bir sesle, «Eczacının defterinde hiç bir şey bulamadım, belki de ihbar yanlış yapılmıştı,» diye devam etti, «İşte bu sıralarda Başkomiser Hadley, Sodbury Cross zehirlenme meselesi haberini bana verdi. Teferruatı da sizin biriktirmiş olduğunuz gazete kupürlerinden öğrendim, teşekkür ederim.»

«Demek bu araştırmayı kabul ettin, öyle mi?»

«Tabii ettim, nasıl reddedebilirdim ki? Reddetmem için Başkomisere bütün bunları anlatmam gerekecekti.»

«Eveet!»

«Herhalde polisten ayrılmam gerektiğini düşünüyorsunuzdur, değil mi? Böyle düşünseniz bile haklısınız, size kızmayacağım.»

Doktor Fell, gözlerini açarak, «Yok canım!» dedi, «Neler söylüyorsun sen, Allahaşkına! Böyle saçma düşünceleri bir tarafa bıraksan iyi olacak.»

«Dün akşam arabamla buraya gelirken, bu işten kurtuluş yollarını düşündüm. Hiç bir yol bulamadım. Hattâ bir ara öyle saçma şeyler düşündüm ki, bu sabah aklıma geldiğinde kendi, kendime kızdım. Onu alıp buradan kaçmayı ve çok uzaklara gitmeyi bile düşündüm, biliyor musunuz?»

Doktor Fell, onun bütün söylediklerini anlıyormuş gibi, hafifçe başını sallıyor ve sesini çıkarmadan dinliyordu. Elliot, onun bu şekilde dinlediğini görünce birden rahatladı ve devam etti:

«Kendi, kendime, Başkomiser Crow'un —buranın polis şefi— bir şey farketmemesini temenni edip duruyordum. Fakat birkaç kere açık verdim galiba; hele kız beni tanıyınca bir tuhaf oldum. Beni tam olarak

tanıyamadı, yâni eczacı dükkânında, aynada gördüğü şahsın ben olduğumu bilmiyor zannediyorum. Fakat beni daha önce bir yerde gördüğünden emin ve hâlâ da nerede ve ne zaman gördüğünü hatırlamaya çalışıyor olmalı.

«Elimden geleni yaptım ve araştırmayı tam bir tarafsızlık için de yürütmeye çalışıyorum —ne olur inanın bana. Doktor— Bunda ne dereceye kadar başarılı olacağımı bilemiyorum tabii. İşte bunun için görüyorsunuz ki, size geldim.»

Doktor Fell, gözlerini kısarak bir müddet düşündükten sonra detektife baktı ve, «Söyle bakalım,» dedi, «Şehirdeki zehirlenme işini bir tarafa bırakırsak, dün gece öğrendiklerin, bu genç kızın aleyhine mi? Yâni onun, Marcus Chesney'i öldürdüğünü zannediyor musun?»

«Hayır, asla! Tam aksine, cinayet ânında nerede olduğunu şahitlerle ispat ediyor. Meselenin en güç tarafı da burda zâten.»

«O halde neden bu şekilde konuşup duruyoruz Allahaşkına? Neden bu kadar sinirlisin anlamıyorum.»

«Bilmiyorum, Doktor. Hakikaten bilmiyorum. Bu iş a kadar garip ve esrarengiz ki, çözülebilmesi imkânsız gibi geliyor bana. Başından beri birtakım ilmecelerle uğraşıp duruyorum.»

Doktor Fell, arkasına yaslandı ve sigarasından derin nefesler çekerek düşünmeye başladı; gözlerini iyice kısmıştı.

Bir müddet sonra, başını kaldırıp, «Her şeyden önce, senin şu gönül işine bir bakalım,» dedi, «Hayır, hayır, bunda utanılacak bir şey yok canım! Belki hakikaten âşıkısın, belki de geçici bir sevda bu; onun için sana bir suâlîm var. Bir an için bu kızın bir katil olduğunu düşünelim. Bir dakika! Bir an için böyle düşünelim dedim. Bu tip cürümler için hafifletici sebepler bulunamaz. Ve bu tip cinayetleri işleyen kimseler bir kobra kadar tehlikelidirler. Evet, şimdi, dediğim gibi bu kızın katil olduğunu düşünelim; bunu meydana çıkarmak ve emin olmak ister misin?»

«Bilmiyorum.»

«Fakat her şeye rağmen, bunun doğru olup, olmadığını merak ediyorsun, değil mi?»

«Evet!»

Doktor Fell, sigarından birkaç nefes daha çektikten sonra, «Güzel,» dedi, «Şimdi meseleye başka taraftan bakalım. Bu genç kızın tamamen suçsuz olduğunu düşünelim. Hayır, hemen rahatlama öyle; gönül işlerinde de biraz pratik olmak lâzım. Evet, farzedelim ki bu kız masum, bu durumda ne yapabilirsin?»

«Anlayamadım, Doktor.»

«Ona âşık olduğunu söylemedin mi?»

Elliot, birden onun ne demek istediğini anlamıştı.

«Oh, bu meseleyi bir tarafa bırakalım canım. Onun benim gibi birine yüz vermeyeceğini biliyorum. Onu Harding'e bakarken görerseniz bana hak verirsiniz. Size şunu söyleyeyim ki, dün gece bana en güç gelen şey, Harding denen bu delikanlıya karşı tarafsız hareket etmek oldu. Ona karşı hiç bir kinim yok, oldukça iyi bir insana benziyor. Fakat buna rağmen ne zaman onunla konuşsam, sınırlarıma hâkim olabilmek için kendimi zorlamak mecburiyetinde kalıyorum.»

Kulakları yine kızarmış ve çınlamaya başlamıştı.

«Dün gece birçok hayaller kurdum elimde olmadan, bu genç adamı yakalamış ve ellerine kelepçeyi geçirmiş olarak gördüm kendimi. Marjorie Wills de bana bakıyordu. İnsan bu gibi hislerden kendini kolayca kurtaramıyor nedense. Bir insanın, bir odada iki kişi ile beraberken. diğeri bir odada cinayet işleyemeyeceğini herkes bilir Harding belki de bir servet avcısı, fakat bunun için onu yakalayamayız. Bu şekilde hareket eden pek çok insan var. Harding, İtalya'da Chesney'lerle tanışana kadar Sodbury Cross'un ismini bile duymamıştı. Onun için onu unutmamız gerekiyor.»

Doktor Fell, genç detektifi kritik edercesine, «Her şeyden önce kendini bu aşağılık duygusundan kurtarmalısın,» dedi, «Kadınlar bu tip erkeklerden hoşlanmazlar. Her neyse şimdi bunları bir tarafa bırakalım. Devam edin»

«Neye devam edeyim?»

«Kendini nasıl hissediyorsun şimdi?»

Elliot, birden kendini hakikaten rahatlamış hissetti. Canı kahve ve sigara içmek istiyordu. Önündeki bütün engeller birden kalkmış gibiydi. Hiç bir şey anlamıyordu. Fakat bulunduğu odanın renkleri bile değişmiş gibiydi.

Doktor Fell, yine burnunun kenarını kaşıyarak, «Pekâlâ, şimdi ne yapacağız?» dedi, «Bana bu iş hakkında pek fazla bir şey anlatmadığını sen de biliyorsun. Şimdi ne yapacaksın? Herhalde Hadley'e gidip bunları anlatarak kendinle alay ettirmek istemezsin, değil mi? İstersen» beraberce düşünelim ve bir yol arayalım, ne dersin? Sana yardıma hazırım, Komiser.»

Elliot, neşeli bir tavırla, «Evet,» diye bağırdı «Evet. bunu yapmalıyız.»

«Güzel. O halde şuraya otur da bana olanları güzelce anlat bakalım.»

Elliot, onun karşısına oturdu ve olanları en ince noktalarına kadar anlattı; yarım saat kadar hiç durmadan konuşmuştu. En sonunda da, banyodaki ecza dolabında bulunan prussic asid şişesinden bahsetti. «... İşte hepsi bu kadar. İşimiz ancak sabahın üçünde bitti. Şahitlerin hepsi de, banyodaki prussic asitten haberleri olmadığını söylediler. Şu Wilbur Emmet denen delikanlıyla da görüşmek istedim, fakat konuşacak halde değildi.»

Emmet'in, temiz fakat kendi gibi çirkin odası gözünün önüne geldi. Yatakta yatan kıvrılmış vücudu, parlak elektrik ışığını, tuvalet masasının üzerindeki traş kolonyası, saç kremi gibi şeyleri hatırladı. Çalışma masasının üzerinde bir sürü mektup ve fatura vardı. Masanın yanındaki hasır bavulun içinde, ameliyat âletlerini hatırlatan bir takım pensler, küçük makaslar ve enjeksiyonlar görmüştü. Duvar kâğıdı bile şeftali rengini hatırlatan sarımsı, kırmızı renkteydi.

«Emmet bir sürü şeyler söyledi, fakat söylediklerinden bir kelime bile anlaşılıyordu. Arada, sırada da, «Marjorie!» diye sayıklıyordu, o zaman da diğerleri onu hemen susturuyorlardı. İşte, size bütün bildiklerimi anlattım. Acaba bunlardan bir mânâ çıkarabilecek misiniz? Neler olduğunu açıklayabilecek misiniz bakalım merak ediyorum.»

Doktor Fell, yavaşça başını salladı.

«Zannedersem bir şeyler yapabileceğim.»

LÜZUMSUZ SUAL

Doktor, sigarını hafifçe ileri doğru uzatarak, «Fakat daha önce bir mesele var,» diye devam etti, «Şimdi Chesney'in gösterisinin sonunu düşünelim. Söylediğine göre, gösteriden sonra kapıları kapamış ve sonra da gösterinin bittiğini bildirmek üzere tekrar açmış, tamam mı?»

«Evet, Doktor.»

«Profesör Ingram ona, (Şu garip kılıklı arkadaşın kimdi, Allahaşkına?) diye sormuş, Chesney de, (Gördüğünüz adam Wilbur'du, bu işin planlanmasında bana yardım etti,) cevâbını vermiş, tamam mı?»

«Evet, tamam.»

«Diğer şahitler de bu hususta aynı şekilde mi konuştular?»

Elliot, şaşkın bir tavırla, «Evet, aynı şeyi söylediler,» dedi, «Evden ayrılmadan önce onlarla bunu bir daha konuştum ve teyid ettirdim.»

Doktor Fell'in rengi hafifçe değişmişti. Ağız açılmış, iri gözlerle Elliot'a bakıyordu. Birden, garip, gürültülü bir fısıltıyı andıran bir sesle, «Aman Yarabbi! Olamaz, olmaz bu!» dedi.

«Ne oldu, Doktor?»

Doktor, heyecanlı bir tavırla, «Çıkar şu Chesney'in sual listesini, iyice bak ona,» diye devam etti, «Güzelce tetkik et, bir şey görmüyor musun?»

Elliot, elindeki listeye bütün dikkatiyle baktı, sonra, «Özür dilerim ama, bir şey göremiyorum,» diye cevap verdi, «Bana Öyle geliyor ki, kafam gerektiği gibi çalışmıyor bugünlerde...»

Doktor, ciddi bir tavırla, «Galiba öyle,» dedi, «Şu listeye iyice baksana, dostum. Düşün biraz. Chesney'in lüzumsuz ve saçma suâlini görmüyor musun?»

«Hangisi bu?»

«Dört numaralı sual! (Bahçe kapısından giren şahsın boyu ne kadardı?) Hay Allah! Bu soruları büyük bir titizlikle, seyircileri yanıltmak için hazırladı. Buna rağmen, bu soruyu sormadan önce, onlara, içeri giren adamın kim olduğunu söyledi. Anlıyorsun, değil mi? Bana anlattığına göre, Wilbur'un boyunun ne olduğunu hepsi biliyorlardı, her gün onunla beraberlerdi, onu gayet iyi tanıyorlar, her şeyini biliyorlardı. O halde, içeri giren şahsın kim olduğunu bilince, dördüncü soruda yanıltmalarına, bu soruya yanlış cevap vermelerine imkân yoktu. O halde Chesney, bu suâli sormadan önce cevâbını onlara neden verdi?»

Elliot, bunu daha önce düşünmediği için içinden kendi, kendine küfretti. Sonra düşünmeye başladı.

«Aklıma bir şey geldi, Doktor. Chesney bunu kasten de yapmış olabilir. Belki de Emmet, Profesör Ingram'ın söylediği gibi, uzun yağmurluğun altında, dizlerini bükerek yürüme emrini almıştı, böylece boyu biraz kısalacaktı. Mister Chesney soruyu sorduğu zaman herkes, Emmet'in boyunu bildiği için birseksen diyecekti. Halbuki aslında içeri giren adamın boyu, birseksen değil, Emmet, dizlerini büktüğü için biryetmişbeş olacaktı. Olamaz mı bu? Yâni Chesney onlara, içeri giren adamın, Emmet olduğunu istiyerek söyledi.»

Doktor Fell, kaşlarını çattı ve, «Olabilir tabii,» dedi, «Bana öyle geliyor ki, bu gösteride senin anlattığından çok daha fazla yanıltıcı oyun vardı. Fakat Emmet'in bu diz bükerek yürüme oyununa inanmıyorum. Adamın üzerindeki yağmurluğun uzun ve dar olduğunu söyledin. Fakat bir adamın, böyle dar bir yağmurluk giymiş olarak dizlerini bükmesi, dizlerin dışarı fırlamasını gerektirir ve seyreden herkes onun ne yaptığını anlar. Her şey mümkündür, fakat...»

«Yâni adamın bir metre yetmişbeş santim boyunda olduğunu mu imâ etmek istiyorsunuz?»

Doktor Fell, kuru bir sesle, «Oh, bilmiyorum,» dedi. «Şahitlerden ikisinin, birseksen dediğini söyledin, belki de doğru söylüyorlardır. Profesör Ingram'ın onlara itiraz ettiği her noktada nedense ona inanıyorsun. Belki de haklısın ona inanmakla, fakat her şeye rağmen onun sözünü, ispatlanmış bir şey olarak kabul etmemeliyiz.» Elliot bir müddet daha düşündü ve sonra, «Belki de,» dedi, «Mister Chesney sinirli ve yorgundu, Emmet'in ismini öylece, hiç düşünmeden söyleyiverdi.»

«Hiç zannetmiyorum. Kendinde söyledin ya; gösteri den hemen sonra Emmet'i çağırmış ve gelmeyince de sinirlenmiş. Hayır, hayır, bu söylediğine inanmak biraz güç. Bu tip insanlar böyle, açıklarını kolay, kolay kimseye göstermek istemezler. Chesney'in böyle bir adam olabileceğini hiç zannetmiyorum.»

Elliot, «Bunu ben de düşünmedim zâten,» diye itiraf etti, «Fakat başka ne olabilir ki? Başımıza bir bilmece daha çıktı işte. Bu işten nasıl sıyrılacağız bakalım, merak ediyorum?»

«Oldukça güzel bir mesele! Artık Chesney'in, Misis Terry'nin dükkanındaki çukulataların zehirlenmesi hakkında ne düşündüğü meydana çıktı, değil mi?»

«Nasıl meydana çıktı, Doktor?»

Doktor Fell, koltuğunda hafifçe kımıldandı. Yüzünde üzgün bir ifâde belirdi ve anlaşılmaz bâzı kelimeler mırıldandı.

Bir müddet Elliot'un yüzüne baktıktan sonra kızmış gibi, «Bana bak, delikanlı,» dedi, «Sana elimden geldiği kadar yardım etmek isterim, fakat senin de biraz Kafanı çalıştırman gerekir. Bana öyle geliyor ki, şu gönül işi senin zekâna biraz aksi tesir yapmış gibi.

«Şimdi şu Misis Terry'nin dükkanındaki zehirli çukulatalar işini ele alalım. Bildiğimiz şeyler nelerdir?

Çukulataların, Haziranın 17'sinde zehirlenmiş olduğunu biliyoruz. Çukulatalar o gün, ya dükkâna giren bir müşteri tarafından, yahut da küçük Frankie Dale'in yardımı ile Miss Wills tarafından zehirlendi. Çünkü 16 akşamı çukulatalar zehirli değildi ve Misis Terry çocuklarına bir miktar çukolata verdi. Buraya kadar tamam mı?»

«Tamam.»

«Hiç de değil işte! Çok saçma!» Doktor Fell, bir an tereddüt ettikten sonra, «Çukulataların, 17'sinden önce de zehirlenmiş olabileceğini söyleyebilirim,» diye devam etti, «O çukulatadan belki de daha önceki bir gün dükkâna giren biri zehirlendi.

«Anlattığına göre, Başkomiser Crow, çukulataların daha önce zehirlenerek dükkâna girdikten sonra Misis Terry'nin dikkatini başka tarafa çekip, bir çukolata kutusuna konabileceğinden bahsetmiş. Evet, bu da olabilir tabii, hem de çok kolay bir metod bu. Fakat bu tip bir caninin, böyle hareket etmeyeceğinden eminim ben. Böyle bir şey yaparsa, zehirlenmenin belirli bir günde yapılmış olduğu meydana çıkar ve o belirli günde, dükkâna giren müşteriler de belirli olduğundan, şüpheli şahıslar meydana çıkmış olur.

«Şimdi izin verirsen, sana çok daha uygun bir metoddan bahsedeceğim. Tezgâhın üzerinde duran çukolata kutusunun aynını hazırla. Tabii, bir budala gibi? hazırladığın kutudaki çukulataların sâdece üst sırasını zehirlemeyeceksin. Aksine, kutunun alt tabakasında bulunan sekiz, on tane çukulatayı zehirleyeceksin, sonra da Misis Terry'nin dükkânına gidip bu zehirli çukulatalar bulunan kutuyu, tezgâhın üzerindeki açık çukolata kutusu ile değiştireceksin. Bu tip çukulatalardan çok isteyen olmazsa, zehirli çukulataları o gün hiç kimse yemeyecektir. Çocuklar, daha pahalı olan kremalı çukulataları pek tercih etmez, onun yerine ellerindeki para ile daha çok alabile çekleri diğer şekerleri alırlar. Bu yüzden, bu kutunun alt tabakasındaki zehirli çukulataların dükkânda birkaç gün önce zehirlenmiş olduğunu söyleyebilirim.»

Elliot, kendini tutamadı. Bu sefer yüksek sesle küfretti. Ayağa kalkarak pencerenin yanına gitti. Bir müddet yağmuru seyretti. Sonra tekrar geri döndü.

«Evet, ama insan, elinde açık bir çukolata kutusu olduğu halde ortalarda dolaşabilir mi? Onu dükkâna nasıl götürdü canı?»

Doktor Fell, hafif bir tebessümle, «Elinde şu sihirli çantalardan olursa bunu sen de kolayca yapabilirsin,» diye cevap verdi, «Evet, dostum, bu çantalar, sapında bulunan bir düğme ile çalışır ve düğmeye bastığın anda, üzerinde bulunduğu cisim hemen içine alır. Tabii bunun tersini de yapabilirsin; çantanın içine bir şey koy ve onu, kimse görmeden bir yere bırakmak iste. Yine çantanın düğmesine basarsın, çantanın içindeki cisim, bulunduğu yerde kalır ve çantayı alır gidersen.»

Bir müddet sustu, adetâ hipnotize etmek istermiş gibi Elliot'un gözlerine baktı, hafifçe içini çekti ve devam etti:

«Evet, dostum, iş aynen böyle oldu zannediyorum, yoksa bu hokkabaz çantası cinayetten sonra ortalarda dolaşmazdı. Canı, bu çanta olmadan açık çukolata kutularını rahatça değiştiremezdi tabii.

«Misis Terry'nin dükkânına girdiği zaman elinde, içinde zehirli çukulatalar olan bu çanta bulunuyordu. Misis Terry'nin dikkatini başka bir noktaya çektikten sonra, çantanın içindeki zehirli çukolata kutusunu istediği yere bıraktı ve yerine de tezgâhın üzerinde bulunan kutuyu aldı. Bütün bunlar onbeş saniye içinde, Misis Terry diğer tezgâhtan onun istediği sigaraları alıncaya kadar oldu. Marcus Chesney, çukulataların bu şekilde

zehirlendiğini anlamıştı. Ve bunu göstermek için Londra'dan böyle bir çanta getirtti. Evet, dün gece aynı oyunu o da yaptı ve hiç kimse de masanın üzerindeki kutunun nasıl değiştirildiğini anlamadı.»

Elliot derin bir iç çekti.

«Teşekkür ederim, Doktor.»

«Efendim?»

Dedektif, gülümseyerek, «Size teşekkür ediyorum. Doktor,» diye tekrarladı, «Sayenizde moralim biraz yerine geldi, rahatladım.»

«Teşekkür edecek bir şey yok canım!»

«Fakat her şeye rağmen, yine de birçok karanlık nokta var bu işte, Doktor. Evet, söylediğiniz gayet akla yakın, fakat bugüne kadar üzerinde durulan bir noktayı da saf dışı ediyor. Polis şimdiye kadar, yâni aşağı, yukarı dört aydan beri çukulataların belirli bir günde zehirlendiğini zannediyordu. Şimdi ise, onların ne gün zehirlendiğini, yâni zehirli çukulataların ne gün dükkâna getirildiğini bile bilmiyoruz.»

«Evet, bu teoriyi saf dışı bıraktığım için özür dilerim...» Sustu ve üzülmüş gibi, düşünceli bir tavırla başını kaşdı, «Fakat başka ne yapabilirim ki? Benim düşünce tarzım bu. Yine de dediğin gibi, karanlık nokta pek fazla değil. Aksine bu teori bizi hakikate daha kolay götürecektir.»

«Nasıl?»

«Söyler misin bana, Komiser? Büyüdüğün yer nasıldı? Yâni bir köyde veya küçük bir yerde mi büyüdün?»

«Hayır, Doktor, ben Glasgow'da yetiştim.»

Doktor Fell, memnun bir tebessümle, «Gördün mü bak?» dedi, «Ben ise küçük bir yerde büyüdüm. Şimdi durumu yeniden gözden geçirelim. Cani, elinde küçük bir çanta olduğu halde Misis Terry'nin dükkânına girer. Farzedelim ki, bu şahıs, Misis Terry tarafından tanınan, bilinen biri. Böyle küçük yerlerde dükkân çalıştıranlar ekseriya çok meraklı insanlar olurlar. Sen böyle bir çantayla bu kadının dükkânına gitseydin muhakkak, «Nereye böyle, Mister Elliot, yolculuk mu var?» diye sorardı sana Böyle söylemese bile içinden aynı şeyi düşünürdü, çünkü senin, elinde her zaman böyle bir çantayla dolaşmayan biri olduğunu bilirdi. Bu sebeple, zehirlenmeden birkaç gün önce dükkâna böyle, elinde çanta olan biri girseydi bunu muhakkak hatırlardı.» Elliot başını salladı. Fakat Doktor Fell'in bakışlarından, başka şeyler de düşündüğünü anlamıştı.

Doktor, «Hatırlamadığına göre...» diye mırıldandı.

Elliot, onun ne demek istediğini anlıyordu. Bir an tereddüt ettikten sonra, «Anladım,» dedi, «Elinde böyle bir çanta taşıyarak içeri giren şahıs, her zaman çantayla dolaştığı için Misis Terry bunu normal karşıladı ve üzerinde hiç durmadı.»

Doktor Fell, derin bir nefes alarak, «Akla yakın bir hipotez,» deyip onu tasdik etti.

«Yâni bu adam Doktor Joe Chesney miydi?»

«Olabilir. O civarda, böyle elinde çantayla dolaşan başka kimse var mı?»

«Wilbur Emmet'in de çantası varmış. Zâten odasında böyle küçük, hasırdan yapılmış bir çanta gördüm.»

Doktor Fell, başını iki yana salladı.

«Olamaz bu canım! Ama olabilir de! Deri bir çanta bu şekilde yaylı bir sihirbaz çantası hâline sokulursa, basit bir çanta neden olmasın, değil mi ya? Belki de Başkomiser Crow ve Komiser Bostwick bir müddet düşündükten sonra Emmet'ten de şüphelenmeye başlayacaklardır. Söylediğine göre, Profesör Ingram şimdiden böyle bir şey düşünüyor ve biz Bellegard'a gider, gitmez bize bunu açıklayacaktır. Oraya gittiğimiz zaman çok dikkatli olmalıyız. Bana sorarsan, ben, bir numaralı şüpheli olarak Emmet'i görüyorum. Sebeplerini iştirmek ister misin?»

TEKRAR DUVARDA

Elliot'un düşüncesine göre, Doktor Fell, bir gece evvel viskiyi biraz fazla kaçırmış biri için, fazla konuşan bir tip olarak görülebilirdi. Kafası o kadar süratli çalışıyordu ki, ona yetişmek oldukça güçtü. Söyledikleri ekseriya akla uygun şeylerdi. Fakat bunları öyle hızlı söylüyordu ki, sonradan hatırlamak hiç de kolay bir şey değildi. Detektif, «Biraz ağır olun. Doktor,» dedi, «Bu şekilde çalıştığınızı daha önce duydum, fakat...»

Doktor, elini kaldırarak, «Dinle beni,» dedi, «Unutma ki, hayâta bir hoca olarak başladım. Hocalığım zamanında, okuttuklarım her gün bana oldukça garip hikâyeler anlatırlardı. Bu yüzden garip şeylere karşı alışkanlığım vardır ve polise karşı olan avantajım da budur. Hayâtımda çok kere yalancılarla karşılaştım. Bana öyle geliyor ki, sen Emmet'in masum olduğuna biraz çabuk inandın.

«Tabii bunda Miss Wills'in de tesiri olmadı değil, o anda evde bulunan herkesin, nerde bulunduğunu ispat edebildiğini söyledin. Peki, söyle bana bakalım, Emmet de bunu ispat edebildi mi?»

Elliot, anlaşılmaz bir şey mırıldandı.

«Aslında Emmet'i hiç kimse görmedi. Onu dışarda, başından yaralanmış ve baygın bir halde buldunuz, yanında da demir bir çubuk vardı. Orada bulunanlardan birisi (Burada uzun zamandan beri bu şekilde yatıyor olmalı,) dedi. Fakat onun orada ne zamandan beri yattığını hiç biriniz bilmiyordunuz, bunu ispat

edemezsiniz. Bunu bir otopsi ile de tespit edemeyiz tabii. Orada on saniyeden beri de yatıyor olabilirdi, birkaç dakikadan beri de.»

Elliot, bir an düşündükten sonra, «Bunu ben de düşünmedim değil, Doktor,» dedi, «Bu teoriye göre, filindir şapkalı adam Emmet oluyor. Önceden kararlaştırıldığı gibi rolünü oynadı, fakat Chesney'e zehirli bir hap yutturdu. Sonra dışarı çıkarak başına o çubukla vurdu ve kendini yaraladı. Böylece, Doktor Nemo olmadığını diğerleri ne ispat etmek istedi.

«Tamam, devam et?»

«Bu işi en kolay yapabilecek şahıs oydu. Yapacağı bütün iş, oyundaki rolünü oynamak olacaktı. Sâdece, zehirsiz olan kapsülü, zehirli olanla değiştirmesi yeterliydi bu işi becerebilmesi için. Gösterinin her noktasını bilir; tek kişi oydu. Böylece...» Elliot, düşündükçe Emmet'in suçluluğuna inanmaya başlamıştı, «Fakat onunla henüz hiç konuşamadım. Kimdir bu Emmet denen adam? Şu ana kadar hiç kimse ondan şüphelendiğini söylemedi, Mister Chesney'i öldürmekle ne kazanabilir bu adam?»

Doktor Fell, «Çocukları strikinle zehirlemekle ne kazanabilirdi?» diye sordu.

«Yâni, dönüp, dolaşip bunun, bir delinin işi olduğuna geliyoruz, öyle mi?»

«Bilmiyorum. Fakat bu ölümün kime, neler getireceği hususunda biraz daha düşünmeliyiz. Emmet'e gelince...» Doktor Fell kaşlarını çattı ve purosunu söndürdü, «Chesney'le tanıştığım partide onunla da, karşılaşmışım. Uzun boylu, siyah saçlı, kırmızı burunlu bir gençti; sesi adetâ Hamlet'in babasının hayaletinin sesini andırıyordu. Hattâ bir ara, beceriksizce bir hareketle dizinin üzerine bir buz parçası düşürmüştü. Şu dışarda bulunan elbiselerden ne haber? Bunlar Emmet'in boyuna ve ölçüsüne uyuyor muydu?»

Elliot not defterini çıkararak baktı.

«Silindir şapka, Marcus Chesney'e âit olup eski bir şapkaydı ve 7 numaraydı. Yağmurluk ise Emmet'e aitmiş ve geniş ölçüdeydi; bilirsiniz, yağmurlukları elbiseler gibi numarayla değil de sâdece birkaç boy yaparlar. Büyük bir mağazadan alınmış olan kauçuk eldivenler ucuz cinstendi ve yağmurluğun cebindeydi, ellerden ustaca yuvarlanıp çıkarılmıştı...»

«Evet?»

«Şimdi de size, Bostwick tarafından bana verilen bâzı ölçüleri okuyacağım; Emmet'in boyu, 1.80 m., 75 kilo, baş numarası 7. Doktor Joseph Chesney'in boyu, bir yetmişaltı, kilosu 80, baş numarası 7... George Harding'in boyu, biryetmişiki, kilosu yetmişbeş, baş numarası 6,5... Profesör Ingram'ın boyu biryetmiş, kilosu yetmişaltı, baş numarası 7,5... Marjorie Wills'in boyu biraltmış, kilosu 55... Fakat bu işe onu katmak saçmalık olur. Erkeklerden herhangi biri bu elbiseleri giyebilirdi. İçlerinde Emmet hâriç hepsi de o anda nerede bulduklarını ispat edebiliyorlar. Şu anda bütün şüpheleri üzerinde toplayan tek şahıs Emmet oluyor.»

Doktor Fell, meraklı bakışlarla onu süzdü ve, «Şimdi de herhalde onun anormal bir insan olduğunu söyleyeceksin, değil mi?» dedi, «Emmet'in, Miss Wills'e olan hisleri de bu işte mühim bir rol oynayabilir. Oh, şu anda ne söyleyeceğimi bilemiyorum, bunu itiraf etmek zorundayım, dostum. Bu zavallı başka birinin de günahını çekiyor olabilir.»

«Başka birinin mi?»

«Evet. Çukulatacı dükkânında olanları başka şekilde de izah edebiliriz aslında! Bu meselede, 1891'deki Christiana Edmunds vak'asından pek sık bahsedilmesi de beni oldukça meraklandırdı. Bu işte ahlâkî bir şeyler olduğu gözümünden asla kaçmadı.»

Elliot birden tekrar meraklanmıştı.

«Ne demek istiyorsunuz, Doktor?»

Doktor Fell, uykudan uyanmış gibi hafifçe sığırdı ve etrafına bakındıktan sonra, «Anlamadın, değil mi?» diye devam etti, «Herneyse, şimdi bunları bir tarafa bırakalım da, senin teorinle işe başlayalım. Bundan sonra ne yapacağız?»

Elliot, merakla onun yüzüne bakmaya devam ederek, «Eğer gelerseniz, beraberce şu filmi göreceğiz,» dedi, «Sodbury Cross'daki eczacı amatör bir fotoğrafçı ve filmciymiş, filmlerini kendisi developpe edermiş.

Başkomiser Crow dün gece saat üçü çeyrek geçe onu uyandırdı ve durumu anlattı. Film bugün öğle vakti hazır olacakmış. Eczacının, dukanın üzerinde bir salonu varmış; Crow, ona itimat edebileceğimizi söyledi.

Saat birde, filmi seyretmek üzere orada buluşacağız...» Durdu ve yumruğunu, diğer elinin avucuna vurdu,

«İnşallah bu film bize yardımcı olur. Olanların hepsini göreceğiz, film yalan söyleyemez. Her şeyi öğreneceğiz. Buna önce inanmadım, şansımız varmış doğrusu! Fakat ya filme bir şey olursa, ya yanarsa!

Böyle bir şey...»

O anda, bir saat sonra hayâtının en büyük şoklarından birini geçireceğinden habersizdi. Yağmurun kesilmesiyle kurumaya başlayan sokaklardan araba ile Mr. Hobart Stevenson'un eczanesi önüne gelinceye kadar pek konuşmadılar. Doktor Fell, koca cüssesi ile ön tarafa oturmamış, arka koltuğa yığılmıştı ve arada, sırada garip sesler çıkarıyordu. Elliot'un en fazla korktuğu şey, filme bir şey olmasıydı.

Mr. Hobart Stevenson'un eczâhânesi, High Street'in tam ortasındaydı ve vitrininde film kutuları, birkaç fotoğraf makinesi ile büyütülmüş renkli resimler görülüyordu. Sokağın biraz ilersinde birkaç manav, birahane,

bir benzinci ve garajla, Misis Terry'nin çukolata, sigara gibi şeyler satan dükkânı vardı. Sokaktan geçen motorlu vasıtalara ve bâzı dükkânların camlarından bakan meraklılara rağmen, sokak, terkedilmiş hissini veriyordu. Elliot, buldukları yerden «Blue Lion»'a kadar herkesin kendilerini gözetlediğinin farkındaydı. Eczâhânenin kapısını açıp içeri girerlerken, kapının üzerindeki çingirak çalmaya başladı. İçersi oldukça loştu ve dükkânın ecza kokusu Elliot'a diğer bir dükkânı hatırlattı. Tombul, sarkık dudaklı genç bir adam olan Hobart Stevenson, beyaz gömleği ile kontuarın arkasından çıkarak onları karşıladı.

«Komiser Elliot mu, efendim?»

Kendisine böyle bir işi verdikleri ve itimat ettikleri için oldukça gurur duyduğu belliydi. Elliot, Crow'un dediği gibi bu genç adama itimat edebileceklerini anlamıştı.

«Evet, ben Komiser Elliot,» diye cevap verdi, «Dostum, Doktor Gideon Fell. Dün gece garip bir saatte sizi uyandırdığımız için özür dilerim.»

«Yok canım, özür dilemeyin. Ben çok memnun oldum, bundan.»

«Şey, filmde bir haber var mı?»

«Her şey hazırdır. Komiser.»

«Yâni, film güzel mi? Bozulma filân yok mu?»

Stevenson, bir an düşündükten sonra, «Hayır, hayır,» diye cevap verdi, «Hiç de fena çekilmemiş doğrusu. Amatör biri için oldukça güzel çekilmiş...» Ellerini ovuşturdu ve, «Sâdece ışığı biraz az gelmiş,» diye devam etti, «Fakat yine de çok iyi. Ben filmi bir kere yukarda, nasıl olduğunu görmek için seyrettim, herhalde bana kızmazsınız, değil mi, Komiser? Başkomiser gelir, gelmez başlayabiliriz. Bana öyle geliyor ki, bu filmde işinize yarayacak ipuçları bulacaksınız.»

Elliot birden heyecanlanmıştı, fakat sakın görünmeye gayret ederek sordu:

«Öyle mi? Ne gibi meselâ?»

Stevenson, hürmetkar bir tavırla, «Meselâ,» dedi, «Mister Chesney'in masanın üzerinden alıp da yazar gibi yaptığı ikinci cisim...»

«Evet?»

«Tekrar özür dilerim, bana kızmadınız, değil mi önceden seyrettim diye? Emin olabilmek için bir lupla perdeye yaklaşıp bakmak zorunda kaldım. Sonra onun ne kadar basit bir şey olduğunu görünce kendimi tutamayıp gülmeye başladım. Hâlâ da gülüyorum doğrusu!»

«Öyle mi? Peki, neydi bu cisim?»

Stevenson, ciddî bir tavırla, «Ne kadar düşünseniz bulamazsınız,» diye cevap verdi, «Bu cisim...»

Birden, Doktor Fell'in, kızgın bir sesle, «Hişşt,» dediği duyuldu. Onun hemen arkasından da eczahanenin Kapısı açılmış ve çingırağın çalmasıyla beraber Profesör Ingram da içeri girmişti.

Profesör onları orada gördüğü için şaşırma hiç benzemiyordu. Bilâkis onları bulduğu için memnun olmuş gibi bir hâli vardı. Dışarda hava tekrar kararmaya başlamıştı; yine yağmur geliyordu.

Profesör, kapıyı kapadıktan sonra bir an hafif bir tebessümle onları süzdü ve, «İyi günler, Komiser,» dedi, «Herhalde bu da Doktor Fell olacak..» Doktor Fell, onun selâmına garip bir homurtuyla cevap verdi, «Sizin hakkınızda çok şey duydum, efendim. Bana öyle geliyor ki, altı ay kadar evvel sizinle bir yerde karşılaştık galiba, ama pek emin değilim. Fakat Chesney'den isminizi duymuştum. Kısa bir müddet önce zannedersen size bir de mektup yazmıştı, değil mi?»

«Evet, yazdı.»

Profesör Ingram, bir işadamı tavrı ile Elliot'a döndü ve, «Bu sabah biraz geç kalktığım için beni ayıplamazsınız herhalde, değil mi. Komiser?» dedi, «Elimden geldiği kadar çabuk gelmeye çalıştım buraya,» sustu ve derin birkaç nefes aldı, «Dün gece, bugün bir film göreceğinizi duymuştum ve bunu Mister Stevenson'un dükkânında yapacağınızı işittim. Günaydın, Mister Stevenson. Herhalde filmi benim de görmeme itiraz etmezsiniz, değil mi?»

İçerdeki hava birden değişmişti; Elliot ne diyeceğini şaşırma gibiydi.

«Özür dilerim, Profesör, fakat bu imkânsız.»

Diğeri, birden kaşlarını çattı.

«Fakat, nasıl olur, Komiser?»

«Özür dilerim, efendim. Fakat bu filmi biz daha görmedik. Gerektiğinde ve zamanı gelince onu hepimize göstereceğiz tabii.»

Dükkânda birkaç saniyelik bir sessizlik oldu.

Profesör Ingram, sakın olmaya çalışarak, «Ama bana, haksızlık yapıyorsunuz gibi geliyor, Komiser,» dedi, «Beni bir bilirkişi olarak sorguya çektiniz ve ben de size elimden geldiği kadar yardım etmeye çalıştım. Size söylediklerimin doğru olup, olmadığını da öğrenmek hakkımdır herhalde.»

«Özür dilerim, Profesör.»

Elliot, gerileyerek kontuara yaklaştı. Bu arada küçük teraziye çarpmış ve onu hafifçe sallamıştı. Sol tarafa bakınca, duvardaki aynada kendini gördü ve daha önceki bir vak'ayı hatırladı. Eczacıların dükkânlarına böyle

aynalar koymaları normal bir şeydi; böylece kendileri arka taraftaki laboratuvarında çalışırken içeri giren müşterileri kolayca görebiliyorlardı. Profesör Ingram'a bakınca hafifçe gülmekten kendini alamadı. Profesör, öfkesini belli etmemeye çalışarak, «Ne yapalım, merakımı şimdilik yenmeye bakacağım,» dedi, «Ama izin verirsiniz bâzi şeyler satın almak istiyordum ondan sonra gideceğim. Mister Stevenson, bana her zaman aldığım jiletten bir paket verir misiniz lütfen? Bir paket de boğaz pastili rica edeceğim, evet, şurada duranlardan...»

Kontuar boyunca birkaç adım attı ve daha ciddî bir sesle konuşmasına devam etti:
«Bellegard'a geri dönmeliyim. Otopside sonra cenaze hazırlıkları yapılacak ve öyle zannediyorum ki, Vickers de bugün öğleden sonra veya bu akşam Bath'dan gelerek vasiyetnameyi okuyacak. Wilbur Emmet'in kendine gelip, gelmeyeceğini de ayrıca merak ediyorum.»

Doktor Fell, birden, «Şey...» dedi ve sustu. Onun âni konuşması hepsini şaşırtmıştı. Doktor, sanki sokaktaki biri ile konuşuyormuş gibi elini ileri doğru uzatmıştı. Diğerlerinin kendisine baktıklarını görünce Profesöre döndü ve, «Bize söyleyecek bir şeyiniz var mı?» diye sordu.

Profesör, camlı kontuarın içindeki bir şeyi göstermek için hafifçe eğilmişti. Kendisine hitap edildiğini duyunca birden doğruldu ve, «Söyleyeceğim bir şey olsa bile,» dedi, «Burada ve şu anda söylememi beklemezsiniz herhalde, değil mi?»

«Fakat...»

«Fakat mı dediniz, efendim? Evet, siz zeki bir insansınız, size güvenebilirim, Komisere ve diğerlerine dün gece birçok kere, işe yaklaşma tarzlarının yanlış olduğunu belirttim. Yâni, cinayet sebebinden bahsediyorum.» Yüzü birden kızardı ve bir an tereddüt ettikten sonra devam etti, «Bunu şu anda konuşmamıza lüzum yok. Fakat şunu söylemeden de edemeyeceğim; bâzi kimselerin, sırf kendi güçlerini gösterebilmek için cinayet işlediklerini de herhalde duymuşsunuzdur.»

Doktor Fell, «Aman Yarabbi!» diye homurdandı.

«Efendim? Anlayamadım!»

Doktor Fell, bir suç işlemiş gibi, «Özür dilerim, Profesör,» dedi, «Böyle bir şey duyacağımı hiç düşünmemiştim de.»

«Yaa, düşünmemişsiniz demek, öyle mi? Söyler misiniz bana; Misis Terry'nin dükkanındaki zehirleme ile dün akşamki cinayeti yapan caninin aynı şahıs olduğunu düşünmediniz mi?»

Doktor, kaşlarını çattı ve, «Yoo, düşündüm tabii,» diye cevap verdi, «Hattâ her ikisini yapanın aynı adam olduğundan eminim.»

«Güzel. Fakat aralarındaki bağlantı nedir? Sebepler nelerdir?»

Birden kasanın zili duyuldu. Profesör Ingram, eczacının kendisine uzattığı paketi aldıktan sonra, «iki vak'ada da sebepler aynıdır,» diye tekrarladı, «Canî, zavallı Frankie. Dale'i öldürdü ve bundan, eline hiç bir şey geçmedi. Anderson'un çocuklarını zehirlemek isterken de bir menfaat beklemiyordu. Dün akşam Marcus Chesney'i öldürdüğü zaman da bir şey kazanmıyacağını biliyordu. Evet, Marjorie ve Joe Chesney, bu ölümle bâzi şeyler elde edeceklerdir, fakat cânî...» Gözlerini açarak onlara baktı, «Evet, caninin hiç bir menfaati yok bunda. Her neyse burada böyle konuşup sizin işinize engel olmayayım. İyi günler beyler.»

Dışarı çıkarken kapıyı tam olarak kapatmadı. Doktor Fell, ıslıkla bir melodi çalıyordu. Elliot, onun huyunu bildiği için bekledi.

Bir müddet sonra Doktor, elindeki bastonu kaldırdı ve kapıyı işaret etti.

«Sakın şüphelendiğimi zannetmeyin. Fakat bu adam hâdise ânında diğerleriyle beraber miydi?»

«Evet, diğerleriyle yan yanaydı. Mesele de burada ya! Diğerleri de onun orada olduğunu yemin ederek söylüyorlar. Orada olmayan birisi de duvardaki, değiştirilmesi imkânsız bir saat sayesinde nerde olduğunu ispat edebiliyor.»

Elliot, birden eczacının orada, onlarla beraber bulunduğunu hatırlayarak sustu. Fakat Hobart Stevenson, kendisine gösterilen itimattan memnun olmuşa benziyordu.

Elliot, birden ona döndü ve, «Mister Stevenson,» dedi, «Biraz önce bize bir şey söylüyordunuz.»

«Evet, Komiser. Ama bunu kendi gözlerinizle görmeyi tercih ederim.»

Bu arada Doktor Fell, bir şeyler homurdanmış ve kontuarın arkasına geçerek etrafa bakmaya başlamıştı. Stevenson, bu iri adamın tesirinde kalmış gibi onu tâkibetti.

Doktor, bir müddet bakındıktan sonra, «Burada zehirli madde satışları ne âlemde?» diye sordu.

«Oldukça satılıyor, Doktor.»

«Elinizde prussic asit veya potasyum siyanit var mı?»

Stevenson ilk defa olarak sinirli görünüyordu. Saçlarını iki eliyle düzeltti, hafifçe öksürdü ve birden ciddileşti.

«Hayır, prussic asit yok bende. Bir, iki potasyum siyanit preparasyonu var tabii. Fakat bu sabah Mister Bostwick'e söylediğim gibi...»

«Demek satışlar hiç de fena gitmiyor, ha?»

«On sekiz aydan beri bunlardan satmadım. Şey, herhalde size açıklayabilirim, değil mi?» O anda yanlarına gelmiş olan Elliot'un yüzüne endişeli gözlerle baktı, «Dediğim gibi, bu sabah Komiser Bostwick'in sorularını cevaplandırıyordum. Açık söylemek gerekirse, eğer Bellegard'dan birinin, meyva ağaçlarında kullanmak üzere her hangi bir yerden KCN aldığını düşünüyorsanız yanılıyorsunuz derim. Çünkü sıcaklığın oldukça yüksek olduğu bu seraların içinde KCN püskürtmek bence intihara teşebbüs olur.»

Elliot, merakla onun yüzüne baktı. Bu ihtimâli hiç düşünmemişti.

Stevenson, «İsterseniz size satış defterimi gösterebilirim,» diye ilâve etti.

Doktor Fell, «Yok, yok,» diye itiraz etti, «Ben daha ziyâde fotoğrafçılıkla ilgileniyorum. Burada fotoğraf malzemeleri satıyorsunuz, değil mi? Fotoğraf çekerken kullanılan güçlü ampullerden de var mı sizde?»

«Gayet tabii var.»

«Söyler misiniz bana; bu tip ampuller devamlı yanarak ne kadar dayanır?»

Stevenson, meraklı nazarlarla onun yüzüne baktı.

«Fakat bu tip ampuller devamlı yakılmaz, Doktor. Bu ampulleri sâdece fotoğraf çekerken...»

«Evet, evet, biliyorum. Bana bakmayın siz, bâzan saçmalarım böyle. Fakat yine de söyleyin, devamlı yanarsa ne kadar dayanır?»

Eczacı, cevap vermeden önce biraz düşündü.

«Bir saatten fazla dayanacağına eminim.»

«Emin misiniz?»

«Evet, eminim, Doktor. Bu ampuller oldukça dayanıklıdır, hele bu markalar çok iyidir, paranız boşa gitmez hiç bir zaman.»

«Demek öyle! Dün sabah Bellegard'dan kimse sizden böyle bir ampul aldı mı?»

Stevenson bir müddet düşündü.

«Dün sabah mı? Biraz düşünüyem.» Elliot, onun. düşünmeye ihtiyacı olmadığından emindi, «Şey, evet, Miss Wills aldı bir tane. Evet, evet, sabah onda geldi ve bir ampul aldı. Fakat bunu size söylediğimi kimseye söylemeyin, olmaz mı? Bellegard'dakiler hakkında konuşmak istemem doğrusu.»

«Miss Wills bu ampullerden sık, sık alır mı?»

«Pek sık değil, ama arada, sırada alır.»

«Kendisi için mi alır bunları?»

«Hayır, hayır canım! Mister Chesney için alırdı. Bozan seraların içinde fotoğraf çekerlerdi. Bunu, şeftalilerin reklâmı için yaparlardı. İşte dün sabah da bu gayeyle bir ampul aldı.»

Doktor Fell, birden Elliot'a döndü ve, «Miss Wills sana dün akşam, ampulün yeni olduğunu söylemişti, değil mi?» dedikten sonra tekrar Stevenson'a döndü, «Miss Wills, kendisi de fotoğrafçılıkla uğraşır mı?»

«Hayır, hayır. Buradan fotoğrafçılık için başka hiç bir şey almadı.»

Elliot'un aklına yine, Marjorie Wills'i aynada gördüğü gün gelmişti. O sahneyi bir türlü aklından çıkarıp atamıyordu nedense...

Kapının zilini hiç biri duymamıştı. Kapı, aralık kaldığı için hafifçe gıcırdayordu. Elliot, eczacının söylediğini dinledikten sonra başını kaldırıp bakınca aynada, birbuçuk metre mesafede, kendilerine bakan genç kızın yüzü ile karşılaştı.

Aynadaki bu yüz sanki orada aniden belirivermişti. Genç kızın dudakları aralanmıştı. Başında yine o yumuşak gri şapka vardı. Eldivenli elini, bir şey gösterecekmiş gibi hafifçe kaldırmıştı. Genç kızın gözlerinden, Elliot'u tanıdığı belli oluyordu.

Marjorie Wills, bir parmağını, küçük çocuklar gibi dudağına götürdü.

Aynı anda eczâhânenin dışında bir gürültü oldu ve kırık cam parçaları yerlere döküldü. Birisi, genç kızın arkasından bir taş atmış ve camı kırmıştı.

DÜŞÜNCE OKUYAN

Elliot, çevik bir hareketle kontuarın arkasından fırladı. Kapıya doğru koştu. Bunu, sâdece bu hareketi yapanı yakalamak için değil, genç kızın gözlerinden kurtulmak için de yaptığını biliyordu.

Kırık cam parçalarının üzerinden geçerek kapıyı açtı ve dışarı çıktı. Birden, o kadar sinirlenmişti ki, neredeyse kapıyı açmadan, kırık camın arasından dışarı fırlayacaktı. Kaldırımın kenarında durdu ve sağa, sola bakındı. Sokak bomboştı. Sokaktaki tek canlı, taşı atamayacak kadar uzakta olan bisikletli bir çocuktu. High Street, hiç bir şey olmamış gibi, bir baştan diğerine büyük bir sessizliğe gömülmüştü.

Genç dedektif, sakin olmaya çalışarak bir müddet orada durdu .

Serin rüzgâr onu biraz kendine getirmişti. Yanlış bir adım atmamalıydı. Sağa, sola koşmaya kalkarsa görenlerin kendisine güleceklerini biliyordu. Hiç bir hareket yapmaması daha yerinde olacaktı. Hareketsiz durup beklemekle, taşı atanı meraklandıracağını ve daha çok korkutacağını biliyordu. Fakat Marjorie Wills'in

etrafındaki tehlike çemberini ilk defa gözleriyle görüyordu. Orada öylece, yirmi saniye kadar durup sağa, sola bakındı.

Sonra tekrar eczâhâneye girdi.

Marjorie Wills, elleriyle gözlerini kapamış ve kontuarın üzerine eğilmişti.

Hafif bir sesle, «Neden? Neden yapıyorlar bunu?» diyordu, «Ben kimseye bir kötülük yapmadım ki!»

Suratı sapsarı olan Stevenson, detektifin içeri girdiğini görünce, «Benim camlarımı böyle kıramazlar,» dedi,

«Ben de bir şey yapmadım onlara. Neden kırıyorlar benim camlarımı, ben hiç bir şey yapmadım ki. Bir şeyler yapmayacak mısınız, Komiser?»

Elliot, «Tabii, tabii,» diye cevap verdi, «Fakat şu anda...»

Stevenson, şaşkın gözlerle etrafına bakındıktan ve bir müddet düşündükten sonra, «Oturmaz mısınız, Miss Wills?» dedi, «İsterseniz şöyle arka tarafa geçin veya yukarıya çıkın. Ben, durumun bu derece vahim olduğunu hiç düşünmemiştim doğrusu. Şu anda dışarı çıkmanız doğru olmaz zannederim, biraz burada kalsanız iyi olur.»

Elliot, daha fazla dayanamadı .

«Yok canım, o kadar da değil!» diyerek ilerledi, «Dağ başında değiliz herhalde! Bu memlekette her isteyen, her istediği yere gitmekte serbesttir. Siz sâdece bana gideceğiniz yeri söyleyin yeter. Size bir kötülük yapmak isteyen veya yan gözle bakan biri çıkarsa kendini içerde bulacaktır, hiç merak etmeyin!»

Genç kız, birden başını çevirdi ve onun gözlerine baktı; bakışlarından, neler düşündüğü belli oluyordu. İki arasında adetâ garip bir bağ kurulmuştu, birbirlerinin ne demek istediklerini anlıyorlardı.

Doktor Fell, hafifçe öksürdükten sonra, «Sakin olun bakalım!» diye homurdandı.

Onun bu şekilde konuşması tesirini göstermişti; Doktor, sanki birden neşelenmiş gibiydi.

Diğerlerinin şaşkın, şaşkın kendisine baktıklarını görünce, «Durum o kadar nâzik değil canım!» diye devam etti, «Miss Wills oturmak istiyorsa oturabilir tabii. Eğer gitmek istiyorsa yine kendisine yardım ederiz, gidebilir. Buraya bir şey almak için mi gelmişsiniz, Miss Wills?»

Elliot'a bakmakta olan genç kız, kendisine hitap edildiğini duyunca birden irkildi ve, «Bir şey olmak, mı?» diye kekeledikten sonra, «Evet, şey,» diye devam etti. «Sabun, diş macunu gibi şeyler... Yok canım! Buraya, Komiseri çağırmak için geldim aslında, Başkomiser Crow kendisini Bellegard'a çağırıyor. Saat onbirden beri kendisini arıyorlar ve bulamamışlar. Başkomiser Crow, saat birde burada olmanız gerektiğini söyleyince telefon ettik, fakat cevap alamadık. Ben de, durumu gözden geçirmek ve moralimi biraz düzeltmek için buraya kadar gelmeyi düşündüm. Arabam dışarda, inşallah lâstikleri kesmemişlerdir.»

«Başkomiser Crow mu? Bellegard'da ne arıyor? Saat birde onun da burada olması gerekirdi.»

«Nasıl olur, duymadınız mı? Kimse söylemedi mi size?»

«Ne demek istiyorsunuz, neyi söylemedi mi?»

Marjorie, bir an tereddüt etti ve sonra, «Wilbur öldü,» dedi.

Doktor Fell, iri elini şapkasına götürdü ve şapkayı gözlerinin üzerine biraz daha çekti. Eli bir müddet orada, gözlüğü üzerinde kalmıştı.

Bir müddet devâm eden derin sessizlikten sonra iri adam, «Çok üzüldüm,» diye söylendi, «Demek başına yediği darbe oldukça şiddetliymiş, öyle mi?»

Marjorie, «Hayır,» diye cevap verdi, «Ölüm sebebi başındaki yara değil Joe amcanın söylediğine göre, geceleyin birisi odasına girmiş ve koluna prussic asit iğnesi yapmış. Zavallı Wilbur uykusunda ölmüş.»

Dükkânı yine derin bir sessizlik kapladı .

Doktor Fell, kontuarın arkasından çıkarak acele adımlarla kapının yanına kadar gitti. Orada durdu ve cebinden büyük, kırmızı bir mendil çıkararak burnunu sildi.

«Özür dilerim,» dedi, «Cehennemnin güçleri ile daha önce de karşılaştım, fakat bu güçlerin bu kadar süratli çalıştığını görmemişim. Nasıl oldu bu iş?»

Marjorie'nin, sinirlerine hatam olabilmek için büyük güç gösterdiği belli oluyordu. Doktorun sorusunu duyunca bir an tereddüt etti ve, «Bilmiyorum,» diye cevap verdi, «Hiç kimse bilmiyor. Dün gece çok geç yattığımız için hepimiz onbire kadar uyuduk. Joe Amca, Wilbur'un yanında birinin kalmasına lüzum görmemişti. Aman Yarabbi!»

Ellerini bir an için yukarıya doğru kaldırdı ve sonra tekrar aşağı bıraktı.

«Anlıyorum. Bakar mısınız Mister Stevenson?»

«Buyrun Doktor?»

«Telefonunuz çalışmıyor mu?»

Eczacı endişeli bir tavırla, «Bilmiyorum,» diye cevap verdi, «Bildiğim kadarıyla çalışıyordu. Bütün sabah buradaydım, anlamıyorum.»

Doktor Fell, Elliot'a döndü ve, «Güzel,» dedi, «Şimdi, söylediğimi yaparsan memnun olacağım. Bellegard'a gitmiyeceğiz, bilâkis Başkomiser Crow'un hemen buraya gelmesi gerekiyor.»

Elliot, «Fakat bunu yapamam, Doktor,» diye itiraz etti, «Crow, biliyor musunuz buranın polis şefidir. Bostwick ise...»

Doktor Fell, yumuşak bir sesle, «Sen yapamazsan, ben yaparım,» diyerek onun sözünü kesti, «Aslına bakarsan Başkomiser Crow'u ben de bir müddetten beri tanıyorum. Misis Terry vak'asında benden bu işle meşgul olmamı rica etmişti, fakat kabul edemedim. Daha doğrusu etmedim, çünkü o zamanlar böyle bir şeyin çok saçma olduğunu düşünmüştüm. Fakat şimdi, korkunç bir cani ile karşı, karşıya olduğumuzu görüyorum. Onun için bu sabah sana bâzı şeyleri açıklamak ihtiyacını duydum.»

Yumruğunu salladı ve devam etti:

«Kendime kızıyorum; o zaman bu işi kabul etmediğim için iki kişi daha öldü işte. Seni de, Crow'u da burada istiyorum ve şu filmi de biran evvel görmeliyiz. Filmin üzerinde, neler düşündüğümü, bu işlerin nasıl olduğunu sizlere anlatmak istiyorum. İşte bunun için de telefon edip gerekli emirleri dağıtacağım; tıpkı bir korsan gibi. Fakat ben bunu yaparken... (Bir an susup Elliot'un yüzüne baktıktan sonra devam etti,) Ben bunu yaparken sen de Miss Wills'e, diğer bir eczâhânedede olanlar hakkında bâzı şeyler sorabilirsin.»

Marjorie, bunu duyunca birden irkildi. Fakat Elliot, Doktorun söylediğini duymamış gibi Stevenson'a dönmüştü.

«Siz burda, dükkânın üstünde mi oturuyorsunuz? Bana birkaç dakika için verebileceğiniz bir oda var mı acaba?»

«Tabii, zâten şu filmi de orada seyrettirecektim sizlere.»

«Teşekkür ederim, bize orasını gösterir misiniz? Siz de bizimle gelin lütfen Miss Wills.»

Genç kız, hiç bir şey söylemeden onların önüne geçti. Stevenson onları üst katta, caddeye bakan bir odaya sokmuştu. Odanın, yatak odası olan diğer bir odaya açılan ikili kapısı, bir çarşaf gerilerek perde hâline getirilmişti. Odanın kalın perdeleri yarıya kadar çekilmişti ve şöminede ateş yanıyordu. Masanın üzerinde, çalışmaya hazır bir film makinesi görülmüyordu.

Marjorie, yine sesini çıkarmadan ilerlemiş ve bir koltuğa oturmuştu. Elliot.o anda ne yapacağını, ne düşüneceğini bilmiyordu; beyni durmadan çalışıyordu.

Stevenson onları bırakıp çekildikten sonra, Marjorie, yalnız olup, olmadıklarını anlamak ister gibi etrafına bakındı. Sonra hafifçe başını salladı ve sakin bir tavırla, «Sizi daha önce gördüğümü söylemiştim ,» dedi. Elliot, «Evet,» diyerek onu tasdik etti. Sonra masanın yanındaki bir sandalyeye oturdu, not defterini çıkardı ve eliyle birkaç kere düzeltti.

«Evet, Miss Wills. Sizinle daha önce, 16, Crown Road'daki Masonan Son isimli eczâhânedede de karşılaştık.

Oraya, potasyum siyanit almak üzere gelmiştiniz.»

«Fakat anladığıma göre, bundan hiç kimseye bahsetmediniz.»

«Bahsetmediğimi nerden biliyorsunuz, Miss Wills? Buralara gönderilmemin sebebi nedir sizce?»

Bunları isteyerek, kasten kaba bir tavırla söylemişti.

Marjorie'nin, kendine olan zaafını anlayıp, anlamadığını bilmek istiyordu. Birkaç dakika önce aşağıda, yaptığı hareketlerle ona olan hislerini belli edip, etmediğini bilmiyordu ve açık vermeye de hiç niyeti yoktu.

Fakat konuşma tarzı tesirini göstermiş gibiydi. Genç kızın yüzü bir anda bembeyaz olmuştu. Devamlı olarak onun yüzüne bakan gözleri birdenbire başka tarafa döndü ve gözkapakları sinirli hareketlerle açılıp, kapandı. Marjorie birden sinirlenmiş gibiydi.

«Oh, demek buralara beni yakalamaya geldiniz, öyle mi?»

«Bu, duruma bağlı.»

«Siyanit almaya çalışmak, başarılmasa bile sizce bir suç mudur?»

Elliot, masanın üzerindeki not defterini eline aldı ve tekrar yerine bıraktı.

«Size bir şey söyleyeyim mi. Miss Wills? Bu şekilde konuşmamızın hiç bir faydası yok bence. Bu tip bir hareket tarzı karşısında başkası olsaydı ne düşünürdü acaba?»

Genç kız kendine tamamen hâkimdi. Elliot, onun zeki bir insan olduğunu anlıyor ve ona hayran olmaktan kendini alamıyordu. Marjorie, sanki onun, kendisine yardım etmesini bekler gibiydi. Bir müddet sonra iyice sakinleşmişti.

«Bu zehiri neden almak istediğimi size söylersen, bana inanacak mısınız, Komiser?»

«Doğru söylerseniz inanırım tabii.»

«Doğruyu söyleyeceğime emin olabilirsiniz. Fakat bunu öğrenince başkasına söylemeyeceğinize dâir bana söz verir misiniz?»

Elliot, onun yalan söylemediğine inanıyordu, Genç kız açık konuşuyordu.

«Çok özür dilerim, ama böyle bir söz veremem. Eğer söyleyeceğiniz şeyler araştırma ile ilgiliyse...»

«Hayır, bu araştırma ile ilgisi yok.»

«Pekâlâ, söyleyin bakalım; siyanidi ne için aradınız?»

Marjorie, sakin bir sesle, «Kendimi öldürmek istedim,» diye cevap verdi.

Odanın derin sessizliğinde, şöminedeki ateşin çıtırtıları duyuluyordu.

«Kendinizi mi öldürmek istediniz, fakat neden?»

Genç kız, derin bir nefes aldı ve onun yüzüne bakarak, «Mademki öğrenmek istiyorsunuz, söyleyeyim,» dedi, «Tekrar eve dönmek beni adetâ hasta etmişti. İşte artık biliyorsunuz.» Bunu, karşısındakine neden söylediğini merak ediyormuş gibi Elliot'un yüzüne bakıyordu.

Bu arada, ne Elliot, ne de genç kız, detektifin, vazifesini yürütebilmek için sorular soran bir polis gibi hareket etmediğini, değiştiğini farketmemişlerdi.

«Söyleyin bana; kendinizi öldürmeniz için ne gibi bir sebep vardı?»

«Bir an için, benim başıma gelenlerin, sizin başınıza geldiğini düşünün. Herkes benim, insanları zehirlediğimi zannediyordu, günün her saatinde gelip beni yakalamalarını bekliyordum. Fakat yeterli delil bulamadıkları için bunu yapamıyorlardı. Sonra, hayâtımda hiç olmayan büyük bir değişiklik oldu; koca bir gemiyle Akdeniz seyahatine çıktık. Amcam bir milyoner olmasına rağmen şimdiye kadar böyle bir şey yapmamıştık. Bu uzun seyahatten sonra da tekrar dönüp buraya, bu işkenceler diyarına geldik. Düşünün bakalım, böyle bir şey sizin başınıza gelse ne yapardınız?»

Ellerini kenetleyip bir an düşündükten sonra devam etti:

«Oh, artık alıştım sayılır. Fakat gemiden inerken böyle düşünmüyordum; olanlara dayanamayacağımı zannediyordum. Durmadan olanları düşünüyordum, kafam hep bunlarla doluydu. Kafamı kullansaydım, eczacı bana birkaç soru sordu diye paniğe kapılmaz, mâkul bir hikâye uydururdum, oradan kaçmazdım öyle. Fakat o ana kadar, potasyum siyanidin çok tesirli bir zehir olduğunu ye alınır alınmaz öldürdüğünü düşünüyordum. Londra'nın doğu tarafında beni kimsenin tanımadığını düşündüm ve oraya gittim. Zannedersenem bunu, gemiyle rıhtıma yanaşırken düşündüm.»

Elliot, kalemını cebine koyarak sordu:

«Nişanlınız nasıl bir adam?»

«Nişanlım mı?»

«Anlamıyorum. Evinize, evlenmek üzere dönerken kendinizi öldürmeyi mi düşünüyordunuz yâni?»

Genç kız, her şeye boş veriyormuş gibi omuzlarını silkti.

«Bu, benim için geçici bir histi. Söylüyorum size. Sonra, bütün bunlar olmadan önce her şey o kadar güzeldi ki, hayâta iyice bağlanmıştım. George'la Londra'da tanıştığım zaman...»

«Londra'da mı tanıştınız?»

Marjorie, elini ağzına koyarak, «Hay Allah kahretsin!» diye fısıldadı. Bir müddet genç detektifin yüzüne baktı; yüzünde bir yorgunluk ifâdesi belirmişti. «Her neyse,» diye devam etti, «Bilseniz ne çıkar sanki? Her şeyi anlatmak benim için daha iyi olacak.

«Aslında George'u uzun zamandan beri tanıyorum ben. Onunla Londra'da bir toplantıda tanıştım ve âşık oldum. Marcus Amca beni her zaman yalnız başıma bırakmazdı böyle. Fakat o sefer bıraktı ve başıma da bu geldi. Bir müddet gizlice şehre gidip onunla buluştum. Oh, aramızda hiç bir şey geçmedi; böyle bir şey yapamıyacak kadar korkaktım.»

Bir müddet sustu ve tavana baktı. Sonra devam etti:

«George'u Marcus Amcaya tanıştırtma zamanının henüz gelmediğini biliyordum. Çünkü Marcus Amca, benimle ilgilenen erkeklere karşı pek iyi davranmazdı. Sonra George da, Marcus Amcanın nasıl bir adam olduğunu öğrenmişti. Amcam, ha beri olmadan böyle bir şey yaptığımı duysaydı muhakkak ki çok kızardı. Ne demek istediğimi anlıyorsunuz, değil mi?»

«Evet, anlıyorum.»

«Onun için, birbirimizi tanıyamıyormuş gibi, tesadüfen karşılaşmış gibi yapmamız çok daha iyi olacaktı. Bunu İngiltere dışında yapmamız daha uygundu; zaten George da bir tatile ihtiyâcı olduğunu söyleyip duruyordu. Fakat böyle uzun bir seyahat yapmak için yeterli parası yoktu. Annemden bana kalan bir sigortayı iptal ettirip parasını aldım ve seyahat masraflarını karşılaması için George'a verdim.»

Elliot, içinden, «Vay ahlâksız dolandırıcı,» diye düşündü.

Fakat Marjorie, onun aklından geçenleri okumuş gibi, gözlerini açarak, «Hayır,» diye devam etti, «Onun hakkında kötü şeyler düşünmeyin. Çok zeki ve çalışkan bir insandır. Şimdiye kadar tanıdığım gençlerin en akıllısı. En çok onun bu tarafını sevdim zâten.»

Elliot, hafifçe, «Özür dilerim,» dedi. Bu genç kızın çok zeki olduğunu bir kere daha anlıyordu. George denen bu delikanlının bir ahlâksız olduğuna hiç şüphe yoktu. Bunu yüksek sesle söylememesine rağmen, genç kız onun ne düşündüğünü anlamıştı. Evet, zeki bir kızdı, fakat nişancısını henüz anlayamamıştı.

Marjorie, onun sustuğunu görünce devam etti;

«George'un, Marcus Amca üzerinde iyi bir intiba bırakmasını çok istiyordum tabii. Fakat o, amcamın karşısında adetâ kul, köle oldu, ona yaranmak için ne yapacağını adetâ şaşırı. Pompeii'de bulunduğumuz bir gün Marcus Amca onunla her şeyi açıkça konuşmak istedi; Wilbur ve Profesör Ingram da bizimle beraber diler. George'a, ilerisi için düşündüklerini söyledi ve her şeyin nasıl olması gerektiğini ona adetâ dikte etti ve George da hiç sesini çıkarmadan her şeyi kabul etti. İşte bu sebeplerle gemiden indiğim andan

itibaren benim için her şey bitmişti. Değişen hiç bir şey yoktu, hayâtım aynen eskisi gibi devam edecekti, bunu anlıyordum. Bundan böyle de, eskiden olduğu gibi Marcus Amcanın esiri olarak yaşamaya devam edecektik.»

Elliot, hafifçe doğruldu.

«Amcanızı sevmiyor muydunuz?»

«Bilâkis çok seviyordum onu. Fakat söylemek istediğim şey bu değil. Anlıyorsunuz, değil mi?»

«Şey, evet, anlıyorum galiba.»

«Aslında iyi bir insandı. Benim için her şeyi yaptı ve bu seyahate de benim için çıktı. Fakat konuşmasına beş dakikadan fazla dayanmak imkânsızdı. Profesör Ingram'la birlikte otururlar ve durmadan cinayetlerden bahsederlerdi. Şu, kriminoloji hakkında yazdığı kitap için...»

Elliot, aceleyle tekrar kalemini çıkardı.

«Kriminoloji hakkındaki kitap mı?»

«Evet, dâima bir şeyler üzerinde çalışmayı severdi. Fakat onu en çok ilgilendiren konu, insan zihni, zekâsı idi. Bunun için Profesör Ingram'la durmadan bu hususta konuşurlardı. Ona, (İyi bir psikolojist, çok iyi bir cani olabilir ve cinayetini de saklayabilir. Neden ilim için böyle bir şey yapmıyorsun?) derdi. Ne kadar korkunç bir şey, değil mi?»

«Evet, öyle. Peki, Profesör Ingram ne cevap verirdi buna?»

«Gayet tabii, güler geçerdi. Bir gün de, ipucu bırakmıyacağına iyice emin olmadan böyle bir şey yapamıyacağını söyledi.»

Elliot da böyle bir şey duyduğunu hatırlar gibi oldu.

«Profesörün söylediğine göre, çok iyi bir psikolojisi bile aynı zamanda iki ayrı yerde birden bulunamazdı.»

Marjorie, bacak, bacak üstüne attı ve arkasına yaslanarak devam etti, «Beni ürküten şey de, onların, bu konulardan bahsederken çok sakin olmalarıydı. İşte, gördüğünüz gibi söyledikleri de oldu. Olanların neden, nasıl ve kim tarafından yapıldığını bilmiyoruz. Şimdi de, kimseye kötülük yapmamış bir insan olan Wilbur öldü. Ne yapacağımı bilmiyorum artık; bana böyle taş atmaya devam ederlerse ne olacak? Belki de beni linç etmeye veya yakmaya kalkacaklardır. Ne olur, yardım edin bana!»

Genç kız sustu.

Yardım isteyen sesi öyle yumuşaktı ki, Elliot ciddiyetini kaybetmemek için kendini zorladı. Marjorie, gözlerini detektifin gözlerinden ayırmıyordu; ellerini hafifçe öne doğru uzatmış, ondan, kendini oturduğu yerden kaldırması için yardım ister gibiydi. O anda odanın dışında bir gürültü duyuldu ve kapı vuruldu. Doktor Fell, kapıyı aralayıp başını içeri uzattı ve onlara baktı.

«İşine engel olmak istemem, Komiser. Fakat sorgunu biraz tehir etsen iyi olacak galiba. Crow ve Bostwick buraya gelmek üzere yola çıktılar. Siz de buradan gidin. Miss Wills. Mister Stevenson dükkânı kapayacak, fakat kendisinden rica ettim; yardımcısı size, evinize kadar refakat edecek.»

Sözünü bitirince, odanın içinde bulunan sinema makinesine baktı.

SUÇLANAMAYAN SAAT

Marjorie dışarı çakarken, Başkomiser Crow ve yardımcısı Bostwick de içeri giriyorlardı. Başkomiser Crow, kapı kapanıncaya kadar konuşmadı, kendini toparlamış görünüyordu.

Elliot'u görünce, «İyi günler, Komiser,» dedi, «Sizi bulamadık bu sabah.»

«Özür dilerim, efendim.»

Diğeri, nâzik bir tavırla, «Özür dileyecek bir şey yok canım!» dedi, «Size söyleyecek küçük bir konu vardı da; üzerinde araştırma yapılması gereken bir ölüm daha çıktı...»

«Size özür dilediğimi söyledim, efendim.»

«Dostumuz Doktor Fell'i davet ettiğiniz için size kızmıyorum, buna asla hakkım yok. Sâdece benden daha şanslı olduğunuzu söylemekle yetineceğim. Haziranda ondan bu işle meşgul olmasını rica etmiştim. Yeteri kadar güç bir mesele olmadığını söyleyerek kabul etmedi. Şu anda elimizde korkunç bir vak'a ve pek çok ipucu var tabii. Artık hepimizi heyecanlandıracak kadar delil bulduk. Hemen harekete geçip araştırmanızı...»

Elliot, not defterini karıştırdı ve hafif bir sesle, «Çok üzgün olduğumu size iki defa söyledim, efendim,» diye tekrarladı, «Bunu bana tekrarlatmak istemezsiniz herhalde. İşimi ihmal edecek bir şey yaptığımı da hiç zannetmiyorum. Ha, sırası gelmişken merak ettiğim bir konuyu sorayım size; Sudbury Cross'da polis memuru yok mudur hiç?»

Piposunun sapını, temizlemek üzere çıkarmakta olan Bostwick, bunu duyunca birden duraladı.

«Gayet tabii var, dostum,» diye cevap verdi, «Bunu neden sordunuz acaba?»

«Etrafta hiç polis memuru göremedim de ondan. Biraz önce birisi aşağıdaki vitrin camlarından birini kırdı, fakat bu kadar gürültüye hiç bir polis memurunun görünmemesi dikkatimi çekti.»

Bostwick'in yüzü kıpkırmızı oldu ve bir şeyler homurdandıktan sonra, Elliot'un yüzüne baktı.

«Ne demek istiyorsunuz, dostum, anlayamadım?»

«Ne demek istediğim açık değil mi?»

«Evet, anlıyorum tabii. Zâten böyle devam ederse, bîr müddet sonra, şu anda ismini vermek istemediğim bir genç hanımı yakalamak zorunda kalacağız galiba. Bu, kaçınılmaz bir şey olacak gibi geliyor bana.»

Doktor Fell, birden, «Hey, münakaşayı bırakın!» diye bağırdı. Onun bağıırışı hepsini şaşırtmıştı; Doktorun yüzüne bakıp kalmışlardı.

Doktor, onların kendisine baktıklarını görünce, «Böyle çocukça şeyleri bırakın canım!» dedi, «Bir hiç yüzünden kapışmanın zamanı mı şimdi? Bunun sebebini biliyorum ben; hepinizin kafasında, daha önceden suçladığınız birer isim var. Çok rica ediyorum, böyle şeyleri bir tarafa bırakın, yoksa hiç bir iş yapamayız.» Başkomiser Crow'un .elinde olmayarak hafif bir kahkaha atması, diğerlerine de tesir etti; Elliot ve Bostwick, hafifçe gülümsediler.

Crow, «Doktor dostumuz haklı,» dedi, «Özür dilerim. Komiser. Sinirlerimiz o kadar gergin ki, ne yaptığımızı bilmiyoruz. Halbuki kendimizi toparlamamız ve bir şeyler yapmamız gerekiyor.»

Bostwick, tütün kesesini Elliot'a uzattı.

«Piponuzu doldurmaz mısınız, Komiser?»

«Oh, çok teşekkür ederim, memnuniyetle.»

Doktor Fell, «Tamam, şu anda hepimiz sakinleştiğimize göre...» diye başladı. Fakat Başkomiser Crow onun sözünü kesti;

«Benim kafamda, dediğiniz gibi suçladığım bir isim yok, Doktor,» dedi, «Fakat zavallı Emmet'i orada öyle uzanmış görünce ne düşüneceğimi şaşırdım. Geceleyn birisi yanına girmiş ve koluna bir iğne yapmış, Hiç kimse de bir şey duymamış. Bunu herkes, hattâ dışardan gelen biri bile yapabilir, çünkü Bellegard'da kapıları hiç kilitlemezler. Bu çevrede, geceleyn kapısını kapayan insan çok azdır. Ha, West'in otopsi raporunu da gördüm; rapora göre Chesney, saf prussic asitle öldürülmüş. Yâni, cesette, ölümün potasyum siyanit veya merküri siyanit preparasyonlarından biri tarafından ortaya geldiğini gösteren hiç bir şey yok. İşte, elimizde şimdilik sâdece bu var bilgi olarak.»

Doktor Fell, «Hayır yanılıyorsunuz, dostum,» dedi, «Hah, işte Mister Stevenson da geldi. Haydi bakalım başlayabiliriz artık.»

Odadakilerin üzerine garip bîr durgunluk çökmüştü.

Stevenson, rolünün çok mühim olduğunu bilen adamların ağırlığı ile, etrafına bakındı, ocaktaki ateşi karıştırdı ve kapının üzerine serilmiş perdeyi düzeltti. Kütüphaneden dört cilt kitap aldı ve masanın üzerine yerleştirdi; kameranın yüksekliği yeterli değildi. Diğer dört kişi, onun hazırlıklarını seyrediyor ve dördü de pipolarını içiyorlardı. Odanın içini koyu bir duman tabakası kaplamıştı.

Başkomiser Crow, birdenbire, «Bu iş yürümeyecek.» dedi, «Muhakkak bir aksilik olacaktır.»

Elliot, «Ne gibi bir aksilik olabilir?» diye sordu.

«Bilmiyorum. Fakat bu işin içinden bu kadar kolayca çıkabileceğimizi hiç zannetmiyorum. Bu bana biraz fazla kolay gibi geliyor.»

Stevenson, alnına birikmiş ter damlalarını silerek, «Hiç üzülmeyin Komiser,» dedi, «Şimdi hazır olacak.»

Bir müddet sonra hazırlığını bitiren eczacı, «Tamam, beyler,» dedi, «Ben perdeleri kaparken siz de lütfen sandalyelerinizi perdeye göre ayarlayın.»

Doktor Fell, kapının karşısında bulunan geniş kanepeye oturmuş, Bostwick de onun yanına, kanapenin kenarına ilişmişti. Elliot, sandalyesini hafifçe yana doğru çekerek, perdeyi görebilecek bir yere oturdu. Aynı anda perdeler de kapanmış içersi kapkaranlık olmuştu.

Başkomiser Crow, piposunu ağızından çekerek, «Eğer filmde bir aksaklık yoksa, Doktor Nemo'nun hakiki boyunu, görünüşünü öğreneceğiz, birçok şey öğreneceğiz tabii. Ha, ne dersin, Bostwick?»

«Bana öyle geliyor ki, onun Emmet olduğunu öğreneceğiz, efendim.»

«Fakat Emmet öldü!»

«Tabii, ama, o zaman yaşıyordu henüz.»

«Her neyse, siz ne dersiniz, Doktor Fell?»

Doktor, nâzik bir tavırla, «Her şeyden önce, izin verirsiniz filmi bir görelim, beyler,» dedi, «Bâzi noktalarda neler göreceğimizi şimdiden biliyorum, fakat diğer bâzi noktalar hakkında da hiç bir şey söyleyemeyeceğim şu anda. Evet, şimdi izin verirsiniz konuşmayı bir tarafa bırakalım da görelim bakalım neler var şu filmde.»

Stevenson, «Doğru, haklısınız. Doktor,» dedi.

Şimdi odanın içi sâdece, şöminedeki ateşle aydınlanıyordu. Elliot, karanlık olmasına rağmen, odada bulunan herkesin yüzünü seçebiliyordu. Stevenson makineyi çalıştırdı ve perdenin üzeri aydınlandı. Herkes nefesini tutmuş, odanın içinde kameranın tıkırtısından başka ses duyulmaz olmuştu. Bir müddet sonra perdede Marcus Chesney'i gördüler; iki kanatlı geniş kapıyı açıyordu.

Birisi öksürdü ve film hafifçe titredi. Şimdi perdede, Bellegard'daki ofisin arka kısmı görülmüyordu. Harding filmi oldukça soldan çekmişti ve bahçe kapısı o anda görünmüyordu; ışık da pek iyi sayılmazdı. Fakat

masanın üzerindeki küçük cisimler, çukolata kutusu ve duvardaki saat gayet net olarak seçiliyordu. Birden Marcus Chesney'in yüzü tekrar ekranda belirdi.

Fakat makyajsız çekilmiş ve ışığın yeterli olmadığı bu filmde zavallı adam, daha şimdiden bir ölüyü andırıyordu. Yüzü bembeyazdı, elmacık kemikleri ileri fırlamış, gözleri iyice çukurlarına kaçmışlardı. Fakat yüzünde sakin bir ifâde vardı; hareketleri gayet normal ve ağırdı.

Birden, Elliot'un arkasından biri, «Saate bakın!» diye konuştu, «Saate bakın! Kaçı gösteriyor?» Bostwick'in bir şeyler homurdandığı duyuldu, fakat ne dediği anlaşılmamıştı.

«Evet, saat kaç gösteriyor?»

Bostwick, «Hepsi yanılmış,» diye homurdandı, «Birisı geceyarısı, diğeri geceyarısı civarı dedi. Profesör Ingram ise, geceyarısına bir dakika demişti. Halbuki saat geceyarısını bir dakika geçiyormuş, bakın!» «Hişşt!»

Perdedeki hareketler devam ediyordu; Marcus Chesney, koltuğunu çekti ve masasına oturdu. Elini uzatarak çukolata kutusunu sağ tarafına doğru itti. Sonra yassı bir kalem aldı ve mübalâğalı hareketlerle, bir şeyler yazıyormuş gibi yaptı. Birkaç saniye sonra kalemi bıraktı ve masanın üzerindeki diğerk küçük cismi aldı; bunu alırken tırnaklarını adetâ sumenin üzerine batırılmış ve bu küçücük şeyi eline alırken oldukça uğraşmıştı. Elliot, Profesör Ingram'ın, bu küçük cismi tarif ederken söylediklerini hatırladı. Profesör, bu cismin kaleme benzediğini, fakat çok daha küçük ve dar olduğunu söylemişti. Perdede görülen cisim onun tarifine tamamen uyuyordu.

Başkomiser Crow, «Ben, bunun ne olduğunu anladım,» dedi.

Bunu söyledikten sonra, sandalyesini kenara çekmiş ve yerinden kalkıp, daha iyi görebilmek için ekrana yaklaşmıştı. Gölgesi, ekranın yarısını örtüyordu; ondan sonraki hareketlerin bir kısmını iyice görememişlerdi. Crow, birden geriye döndü ve yüksek sesle, «Makinneyi durdurun,» dedi, «Bu cismin ne olduğunu anladım şimdi. Bu küçük cisim, duvardaki saatin yelkovanıdır, eminim bundan.»

Bostwick, «Nasıl, anlayamadım?» diye sordu.

Crow, parmağını havaya kaldırarak, «Saatin yelkovanı,» diye bağırdı, «Bildığınız gibi, saatin çapı onbeş santim kadardı. Anlıyorsunuz, değil mi? Chesney, gösteriden önce akrep ve yelkovanı tutan küçük vidayı çıkarıp, yelkovanı yerinden aldı ve vidayı tekrar yerine taktı. Böylece saatin üzerinde sâdece, saatleri gösteren akrep kalmıştı ve o da tam onikiyi, yâni geceyarısını gösteriyordu... Aman Yarabbi! Şimdi anlaşılıyor!

«Anladınız, değil mi? Saatin kadranı üzerinde sâdece akrep vardı. Halbuki şahitlerin hepsi de, saatin üzerinde hem akrep, hem de yelkovanın bulunduğunu zannediyorlardı. Saatin beyaz kadranı önünde, biraz da aşağı da kuvvetli bir ampul yandığı için, akrebin gölgesi de uzun olarak çok hafifçe yana düşüyordu.»

Parmağı ile perdeyi gösterdi; o kadar sevinçliydi ki, nerdeyse dans edecekti. Diğerklerinin dinlediğini görünce devam etti:

«Şahitlerin ifâdeleri arasındaki farkın sebebi de böylece meydana çıkmış oluyor. Evet, şahitler saati farklı taraflardan görüyorlar gölgenin yeri her şahide göre değişik oluyordu. Profesör Ingram en sağda oturduğu için gölgeyi çok az sol taraftan gördü ve saatin, onikiye bir dakika olduğunu söyledi. Miss Wills ise tam ortada oturuyordu ve gölge, akrebin tam arkasında ve aşağıdan gelen ışıkla biraz da uzunca olduğu için, saatin tam oniki olduğunu söyledi. Film ise tam sol taraftan çekildiği için saati onikiyi bir dakika geçer gösteriyor. Çünkü akrebin gölgesi çok hafif sağda kalıyor. Gösteriden sonra, Chesney, kapıları kapayınca hemen saatin yanına gitti. Çıkarmış olduğu yelkovanı yerine taktı ki, bu ancak beş saniye alır. Evet. gösteri esnasında Chesney, saatin yelkovanını eline aldığı halde şahitler onun ne olduğunu anlayamadılar.»

Odayı derin bir sessizlik kaplamıştı.

Bostwick, şefinin bu buluşundan dolayı çok memnun olmuşa benziyordu; elini hafifçe bacağının yan tarafına, vurdu ve gülümsedi... Doktor Fell ve Stevenson bir şeyler mırıldandılar, fakat ne söyledikleri anlaşılmadı.

Crow, kimsenin konuşmadığını görünce, hafif bir tebessümle devam etti:

«Size, bu saatte bir gariplik olduğunu söylemiştim, değil mi?»

Bostwick, «Evet, efendim, söylediniz,» diyerek onu tasdik etti.

Doktor Fell, «Psikolojik bir durumla karşı, karşıyayız.» dedi, «Bu saatin kadrânında hiç bir gölge olmasaydı bile şahitler aldanacaktı, bundan eminim. Bir saat tam onikiyi gösterdiği zaman, sâdece bir kol, yâni akreple yelkovanı üstüste görürüz ve dikkatli bakmayız; bu bir alışkanlıktır. Fakat dostumuz Chesney daha da ileri gitti ve gölge oyununu ayarladı; demek ki, oyunu geceyarısı yapmak istemesinin sebebi buydu. Fakat o anda saat aslında tam kaç gösteriyordu acaba?»

Bostwick, «Doğru, haklısınız,» dedi.

«Akrep tam dik duruyor, değil mi?»

Başkomiser Crow, «Evet,» dedi, «Tam dik olarak duruyor.»

Doktor Fell, kaşlarını çatarak, «O halde,» dedi, «Saatlerle yaptığım birçok tecrübelerle dayanarak size söyleyebilirim ki, o anda saat onikiyi beş geceyi de, onikiye beş kalayı da gösterebilirdi. Normal olarak

saatlerin akrepleri, beş dakika evveli ile beş dakika sonrasına kadar yerlerinden pek kımıldamazlar. Geceyarısından evvelki zaman bizi ilgilendirmez. Bizi ilgilendiren zaman geceyarısından sonrasındır. Yâni...» Başkomiser Crow, piposunu cebine koydu ve, «Yâni Doktor Joe Chesney'in gösterdiği şahitlerin değeri kalmıyor bu durumda,» diye tamamladı, «Evet, Joe Chesney, Emsworth'ların evinden tam gece yarısı çıkmış olabilir. Fakat Doktor Nemo'nun Bellegard'daki büroya, Marcus Chesney'in yanına girmesi geceyarısından sonra da olabilir. Yâni bu garip kılıklı adam içeri girdiği zaman saat belki de onikiyi beş geçiyordu. Joe Chesney, Emsworth'un evinden Bellegard'a araba ile üç dakikada gelebilir. Joe Chesney'e karşı bir düşmanlığım yok, fakat bana öyle geliyor ki, bu durumda elimizde ondan başka şüpheli bulunmuyor.»

FİLMİN GÖSTERDİKLERİ

Elliot, perdeleri açmış ve soluk gün ışığı odaya dolmuştu. Başkomiser Crow hâlâ beyaz perdenin önünde duruyordu. Oldukça heyecanlı olduğu görülüyordu.

«Size bir şey söyleyeyim mi, dostlarım?» diye devam etti, «Bu gibi durumlarda fikir yürütmek pek hoşuma gitmez. Fakat bu sefer öyle geliyor ki, Marcus Chesney, kendisini rahatça öldürmesi için caniye adetâ yardım etti...»

Doktor Fell, «Evet, devam edin,» dedi.

«Joe Chesney bu saat oyununu muhakkak ki biliyordu. Anlıyorsunuz, değil mi? Joe Chesney, yemekten sonra oralarda dolaştı ve Marcus'la Emmet'in, çalışma odasında yaptıkları hazırlıkları gördü. Belki de bu hazırlıkları birkaç günden beri yapıyorlardı ve Joe Chesney de onların neler yapacaklarını en ince noktasına kadar öğrenmişti,

«Marcus'ün, saatin akrebi tam onikinin üzerinde bulununcaya kadar gösteriyi başlatmıyacağını biliyordu. Saatin akrep veya yelkovanını değiştirmek, yâni zamanı ayarlamak çok güçtü. Eğer Marcus Chesney gösteriyi geceyarısından biraz sonra yaparsa ve kendisi de hastasının evinden geceyarısı ayrılırsa her şey yolunda gitmiş olacaktı. Sonradan bir şey daha yapması gerekiyordu, bunu hiç düşünmedik.»

Elliot, merakla, «Nedir o?» diye sordu.

Crow, «Wilbur Emmet'i de öldürmesi gerekiyordu,» diye devam etti, «Çünkü Emmet, saat üzerinde yapılan oyunu biliyordu. Bu civarda bir enjeksiyon iğnesini kullanabilen başka kim var zâten? Evet, dostlarım, zeki bir cani ile karşı, karşıyayız. Normal olarak ondan kim şüphelenebilirdi ki?»

Doktor Fell, «Siz şüphelendiniz ya, işte!» dedi.

«Anlayamadım.»

«Bunu anlamayacak bir şey yok. Bana öyle geliyor ki, siz Joseph Chesney'in kabaca hareketlerinden pek hoşlanmıyor ve ondan, uzun zamandan beri şüpheleniyordunuz. Her neyse, devam edin.»

Başkomiser Crow, öfkeli bir tavırla, «Mübalâğa ediyorsunuz, Doktor,» dedi, «Benim Joe Chesney'e karşı hiç bir kinim, düşmanlığım yok.» Bir an düşündü ve sakinleştikten sonra Elliot'a döndü, «Komiser, bu iş sizin işinizdir. Bu günden itibaren hiç bir işe karışmıyorum artık, fakat izin verirsiniz şunu söyleyeyim. Herkesin bildiği gibi Joe Chesney, çalışmasını pek sevmeyen bir insandır. Şimdiye kadar kardeşi Marcus Chesney'in zorlaması ile çalışmıştır. Yakalanması için gerekli delillere gelince...»

Doktor Fell, «Ne delilleri?» diyerek onun sözünü kesti.

«Ne demek istiyorsunuz, Doktor?»

«Çok güzel şeyler düşündünüz ve söylediniz, Komiser, fakat bana öyle geliyor ki bu arada çok mühim bir şeyi de unuttunuz. Saati, şahitleri aldatmak için kurcalayan Joseph Chesney değildir. Bunu yapan, kardeşi Marcus'dür Delillerin yönlerini biraz şaşırdınız gibi geliyor bana...»

«Evet, ama...»

«Bir adamı, birkaç dakikalık bir zaman açığı var diye suçlamak istiyorsunuz ki, bu zaman açığını da kendisi ayarlamış değildir. Ama bana sorarsanız böyle bir hareket hiç de doğru olmaz.»

Başkomiser Crow, iyice öfkelenmiş görünüyordu.

«Onu yakalayacağımı söylemiş değilim, Doktor. Evet, delil bulmamız gerekiyor tabii. Siz ne tavsiye edersiniz öyleyse?»

Bostwick, «Şu filme devam etsek nasıl olur acaba?» diyerek söze karıştı.

«Nasıl?»

«Şu silindir şapkalı dostumuzu henüz görmedik.»

Doktor Fell, «Temenni edelim ki, bu sefer film bitmeden kimse ortaya çıkıp da tekrar filmi durdurmasın,» dedi, «Hepiniz aynı fikirde misiniz? Güzel. O halde perdeleri kapatıp başlayabiliriz, Mister Stevenson.»

Birkaç saniye sonra oda tekrar karartılmış ve kameranın sesi duyulmuştu. Elliot, ikinci seferinde, saatin üzerindeki yelkovanın, bir gölge olduğunu çok daha iyi görebilmişti. Yelkovanı eline alıp bir kalem gibi kullanan ve bir şeyler yazıyormuş gibi yapan Marcus Chesney'in yüzünden hiç bir şey anlaşılıyordu.

Birkaç saniye sonra Marcus Chesney, elindeki yelkovanı masanın üzerine bıraktı. Başını hafifçe geriye çevirip baktı.

Aynı zamanda canı sahneye girdi. Doktor Nemo, bir an hafifçe döndü ve seyircilere baktı.

Garip bir şekli vardı. Başındaki silindir şapka oldukça eskiydi. Üzerinde, güve yenikleri olduğu hafifçe belli küçük delikler görülüyordu. Üzerindeki gri renkli, uzun ve eski yağmurluğun yakası, adamın kulaklarını örtecek şekilde yukarıya kıvrılmıştı. Yüzünün büyük bir kısmı boynundaki atkı ile örtülmüştü ve gözleri, koyu renkli güneş gözlüğünün arkasında hiç görünmüyordu.

Film oldukça soldan çekilmiş, olmasına rağmen, bu garip adamı iyice görebilmişlerdi. Fakat o anda ışık biraz yukarda kaldığından, ayakkabıları ve pantolonu iyice seçilmiyordu. Sağ elinde, üzerinde isim yazılı olan siyah çanta bulunuyordu.

Bu garip yaratık birden harekete geçti.

Onun en küçük hareketini büyük bir dikkatle takip eden Elliot, gözlerini bir saniye bile ekrandan ayırmıyordu.

Adam, sırtını seyircilere dönerek masaya yanaştı. Elindeki çantayı masanın üzerine bıraktı. İlk hareketinde çantayı, çukulata kutusunun arkasına koymuştu, fakat sonra birden aldı ve kutunun tam üzerine oturttu.

Birinci hareketi ile, çantanın içindeki kutuyu masanın üzerine bırakmış, ikinci harekette de, daha evvel masanın üzerinde duran kutuyu çantanın içine almıştı.

Başkomiser Crow, yine kendini tutamıyarak karanlıkta bağırdı:

«Demek çukulata kutularını böyle değiştirdi, namussuz!»

Doktor Fell, «Hist!» diye seslendi ve kızmış gibi bir şeyler mırıldandı.

Fakat düşünmek için yeterli zamanları yoktu. Hareketler çok çabuk bitiyordu. Doktor Nemo, ışık sahasından çıktığı zaman birden adetâ kaybolur gibi oldu, gölgeleşti.

Ondan sonra da gözlerinin önünde bir adamın öldürülüşünü seyrettiler.

Nemo, masanın diğer tarafına geçmişti. Marcus Chesney ona fısıltı hâlinde bir şeyler söyledi. Nemo'nun sağ eli yüzü o anda onlara dönük olduğu için görebiliyorlardı, cebindeydi. Birkaç saniye içinde cebinden, küçük bir kutuya benzeyen bir şey çıkardı. Ondan sonraki hareketleri oldukça süratliydi. Sol elinin parmakları, Marcus Chesney'in boynuna uzandı ve adamın çenesini hafifçe yukarıya doğru kaldırdı. Marcus Chesney'in çukura kaçmış gözlerinde garip parıltılar görülüyordu. Nemo'nun sağ eli, kurbanının ağızına gitti, hapı ağızına soktu ve yutturdu.

Komiser Bostwick, dayanamamış ve, «Hah, genç kız burada bağırmış işte!» demişti.

Nemo bunu yaptıktan sonra masayı dolandı, siyah çantasını aldı ve kapiya doğru yürüdü. Bir an için, güçlü ampulün ışığı onu olduğu gibi gösterdi. Smokin pantolonunu ve siyah rügan ayakkabıları hepsi görmüşlerdi. Yağmurluk eteğinin, yerden yüksekliği de belliydi. Artık adamın boyunu tam olarak söyleyebilirlerdi.

Başkomiser Crow, «Film durdurun!» diye bağırdı «Tam orada durdurun. Görüyorsunuz ki...»

Fakat filmi durdurmak zâten gerekmiyordu. Sonuna gelmişti. Film sonunun projektöre vurmasından meydana gelen sesin birkaç saniye devam etmesinden sonra perde birdenbire bembeyaz oldu.

Stevenson, tok bir sesle, «Film bu kadar beyler,» dedi.

Odanın içinde, birkaç dakika, Stevenson'dan başka hiç kimse kımıldamadı. Eczacı, kamerayı stop ettikten sonra perdelen açmış ve sonra misafirlerinin yüzlerine bakmıştı. Başkomiser Crow, buluşlarından dolayı oldukça memnun görünüyordu. Komiser Bostwick de piposunu hatırı bir tebessümle seyrediyordu. Fakat Doktor Fell'in yüzünde o kadar açık bir hayret ifadesi vardı ki, Başkomiser Crow, kendini tutamıyarak gülmeye başladı.

«İçimizde biraz şaşırılmış olanlar, var galiba. Size soruyorum Komiser, Nemo'nun boyu ne kadardı dersiniz?»

Elliot, «En aşağı birseksen vardı,» diye cevap verdi, «Buna karar vermeden önce filmi bir lupla incelememiz ve ölçmemiz gerekli tabii. Şöminenin rafı önünde durdu için bu hiç de zor olmayacaktır. Fakat ben, birseksen olduğunu zannediyorum.»

Bostwick de, «Tabii, birseksendi,» diye söze karıştı. «Yürüyüşüne dikkat ettiniz mi adamın?»

«Siz ne dersiniz, Doktor?»

Doktor Fell, «Ben hayır diyorum,» diye homurdandı.

«Fakat kendi gözlerinize inanmıyor musunuz?»

Fell, yine, «Hayır,» diye cevap verdi, «Bütün bunlar, gözlerimize inandığımız için başımıza geldi zâten. Hepimiz bir hayal dünyâsında, bir oyun dünyâsında yaşıyoruz. Saate hiç dokunulmadığını zannediyordum, fakat neler yapıldığını anladık. Chesney bunu yaptıktan sonra daha kimbilir neler yapmıştır. Hayır, buna inanmıyorum.»

«Fakat bunda bir oyun olduğunu neden zannediyorsunuz?»

«Bilmiyorum, bundan eminim. Burada karşımıza yepyeni birtakım problemler çıkıyor.»

«Ne gibi?»

«Bir an için şahitlerin verdikleri cevapları düşünün. Marjorie Wills ve Harding hiç de iyi şahit değiller. Buna karşılık, Profesör Ingram çok iyi bir gözlemci bence .Buna rağmen, diğer iki şahit bu adamın boyu hakkında doğru cevap verdiler, Profesör Ingram ise yanıldı.»

« O halde, bu adamın boyunun birseksen olmadığını neden iddia ediyorsunuz?»

«Bunu iddia etmiyorum, fakat bu işte bir oyun olduğunu söylüyorum. Çünkü bu işin başından beri kafamı kurcalayan bir soru var. Hâlâ da buna bir cevap bulamadım. Soru şu: bu film neden ortadan yok edilmedi?» Doktor Fell, bir an durup derin bir nefes aldı ve kocaman, kırmızı mendilini sallayarak devam etti, «Tekrar ediyorum; canı bu filmi neden yoketmedi? Chesney'in ölümünden sonra Emmet'i üst kata çıkardıklarında alt kat olduğu gibi boş kalmıştı, canı bunu kolayca alır ve yok edebilirdi. Siz bile geldiğinizde Müzik odasını bomboş bulduğunuzdu söylediniz. Kamera, gelişigüzel' bir şekilde pikabın kapağı altına saklanmıştı. Canı kamerayı açıp filmi ışığa tutsaydı film tamamen yanacaktı. Herhalde canı, kendisini açıkça gösteren bir filmin, polisin eline geçmesini istemiyordu. Hayır, hayır böyle bir şey olamaz beyler.»

Başkomiser Crow, «Fakat Joe Chesney...» diye başladı.

«Pekala, madem ki bu kadar ısrar ediyorsunuz, bir an için Joe Chesney'in katil olduğunu ve kardeşini öldürdüğünü düşünelim. Fakat bu adam herhalde bir zirdeli değil. Bunları yaparken Harding'in film çektiğini biliyordu. Bu film seyredilince saatin yelkovanının çıkarıldığını herkes anlayacak ve onun lehindeki zaman faktörünü sıfıra indirecekti, bunu düşünmemiş olması imkânsız. Size, polis karakoluna ne zaman telefon ettiğini söyler misiniz?»

«Geceyarısını yirmi gece etti.»

«Peki, siz Bellegard'a ne zaman geldiniz?»

«Geceyarısını yirmibeş gece.»

«Tamam. O halde size telefon ettiği zaman alt katta, Müzik odasının hemen yakınındaydı. Diğerleri ise üst kattaydılar. Neden iki adımda filmi alıp da kendisini damgacına götürecektir delili yoketmedi acaba?»

Başkomiser Crow'un yüzü bir anda kıpkırmızı olmuştu.

Bostwick, «Cevabı zor bir soru, değil mi, efendim?» dedi.

«Neden zor olsun, canım! Belki de kamerayı bulamadı.»

Doktor Fell, başını hafifçe salladı ve, «Hadi, hadi, Komiseri» dedi.

Crow, yardımcısına döndü ve öfkeli bir sesle, «Pekâlâ dostum,» diye söylendi, «Mademki, bir şeyler biliyorsunuz söyleyin bakalım, canı filmi neden yoketmedi?»

«Zannedersem söyleyebilirim, efendim. Canilerden biri filmi yokedecek durumda değildi, diğeri ise yok edilmesini istemiyordu.»

«Ne yâni iki katil mi var?»

«Tabii, Mister Emmet ve Miss Wills.»

Bostwick, bunu söyledikten sonra piposu ile oynamaya başladı. Yüzünde, bir şeyler düşündüğünü gösteren bir ifade vardı. Bir an tereddüt ettikten sonra devam etti:

«Bu mesele hakkında şimdiye kadar pek konuşmadım,, fakat çok düşündüğümü söyleyebilirim. Neler düşündüğü mü merak ediyorsanız size de anlatabilirim ve işe yarayacak deliller de verebilirim...» Durdu ve parmağı ile ekranı işaret ederek, «Şimdi şu filmdeki, Emmet denen adamı ele alalım,» dedi, «Adamın yürüyüşünden ve boyundan Emmet olduğunu herkes söyleyebilir size. Bu filmi onu tanıyan her hangi bir kimseye gösterin size bu adam Emmet'tir diyecektir.

«Emmet'in başına vurulduğu ve birinin onun yerine geçtiği hakkındaki hikâyeye hiç bir zaman inanmadım. Miss Wills bunu bize anlatınca hepimiz inandık ona. Acaba bütün bu zahmete neden girsinler? Aslında ihtiyarın çayına bir parça siyanid koyarak bu işi çok daha kolayca halledebilirlerdi. Bu oyun esnasında başındaki şapka düşebilir, boynundaki atkı açılabilir ve kim olduğunu belli edebilirdi. Hayır, beyler, Doktor Fell haklı. Canı, kendisini gösteren bir filmin polisin eline geçmesini asla istemezdi tabii. O halde filmi neden ortadan kaldırmadı?

«Dün gece bunu düşünmekten sabaha kadar gözümde uyku girmedim. Sonra birdenbire, kendi, kendime, «Hay Allah!» dedim, «Peki ama, diğer kapsül nerede?»

Elliot, şaşkın gözlerle onun yüzüne bakarak sordu:

«Diğer kapsül mü?»

«Tabii, diğer kapsül ya! Miss Wills'in anlatışına göre birisi Emmet'in başına vurdu ve zararsız kapsülü zehirli bir kapsülle değiştirdi. Pekâlâ, bunun doğru olduğunu kabul edelim, o halde diğer kapsül nerede? Yâni zehirsiz olan kapsül. Her tarafı aramamıza rağmen böyle bir şey bulamadığımızı hepimiz biliyoruz. O halde ortada sâdece bir tane, o da Emmet'te bulunan zehirli kapsül bulunuyor.»

Başkomiser, hafif bir ıslık çaldı ve garip bir ifâdeyle yardımcısının yüzüne bakarak, «Yaa, devam et bakalım!» dedi.

Bostwick, Elliot'a dönerek, «Bulamadığımız bir şey daha var,» diye devam etti, «Şu küçük hap kutusunu da bulamadık. Evet, caninin, zehirli hapı çıkardığı küçük kutuyu demek istiyorum. Bu kutu yağmurluğun cebinde değildi. Bu sabah küçük bir araştırma yaptım ve onu, düşündüğüm yerde buldum.»

«Nerdedi yâni?»

«Mister Emmet'in ceketinin sağ dış cebinde! Ceket, onu soyup yatırdıkları zaman bir sandalyenin arkasına asmışlardı ve hâlâ orada duruyordu.»

Başkomiser Crow, «Çok fena bu,» diye mırıldandı.

Bostwick, iyice heyecanlanmıştı. Çabuk, çabuk konuşarak, «Daha bitirmedim efendim,» diye devam etti, «Mister Emmet'i dün gece, odasına giren birisi öldürdü.»

«Cani, Mister Emmet'le ihtiyar Chesney'in ölümü hakkında konuşmuştu.. Aralarında anlaşamadıkları bir nokta vardı. Mister Emmet'in, Miss Wills için her şeyi yapabileceğini herkes söyleyebilir size. Belki de genç kız, Emmet'e kapsülü verirken, Emmet bunun zehirli olduğunu bilmiyordu. Miss Wills ona, sâdece, bu kapsülü amcasına zorla da olsa yutturmasını söylemişti. Fakat Emmet'in, dışarı çıktıktan sonra, şüpheleri üzerinden atmak için kendi, kendini yaraladığına bakılırsa, aralarında anlaşmışlardı. İhtiyar adam öldürülürken kız neden, (Yapma! Yapma!) diye bağırdı dersiniz? Sonradan da bağırdığını hatırlayamadığını söyledi.

«Bağırdığına göre, o anda neler olduğunu biliyordu. Son anda fikrini değiştirip bu cinayete engel olmak istedi; böyle şeyler çok olur, bilirsiniz. Kadınlar bu gibi durumlarda kendilerine hâkim olamazlar ve her şeyi kendileri hazırladıkları halde sonradan, son anda, pişman olurlar. Meselâ sizin Londra'da çözdüğünüz vak'alardan birinde de, Edith Thompson adında bir kadın, sinemadan çıkışlarında, sevgilisi bıçakla kocasına saldırıp öldürürken, (Yapma! Yapma!) diye bağırmıştı, hatırlarsınız. Halbuki bu cinayeti sevgilisi ile birlikte hazırlamıştı. her şeye rağmen son anda pişman oldu ve bağırdı.»

Bostwick, yorulmuş gibi sustu ve birkaç derin nefes aldı.

Başkomiser Crow, rahatsız olmuş gibi yerinden hafifçe kımıldadı.

Elliot; «Evet, filmdeki adamın Emmet olduğunu ispat edebiliriz zannediyorum,» dedi, «Onu tanıyan birkaç kişiye bu filmi göstererek bunu yapmak oldukça kolay.» Bunu söylüyor, fakat nedense böyle bir şey inanmıyordu. Bir an, tereddüt ettikten sonra devam etti, «Fakat Miss Wills'in suçlu olduğunu nasıl ispatlayacağız? Elimizde onun aleyhine hiç bir delil yok. Sâdece, «Yapma! Yapma!» diye bağırdı diye onu suçlayamayız ya! Bunun yeterli delil olduğunu zannetmiyorum ben.»

Bostwick, «Onun hakkında da yeterli ipucu var bende,» diye devam etti. Yüzünde garip bir ifâde belirdi.

Birden sustu ve arkaya dönerek omuzunun üzerinden, «Hobart Stevenson!» diye bağırdı, «Eğer burada duyduklarından bir kelimeyi başkalarına söylersen boynunu kırarım. Şaka etmediğimi de bilirsin.»

Gözlerini açarak ona bakan eczacı, «Yemin ederim ki, söylemem, Komiser,» diye kekeleydi, «Yemin ederim size.»

«Böyle bir şey olursa hemen haber alacağımı biliyorsun. Herneyse, işimize dönelim şimdi. Film gördükten sonra bunu zâaten anlatacaktım sizlere. Şu ana kadar Başkomisere bile anlatmadım, çünkü emin olmak istiyordum. Biraz önce doktorlardan başka kimsenin, enjeksiyon iğnesi kullanamayacağını söylüyordunuz. Burda yanılıyorsunuz, Miss Wills, birkaç sene önce burada meydana gelen geçici bir hastalık salgınında iğne yapmasını öğrenmiş ve doktora yardım etmişti.

«Ona taş atan gençleri neden yakalamadığımızı da sormuştunuz bize. Bunda yanılıyorsunuz, böyle durumlarda ben de vazifemi yapar ve sükûneti bozanları hemen cezalandırmak isterim. Fakat elimde, bu genç kız aleyhine deliller bulunuyordu. Şimdi ne diyorsunuz bakalım?»

Sustu ve paltosunun cebinden bir zarf çıkardı. Sonra zarfın kapağını açarak içindekini herkese teker, teker gösterdi. Zarfın içinde küçük bir enjeksiyon iğnesi vardı, etrafa da acıbadem kokusu yayılmıştı.

Elliot, «Evet,» diye mırıldandı, «Evet.» Boğazı kurumuş, gözleri yanmaya başlamıştı. «Nerde buldunuz bunu?»

Bostwick, «Etrafa bakınmasını severim,» diye cevap verdi, «Bunun için Başkomisere, Miss Wills'i, sizi çağırmak üzere buraya göndermesini söyledim. Bu zarfı da, Miss Wills'in tuvalet masası üzerindeki bir mücevher kutusunun gizli gözünde buldum. Bu gizli göz, kutunun dibindeydi.»

Zarfı Elliot'a uzattı ve kollarını kavuşturdu.

Başkomiser Crow, hafifçe öksürdü ve «Evet, artık her şey meydana çıktı,» dedi, «Ne diyorsunuz. Komiser? Zanlıyı yakalayacak mısınız?»

Elliot, yumuşak bir sesle, «Önce bu konu hakkında onunla görüşmeliyim,» diye cevap verdi, «Fakat dediğiniz gibi, bu çok kuvvetli bir delil galiba. Siz ne diyorsunuz, Doktor?»

Doktor Fell, iri ellerini başına götürerek kır saçlarını düzeltti. Bir şeyler mırıldandı, fakat ne söylediği yine anlaşılmamıştı. Yüzünde, duyduklarına pek inanmadığını gösteren bir ifâde vardı.

Bir müddet sonra, «Ne söyleyeceğimi bilemiyorum şu anda,» dedi, «Hiç beklemediğim şeylerle karşılaştım bu meselede, bunu itiraf etmek zorundayım. Haklı olabilirsiniz tabii, fakat...»

Elliot da büyük bir ümitsizlik içinde yüzüyordu. Kulaklarında garip bir uğultu vardı.

«Dediğim gibi her şeyden evvel bu genç kızla konuşmalıyım...»

Bostwick, sabrı taşmış gibi, «Onunla konuşmak mı?» diye bağırdı, «Konuşmaktan başka bir şey yaptığımız yok ki zâten! Kız suçludur, efendim ve bunu hepimiz de biliyoruz. Ona elimizden geldiği kadar yumuşak davrandık, başka ne yapabiliriz? Onun da Edith Thompson'dan bir farkı yok bence. Hattâ daha bile tehlikeli bir câni...»

DOLAPTAKİ İPUCU

Öğleden sonra saat dörtbuçukta, Doktor Fell, Elliot ve Komiser Bostwick, Marjorie'nin yatak odasına girdiler. Elliot ve Doktor Fell, öğle yemeğini, Blue Lion'da sessizce yemişlerdi. Başkomiser Crow'da onlarla birlikteydi ve ikisini pek konuşturmamış, durmadan kendisi konuşmuştu. Bu işi artık tamamen Elliot'a bırakacağını söylemesine rağmen, genç detektif ona pek inanmıyordu. Marjorie ile daha önceki konuşması hiç bir şeyi değiştirmemişti. Genç kıızı belki de idama mahkûm edeceklerdi.

Elliot iki defa, asılarak idam edilen mahkûm görmüştü. O anda ise bu sahneleri hatırlamak istemiyordu.

Bellegard'a geldikleri zaman, Marjorie'nin evde olmadığını öğrendiler, Elliot buna çok sevindi. Hizmetçilerden Pamela'nın söylediğine göre, Harding'le beraber araba ile gezmeye çıkmıştı. Diğer hizmetçi Lena ise, onun Bath veya Bristol'a gittiğini söylüyordu. İki kadın, aşçı Misis Grinley ile evde yalnız oldukları için oldukça sinirli görünüyordular. Emmet'e seralarda yardımcı olarak çalışan Mr. McCracken adında bir adam, arada sırada eve gelip onlara bakıyordu. Doktor Chesney, bir gece evvel Bellegarde'da kalmış, fakat o gün gitmişti.

Hizmetçilerden hiç biri, daha önce söylediklerine bir şey ilâve edemiyorlardı, bütün bildiklerini anlatmışlardı.

Bellegarde, sonbahar güneşinde oldukça güzel görünüyordu. Wilbur Emmet'in odasının batıya bakan pencerelerinden giren güneş ışıkları, perdeleri yarı, yarıya çekilmiş loş odaya garip bir manzara veriyordu. Cesedin başındaki sargı hâlâ duruyordu. Zavallı adamın yüzünde sakin bir ifâde vardı. Pijamasının sağ kolu yukarıya kıvrılmıştı. Emmet, koluna yapılan bir iğne ile uykusundan uyanamadan ölmüştü. Fakat manzara yine de pek içaçıcı değildi. İçeriye giren Doktor Fell bile hafifçe ürpermekten kendini alamadı.

Bostwick, onların önüne geçti ve, «Şöyle buyurun lütfen.» diyerek yol gösterdi.

Marjorie'nin odası evin ön cephesindeydi. Oda çok güzel döşenmiş, duvarlar krem rengi kâğıtla kaplanmıştı.

Pencerelerde altın sarısı kalın perdeler ve tüller görölüyordu. Yatağın yanında bulunan bir masada, çeşitli ülkelere âit turistik kitaplar vardı. Birkaç romanın arasında, da kimya ile alâkalı bâzı kitaplar bulunuyordu.

Acaba Bostwick daha önce girdiğinde bu kitapları da görmüş müydü?

Bostwick, detektifin bu kitaplara baktığını görünce. «Evet,» dedi, «Buna benzer bâzı kitaplar da şu raflarda var.»

Doktor Fell, Elliot'un omuzu üzerinden bakarak, «Vay canına!» diye homurdandı, «Ne kadar karışık kitaplar var burada böyle! Genç hanımın karakteri benim zannettiğimden de daha enteresanmış...»

Bostwick, hafifçe gülümseyerek, «Haklısınız, Doktor.» dedi, «Hakikaten enteresan bir genç hanım. Şuraya bakın.»

Tuvalet masasının üzerinde, aynanın tam önünde, altın bir mücevher kutusu duruyordu. Kutunun üzerinde bir Meryem ana ve İsa kabartması vardı. Kutunun içinde, iki, üç santim derinliğinde gizli bir bölme olduğunu gördüler.

Elliot, yavaşça, «Bu kutuyu herhalde seyahati esnasında aldı,» diye söylendi.

Bostwick, gayet ciddî görünüyordu. Elliot'un söylediğini dinledikten sonra, «Öyle olacak,» diye cevap verdi.

«Fakat asıl mesele...»

«Acaba ailenin diğer fertleri de bu gizli bölmeyi biliyorlar mıydı?»

Doktor Fell, âni bir dönüşle diğerlerini süzdü ve, «Ne demek istiyorsunuz yâni?» diye söylendi, «Bunu buraya başka birisi mi koydu sizce?»

Elliot, «Bilmiyorum,» dedi, «Aklıma ilk gelen şey bu oldu. Bunu inkâr etmiyorum. Fakat bunu buraya başka birisi de koymuş olsa sebebini bilemeyeceğim. Biraz düşünelim bakalım.» Odanın içinde birkaç adım yürüdü.

«Bana öyle geliyor ki, cani ya aileden biri, veyahut da aile fertlerinin çok yakın dostu. Bunu asla unutmamalıyız. Bir an için caninin dışardan gelmiş biri olduğunu da düşünebiliriz; meselâ eczacı Stevenson'a ne dersiniz?»

Bostwick, gözlerini açarak ona baktı.

«Yok canım, daha neler! Siz ne söylediyinizi...»

«Tabii, tabii, haklısınız. Böyle saçma şey olmaz. Fakat buraya bunu kim ve hangi sebeple koymuş...»

Elliot, birden sustu. Doktor Fell, garip bir ses çıkarmış ve tuvalet masasının sağ çekmecesini açmıştı. Birkaç saniye sonra çekmecedan aldığı bir ampul kutusuna bakıyordu. Kutu boştu. Doktor, gözlüklerini düzelterip boş kutuyu iyice tetkik ettikten sonra bir şeyler mırıldandı.

«Ne oluyor, Doktor?»

«Özür dilerim, fakat bir mahzuru yoksa bu odayı toplamış olan hizmete/ ile konuşmak isterdim.»

Elliot, daha fazla dinlemedi. Hemen dışarı fırlayıp, hizmetçiyi aramaya gitti. Doktorun çok garip bir ruh hâli içinde olduğunu anlamıştı. Odayı, kızıl saçlı Lena toplamıştı. Fakat güzel arkadaşı Pamela da onu yalnız bırakmak istememiş onunla beraber gelmişti.

Doktor Fell, onları görünce, «Buyurun, buyurun,» dedi.

Kızıl saçlı hizmetçi, ciddî bir tavırla, «Teşekkür ederim, efendim,» diye cevap verdi. Güzel Pamela ise hafifçe tebessüm etmişti.

«Söyleyin bakalım, küçük hanımlar; bu odanın toplanmasından mesul olan hanginiz?»

Lena, etrafa bir göz attıktan sonra, bu odadan kendisinin mesul olduğunu söyledi.

Doktor, elindeki boş ampul kutusunu ona göstererek sordu:

«Bunu daha önce gördün mü hiç?»

«Evet, gördüm, efendim. Hanım onu dün sabah aldı galiba.»

«Hanım mı?»

«Miss Marjorie, efendim. Dün sabah onu almak için dışarı çıktım. Döndüğünde ben daha odayı düzeltiyordum, onun için biliyorum.»

Pamela dayanamadı ve birkaç saniye kıkırdadıktan sonra, «Acaba mühim bir ipucu mu bu, efendim?» diye sordu.

«Öyle zannediyorum. Peki, bununla ne yaptı biliyor musunuz?»

Lena, öfkeli gözlerle ona baktı ve, «Onu biraz önce almış olduğunuz çekmeceye koydu,» diye cevap verdi.

«Siz de bu kutuyu aldığınız yere koysanız iyi edersiniz.»

«Peki, sonradan da gördün mü bunu?»

«Hayır, görmedim.»

Lena'nın korkmuş olduğu hemen belli oluyordu. Fakat Pamela, arkadaşından çok daha cesurdu. Bir an tereddüt ettikten sonra, «Ben gördüm, efendim,» dedi.

«Gördün mü? Ne zaman?»

«Geceyarısına çeyrek kala gördüm.»

Doktor Fell, öyle garip bir ses çıkarmıştı ki, Pamela birden irkildi. Lena'nın yüzü ise birden bembeyaz olmuştu. Öfkeli gözlerini arkadaşının yüzüne çevirdi ve, «Söylediklerine dikkat etmezsen kodesi boylayacaksın,» dedi.

«Neden gidecekmişim kodese? Gitmem, değil mi?»

Doktor Fell, yumuşak bir sesle, «Yok canım!» dedi, «Öyle şey olur mu hiç? Bana neler olduğunu anlatır mısın, kızım?»

Pamela, arkadaşını iyice kızdırmak istiyormuş gibi, muzip bir tebessümle onun yüzüne baktı ve, «Mister Chesney onu benden istedi,» diye devam etti, «Dün gece biraz geç vakte kadar oturdum ve radyo dinledim...»

«Radyo neredeydi?»

«Mutfaktır. Yatmak İçin merdivene gidiyordum iki, Mister Chesney çalışma odasından çıktı...»

«Evet?»

«Beni görünce o saatte ne yaptığımı sordu. Ben de kendisine, radyo dinlediğimi ve yatmak üzere odama çıktığımı söyledim. Bana bir şey söyleyecekti ki, Profesör Ingram'ın dışarı çıktığını görünce vazgeçti ve sabahleyin Miss Marjorie'nin satın aldığı ampulün nerede olduğunu sordu. Ampulün nerede olduğunu biliyordum, çünkü Lena söylemişti bana...»

Lena, «Beni bu işe karıştıрма!» diye bağırdı.

Pamela, birden öfkelenmiş gibi, «Budalalık etme canım!» dedi, «Bunda ne var yâni! Ampulün nerede olduğunu bildiğimi söyleyince Mister Chesney onu getirmemi söyledi. Ampulle beraber geri döndüğümde hâlâ Profesör Ingram'la konuşuyordu. Ampulü kendisine verdikten sonra odama gittim ve yattım.»

Lena, «Bütün bunlarla ne yapmak istiyorsunuz bilmiyorum,» dedi, «Fakat artık orada, burada konuşmaktan ve onu korumaktan da bıktım. Ne zaman konuşmak, bir şeyler söylemek istesem beni hemen susturuyorlar.»

«Lena! Lütfen sus!»

Lena, kollarını kavuşturarak, «Hayır, susmayacağım işte!» diye inatla devam etti, «Onun böyle bir şey yaptığına asla inanmıyorum. Zâten böyle bir insan olsaydı, babam burada kalmama izin vermez beni hemen buradan çekip alırdı. Ondan asla korkmuyorum. Onun gibi on tanesi vız gelir bana. Ama şunu söylemeden de edemeyeceğim; dün, nişanlısı burada otururken neden sabah, sabah kalkıp Profesör Ingram'ın evine gitti? Ya Misis Morrison'a gidiyorum diye çıkıp, Londra'ya yaptığı geziler neydi? Evet, oraya bir erkeği görmeye gittiğini de biliyorum.»

Komisier Bostwick, ilk defa ilgilenir görünüyordu.

«Londra'ya yaptığı geziler mi? Ne yapıyordu Londra'da?»

«Oh, ne yaptığını biliyorum ben canım!»

«Sana soruyorum, nedir bu Londra gezileri ve ne zaman yaptı bunları?»

Lena, inatçı bir tavırla başını sallayarak, «Ne zaman gittiğini ne yapacaksınız?» dedi, «Oraya bir erkeği görmek için gittiğini biliyorum dedim size, yetmez mi?»

Bostwick de sabrını kaybetmeye başlamıştı. Kaşlarını çatarak, «Bana bak, kızım,» dedi, «Eğer başına bir şey gelmesini istemiyorsan bu inatçılığı bırak. Bunları daha önce neden anlatmadın bana?»

«Çünkü babam, bunları her hangi bir kimseye söylersem beni dayaktan öldüreceğini söyledi de ondan. Zâten bu Londra'ya gidiş, gelişler altı ay kadar önceydi, bu meseleyle ilgili değil. Bu sizi ilgilendirmez, Mister Bostwick. Ama şunu söylemek isterim ki, hepimiz onun gibi hareket etseydik...»

«Londra'ya kimi görmeye gidiyordu?»

Pamela, dirseği ile arkadaşının böğrüne vurarak, «izin verin de biz gidelim artık,» dedi.

«Hayır, gidemezsiniz. Londra'ya kimi görmeye gidiyordu, söyleyin?»

«Emin olun, bilmiyorum. Onu takip etmedim ki!»

«Londra'ya kimi görmeye gidiyordu diyorum size?»

Kızıl saçlı genç kız, gözlerini açarak, «Aman ne kadar da kibarsınız!» diye söylendi, «Bilmiyorum dedim, o kadar işte! Bana İngiltere bankasının bütün paralarını verseniz bile bilmiyorum. Bildiğim tek şey, delikanlının bir lâboratuvarda veya ona benzer bir yerde çalıştığı; oradan mektuplar yazıyordu. Bunu da nasıl bildiğimi sormayın bana. Biliyorum, çünkü zarfın üzerinde görmüştüm. İşte böyle!»

Bostwick, «Bir lâboratuvarda ha!» diye söylendi, «Pekala, şimdi gidebilirsiniz. Hemen gidin ve sizi çağırınca kadar da bir yere kımıldamayın sakın.»

Bu emri duyan Lena birden boşandı ve ağlamaya başladı. Bir gece önce olanlar genç kızın sinirlerini zâten iyice bozmuştu. Arkadaşından çok daha soğukkanlı olan Pamela onu kolundan tutarak dışarı çıkardı.

Bostwick, cebinden mendilini çıkarmış, alnını siliyordu.

Bir müddet sonra, tekrar, «Demek bir lâboratuvarda çalışıyordu, hal» diye söylendi.

Elliot, «Bunu enteresan mı buldunuz. Komiser?» diye sordu.

«Gayet tabii enteresan buluyorum. Sebebini de söyleyeyim size; çünkü genç kızın zehiri nereden tedârik ettiğini en sonunda anlamış bulunuyoruz. Evet, ben böyle bekler, bekler turnayı gözünden vururum işte! Hay Allah! Demek ki, bu kızın kimyagerlere karşı bir zaafı var. Önce bu kimyager, şimdi de şu Harding denen delikanlı...»

Elliot, bir müddet tereddüt etti, fakat dayanamıyarak izah etti:

«Harding'le, Londra'daki bu genç adam aynı şahıstır, Komiser.»

Açıklaması esnasında Bostwick'in gözleri iyice büyümüşü. Fakat Doktor Fell, bütün bunları biliyormuş gibi, sakın bir tavırla camdan dışarsını seyrediyordu.

Bostwick, açıklamanın sonunda, merakını yenemiyerek sordu:

«Bütün bunları ne zaman öğrendiniz?»

«Bir detektifi kandırmaya çalışırken.»

Bunu söylerken, genç detektif, Doktor Fell'in göz ucuyla kendisini süzdüğünün farkındaydı.

Bostwick, «Herneyse,» dedi, «Hiç olmazsa yeni bir şeyler öğrenmiş olduk. Demek ki, bu durumda zehiri Mister Harding'den almış oluyor. Mister Harding'i ziyarete gittiği zaman fırsat buldukça biraz zehir aşırıyordu. Bunun, lâboratuvar içinde rahatça dolaşabilen bir kimse için hiç de zor bir şey olmadığını hepimiz biliyoruz. Doğrusu çok akıllıca bir iş! Belki de... (Yüzünde düşünceli bir ifâde belirdi, bir an tereddüt ettikten sonra devam etti,) Mister Harding, çok sempatik ve zeki bir delikanlı, fakat bu iş biraz çapraşık gibi geliyor bana. Bütün bunları başından beri beraberce plânlamadıkları ne malûm? Ne dersiniz buna?»

«Söylediklerinizin her ikisi de aynı zamanda olamaz, Komiser.»

«Ne demek istiyorsunuz?»

«Söyledikleriniz birbirini tutmuyor ki!» Elliot, öfkelenmiş görünüyordu, «Önce onun, cinayeti yalnız başına işlediğini söylüyordunuz. Sonra Emmet'le iş birliği yapmış olabileceğini söylediniz. Şimdi de, Emmet'i öldürdüğünü ve bu işleri Harding'le beraber plânladığını söylüyorsunuz. Çok rica ediyorum, biraz mâkul olalım. Herhalde bu genç kızın, önüne gelen bütün erkekleri kandırarak, cinayetlerine ortak ettiğini söylemeyeceksiniz, değil mi?»

Bostwick, bozulduğunu göstermek istemiyormuş gibi, ellerini ceplerine soktu.

«Yok canım! Ne demek istediğinizi biraz açıklar mısınız, delikanlı?»

«Söylediğimde anlaşılmayacak bir şey var mı?»

«Bana var gibi geliyor, dostum! Evet, söylediklerinizden bir kısmı anlaşılıyor ama, bir kısmı da açık değil.

Bana öyle geliyor ki, siz hâlâ bu genç hanımın suçluluğuna inanmıyorsunuz.»

Elliot, kelimelerin üzerine basarak, «Evet, haklısınız » diye cevap verdi, «Hâlâ inanmıyorum.»

Küçük bir gürlütle ile başlarını çevirip baktılar. Doktor Fell, her zamanki sakarlığı ile, Marjorie'nin tuvalet masası üzerindeki küçük losyon şişelerinden birini dirseği ile düşürmüştü. Fakat yere bakıp da küçük şişenin kırılmamış olduğunu görünce rahatlamış gibi gülümsedi ve dönerek onlara baktı.

Diğerlerinin şaşkın bakışları altında, onların anlamadığı bir şeyler mırıldandı. Sonra, pencereyi göstererek. «Yapacağımız işleri plânlamak çok daha iyi olacak,» dedi, «Hedefimizi ve kime karşı saldırıya geçeceğimizi, bu işi de ne zaman yapacağımızı gayet iyi hesaplamalıyız. Miss Wills, Mister Harding ve Doktor Chesney şu anda bir arabayla bir yere gidiyorlar. Herneyse, şimdi şunu söylemek isterim; dostum Elliot, biraz önce söylediğin şey beni sevindirdi.»

«Sevindirdi mi? Neden?»

«Çünkü bu genç kızın bu cinayetlerle ilgili bir canı olabileceğine ben de senin gibi asla inanmıyorum.»

Odada derin bir sessizlik oldu.

Elliot, sessizliği bozmak için perdelerden birini çekti ve dışarıya baktı. Aynı anda açık, spor bir araba bahçeye giriyordu ve direksiyonda da genç Harding bulunuyordu. Marjorie, nişanlısının yanında oturuyordu. Doktor Chesney ise arka koltukta idi. Ceketinin yakasında beyaz bir çiçek görülüyordu.

Doktor Fell, Bostwick'e hitap etti, «Kendinizden çok emin olarak onun üzerine gidecek ve şu enjeksiyonu genç kızın yüzüne çarpacaksınız. Sorularınızla onu, itiraf ettirinceye kadar boğacaksınız. Evet, onu iyice kızdıracak ve çılgınca bir şey yapmasını bekleyeceksiniz. Size tavsiye etmek istediğim şey şudur aziz dostum; bu düşündüklerinizden hiç birini yapmayın. Onun suçsuz olduğunu..»

Bostwick, öfkeli bakışlarını onun gözlerine dikti ve, «Demek siz de aynı şekilde düşünüyorsunuz,» diye homurdandı.

«Evet, ben de aynı şekilde düşünüyorum. Suçsuzlara zarar gelmesini asla istemem, böyle bir şey olursa da kendimi affetmem. Eğer düşündüklerinizi tatbik etmeye kalkarsanız korkarım ki, suçsuz bir insanın intiharına sebep olabilirsiniz, bunu da unutmayın. Bu genç kızın masum olduğuna inanıyorum ve bunu da ispat edebilirim. Şu lâboratuvarları düşünmekten vazgeçin artık! Bunlar sizin aklınızı çelıyor, dostum. Marjorie Wills'in bu olanlarla hiç bir ilgisi yok.. Harding'in laboratuvarından hiç bir zaman zehir almadı veya çalmadı. Harding'in de böyle bir şey yapmış olabileceğini zannetmiyorum. Bilmem anlatabildim mi?»

Bunları söylerken heyecanlı bir şekilde pencereyi işaret ediyordu. İşte bu sebeple odada bulunanların hepsi pencerenin önüne toplandılar ve neler olduğunu gördüler.

Araba o anda ön kapıya altı, yedi metre uzaklıktaydı. Harding, düşünceli bir tavırla kendisini dinleyen Marjorie Wills'e bir şeyler söylüyordu. Delikanlı bu esnada önündeki dikiz aynasından arkasına bakmıyordu ve bakması için de bir sebep yoktu. Doktor Joseph Chesney, arka koltukta hafifçe öne doğru eğilmiş ve ellerini yumruk yaparak dizlerinin üzerine koymuştu; yüzünde garip bir tebessüm vardı. Doktorun, biraz içkili olduğunu, odadan seyredenlerin hepsi anlamışlardı.

Doktor Chesney, eve doğru kaçamak bir bakışla baktıktan sonra, yakasındaki beyaz çiçeği çıkararak dışarıya attı. Hafifçe kımıldadı ve elini ceketinin cebine atarak. 38'lik bir tabanca çıkardı. Çilli yüzündeki tebessüm hâlâ kaybolmamıştı. Öne doğru eğildi, dirseğini ön koltuğun arkasına dayadı ve elindeki tabancanın namlusunu Harding'in ensesine dayayarak ateşledi. Tabancanın sesi bütün kuşları ürkütmüş, hepsi birkaç saniye içinde buldukları ağaçları terk ederek dağılmışlardı. Arabanın motöründen garip bir ses yükseldi ve birden durdu. Genç kızın odasından olanları seyredenler, şoke olmuşlar, ne olduğunu dahi anlayamamışlardı.

BEYAZ KARANFİL

Komisier Bostwick, Elliot'dan yirmi yaş daha büyük olmasına rağmen, genç adamın sâdece bir basamak arkasındaydı. Elliot, gördüklerinin önce bir hayal olduğunu zannetmiş, fakat silâh sesini duyunca hiç beklemeden aşağı doğru atılmıştı. Silâh sesinden sonra Harding'in acı çığlığı da onların harekete geçmesi için iyi bir işaret olmuştu.

Evin merdivenine doğru ilerlemekte olan otomobil, Marjorie'nin el frenini çekmesi ile olduğu yerde kalmıştı, Elliot oraya vardığında, Doktor Chesney ayılmış ve şaşkın, şaşkın etrafına bakınmaya başlamıştı. Genç detektif. Harding'i, beyinde bir kurşun, oturduğu yere yığılmış olarak bulacağını zannediyordu. Fakat delikanlı, arabanın kapısını açmayı başarmış ve kendini yere attıktan sonra bir müddet emekleyerek çimenlerin üzerinde ilerlemiş, sonra düşüp kalmıştı. Başını omuzlarının arasına almıştı. Boynu kan içindeydi. Güçlkle duyulan bir sesle, «Vuruldum,» diye fışkırdı, «Vuruldum. Aman Allahım, vurdular beni!» Onun, olduğu yerde tepinmeye başlaması Elliot'u kendine getirdi; genç adamın hafifçe yaralandığını ancak o zaman anlamıştı.

«Kımıldamadan yatın,» dedi, «Olduğunuz yerde durun, kımıldamayın sakın...»

Harding, ne olduğu anlaşılmayan bir şeyler söylüyordu. Doktor Chesney ise, elindeki tabancayı havaya kaldırmış, «Patladı,» diye mırıldanıyordu, «Farkında olmadan ateşledim onu!»

Elliot, «Tamam, tamam, telâşlanmayın!» diye bağırdı ve Harding'e dönerek, «Evet, yaralandınız,» diye devam etti, «Fakat ölmediniz. Ölmediğinizi biliyorsunuz değil mi?»

Harding'in, garip, donuk bakışlarla kendisine baktığını görünce, üzerine eğildi ve, «Durun bakayım, ne olmuş?» dedi, «Merak etmeyin canım, hiç bir şey yok! Mermi ensenizin derisini sâdece sıyırılmış ve kayıp gitmiş. Evet, mermi ense derinizi sâdece yakmış, o kadar. Anlıyorsunuz, değil mi?»

Harding, birden kendini toparladı ve, «Herneyse, şikâyet etmek neye yarar» diye miradandı. Elliot, onun, çok zeki ve kendini çabuk toparlayan cesur bir genç olduğunu hemen anlamıştı. Bir an düşündü ve Doktor Chesney'e döndü:

«Yarasına bakar mısınız bu delikanlının?»

Doktor Joe Chesney, birkaç kere yutkundu, sonra garip bir şeyler mırıldandı ve eliyle, evi göstererek, «Çantam. Siyah çantam holde, merdivenin altında olacak.»

«Pekâlâ! Pekâlâ!»

Bu arada Harding, çimenlerin üzerinde oturmuş ve gülmeye başlamıştı. Bu genç adamı takdir etmemek elde değildi.

Herşeye rağmen, genç adamın boynundaki barut yanığı oldukça acı veriyor olmalıydı. Kurşun biraz daha derinden geçseydi, onu ölümden kurtarmak hiç de kolay olmayacaktı. Harding tehlikeli şekilde kan kaybetmeye başlamıştı. Buna rağmen genç adam, başına gelenden memnun olmuş gibiydi. Yüzü sapsarı olduğu halde hiç sesini çıkarmıyordu.

Bir müddet sonra, Doktor Joe'ya döndü ve, «Hiç de iyi bir nişancı değilsiniz. Doktor,» dedi, «Bu kadar yakından hedefi bulamadığınıza göre hiç bir zaman başarılı olamayacaksınız. Değil mi, Marjorie?»

Marjorie, arabadan atlamış ve onun yanına koşmuştu.

Aynı anda arabadan inerken Marjorie'ye çarpan Doktor Chesney, birden şaşkınlıkla durdu ve, «Aman Yarabbi!» diye mırıldandı, «Bunu isteyerek yaptığımı zannetmiyorsun, değil mi?»

Harding, sırtarak, «Neden olmasın?» diye cevap verdi, «Sakin ol, Marjorie.»

Genç adamın gözleri iri, iri açılmıştı, bakışları donuktu. Nişanlısının telâşlandığını görünce, «Yok canım!» diye devam etti, «Bunu isteyerek yapmadığınızı biliyorum, tabii. Fakat insanın, ensesine kurşun yemesi de pek eğlenceli bir şey değil. Bunu da takdir edersiniz herhalde.»

Elliot onları daha fazla dinlemedi ve doktorun çantasını almak üzere eve doğru yürüdü. Döndüğü zaman, Doktor Chesney aynı şeyi Bostwick'e soruyordu:

«Bunu isteyerek yaptığımı zannetmiyorsunuz, değil mi Komiser?»

Bostwick suratını buruşturmuş onun yüzüne bakıyordu. Doktorun sualini duyunca, «Ne demek istediğinizi anlamıyorum, Doktor,» diye cevap verdi, «Neler olduğunu kendi gözlerimle gördüm.» Durdu ve parmağı ile bir müddet evvel baktıkları pencereyi işaret etti, «Şu pencerenin önünde duruyordum. Sizin, tabancayı cebinizden aldığınızı ve Mister Harding'in ensesine dayayarak...»

«Fakat bu bir şakaydı. Silâhın boş olduğunu biliyordum.»

«Boş muydu?»

Bostwick şaşkınlıkla arkasına döndü. Mermi, kapının iki tarafındaki sarı boyalı sütunlardan soldakine saplanmıştı. Eğer tabanca biraz daha kuvvetlice tutulsaydı mermi belki de Marjorie'ye isabet edecekti.

Doktor Chesney, «Fakat silâh dolu değildi,» diye ısrar etti, «Yemin ederim size. Onun boş olduğunu biliyordum. Daha önce de tetiği bir kaç kere çektim çünkü. Daha önce de şeyde...»

«Nerede?»

«Boşverin canım! Böyle bir şey yapmayacağımı biliyorsunuzdur. Herhalde bir canı değilim ben.»

Konuşma tarzından, samimi olduğu belli oluyordu. Masum olduğunu söylerken adetâ küçük bir çocuğu andırıyordu.

«Daha önce de birkaç kere tetiği çektim,» diye tekrarladı, «Silâh dolu değildi.»

Bostwick, «Bunu yapmakla, belki de silâhtaki tek mermiyi namlu ağzına sürdünüz,» dedi, «Fakat mesele bu değil, Doktor. Dolu bir tabancayı üzerinizde neden taşıyordunuz?»

«Tabanca dolu değildi diyorum size.»

«Olsun, olmasın. Üzerinizde neden tabanca taşıyordunuz?»

Doktor Chesney, bir müddet ne söyleyeceğini bilemiyormuş gibi düşündü. Sonra yine, «Şaka yapmak istiyordum,» diye tekrarladı.

«Şaka mı?»

«Evet, bu bir çeşit şakaydı.»

«Tabanca taşıma izniniz var mı?»

Doktor, «Hayır,» diye cevap verdi, «Fakat bunu kolayca alabilirim. Saçmalamayı bırakın canım! Eğer birini vurmak isteseydim, evin önüne gelinceye kadar bekler miydiniz zannediyorsunuz? Konuşmayı bırakalım da şu zavallı çocuğa bir şeyler yapalım. Verin şu çantamı benim. Haydi George, içeri girelim de yarana bir bakalım, kan kaybediyorsun. Herhalde bana itimat ediyorsun, değil mi?»

Harding, «Tabii, tabii.» dedi, «Şansımı deneyeceğim.»

Bostwick, müthiş öfkeli olmasına rağmen itiraz edememişti. Chesney ve Harding içeri girerlerken, aynı anda dışarı çıkan Doktor Fell'e garip bakışlarla baktılar.

Bostwick, Marjorie'ye döndü.

«Evet, Miss Wills.»

«Buyurun?»

«Amcanızın neden silâh taşıdığını biliyor musunuz?»

«Size, şaka yapmak istediğini söyledi. Joe Amcayı bilirsiniz.»

Elliot, bu genç kıızı anlamakta yine güçlük çekiyordu. Marjorie, otomobilin kapısına dayanmış, ayağının ucu ile çakıl taşlarını itiyordu. Bir an başını kaldırdı ve Elliot'a baktı.

Detektif, Bostwick'in önünden geçti ve genç kıza baktı.

«Bütün öğleden sonra amcanızla beraber miydiniz, Miss Wills?»

«Evet.»

«Nereye gittiniz?»

«Arabayla dolaştık.»

«Nereye gittiniz?»

«Sadece dolaştık işte.»

«Her hangi bir yerde durdunuz mu?»

«Bir, iki birahane de durduk. Profesör Ingram'ın köşküne de gittik.»

«Amcanızda bulunan bu tabancayı daha önce de görmüş müydünüz?»

Marjorie, bir an düşündü. Sonra sakın bir tavırla, «Bunu kendisine sorsanız daha iyi olacak,» diye cevap verdi, «Ben bir şey bilmiyorum.»

Bostwick'in yüzünden, ona inanmadığı belli oluyordu. Bir, iki kere yutkunduktan sonra, «Bilip, bilmediğinizi nasıl olsa öğreneceğiz,» dedi, «Fakat önce size sorulacak bazı suallerim var ve bu sualler sizin hakkınızda. Herhalde bunlara cevap verebilirsiniz.»

«Oh, öyle mi?»

Bostwick'in arkasında durmakta olan Doktor Fell'in yüzünde garip bir ifâde vardı; Elliot onun öfkelenmişliğini hemen anlamıştı. Birkaç derin nefes aldıktan sonra bir şeyler söylemek üzere ağzını açtı. Fakat aynı anda hizmetçi Pamela kapıyı açmış, başını dışarı uzatıp, diğerlerini işaret ederek Marjorie'ye bir şeyler söylemek ister gibi dudaklarını oynattıktan sonra kapıyı tekrar kapamıştı. Onun bu yaptığını Marjorie'den başka sadece Elliot görmüştü.

Marjorie, Doktor Fell'in konuşmasını beklemeden, «Demek odamı aradınız, öyle mi?» dedi.

Elliot, kendini tutamadı ve, «Demek böyle oldu bu iş, ha?» diye bağırdı.

Genç kıızı şaşırtmak için bundan güzel bir cümle bulamazdı. Marjorie birden başını çevirdi ve onun yüzüne baktı; gözleri pırıl, pırıldı.

«Hangi iş?»

«Sizin, insanların aklından geçenleri okuduğunuzu zannediyordum. Fakat yanlışım; aslında siz insanların dudak hareketlerini okuyabiliyorsunuz.»

Marjorie, bir an şaşkınlıkla onun yüzüne bakıp kaldı. Sonra kendini toparlayarak, «Oh, ne demek istediğinizi anlıyorum,» dedi, «Zavallı George hakkında kötü şeyler düşündüğünüz zaman söylediğim sözü kastediyorsunuz, değil mi? Evet, haklısınız, ben dudak hareketlerini okumasını bilirim. Zâten en iyi yapabildiğim şey budur. Bunu bana, bir zamanlar bizim yanımızda çalışan yaşlı bir adam öğretmişti. Kendisi Bath'da oturur...»

Doktor Fell, «Bu adamın adı Tolerance mıdır?» diye sordu.

Bostwick, Doktor Fell'in çıldırmaya başladığını zannetmişti. O ana kadar doktorun çok zeki bir adam olduğunu düşünüyordu ve daha önceki bazı vak'alarındaki başarısını biliyordu. Fakat şimdi onun aklından şüphelenmeye başlamıştı.

«Bu adamın ismi Henry S. Tolerance mı, Miss Wills? Beau Nash otelinde çalışır ve Avon sokağında oturur, değil mi?»

«Evet, fakat...»

Doktor Fell, dişlerinin arasından, fısıldar gibi, »Dünyâ ne kadar küçük, değil mi?» diye devam etti, «daha bu sabah Elliot'a şu sağır garsondan bahsediyordum. Amcanızın öldürüldüğünü ilk önce ondan öğrendim.

Tolerance'a çok, teşekkür etmemiz gerek, ona Noel'de iyi bir hediye vermeliyiz. Bunu haketti.»

«Ne diyorsunuz siz, Allahaşkına?»

Doktor Fell birden ciddileşti ve sesinin tonunu değiştirerek, «Amcanızı kimin öldürdüğünü o bulacak,» dedi, «Veya bunu bulmamıza yardım edecek.»

«Bunu benim yaptığımı zannetmiyorsunuz, değil mi?»

«Merak etmeyin, sizin katil olmadığınızı biliyorum.»

«Peki, katilin kim olduğunu biliyor musunuz?»

Doktor Fell, başını hafifçe önüne eğdi ve hafif bir sesle, «Evet, biliyorum,» diye cevap verdi. Genç kız, uzun müddet hiç sesini çıkarmadan bu iri, yan adamın yüzüne baktı. Sonra arabanın ön koltuğuna uzandı. Hemen oradan kaçmak için hazırlanmış gibi çantasını aldı. Bir müddet düşündü. Başı ile Elliot ve Bostwick'i işaret ederek sordu:

«Onlar da sizinle aynı fikirde mi acaba?»

Bostwick iki adım ilerledi ve öfkeli bir tavırla, «Şu anda bizim ne düşündüğümüz kimseyi ilgilendirmez, Miss Wills,» dedi, «Size sâdece şunu söylemek isterim ki Komiser Elliot buraya, size bazı sualler sormak için geldi.»

Marjorie, büyük bir soğukkanlılıkla, «Bir enjeksiyon iğnesi hakkında mı bu sorular?» dedi.

Genç kız, kendini tutmasına rağmen vücudunun her âzası titremeye başlamıştı. Elindeki çantanın kapağını açıp kapıyordu, yüzünü öne doğru eymişti; gri şapkasının kenarı yüzünü saklıyordu.

Hafifçe öksürdükten sonra, fısıltı hâlinde, «Herhalde onu buldunuz,» diye devam etti, «Onu ben de bu sabah buldum zâten. Evet, mücevher kutusunun gizli dip gözünde idi. Onu saklamak istedim. Fakat oradan daha iyi bir yer düşünemedim. Evden çıkarmaya da korktum. Böyle bir şeyi kimseye göstermeden evden nasıl çıkaracağımı bilmiyordum. Üzerinde benim parmak izimi bulamazsınız. Çünkü sildim. Fakat onu oraya koyan ben değilim, inanmalısınız bana.»

Elliot, cebindeki zarfı çıkardı ve kapağını açarak içindekini genç kıza gösterdi.

Marjorie artık onun yüzüne bakmıyordu. Aralarına sanki bir duvar girmiş, ikisini bağlayan gizli bağ birden kopmuştu.

«Enjeksiyon iğnesi bu mu, Miss Wills?»

«Evet, zannedersen bu.»

«Sizin mi bu?»

«Hayır, Joe Amcanın. Yâni onun kullandıklarına benziyor. Üzerinde de Cartwright an Co.. ismi ile bir numara var.»

Doktor Fell, yorgun bir tavırla, «Şu enjeksiyonu bir müddet bir tarafa bıraksanız nasıl olur acaba?» dedi, «Bu nesne kafamızı karıştırmaktan başka hiç bir işe yaramıyor. Bırakın da Miss Wills bize şu tabanca hakkında bildiklerini anlatsın.»

«Tabanca mı?»

«her şeyden önce bize bugün Harding ve Doktor Chesney'le birlikte nerelere gittiğinizi anlatın lütfen.»

«Bunu bilmiyor musunuz?»

«Aman Yarabbi! Bilmiyorum,» Doktor Fell suratını buruşturdu, kızmış gibiydi, «Belki de yanılıyorum. Bu, çevredeki havaya bağlı! Doktor Chesney'in havası tamamen değişik. Harding'in de havası sizinkinden farklı. Eğer aptal bir adamsam bana çekinmeden söyleyebilirsiniz.»

Bastonunu kaldırdı ve bir müddet evvel, araba eve yaklaşırken, Doktor Chesney'in, yakasından çıkarıp yere attığı beyaz karanfile gösterdi. Sonra bastonunun ucunu uzattı. Marjorie'nin ayakkabısının burnuna dokundu. Genç kız, birden sıçradı ve ayağını çekerek hafifçe kaldırdı. Bu arada ayakkabısının tabanındaki birkaç küçük beyaz kâğıt yuvarlak, bastonun mâdeni ucuna yapışmıştı.

Doktor Fell, «Herhalde size konfeti atmadılar, değil mi?» diye sordu, «Fakat yanılmıyorsam Castle Street'deki evlendirme dâiresinin önündeki kaldırım bunlarla doludur. Bugün de oldukça rutubetli bir gün. Ne demek istediğimi anlatabiliyorum, değil mi?»

Marjorie, başını salladı.

«Haklısınız. Bugün öğleden sonra George'la, Bristol'daki evlendirme dâiresinde evlendik.»

Kimsenin konuşmadığını görünce, hafif bir sesle devâm etti:

«Bu bir yıldırım nikâhı oldu. İzni evvelki gün istemiştik. Bu evliliği bir sene herkesten saklayacaktık... (Sustu ve bir an tereddüt ettikten sonra sesini yükseltti;) Fakat mademki bu kadar akıllısiniz ve biz de aptal suçlularız, her şeyi öğrendiniz işte.»

Komiser Bostwick, şaşkın bakışlarla onu süzüyordu. Neler olduğunu anlayamamıştı. Bir müddet devam eden sessizlikten sonra, «Fakat bu imkânsız,» diye konuştu, «İnanamıyorum buna, olamaz böyle şey! Böyle bir şey yapabileceğinizi asla düşünemezdim. Doktor nasıl müsaade etti buna, bir türlü aklım ermiyor?»

«Evlenmenin aleyhinde misiniz, Komiser Bostwick?»

«Aleyhinde mi? Yok canım! Bunu yapmaya ne zaman karar verdiniz?»

«Bunu yapmaya bugün karar vermiştik. Kimseye haber vermeyecek ve sessizce evlenecektik. Çünkü George gürültü ve merasimden hiç hoşlanmaz, kiliseye gitmek de istemez. Marcus Amca ölünce biraz şaşırıktı tabii, fakat yine de kararımızı değiştirmedik ve plânımızı tatbik ettik. Bunu yapmamız için mühim bir sebep de vardı, inanın bana.»

Bunu söylerken Bostwick'e dönmüş ve adetâ bağırırmaya başlamıştı.

Bostwick, şaşkınlıktan hâlâ kurtulamamıştı. Bir an düşündükten sonra, «Ailenizi onaltı yıldan beri tanırım,» diye mırıldandı, «Hâlâ inanamıyorum buna. Mister Chesney daha mezarına girmeden doktorun böyle bir şeyle razı olmasına bir türlü aklım ermiyor doğrusu!»

Marjorie'nin gözlerinde birkaç damla yaş toplanmıştı. Genç kız, içini çekerek, «İçinizde beni tebrik edecek, saadetler dileyecek kimse yok demek, öyle mi?» dedi.

Elliot, «Sizin mes'ut olmanızı isterim, biliyorsunuz bunu,» diye cevap verdi.

Doktor Fell, şaşkın bir tavırla, «Misis Harding,» dedi, «Benim bu gibi durumlarda ne derece beceriksiz olduğumu herkes bilir, özür dilerim. Sizi gönülden tebrik ederim. Size mesut olmanızı temenni etmekle kalmayacak bunun için elimden geleni yapacağım, inanın bana.»

Bunları duyan genç kız birden neşelenmişti. Fakat neşesi kısa sürdü.

«Ne kadar hassas insanlar, değil mi?» dedi, «Hele şu koca polise bakın!» Bostwick'e baktı, «Birdenbire ailemi kaç seneden beri tanıdığını hatırladı. Ama boynuma ipi geçirmek için de sabırsızlanıyor bir taraftan. Evet, evlendim. Fakat bunun bir sebebi vardı. Bunu siz anlayamazsınız, fakat bir sebebi vardı.»

Elliot, «Ben sâdece...» diyerek bir şeyler söylemek istedi.

Fakat Marjorie, büyük bir soğukkanlılıkla, «Herneyse unutamıyorum bunları,» diyerek onun sözünü kesti, «Herkes düşüncesini söyledi. Artık herkes istediğini düşünmekte serbesttir. İsterseniz siz de Profesör Ingram gibi suratınızı asabilirsiniz. Onun evine gidip de nikâhta şahitlik yapmasını istediğimiz zaman yüzünü görmeliydiniz. Oh, hayır, buna tahammül edemiyecikti.»

«Özür dilerim, tabanca hakkında bir şeyler öğrenmek istiyordunuz, değil mi? Bunu size söyleyebilirim tabii, hakikaten bir şakaydı bu. Belki Joe Amcanın şaka anlayışını biraz tuhaf bulacaksınız ama, öyledir işte. Sözde nikâhta, tabancayı, nikâh memuru görmeden, George'un sırtına dayayacak ve onu, benimle evlenmeye mecbur edecekti. Bunu sözde, bizi güldürmek için yapıyordu.»

Bostwick, anlaşılmayan bir şeyler mırıldandı. Sonra «Peki ama,» dedi, «Bunu daha önce neden söylemediniz? Yâni siz Mister Harding'le...»

«Hayır, hayır, anlamıyorsunuz. Onunla namusumu kurtarmak için değil, asılmaktan kurtulmak için evlendim. Hayır, hayır, namusum eskisi gibi tertemiz duruyor. George'la aramızda hiç bir şey geçmemiştir. Herneyse, tabancanın ne olduğunu, neden amcamın üzerinde bulunduğunu öğrenmek istiyordunuz, sebebini söyledim size işte. Bu tabancanın içine bir merminin nasıl girdiğini bilmiyorum. Joe Amcanın dikkatsizliği olacak herhalde. Yoksa, kimse, kimseyi öldürmek istemiyordu, bundan emin olabilirsiniz.»

Doktor Fell, nâzik bir tavırla sordu:

«Sizin görüşünüz nedir?»

Genç kız, çok zeki olmasına rağmen bu suali hemen anlayamadı. Sonra gözlerini açarak, «Aman Allahım!» dedi, «Yoksa siz bunun bir kaza olduğuna inanmıyor musunuz? Yâni sizce cânî yine...»

Doktor Fell, başını hafifçe öne doğru eğdi.

Akşam karanlığı Bellegard'ın üzerine çökmeye başlamıştı. Doğudaki tepele» yavaş, yavaş grileşiyordu. Müzik odası, Çalışma odası ve Emmet'in yatak odasının bulunduğu doğu tarafı ise hâlâ kıpkırmızıydı. Elliot, birden, bir gece evvel bu pencerelerden birinden bakan Doktor Chesney'i hatırladı.

Marjorie, hafif bir sesle, «Bana başka şeyler de soracak mısınız?» dedi, «Eğer başka sualiniz yoksa izninizle gideyim.»

Doktor Fell, »Tabii gidebilirsiniz,» diye cevap verdi, «Fakat sizinle bu gece yine görüşmek isteyeceğiz.»

Genç kız ayrılınca, üçü giderek mermi deliğinin bulunduğu sütunun önünde durdular. Elliot, onun arkasından bakmamıştı bile. O ana kadar polisliği elden bırakmamış olmasına rağmen hatalı hareketler yaptığının farkındaydı ve bunun için de kendine kızıyordu.

Doktor Fell, birden dönmüş ve küçük gözlerini ona dikmişti. Elliot'un da kendisine baktığını görünce, «Yanılmıyorsam bir şeyler anladın, değil mi?» dedi.

«Evet, Doktor, bir şeyler anladım.»

«O halde otele gidelim de biraz konuşalım, bakalım. Hazır mısınız, Komiser?»

Elliot tekrar kendi, kendine küfretmeye başlamıştı. O kadar dalgındı ki, arabaya doğru giderlerken Doktor Fell'in neşeli bir tarzda ısıklık çaldığını ancak çok sonra farkedebildi. Evet, Doktor Fell ısıklıkla Mendelssohn'un düğün marşını çalıyordu. Fakat bu düğün marşında meş'um bir hava vardı.

X'E KARŞI

O akşam saat sekizde dört adam Elliot'un Blue Lion'daki odasında oturdukları zaman, Doktor Fell hemen konuşmaya başladı.

«Artık katilin kim olduğunu, bu cinayeti nasıl işlediğini ve hangi sebeple işlediğini biliyoruz. Bundan önceki korkunç hâdiseler de aynı adamın eseridir ve bütün bunları yalnız başına yapmıştır. Ona karşı kullanılacak deliller var artık elimizde.»

Komiser Bostwick, yine anlaşılmaz bir şeyler mırıldandı.

Başkomiser Crow, memnun bir tarzda başını salladı. Sonra, «Her şeyi kabul etmeme rağmen,» dedi, «Bu ademin aramızda yaşadığını düşünmek...»

Doktor Fell, «Evet, burdaki bütün havayı kirletti,» diyerek onun sözünü tamamladı, «Komiser Bostwick'i öfkelenen de budur zâten. Bu yüzden bâzı kimselerin yap: tığı masum hareketler bile bizlere garip göründü. Bütün bu hareketlerde suç unsuru aradık. Dünyânın sakin köşelerinden biri olan bu kasaba, onun yüzünden bir cehenneme döndü. Evlerin bahçelerinde tabancalar atıldı, camlar taşlarla kırıldı.»

Doktor, cebinden saatini çıkarıp baktı. Sonra onu yanındaki masanın üzerine bıraktı. Piposunu doldurup yaktı. Derin bir nefes çektikten sonra ağır bir tonla devam etti:

«Sizler ipuçları hakkında düşünürken ben de bâzı şeyler söyleyeceğim ve zehirlenme sanatı hakkında sizleri aydınlatmaya çalışacağım.

«Bana sorarsanız, bâzı canileri bir tek gurup altında toplamak mümkündür. Bunu söylerken erkek canileri kastediyorum tabii. Kadın caniler de onlar kadar tehlikelidir elbette! Ama erkeklerin tehlikesi biraz daha büyüktür insanlık için. Meselâ bu tip canilerden bir düzinesini ele alırsak, yüzlerindeki maskenin aynı olduğunu göreceğiz. Sudbury Cross'daki cani de kolayca bu guruba dâhil edilebilir.

«Bu adamlar her şeyden evvel, hayal gücü kuvvetli, kültürlü kimselerdir. Mesleklerini düşünürseniz bana hak vereceksiniz. Meselâ Palmer, Pritchard, Lamson, Buchanan ve Cream isimli caniler oldukça iyi doktordular. Richeson bir rahip, Wainwright artist, Armstrong avukat, Hoch kimyager, Waite diş tabibi, Vaquier bir mucit ve Cariyle Harris de bir tıp talebesi idi.

«Şu anda, bir birahane kızarak birinin kafasını kıran câhil serseri bizi ilgilendirmiyor. Bizim şimdi ilgilendiğimiz kimse, kafasını kullanarak cinayet işleyen ve hayal gücünü kullanarak bütün şüpheleri üzerinden atmayı başarabilen kimsedir.

«Doktor George Harvey Lamson, Doktor Robert Buchanan ve Arthur Warren Waite, 1881, 1882 ve 1965 yıllarında cinayetlerini, kendilerine maddî menfaat sağlamak gayesiyle işlemişlerdi. O sıralarda detektif hikâyeleri oldukça basitti. Fakat bu adamların cinayetlerini işlemek için neler yaptıklarını düşünürseniz bana hak vereceksiniz.

«Doktor Lamson, sakat olan onsekiz yaşındaki yeğenini, zehirli üzümle yaptığı kekle öldürmüştü. Hattâ bu keki mektep müdürü ve çocuğun önünde kesti. Müdürle kendisi de küçük birer parça yediler. Böylece sonradan kendinden şüphelenenler olursa masumiyetini ispat edebilecekti. Böyle bir şeyi bir polis hikâyesinde de okumuştum.

«Doktor Buchanan, karısını morfinle zehirledi. Morfinin, cesedin gözbebeklerine bakan her hangi bir doktor tarafından anlaşılacağını biliyordu. Bu yüzden morfinin, belirtisini kaybetmek için içine biraz belladonna karıştırdı. Bu madde ölümü normal gibi gösteriyor, morfinin tesirini belli etmiyordu. Doktor Buchanan bu işi, çok güvendiği bir arkadaşına anlatmamış olsaydı, yakasını kolayca kurtaracaktı.

«Çok zeki bir adam olan Arthur Warren Waite, zengin kayınpederi ile kayınvaldesini, zatürree, difteri ve grip mikropları ile öldürmeyi denedi. Fakat bunların tesirinin çok yavaş olduğunu görünce, zavallı adamı, burun damlasına karıştırdığı verem basili ile öldürdü.»

Doktor Fell, sustu ve bir müddet dinlendi..

Konuya öyle derinlemesine girmiş, kendini öylesine vermişti ki, Baskomiser Hadley orada olsaydı muhakkak ki susması için ona bağırdı. Fakat Elliot, Crow ve Bostwick onu büyük bir heyecanla dinliyorlardı.

Doktor, bir müddet sonra, «İnsanları zehirleyen bir caninin en belirli karakteristiği nedir?» diye devam etti, «Söyleyeyim; arkadaşları arasında çok iyi bir insan olarak tanınır. Cömert, açık sözlü, neşeli bir insandır.

«Sigorta primlerini alabilmek için insanları gözünü kırpmadan zehirleyen Thomas Griffiths Wainwright, yüz yıl önce, çok iyi bir ev sahibi, misafirperver bir insan olarak tanınmıştı. William Palmer, ağzına alkol koymayan bir insandı, fakat arkadaşlarına içki ikram etmekten zevk alırdı. Rahip Clarence V. T. Richeson, her gittiği yerde sempati toplardı. Çıplak kafası ve gür sakalı ile Doktor Edward William Prichard, Glasgow sosyetesinin gözbebeği idi. Bizim aradığımız adamda da bu vasıflardan bâzılarını görmek mümkün, değil mi?»

Baskomiser Crow, başını salladı.

Elliot da memnun bir tavırla, «Evet,» dedi.

«Bu adamların, bu iyi görünüşleri altındaki canavar ruhu bizim anlamamız oldukça güçtür, dostlarım. Bu adamlar başkalarının acı çekmesinden muhakkak ki zevk duyuyorlardı. Meselâ, Wainwright'ın, sorgu esnasında verdiği meşhur cevabı belki sizler de hatırlarsınız; kendisine, «Miss Abercromby'yi neden zehirledin?» diye sorduklarında, «Bilmiyorum, belki de topukları çok kalın olduğu için!» diye cevap vermiş.

«Bu çeşit bir cevap belki de bize çok garip gelebilir, fakat, bu canilerin insan hayâtı hakkındaki felsefelerin' de açıklamaktadır. Aslına bakılırsa Wainwright'ın paraya ihtiyâcı vardı. Bu yüzden birini öldürmesi gerekiyordu. William Palmer da at yarışlarına meraklıydı ve çok paraya ihtiyâcı vardı. Tabii bu parayı bulmak için de karısını, kardeşini ve arkadaşlarını strikinle zehirledi. Doktor Prichard, karısını dört ay müddetle,

yavaş, yavaş zehirleyip öldürmekle pek kazançlı olmamıştı. Bu sebeple bir müddet sonra kayınvaldesini de öldürdü ve birkaç bin sterline daha sahip oldu.

«Bu tip caniler aynı zamanda kendilerini çok beğenirler ve gururlu insanlardır. Hepsi de, kadınlar tarafından beğenildiklerine inanmışlardır. Dediğim gibi hemen hepsi de bu cinayetleri para için işlemişlerdir. Karılarını veya metreslerini öldürüp biraz para sahibi olduktan sonra, daha zengin kadınların peşlerinden koşmaya ve onları elde etmeye bakarlar. Onlara sorarsanız, hepsi de büyük insanlardır ve dünyânın nimetlerinden faydalanmaları gereklidir. İşte dostlarım, Sodbury Cross canisi bu tip bir adamdır; buna itirazımız yok, değil mi?»

Başkomiser Crow, başını sallayarak onu tasdik etti, «Biliyorum, haklısınız,» dedikten sonra Elliot'a dönerek, «Bunu ispat ettiniz,» diye ekledi.

«Evet, efendim. Zannedersenem ettim.»

Crow, «Bu adamın şimdiye kadar yaptıkları, onun asılması için fazlası ile yeterli,» dedi, «Açık verdiği nokta...»

Doktor Fell, «Evet,» diye söze karıştı, «Açık verdiği nokta şu; bu adam kriminoloji târihini değiştirmeye kalktı. İnanın bana, bu iş yürümez.»

Bostwick, şaşkınlıkla onların yüzüne baktı ve, «Bir dakika, beyler,» dedi, «Özür dilerim, ama ben bir şey anlamadım bu konuştuklarınızdan.»

Doktor, ciddi bir tavırla, «Eğer birini zehirleyerek öldürmek istiyorsanız, şunu aklınızdan çıkarmamalısınız,» diye açıkladı, «Zehirle işlenen bir cinayetin gizlenmesi çok güçtür.»

Başkomiser Crow, sabit bakışlarla ona bakıyordu.

«Fakat ben aksini düşünüyorum; dinleyin bana hak vereceksiniz. Etrafımızda her gün birkaç insan ölüyor ve bunlar, ecelleri ile Ölmüş olarak doktor müsaadesi ile gömülüp gidiyorlar. Fakat bu adamlardan bâzılarının cinayete kurban gitmediğini hangimiz söyleyebiliriz?»

Doktor Fell, derin bir nefes aldı ve, «Yaa!» dedi.

«Ne demek istiyorsunuz, Doktor?»

«Bunu daha önce başka birinden de duydum. Tamâmiyle haklı olabilirsiniz; bunu hiç birimiz söyleyemeyiz.

Evet, haklısınız dostum. Etrafımızda ölenlerden bir kısmı cinayete kurban gitmiş, zehirlenerek öldürülmüş olabilir. Fakat bunun üzerinde iyice düşünmemiz gerekiyor. Bir şeyin doğru olduğunu söyleyebilmek için önce delil bulmamız lâzım.»

«O halde sizin fikriniz nedir?»

Doktor Fell, yumuşak bir sesle, «Zehirlenerek öldürülmüş insanların cesetlerinde bulunmuş olan zehirler üzerinde durmamız lâzım» diye cevap verdi, «Şimdiye kadar zehirle cinayet işlemiş olanlardan ancak pek azı bu işten yakasını sıyrabilmiştir.

«Demek istediğim şu; zehirle cinayet işlemiş olup da şüphelerden sıyrılmış olan bir canı bunu tekrar denemek isteyecektir. Bundan kaçınamaz, yaptığı işin adetâ esiri olur. Evet, birini zehirleyip de yakalanmayınca, yakalanıncaya kadar buna devam eder, durmadan insanları zehirler. Size biraz önce anlattığım caniler hep aynı şekilde yakalanmışlardır. Bunlar, kendi karakterleri tarafından ihanete uğrarlar. Siz veya ben, birini bıçaklar, boğar veya tabanca ile öldürebiliriz, fakat kullandığımız silâhların asla esiri olmayız. Zehirle cinayet işleyen biri için durum aynı değildir.

«Zehirleyen caninin riskleri de diğerlerininkinden farklıdır. Normal bir canı tek riskle karşı, karşıyadır. Halbuki zehirleyicinin riski üç tanedir. Bu tip canilerin kurbanları, tabanca veya bıçakla öldürülenler gibi anında ölmez. Zehircinin ilk riski, kurbanının yaşama şansısıdır Kurbanının, kendisini ihbar edecek kadar yaşaması onun* için büyük bir risktir. İkinci olarak canı, kurbanı zehirlemesi için bir sebebi ve fırsatı olmadığını göstermek zorundadır. Sonra da zehiri kimseye farketmeden temin etmesi gereklidir ki, en büyük riski de budur.

«Bu gibi vak'alarda hikâye hep aynıdır. Bir insan, öldükten sonra ölümünden şüphelenilir ve bu ölümden menfaati olan şahıs bulunur. Ceset mezardan çıkarılır otopsi yapılır ve zehir bulunur. Sonra araştırma başlar ve zehirin nereden ve kim tarafından temin edildiği meydana çıkarılır. Ondan sonra da canı yakalanır, muhakeme edilir ve idama mahkûm edilir.

«Sodbury Cross'daki dostumuz da bütün bunları biliyordu. Bu sebeple de, saymış olduğum şu üç riski de karşılayacak bir cinayet plânı hazırladı. Şimdiye kadar hiç bir caninin yapmayı başaramadığı bir şeyi yapmak istedi. Fakat zeki bir insan olmasına rağmen bunu başaramadı. Şimdi izin verirseniz size bir şey göstereceğim.»

Elini cebine daldırdı ve çıkardığı bir, sürü kâğıt parçasının arasından bir mektup ayırdı.

«Size daha önce de, Marcus Chesney'in bir müddet önce bana bir mektup yazdığını söylemiştim. Bir hatâyâ düşülmemesi için bu mektubu büyük bir titizlikle sakladım. Etraftaki aldatıcı deliller sizi başka bir istikamete götürebilirdi. Fakat şimdi, bildiklerimizi gözönünde bulundurarak şu mektubu okuyun, bakalım ne düşüneceksiniz?»

Mektubu, yan taraftaki masanın üzerine, saatin yamana yaydı. Mektubun üzerinde 1 Ekim târihi vardı ve Bellegard'dan yazılmıştı. Mektubun bir kısmı, Doktor Fell'in anlattığı teorilere benziyordu. Doktor, onlara parmağı ile mektubun sonlarına doğru bir kısım gösterdi. Burada şunlar yazılıydı:

Bütün şahitlerin gözlerinde siyah gözlükler vardır. Hiç bir şahit, gördüğü bir vak'ayı tam olarak sonradan anlatamaz. Sahnede neler olduğunu bilmedikleri gibi, seyirciler arasında neler olduğunu hiç bilemezler. Onlara sonradan, olanların filmini gösterirseniz size inanacaklardır, fakat buna rağmen gördüklerini tam olarak açıklayamayacaklardır.

Küçük bir dost gurubu önünde pek yakında bir gösteri tertipleyeceğim. Her şey yolunda giderse, siz de bu gösteriye gelebilir miydiniz acaba? Şu anda Bath'da bulunduğunuza göre, istediğiniz zaman size bir araba gönderebilirim. Gelişiniz benim için büyük bir sevinç kaynağı olacaktır. Fakat size şunu söylemek isterim; civarı ve buradakileri pek tanıımıyorsunuz, onun için yeğenim Marjorie'ye çok dikkat edin.

Başkomiser Crow, kendini tutamıyarak ısıklık çaldı. Doktor Fell, başını sallayarak, «Evet, dostlarım,» diye devam etti, «Bu mektup ve bu akşam görüp, işiteceklerimiz bizleri bu meselenin çözülmesine götürecektir.» O sırada, kapının hafifçe vurulduğu işitildi. Doktor Fell, derin bir nefes aldı, saatine baktı, sonra bakışlarını diğerlerinin üzerine çevirdi. Üç polis, hazır olduklarını söylemek ister gibi başlarını salladılar. Doktor Fell, saatini yerine koyarken, kapı da yavaşça açıldı ve her zamanki beyaz ceketi yerine bir spor ceket giymiş olan Mr. Stevenson çekingen bir tavırla onlara baktı.

Doktor Fell, «Buyrun, buyrun, Mister Stevenson,» dedi.

KAYIT OKUNUYOR

Başkomiser Crow ve Komiser Bostwick diğer bir arabada olduğu halde Elliot'un arabası Bellegard'a doğru yola çıktığı zaman hemen, hemen dolu sayılırdı. Arka koltuk Doktor Fell tarafından doldurulmuştu. Koltuğun açık kalan küçük bir kısmında da Stevenson'un getirdiği büyükçe bir sandık vardı. Oldukça heyecanlı görünen Stevenson da Elliot'un yanında, ön koltukta oturuyordu.

Elliot, evin önünde durup arabadan çıktığı zaman bir müddet diğerlerinin, yanına gelmesini bekledi, sonra kapının zilini çaldı. Hava oldukça soğuktu ve hafif bir sis etrafı kaplamıştı.

Marjorie kapıyı açıp onları görünce, bir an başını çevirip arkaya baktı. Sonra, «Buyrun, mesajınızı aldım,» dedi. «Bu akşam hepimiz evdeyiz. Zâten bir yere çıkacak değildik. Ne var, ne oluyor?»

Bostwick, «Sizin düğün gecesini böyle bozduğumuz için özür dileriz, Miss Wills,» dedi, «Fakat sizi uzun müddet rahatsız edecek değiliz, işlerimizi bitirip hemen gideceğiz.»

Başkomiser Crow'un, öfkeli gözlerle kendisine baktığını görünce hemen sustu.

«Komiser.»

«Buyrun, efendim.»

«Hanımefendinin hususi işlerinden bahsetmemiz lüzumsuz herhalde. Anlaşıldı, değil mi?» Başkomiser Crow, heyecanlı olmasına rağmen, durumunu Marjorie'ye belli etmek istemiyordu. Bu sebeple, neşeli görünmeye çalışarak konuştu, «Komiser Bostwick'in söylediği doğrudur, Miss Wills. Evet, işimizi bitirir, bitirmez gideceğiz buradan. Şimdi bizi diğerlerinin yanına götürür müsünüz lütfen?»

Başkomiser rol yapmasını pek beceremiyordu. Marjorie garip bakışlarla ona baktı. Sonra gözlerini Stevenson'un güçlükle taşıdığı sandığa çevirdi. Fakat hiç bir şey söylemedi. Yüzü hafifçe kızarmıştı; yemekte içki içtiği belli oluyordu.

Genç kızın onları götürdüğü kütüphane evin arka tarafındaydı. İçerdeki şöminede ateş yanıyordu.

Kütüphânenin bir köşesinde Doktor Chesney ile Profesör Ingram kâğıt oynuyorlardı. Boynu sarılmış olarak bir koltuğa oturmuş olan Harding ise gazete okuyordu.

Doktor Chesney ve Harding biraz sarhoş görünüyorlardı. Profesör Ingram ise tamâmiyle ayıktı. Odanın içi oldukça sıcaktı. Etraf, sigara, kahve, konyak kokuyordu. Doktor Chesney ve misafirleri oyunu bırakmışlardı. Fakat Profesör Ingram, elindeki kâğıtlara dalgın bakışlarla bakıyordu.

Joe Chesney, ellerini masanın üzerine koydu. Kıpkırmızı yüzünü onlara çevirerek, «Pekâlâ,» diye homurdandı, «Ne istiyorsunuz yine, çabuk söyleyin.»

Elliot, Başkomiser Crow'un baş işaretini görünce söze başladı:

«Hepinize iyi akşamlar. Öyle zannediyorum ki, Doktor Fell'i hepiniz tanıyorsunuz. Mister Stevenson da sizin, için yabancı değil.»

Doktor Chesney, içtiği konyak dolayısıyla iyice kalınlaşmış sesiyle, «Tabii tanıyoruz,» diye cevap verdi, «O getirdiğin şey nedir, Hobart?»

Eczacının yerine Elliot cevap verdi;

«Sinema makinesi, Doktor.»

Sonra Profesör Ingram'a döndü ve, «Bugün öğleden sonra, bu filmi görmek istiyordunuz, Profesör,» diye devam etti. «Şu anda, eğer isterseniz hepimiz birden bunu tekrar seyredebiliriz. Mister Stevenson ricamızı

kırmadı. Lüzumlu malzemeyi ve makineyi buraya getirdi. Bir mahzuru yoksa makineyi buraya kurabiliriz. Olanları beyaz perdede tekrar görmek belki de bâzılarının hoşuna gitmeyecektir Onun için özür dilerim. Herşeye rağmen bu filmin hepimize yardım edeceğinden eminiz.»

Profesör Ingram sandalyesinden biraz kimıldadı. Sonra başını kaldırıp Elliot'un yüzüne baktı. Bir an düşündü ve, «Yaa, demek öyle!» diye mırıldandı. «Efendim? Bir şey mi dediniz. Profesör?»

«Canım, bu çeşit oyunları bıraksanız daha iyi olmaz mı? Fransız polisinin yaptığı gibi cinayet sahnesini gösterecek ve katilin bağırarak ayağa fırlayacağını ve itiraf edeceğini bekleyeceksiniz, öyle mi? Hayır, efendim! Burada böyle bir şey olacağını hiç zannetmiyorum. Bu oyunu, burada tatbik edemezsiniz.» Profesör, hafif bir sesle konuşuyordu. Fakat ciddî olduğu belliydi. Elliot, hafifçe gülümsedi. Profesörün de güldüğünü görünce rahatladı. Onları ikna etmesi gerekiyordu.

«Böyle bir şeyi asla düşünmedik, Profesör,» diye devam etti, «Niyetimiz kimseyi korkutmak değil, sâdece hepimizin bu filmi görmesini istiyorum. Bunu görmelisiniz ki, kani olmalısınız...»

«Ne hakkında?»

«Doktor Nemo'nun kim olduğunu bilin demek istiyorum. Bu filmi çok itinalı bir şekilde tetkik ettik. Siz de dikkatli olur, gereken yere, gereken gözle bakarsanız, Mister Chesney'i kimin öldürdüğünü görebilirsiniz.» Profesör Ingram, masanın üzerinde duran zarları aldı. Hafifçe yuvarladı.

«Demek bu film katili ele veriyor öyle mi?»

«Evet, biz buna inanıyoruz. İşte bu sebeple hepimizin filmi görmenizi neticede bizimle aynı fikirde olup, olmayacağını anlamak istiyoruz ve aynı fikirde olacağınızı da biliyoruz. İnanın bana film her şeyi açıkça gösteriyor. Biz de bu filmi seyredince, fazla dikkatli olmadığımız halde her şeyi hemen anladık. Öyle zannediyorum ki, sizler, bizden daha çabuk anlayacaksınız, çünkü vak'ayı yaşadınız. Ondan sonra da her şey basitleşecek. Bu akşam suçluyu yakalamaya hazırız.»

Joe Chesney, «Aman Yarabbi!» dedi, «Yâni bu film sayesinde, birini yakalayacak ve idama götüreceksiniz, öyle mi?»

Bunu söylerken samimi olduğu belliydi. Sanki imkânsız bir şey duymuş gibi konuşuyordu. Yüzünde garip bir ifâde belirmişti.

«Buna Jüri âzası karar verecek, Doktor Chesney. Acaba filmi görmek istemiyor musunuz? Bir itirazınız mı var?»

«Ha? Yok, yok canım! Ne münâsebet. Açıkça söyleyeyim ki, ben de şu meşhur filmi görmeyi çok istiyorum. Oldukça meraklı bir şey bu.»

«Sizin bir itirazınız var mı, Mister Harding?»

Harding, sinirli bir hareketle parmaklarını boynundaki sargıya götürdü. Sonra hafifçe öksürdü ve yanında duran konyak kadehini alıp dikti.

Bir müddet düşündükten sonra, «Hayır,» diye cevap verdi, «İyi çekilmiş mi, bari?»

«Fena sayılmaz. Siz ne diyorsunuz, Miss Wills?»

«Bir itirazım yok, görebiliriz.»

Doktor Chesney, «Marjorie'nin görmesi gerekli mi bu filmi?» diye sordu

Elliot, kelimelerin üzerine basarak, «Bu filmi bilhassa Miss Wills'in görmesini istiyoruz,» diye cevap verdi.

Profesör Ingram, elindeki zarları tekrar yuvarladı. Ne geldiğine baktı. Sonra, «Doğrusunu isterseniz, size şu anda cehenneme gidin demek isterdim,» dedi, «Öğleden önce bu filmi görmek istediğimde bana izin vermediniz, o anda onu görmeyi ne kadar çok istemiştım. Ama her neyse, yine kibar davranacağım. Şu kalem zannedilen küçücük ok bütün gece kafamı meşgul etti. Doktor Nemo'nun boyu hakkında da epey kafa yordum. Söyler misiniz bana, filmde Doktor Nemo'nun boyu ortaya çıkıyor mu? Bunu tam olarak söyleyebiliyor musunuz?»

«Evet, Profesör. Boyu birseksen kadar.»

Profesör Ingram, elindeki zarları masanın üzerine bıraktı. Başını kaldırıp baktı. Doktor Chesney'in yüzündeki şaşkınlık ifâdesi kaybolmuş, iri adam gülümsemeye başlamıştı:

«Demek bunu katiyetle söyleyebiliyorsunuz.»

«Evet, Profesör ve bunu siz de göreceksiniz. Aslında dikkatinizi diğer bâzı noktalara da çekmek isterim, fakat onun boyunu da göreceksiniz. Acaba filmi Müzik odasında seyredebilir miyiz?»

Fakat Doktor Chesney, «Hayır, hayır,» diye itiraz etti, «Nerde isterseniz oynatın, fakat orasını istemiyorum.» Rengi birden sararmış, garip bir hal almıştı. Buna rağmen misafirperverliği de elden bırakmıyordu. Bir an düşündükten sonra kararını değiştirdi ve, «İsterseniz, orada oynatalım,» diye devam etti, «Aklınıza bir şey gelmesini istemem. Buyrun gidelim. Biraz içecek bir şeyler de alalım. Film sonuna kadar seyredeceğiz, fakat bu arada bir şeyler de içmeliyiz.»

Elliot, Profesör Ingram'a bakarak hafifçe güldü ve, «Böyle asık suratlı durmayın, Profesör» dedi, «Düşündüğünüz gibi, Fransız polisini taklit etmeyeceğiz. Bu filmi Müzik odasında görmek istememin sebebi, bâzi şeyleri orada daha iyi görebileceğimizdendir. İzin verirseniz, biz Mister Stevenson'la gerekli hazırlıkları yapalım. Siz beş dakika sonra Başkomiser Crow'la birlikte gelirsiniz.»

Alındaki birikmiş ter damlacıklarını ancak odadan çıktıktan sonra farkedebildi. Katilin artık kurtuluş yolu bulamayıp ele geçeceğinden emindi. Onu terleten bu değildi. O anda başka şeyler düşünüyordu. Hol ve Müzik Odası oldukça soğuktu. Elliot, duvardaki elektrik düğmesini bulup ışığı yaktıktan sonra radyatörün kolunu sığağa getirdi.

Stevenson'a baktı, ve «Perdeyi iki kapının ortasına kuralım,» dedi, «Yâni perde, kapının iki kanadını da kapasın. Projektörü de iyice yaklaştırsın, filmi büyük olarak göstermek istiyorum. Şu radyo, gromofon masasını çekip projektörü onun üzerine koyabiliriz herhalde.»

Stevenson başını salladı ve işine devam etti; bir müddet ikisi de hiç konuşmadan çalıştılar. Perdeyi kurdukları kapının arkasında Marcus Chesney'in öldürüldüğü oda bulunuyordu ve duvardaki saatin tik, taklarını duyuyorlardı. Elliot seyircilerin oturacakları sandalyeleri, ikisi sağda, ikisi solda olmak üzere yerleştirdi. Perde, dört sandalyenin tam ortasında bulunuyordu şimdi...

Genç detektif, bir müddet sonra, «Hazırız, herhalde,» dedi.

Diğerleri, onun sesini duymuş gibi Müzik Odasına sessizce girdiler. O andan itibaren idareyi Doktor Fell ele almış gibiydi. Harding ve Marjorie yanyana oturdular. Diğer iki sandalye de Profesör Ingram'la Doktor Chesney'e verilmişti. Başkomiser Crow bir gece önce olduğu gibi büyük piyanoya yaslandı. Bostwick de kapının kenarında durdu. Elliot kapının diğer kenarına gitmişti. Doktor Fell ise kameranın yanında bulunan Stevenson'un arkasındaydı.

Doktor Fell, herkesin yerleştiğini görünce, «Bunun, sizler ve bilhassa Miss Wills için kolay olmayacağını biliyorum,» dedi, «Miss Wills, sandalyenizi biraz daha perdeye yaklaştırmıyorsunuz lütfen?»

Marjorie, boş gözlerle ona baktı. Hiç sesini çıkarmadan dediğini yaptı. Oturduğu sandalyeyi biraz daha öne çekti. Genç kızın elleri titremeye başlamıştı. Elliot'un yardımı olmasa belki de sandalyeyi çekemeyecekti. Şimdi, biraz yan tarafta olmasına rağmen, perdeye otuz, otuzbeş santim kadar yaklaşmıştı.

Doktor Fell, her şeyin tamam olduğunu görünce, «Çok teşekkür ederim,» dedi, «Artık başlayabiliriz herhalde. Makineyi çalıştırabilirsiniz.»

Bostwick ışığı söndürdü. Birkaç saniye sonra kameranın ışığı perdeye vurmuştu. Makinenin perdeye olan uzaklığı birbuçuk metre kadar olduğundan filmi oldukça büyük olarak seyredeceklerdi.

Makinenin ritmik sesi duyulmaya başlamıştı. Odanın sessizliğinde seyircilerin nefeslerini duymak mümkündü. Elliot, Doktor Fell'in, oturanların yakınında iri bir kaya parçası gibi durduğunu karanlıkta görebiliyordu.

Kısa bir müddet evvel gördükleri hareketleri tekrar görmeye başlamışlardı. Olanlar sanki beyaz perdede değildi de, hakikiydi. Bu hissi, perdenin arkasındaki duvar saatinin sesi kuvvetlendiriyordu.

Kısa bir müddet sonra perdede Marcus Chesney göründü.

Marjorie Wills, bu insan büyüklüğündeki görüntü karşısında kendini tutamamış, hafif bir çığlık atmıştı.

Chesney, masasına oturdu. Çukulata kutusunu hafifçe kenara itti. Masanın üzerindeki iki küçük cisimle, pantomimine devam etti...

Birkaç saniye sonra Profesör Ingram, «Ne kadar da körmüşüm,» diye homurdandı, «Küçük ok, ha! Vay canına! Şimdi anlıyorum bunun ne olduğunu. Evet...»

Doktor Fell, «Bırakın şimdi şu küçük nesneyi,» dedi, «O, o kadar mühim değil aslında. Perdenin sol tarafına bakın dikkatle. Doktor Nemo geliyor.»

Uzun boylu, ince adam, davet edilmiş gibi içeri girdi. Bir an durup onları seyretti. Hareketler en ince noktasına kadar seçiliyordu. Silindir şapkanın eskimiş kenarları bile belliydi. Garip adam, arkasını döndü ve masanın üzerindeki çukulata kutusunu değiştirme işine başladı...

Onun hareketiyle beraber, Doktor Fell, «Kim bu adam?» diye sordu, «Çok dikkatli bakın. Kimdir bu?»

Marjorie, «Wilbur bu,» diye cevap verdi. Kimsenin konuşmadığını görünce, sandalyesinden kalkarak, «Evet, Wilbur bu,» diye tekrarladı, «Görmüyor musunuz? Yürüyüşünden anlamıyor musunuz, Wilbur işte.»

Profesör Ingram da, «Hakikaten Wilbur'a benziyor,» diye tasdik etti. «Fakat bir dakika, bunda bir oyun var! Yemin ederim ki...»

Doktor Nemo, masanın diğer tarafına geçerken, Doktor Fell, «Biraz sakin olun» diyerek Profesörün sözünü kesti, «Miss Wills, iki saniye sonra amcanız bir şeyler söyleyecek. Şu anda Nemo'ya bakıyor. Dudaklarına dikkat edin. Dudaklarına bakın ve ne söylediğini bize nakledin lütfen. Haydi!»

Genç kız, neredeyse perdeye yapışacaktı, iyice öne doğru eğilmiş ve bütün dikkatini filme vermişti. Odanın içinde normal bir sessizlik hüküm sürüyordu. Marcus Chesney'in soluk dudakları harekete geçtiği zaman, Marjorie de konuşmaya başlamıştı. Marcus Chesney, şunları söylüyordu:

Sizi sevmiyorum, Doktor Fell;

Bunun sebebini söyleyemem,
Fakat...

Guruptan itiraz sesleri yükseldi; Profesör Ingram, «Neler oluyor, Allahaşkına?» diye bağırdı, «Ne demek istiyorsun?»

Marjorie, heyecanlı bir tavırla, «Amcamın söylediğini size naklediyorum sâdece,» dedi, «İşte, aynen böyle söylüyor, «Sizi sevmiyorum, Doktor Fell...»

Profesör Ingram, «Bunun bir oyun olduğu belli,» diye itirazını tekrarladı, «Buna inanacak kadar deli değilim ben. Ben de buradaydım, onu seyrettim ve söylediğini işittim. Böyle bir şey söylemediğini gayet iyi biliyorum, buna yemin edebilirim.»

Doktor Fell, ağır, yorgun bir sesle onu cevaplandırdı:

«Böyle bir şey söylemediğini ben de biliyorum Profesör Zâten, seyrettiğiniz film, dün gece şahit olduğunuz gösterinin filmi değil. Maalesef bize yanlış bir film verildi. Bunu bize, orijinal film olarak veren de katilin ta kendisidir. İşte bu nedenle cani...»

Sözünü bitirmesine gerek olmadığını biliyordu ve bitirmedi de...

George Harding ayağa kalktığı anda, Elliot üç adımda makinenin önünden geçmiş ve onun yanına gelmişti. Harding, karanlıkta onu gördü. Sağ yumruğunu detektifin yüzüne doğru salladı. Elliot, zâten onunla dövüşmek için can atıyor ve bunu bir müddetten beri büyük bir sabırsızlıkla bekliyordu. Bu adam hakkında öğrendikleri, onun neler yaptığını ve hangi sebeple yaptığını bilmesi, genç adamın gücünü fazlasiyle arttırmıştı. Bütün kini ile hasmının üzerine saldırdı. Fakat Harding fazla mukavemet edememişti. Bu son darbe onu birden yıkmıştı. Gözleri birden döndü ve yüzünde garip, acı bir ifade belirdi. Bir an ayakta sallandı. Marjorie'nin eteğine yapışarak genç kızın üzerine yığıldı. Onu tevkif etmeden önce bir müddet, konyak içirerek kendine gelmesi için uğraştılar.

PSİKOLOĞUN CİNÂYETİ

Bir saat sonra, Doktor Fell, onlarla beraber kütüphanede, şöminenin önünde oturmuştu. Fakat aralarında Marjorie, Bostwick ve Harding yoktu.

İlk konuşan Doktor Chesney oldu. Bir müddetten beri, başı ellerinin arasında, dirseklerini briç masasına dayamış olarak oturuyordu. Konuşmaya başlayınca başını kaldırdı ve onlara baktı.

«Dernek bunları yapan yine de aramızdaki bir yabancıydı,» diye mırıldandı, «Hey Yarabbi! Bunu sanki hep biliyordum ben.»

Profesör Ingram, nâzik bir ifâdeyle, «Evet ama,» dedi, «Harding'in ne kadar iyi bir genç olduğunu söyleyip duruyordun. Bugünkü evlenme de senin bu...»

Diğerinin yüzü sanki alevler içindeydi.

«Biliyorsun, bunu yapmaya mecburdum. Allah kahretsin! Harding beni iyice ikna etmişti. Bana dedi ki...»

Başkomiser Crow, «O, çok şeyler söyledi zâten,» diye söze karıştı.

«...fakat bu gecenin, zavallı kızcağız için ne demek olduğunu düşündükçe...»

Profesör Ingram, masanın üzerindeki zarları tekrar eline alarak, «Bırak şimdi bunları, canım!» dedi, «Sen hiç bir zaman iyi bir psikolog olamadın zâten, dostum. Bu zavallı kızın onu sevdiğini mi zannediyorsun hâlâ?

Acaba Marjorie onu hiç sevdi mi? Bugünkü evlenmeyi neden istemediğimi hâlâ anlayamadın, değil mi?»

Elindeki zarları bir fincanın içine koyup salladı, sonra sırayla, Elliot'un, Başkomiser Crow'un ve Doktor Fell'in yüzlerine baktı «Herneyse, baylar öyle zannediyorum ki bize bâzı şeyleri açıklamak zorundasınız. Harding'in katil olduğunu nasıl anladınız ve onu itirafa sürükleyebileceğinize nasıl inandınız? Bütün bunlar sizin için bilinen şeyler, fakat biz hiç bir şey bilmiyoruz ve izin verirsiniz öğrenmek istiyoruz.»

Elliot, Doktor Fell'in yüzüne baktı.

«Bunu siz anlatın, Doktor.» dedi, «Ben henüz açıklama yapacak kadar toparlayamadım kendimi maalesef.»

Doktor Fell, piposunu doldurmuş, eline bir bira dublesi almış ve şöminedeki ateşe dalmıştı.

Genç detektifin kendisine hitap ettiğini anlayınca, hafif bir sesle, «Bu işi daha önce ele almadığıma çok pişmanım,» diye başladı, «Çünkü o zamanlar bu işin bu kadar mühim olabileceğini düşünemedim... İsterseniz size her şeyi, başlangıcından itibaren, kendi görüşüme göre anlatayım.

«Bildiğiniz gibi küçük çocuklar 17 Haziranda Misis Terry'nin dükkanındaki çukulatalarla zehirlendiler. Komiser Elliot'a daha önce, katilin bu işi, çukolata kutusuna bir avuç zehirli çukolata atarak yapmadığını söylemiştim. Bu zehirli çukulataların, böyle aldatıcı bir çanta yardımı ile konulabileceği aklıma gelmişti ve bunun, zehirlenmeden birkaç gün önce yapıldığını düşünmüştüm.

Bu yüzden ö günden birkaç gün önce çanta ile dükkâna gelen bir adam üzerinde duruyordum. Elinde çanta ile dükkâna gidip de göze çarpmayacak iki kişi vardı karşımda; Doktor Chesney ve Mister Emmet.

«Fakat buna rağmen, başka bir ihtimal de yok değildi. Doktor Chesney veya Emmet bile ellerinde çanta ile dükkâna girdikleri takdirde belki dikkati çekebilirlerdi. Dükkâna elinde çanta ile girip de dikkati çekmeyecek başka birisi de olabilirdi; görünüşü o kadar normal olurdu ki, Misis Terry bu çantalı adam hakkında hiç bir şey düşünmezdi.»

Profesör Ingram, «Başka birisi mi?» diye sordu.

Doktor Fell, «Evet,» diye cevap verdi, «Buranın yabancıları biri, bir turist, elinde çanta ile rahatça dolaşabilirdi. Bu da kimsenin garibine gitmezdi. Sodbury Cross'tan bir hayli turist geçer. İşte böyle bir turist, elinde küçük çantası ile Misis Terry'nin dükkânına girmiş ve bir paket sigara almış olabilirdi.

«Ama böyle bir şeyi bir yabancı, bir turist neden yap sını diye düşündüm. Böyle bir adamın tam mânâsı ile deli olması gerekirdi. Böyle düşünmeme rağmen, Baskomiser Crow'a gelip de, bu zehirlemeyi yapan, elinde bir çanta ile dolaşan bir yabancıdır. Bütün İngiltere'de arayın onu diyemedim tabii. Onun için hiç sesimi çıkarmamayı tercih ettim.»

«Peki, bu sabah ne oldu?»

«Elliot ziyaretime geldi ve anlattıkları ile bu işi bana tekrar hatırlattı. Daha önce Marcus Chesney'den bir mektup almış ve şu benim sağır garsondan, olanlar hakkında bâzı şeyler öğrenmiştim. Elliot bana, Miss Wills'in, George Harding'le tanışıp nişanlandığını anlattı. Tanışmaları İtalya'da olmuştu. Bir yabancı diye Harding'den şüphelenmemiz garip olacaktı tabii. Fakat katili de Marcus Chesney'in etrafındaki küçük gurubun içinde aramak en doğru iş olacaktı.

«Her şeyin çok önceden plânlanmış olduğu açıkça belliydi. Chesney'in, bu konuda bana yazdıklarına bakın bir kere. Burada şahitlerden bahsediyor:

Sahnede neler olduğunu bilmiyorlar. Kendi aralarında olanlardan ise asla haberdar değiller. Sonradan onlara olanların filmini gösterin, size inanacaklardır, fakat o zaman bile gördüklerini tam mânâsı ile açıklayamazlar.

«Şimdi bu vak'anın bulmacalarını çözmek için şu üç noktayı dikkate almamız gerekiyor:

«A) Chesney, size soracağı sualler arasına neden lüzumsuz bir soru koydu? İçeri giren adamın boyunu size sonradan soracağına göre, bu adamın Emmet Wilbur olduğunu neden söyledi?

«B) Neden o gece herkesin smokin ve gece elbisesi giymesini istedi? Normal olarak hiç kimse gece elbisesi veya smokin giymezken o gece bunu neden istedi?

«C) Şu onuncu suali bu listeye neden ekledi? Bu onuncu soru hemen, hemen kimsenin dikkatini çekmedi. Fakat benim kafamı oldukça meşgul etti. Bu soru (Kim konuştu ve neler söylendi?) diyor. Bu sorunun cevabını da kelimesi, kelimesine istiyordu. Bundaki oyun neydi? Evet, gösteri esnasında birkaç kişi, bir şeyler söylemiş veya fısıldamış olmasına rağmen, aslında konuşan sâdece Marcus Chesney'di.

«Beyler, A ve B'nin cevaplarını bulmak çok zor değildi. Doktor Nemo'nun, Wilbur Emmet olduğunu söyledi. Çünkü aslında bu adam Emmet değildi. Evet, Doktor Nemo denen bu garip kılıklı adam, o akşam Emmet'in kıyafetini giymiş olan başka birisiydi. Fakat bu adamın boyu ile Emmet'in boyu muhakkak ki aynı olmayacaktı. Aksi takdirde, (İçeri giren adamın boyu nedir?) sorusu lüzumsuz olacaktı. Bu adamın boyu, Emmet'in boyu ile aynı olsaydı, siz yine birseksen diye cevap verecek ve haklı olacaktınız. Onun için bu adamın boyu, Emmet'inkinden birkaç santim kısa olacaktı, fakat adam sahneye yine Emmet'in elbiseleri ile girecekti.

«Bu adam, ya bir yabancı, yahut da onun, Sodbury Cross'ta tanıdığı biri olabilirdi. Fakat bu takdirde de, oyunun gayesi kaybolmuş olacaktı. O zaman, (Sahnede değiller,) cümlesinin mânâsı kalmayacaktı. O halde, silindir şapkalı garip kılıklı adam, seyircilerden biriydi.

«Bu şekilde düşününce, Marcus Chesney'in, Emmet'den başka bir yardımcısı daha olduğunu anladım. Bu yardımcı, sihirbazlık gösterilerinde olduğu gibi seyirciler arasında bulunuyordu. Işıklar söndükten sonra yirmi saniyelik karanlık esnasında Emmet'le bu ikinci yardımcı yer değiştirdiler.

«Evet, bu yirmi saniye devam eden zifirî karanlıkta, seyircilerin arasında bulunan yardımcı, camlı kapıdan bahçeye çıktı. Emmet de içeri girerek onun yerini aldı. Doktor Nemo rolünü oynayan yardımcı Emmet değil, diğerydi. İşte, Marcus Chesney oyunu bu şekilde plânlamıştı.

«Peki ama, bu ikinci yardımcı seyircilerden hangisiydi? Emmet'in yerini alan kimdi?

«Bunun, Miss Wills olamayacağını hepimiz biliyoruz Sebebi de çok açık. Profesör Ingram da olamazdı bu, adam, çünkü Profesör bahçeye açılan camlı kapıdan oldukça uzakta oturuyordu. Saçları dökülmüş olduğu için parlayan başı karanlıkta bile belli olabilirdi. Zâten Marcus Chesney'in en fazla aldatmak istediği seyirci de oydu. Onun için Chesney onu yardımcı olarak isteyemezdi.

«Peki, ya Harding?

«Evet, Harding'in boyu bir yetmişbeşti. Fakat Emmet'le kiloları hemen, hemen aynıydı. İkisinin saçları da siyahtı. Harding, sahnenin filmini çekmek için hiç de uygun bir yer seçmemişti. Ancak bulunduğu yer, bahçeye açılan camlı kapıya çok yakındı. Marcus Chesney de ona, orada durmasını söylemişti. Sonra kamerayı yüzüne öyle bir şekilde dayamıştı ki, sağ eli, yüzünü iyice saklıyordu.

«İki adamın yer değiştirmesi hiç de zor bir şey değildi aslında. Kendisi ayakta olduğu için, diğer iki seyirci, oturdukları yerden bu değişikliği ve daha uzun boylu birinin geldiğini farkedemezlerdi. Harding yakışıklı bir gençti, Emmet ise oldukça çirkin bir adamdı, fakat karanlıkta kimse bunun farkına varmayacaktı. Diğer iki seyirci, olanları iyice görebilmek için zâten bütün dikkatlerini sahneye vermişlerdi. Profesör, gözünün ucu ile Harding'i karanlıkta gördüğünü söyledi. Fakat aslında gördüğü o değildi. Orada bulunanın Harding olduğunu zannettiği için tabiatıyla Harding'i gördüğünü söyledi.

«Profesör, siz, kamerayla film çeken kimsenin yüksek sesle konuştuğunu söylediniz. Fakat bunda da yanılıyorsunuz. Çünkü karanlıkta ve sessiz bir yerde fısıltı hâlinde söylenen bir söz dahi insana yüksek sesle söylenmiş gibi gelir. Bunu siz de çok iyi bilirsiniz. O halde, filmi çeken şahıs, (Hişşt, görünmeyen adam!) dediği zaman yüksek sesle konuşmamış, sâdece fısıldamıştır. İşte bu da sizi yanılttı. Yanınızdaki adamın değişmiş olabileceğini düşünmediniz, çünkü bütün fısıltılar aynıdır, her insanın fısıltısı birbirine benzer.

«Diğer yardımcılık rolü için Harding en uygun kimseydi zâten. Chesney sizi seçemezdi, Profesör Ingram, çünkü sizinle senelerden beri münakaşa ederdi. Sizi de seçemezdi, Doktor Chesney, çünkü siz de onunla devamlı olarak münakaşa ederdiniz. Halbuki Harding onun bir dediğini iki etmez, her sözünü büyük bir hürmetle dinlerdi.

«Evet, Harding, Marcus Chesney'e lüzumundan fazla hürmet eder, onun her sözünü itirazsız kabul ederdi. Chesney ise, bu gösteriye büyük bir heyecanla hazırlanmıştı. Herkesin de kendisi gibi heyecanlanmasını istiyordu. Marcus Chesney, gösterinin büyük bir sessizlik içinde geçmesini istiyordu. Halbuki her zaman onun sözünü dinleyen Harding, bu kaideyi bozmuş ve Doktor Nemo içeri girerken, (Hişşt, görünmeyen, adam!) diye fısıldamıştı. Bu birkaç kelime oyunu bozabilir, seyircilerin gülmesine sebep olabilirdi.

«Bir an için, bu kelimelerin de önceden ayarlanmış olabileceğini düşündüm. Zâten sualler arasında da, kimin konuştuğu ve neler söylendiği hakkında bir soru vardı. Elliot bana olanları anlattığı zaman, Harding'in suçlu olduğunu anlamıştım. Fakat genç dostumu hemen heyecandırmak istemedim...»

Doktor Chesney, gözlerini açmış ona bakıyordu.

«Neden heyecanlanacaktı genç dostunuz?» diye sordu.

Doktor Fell, cevap vermeden önce hafifçe öksürdü.

«Şey, bunu sonra açıklarım. Cinayet için o anda bir sebep bulamamış olmama rağmen. Doktor Nemo rolünü Harding'in oynadığını anlamıştım. Şimdi zamana bir göz atalım dostlarım. Işıkların sönmesi ile Chesney'in kapıyı açması arasında geçen yirmi saniyelik karanlıkta Emmet, bahçe kapısından Müzik odasına girip kamerayı Harding'den almış ve Harding de aynı kapıdan dışarı çıkmış olabilirdi. Harding, dışarı çıkar, çıkmaz Doktor Nemo kıyafetini giymiş olacaktı. Bu yer değiştirme işi ancak birkaç saniye sürebilirdi. Halbuki Doktor Nemo sahneye ancak kırk saniye sonra girdi, yâni kıyafet değiştirmesi için hemen, hemen bir dakikalık bir zamanı vardı. Bir dakika içinde neler yapılabileceğini de Profesör Ingram size söyleyebilir.

«Nemo, büroda, Chesney'in yanında otuz saniye kaldıktan sonra dışarı çıktı. Peki Harding'in geri dönüşü nasıl ayarlandı? Bunu düşündüğüm zaman filmi henüz görmemiştım. Elliot bana, Harding'in ifâdesini anlatmıştı. Harding bu ifâdesinde şöyle diyordu; (Bu garip adam dışarı çıkar, çıkmaz başımı kaldırıp baktım, geriledim ve kamerayı durdurdum,) Tabii bütün bunları yapan aslında, Harding rolünü oynayan Emmet idi. Doktor Nemo sahneden çekilir, çekilmez film çekmeyi bırakmıştı. Peki ama, neden? Gösteri henüz bitmemişti ki! Marcus Chesney ölmüş gibi ileri doğru eğilecek, masaya kapanacak, sonra da kalkıp odanın kapısını kapayacaktı. Chesney bunları, iki yardımcısının yer değiştirmesi için yapıyordu, onlara zaman veriyordu.

«Demek ki, Emmet, Nemo'nun çıkışından sonra biraz gerileyip diğer seyircilerin görüş açısından çıkmış, sonra karanlıkta Harding'le buluşmak üzere dışarı çıkmıştı. Marcus Chesney oyunu böyle plânlamıştı. Fakat teorim yanlış değilse, Harding bu plânı kendine göre biraz değiştir misti. Oyunun sonunda Chesney'e, zehirli bir kapsül yutturacaktı ve dediğiniz gibi bu oyunda iki kapsül değil sâdece bir kapsül, Harding'in prussic asitle zehirlediği kapsül vardı.

«Zehirli hapı Chesney'e yutturduktan sonra da, plânın yine değişik olan ikinci kısmına geçecekti. Evet, plâna göre, Nemo dışarı çıkınca, Wilbur Emmet film çekmeyi bırakır ve Müzik Odasının camlı kapısından bahçeye çıkar. Üzerindeki garip kıyafeti birkaç saniyede çıkarmış olan Harding onu beklemektedir. Emmet'i görünce onu, beklemekte olduğu ağacın arkasına çağırır, elinden kamerayı alır, ve zavallının başına elindeki demir çubukla vurur. Sonra da ışıklar yanmadan koşarak Müzik Odasına girer. Bütün bunlar, Profesör Ingram'ın hesapladığı gibi sâdece elli saniye içinde olmuştur.» ,

Profesör Ingram, elindeki zarlarla oynarken kaşlarını çattı ve başını sallayarak ona baktı.

«Peki ama, bunları elli saniyede yaptığını kabul etsek bile, bu adam bunları yapmakla kendini tehlikeye atmıyor muydu? Delice bir cesaret ister bu.»

«Hayır, hiç de zannettiğiniz gibi değil, Profesör. Kendini hiç de tehlikeye atmıyordu.»

«Ama, ya ışıklan zamanından birkaç saniye önce yaksaydık? Ya, Müzik Odasına geldiği zaman içersi aydınlık olsaydı?»

Doktor Fell, yorgun bir ifâdeyle, «Bu arada Chesney'i unutuyorsunuz,» diye devam etti, «Bu adamcağız kendi ölümünü hemen, hemen kendisi hazırladı. Harding'in içeri girerken diğer seyirciler tarafından görülmesi onu gülünç duruma düşürür, her şeyi berbat ederdi. Bildiğiniz gibi, oyun bittikten, yâni Nemo çıktıktan sonra ona zaman kazandırmak için ölmüş numarası yapıp masanın üzerine eğildi, sonra da kalkıp kapıyı kapadı. Bu ölmüş numarası Harding'e zaman kazandırmak içindi. Aslında hazırladığı sualler içinde, bu sahneye âit hiç bir soru yoktu. Öyle zannediyorum ki, Harding Müzik Odasına girince, önceden hazırladıkları bir parola ile, meselâ hafif bir öksürükle Chesney'e haber verdi. O zaman Chesney de yerinden kalkıp kapıyı kapadı. Harding'in, Emmet'i ortadan kaldırmak için yeterli zamanı vardı, Chesney'in, kendisi içeri dönmeden oyunu bitirmeyeceğinden emindi.»

Doktor Chesney, kendini tutamadı. Yumruğunu, önündeki oyun masasına vurarak, «Vay namusuz vay!» diye bağırdı, «Demek her şeyi kendine göre ayarlamıştı bu alacak, ha!»

«Evet.»

Profesör Ingram, sakin bir tavırla, «Devam edin, lütfen,» dedi.

Doktor Fell, bir an düşündükten sonra, onların yüzlerine baktı ve, «Bu sabahki durum buydu işte,» diye devam etti, «Ben, filmi çekenin Emmet olduğunu zannediyor ve görmek için sabırsızlanıyordum. Harding bir kimyagerdi. Prussic asidi istediği zaman temin edebilirdi. İlgililer arasında, lâstik eldivenleri bu kadar kısa zamanda ve başarıyla sâdece o giyip çıkarabilirdi. Böyle bir şeyi daha önce hiç denediniz mi acaba? Bu lâstik eldivenleri giymek, içleri pudralanmış olduğu takdirde oldukça kolaydır, fakat çıkarma tarzını bilmiyorsanız, onu hemen eliniz den çıkarıp atamazsınız. Onları, normal eldivenler gibi parmak uçlarından çekerek çıkarmaya kalkarsanız çok uğraşsınız. Onları çıkarmanın en kolay yolu, bilekten itibaren parmak uçlarına doğru kıvrımdır. Biz de lâstik eldivenleri bu şekilde kıvrılmış olarak bulduk.

«Fakat Harding'in katil olduğunu ben daha filmi görmeden biliyordum. Bunu, Miss Wills'le Komiser Elliot'un, Stevenson'un üst katındaki konuşmalarını dinleyerek öğrendim. Evet, baylar, şunu hiç utanmadan söyleyebilirim ki, bu iki gencin konuşmalarını gizlice, kapıya gerilen beyaz perdenin arkasından dinledim. «O ana kadar, Harding hakkında sâdece Elliot'un anlattıklarını biliyordum. Elliot'un söylediğine göre Harding, Miss Wills'le bu seyahat esnasında tanışmaya kadar Sodbury Cross'un ismini dahi duymamıştı. Fakat genç kızın onunla tanışmasının, bu Akdeniz seyahatinden çok daha önce olduğunu ve Marjorie'nin, uzun zamandan beri Londra'ya gidip onunla buluştuğunu öğrenmiştim. Onların tanışmaları, Misis Terry'nin dükkanındaki zehirlemeden çok daha önceye rastlıyordu aslında. Bana öyle bakmayın, Doktor Chesney, bunu evdeki hizmetçiler dahi biliyorlardı. Bana inanmıyorsanız onlara sorabilirsiniz.

«George Harding'in karakteri hakkında yeteri kadar bilgi edindiğimi zannediyordum. Marjorie'yi çok daha önceden tanıdığını aileden saklamak istediği için onu ayıplamamız doğru olmaz. Bunu pek çok genç yapar aslında. Fakat genç kızın ailesi ile İngiltere dışında tanışabileceğim söylemesi ve böyle bir seyahatin masraflarını karşılamak için Miss Wills'den para alması bence hiç doğru bir hareket değil. Öyle zannediyorum ki, Komiser Elliot bunu öğrendiği andan itibaren Harding'e diş bilemeye başlamıştı. Evet, baylar, Eczacı Mister Stevenson'un üst katında onların konuşmalarını dinlerken her şeyi anlamıştım. Târihteki bütün caniler gözümün önünde geçit yapıyorlardı. Warren Waite'in hayaleti sanki karşımdaki sandalyede oturuyordu. Sanki pencerede Richeson'un manyetik gözleri beni gözlüyordu ve Prichard'ın çıplak kafası bir an gözüküp kaybolmuştu.

«George Harding muhakkak ki mükemmel bir aktördü. Onun Pompeii'de yaptığı rolü düşününce oldukça şaşırdım. Orada hepinizi aldatmış, sizin Sodbury Cross hakkında anlattıklarınızı büyük bir safiyetle dinlemişti. «Öyle zannediyorum ki, onun oradaki hareketlerini şimdi çok daha iyi değerlendirebilirsiniz. Herneyse, şu mahut filmi gördükten sonra her şeyi çok daha iyi anladım.

«Bu filmi hepiniz gördünüz. Eğer bu filmi Harding almış olsaydı, gördüklerimizi onun gözü ile görmüş olacaktık .Bu film, olanları onun anlatış şekline tamamen uygun olarak gösteriyordu. Yâni bizler de, Harding'in görmüş olduklarını görmüştük. Şimdi gösteriyi tekrar hatırlayalım; garip kıyafetli adam, içeri girer, Harding, «Hişşt görünmeyen adam!» diye fısıldar ve bu garip yaratık, dönerek bir an onlara bakar. Halbuki, gördüğümüz filmde, bu adam içeri girer, girmez hemen seyircilere bakıyor. Aslında Harding, çok solda olduğu için, bu adamın içeri girdiğini görmüş olamaz ve o sözleri de söyleyemezdi. Yâni Harding onu, ancak içeri girip masanın yanına geldikten sonra görebilirdi ve o sözleri de o zaman söyleyebilirdi. O halde bu adam içeri girer, girmez Harding onun nasıl bir şey olduğunu nasıl bilmışti?

«Bunun cevâbı gayet basit; aslında o sırada filmi çeken Harding değil, oyundaki ikinci yardımcıydı ve Dr. Nemo'nun nasıl bir şey olduğunu biliyordu. Bu yardımcı, biraz aceleci davranmış ve önceden kararlaştırılmış olan kelimeleri, daha Doktor Nemo'yu görmeden söyleyivermişti.O, (Hişşt, görünmeyen adam!) diye fısıldadığı zaman diğerleri Nemo'yu görmüş, fakat kendisi henüz görmemişti.

«Bugün öğleden sonra az daha, her şeyi söyleyecek ve Harding'in cani olduğunu bildirecektim. Fakat filmde Doktor Nemo'yu görünce birden şaşırdım. Çünkü Nemo, filmde görüldüğü gibi birseksen boyundaydı ve yürüyüşü de aynen Wilbur Emmet'in yürüyüşü idi.

«Dediğim gibi, bu beni çok şaşırttı. Bir müddet kendimi toparlayamadım. Fakat sonradan Miss Wills'in çekmesinde o boş ampul kutusunu bulunca her şeyi anladım. Bu Chesney'in bir başka oyunuydu. Fakat aslında Harding'in durumunu daha da sağlamlaştırıyordu.

«Katilin, filmi saklamamış olması, ortadan kaldırmaması hepimizi düşündürmüştü, biliyorsunuz. Film, orada, herkesin bildiği bir yerde duruyordu. Katil isteseydi onu kolayca alabilir ve yokedebilirdi. Onu birkaç saniye ışığa tutması her şeyi halledebilirdi. Ne kadar deli olursa, olsun, hiç bir canı, cinayetini gösteren bir filmin polis tarafından seyredilmesini arzu etmez. Bu canı filmi hepimizin görmesini istiyordu. Onu âdeta elimize vermişti. Bunun üzerinde biraz daha önce kafa yorsaydım, bu filmin esas cinayetin filmi olmadığını kolayca anlayabilirdim.

«Evet, baylar, bu film aslında Chesney, Harding ve Emmet tarafından aynı gün, yâni gösterinin yapıldığı geceden birkaç saat öncesi, yapılan bir provanın filmiydi ve bu provada da Nemo rolünü Emmet oynamıştı. «Bunu bana foto ampulü anlattı. Lâmba yandığı zaman, Miss Wills buna şaşırmıştı. Onun şaşırmaması garibime gitti. Bir lâmbanın yanması gayet normaldi. Acaba Miss Wills buna neden şaşırmıştı? Evet, şaşırmıştı, çünkü o ampulü o sabah satın almıştı. Bildiği kadarı ile ampul sâdece o gece kullanılmıştı. Ampul o gece ne kadar süre ile kullanılmıştı?

«Bunu meydana çıkarmak gayet kolay. Chesney'in gösterisi takriben geceyarısını beş geçe başlamıştı. Ampul Ozaman yakılmış ve cinayetten sonra polis gelene kadar yâni, geceyarısını yirmibeş geceye kadar yanmış, o zaman, kısa bir müddet daha cinayet sahnesini aydınlatmak gayesi ile yakıldı. Üçüncü defa da, polis fotoğrafçısı ve adlî tabip geldiğinde yakıldı; o zaman do beş dakika kadar yanık kaldı.

«Yâni ampulün yanık kaldığı zamanı toplasak, yarım saati geçmez. Halbuki Stevenson bu ampullerin en az bir saat dayandıklarını söylemişti. Ampul, saatini doldurmadan yandı. Çünkü o gün daha önce de kullanılmıştı. Miss Wills, ampulü satın aldıktan sonra kutusu ile çekmeceye koymuş sonra da Profesör Ingram'ın evine gitmişti. Zâten onun, fotoğrafçılıkla İlgili olmadığını da öğrenmişim.

«Böylece Chesney, Harding ve Emmet'in bu oyunun provasını daha önce yaptıklarını tahmin ettim. Bunu nasıl mı tahmin ettim? Miss Wills evde değildi. Siz Doktor Chesney zâten burada oturuyordunuz, kendi evinizdeydiniz. Profesör Ingram da kendi evinde Miss Wills ile beraberdi.

«Fakat Harding'in burada olduğunu, hizmetçiden öğrendim. Marcus Chesney provayı yaparken Harding'e filmi çektirecek ve gösteriden farklı olan provanın filmi ile, sizleri, oyun bittikten sonra da bir kere daha aldatacaktı. Evet, sizlere sorularını sorup cevapları aldıktan sonra gülecek ve, (Evet, hepiniz cevaplarınızı verdiniz. Şimdi de olanların filmini görelim, kamera yalan söylemez) diyecekti. Fakat kamera aslında yalan söyleyebilirdi; çünkü Doktor Nemo rolünü filmde Emmet oynamıştı ve Chesney'in söylediği sözler de provada değişti. Bunu belki de benim İçin yapmıştı. Çünkü beni buraya davet etmeyi düşünüyordu. Bana da bu filmi gösterecek ve yüzüme karşı, (Seni sevmiyorum, Doktor Fell,) diyerek içinden gülecekti.

«George Harding bu filmleri değiştirmekle bir hatâ işledi. Tabii bu işte aslında iki kamera kullanıldı. Emmet'in kullandığı kamera başka bir kameraydı. Harding bize diğer kamerayı ve diğer filmi verdi. Şimdi size Bostwick'in, diğer kamerayı ve filmi onun odasında bulduğunu da söyleyebilirim. Evet, işte bu hatâ onu idama götürecektir.

«Onun filmi çekerken bu kadar solda durması beni uzun müddet düşündürmüştü; acaba bunu sâdece, bahçeye açılan camlı kapıya yakın olmak için mi yapmıştı? Hayır, bunun başka bir sebebi daha vardı; aslında provanın filmi çekerken, Nemo'nun girdiği kapıyı çekmek istemiyordu. Çünkü bunu yaparsa, öğleden sonra o tarafta olan güneşin ışıkları filmde belli olacaktı. İşte bu yüzden Emmet de geceki gösteride aynı şekilde sol yanda durmuştu, çünkü iki filmin de aynı yerden çekilmiş olması gerekiyordu.»

Doktor Fell, bira dublesini boşalttı ve derin bir nefes aldıktan sonra, «Şimdi George Harding ve Marjorie Wills başına kısaca bakalım.» diye devam etti, «Harding, birkaç ay önce, sırf maddî kazanç temini gayesiyle bir seri cinayet planlamıştı. Sodbury Cross'daki zehirlenmenin kendisi tarafından yapılmadığını ispat edebilecek bir tarzda hazırlanmıştı. Marjorie Wills'le istediği gibi oynayabileceğine ve ona, istediğini yaptırabileceğine inanıyordu. Bunu düşünmesi de gayet normaldi; ona, seyahat masraflarını ödeyecek kadar bağlı olan bir kadın, her istediğini yapmaya hazır demektir. İlerde de kolayca zengin bir kadının kocası olacaktı.

«Marcus Chesney çok zengin bir adamdı. Tek variside Marjorie Wills'di. Fakat Harding, Chesney ölünceye kadar beş kuruş sahibi olamayacağını biliyordu. Chesney de, hareketleri ve sözleriyle bunu ona iyice anlatmıştı. Harding, yeni buluşunu bir an önce tatbik sahasına koymak için can atıyordu. Kendini büyük bir mucit olarak görüyordu, istediğini yapabilmek için Marcus Chesney'in ortadan kalkması gerekiyordu.

«Öyle zannediyorum ki o daha, Marjorie ile tanışır, tanışmaz bunları düşünmeye başlamış ve kafasında bir şeyler kurmuştu. İşte bu plânın neticesi olarak Sodbury Cross'ta zehirlenme vak'ası düzenledi. Kıyafetini değiştirip, makyaj yaparak Misis Terry'in dükkânına girecek, dükkânın durumuna bakacak, çukulata kutularının nerelerde bulunduğunu görecektir, birkaç gün sonra da yine başka bir kıyafetle giderek kutulardan birini değiştirecekti. Striknin'i bilerek kullanmıştı. Çünkü bir araştırma kimyageri striknini hiç kullanmaz. Onu

nereden bulunduğunu şu anda dahi bilmiyorum. Fakat buna şaşmamak lâzım, çünkü polis, George Harding isimli birini tanıyordu bile.»

Başkomiser Crow, «Teşekkür ederim, Doktor,» dedi.

«Chesney'i ortadan kaldırmak için ne gibi bir plân tasarladığını da bilmiyorum. Fakat Chesney'in hazırladığı gösteri onun için mükemmel bir fırsat oldu. Kurbanı da adetâ kendisine yardım ediyordu. Chesney, ondan asla şüphelenmemişti. Harding'i düşündüren bir tek şey vardı; Chesney'i zehirleyerek öldürecekse, âni tesirli ve hemen öldüren bir zehir kullanması gerekiyordu. Bu tip zehir de Ciyanid'lerden biri olabilirdi. Fakat kendisi Potasyum Ciyanid'le çalışmalar yaptığı için cinayetten sonra kendisinden şüphelenebilirlerdi.

«Bugün öğleden sonra size, Harding'in, labatuvarından zehir almadığını söylerken doğru söyledim. Evet, bu korkunç adam, çalıştığı laboratuvarından bir damla bile zehir almadı. Bu zehiri burada imal etti. Eğer dikkât ettiyseniz bu evin civarında, bilhassa alt katta hafif bir acıbadem kokusu duymuşsunuzdur. Prussia asit, şişesinin kapağı sıkıca mantarlansa bile hafif bir koku yayar. Bu kokunun Bellegard gibi bir yerde dikkati çekmemesi normaldir. Böylece Harding, burada Prussic asit imal etti ve bir kısmını da banyo dolabına gizledi. Bunu yapmasının sebebi biraz kimya bilgisi olan her hangi bir kimsenin, Prussic Asit imal edebileceğini ve birinin, şüpheleri onun üzerine atmaya çalıştığını söyleyebilmektir. Açık konuşmak gerekirse, bu hikâyesi ile de önce herkesi ikna etti.»

Başkomiser Crow, «Haklısınız,» dedi, «Bu hikâyeye ben de inandım.»

«Öyle zannediyorum ki, önceleri, şüpheleri Marjorie'nin üzerine atmaya düşünmüyordu. Böyle bir şey çok saçma ve tehlikeli olurdu. Evet, genç kızın parasını istiyordu. Fakat yakalanmasını istiyemezdi. Böylece, hap kutusunu Willbur Emmet'in cebine koyarak şüpheleri onun üzerine atmaya çalıştı. Fakat etraftaki bâzı kişilerin Marjorie'den şüphelendiklerini görünce fikrini değiştirdi. Bu fırsatı kaçırmamaya karar verdi. Çünkü Marjorie'nin, kendisinden soğumaya başladığını sezer gibi olmuştu.

«Belki kızın bu durumunu hepimiz farkettiniz. Son zamanlarda nişanlisına, eskisi gibi hayran gözlerle bakmıyordu. Bir ara intihar etmeyi bile düşündü. Harding de, kendine olan büyük güvenine rağmen onun bu durumunu farketmişti. Bu kadar uğraşıp kendini tehlikeye attıktan sonra Marjorie'yi kaybetmeyi göze alamazdı. Onunla ne kadar çabuk evlenirse o kadar iyi olacaktı.

«Plânını tatbik etmesi için gerekli olan Emmet'in ölümünü, Doktor Chesney'den çaldığı enjeksiyonla gerçekleştirdi. İşini gördükten sonra da enjeksiyonu, mücevher kutusunun gizli gözüne sakladı. Marjorie, olanlardan zâten çılgına dönmüştü ve müthiş korkuyordu. Harding onu öyle bir duruma getirmişti ki, genç kız, her şeye rağmen onun, kendisini koruyacağını zannediyordu. Bu yüzden ondan soğumuş olmasına rağmen, Harding'e yaklaşıyordu. Şu enjeksiyon hikâyesi ile istediği oldu ve genç kız onunla evlendi. Bunu bize kendisi de açıkladı. Sırf idama mahkûm olmamak için evlenmiş olduğunu açıkça söyledi. Öyle zannediyorum ki, Harding ona, polisin araştırma yaptığını, çalıştığı laboratuvara yaptığı ziyaretleri öğrenirlerse onu muhakkak suçlayacaklarını söyledi. Halbuki evli olurlarsa hiç kimse onu, Marjorie aleyhine şahitlik yapmaya zorlayamazdı. Evet, dostlarım, şu korkunç caninin, geyesine ulaşabilmek için hazırladığı bu soğukkanlı plânı...»

Doktor Fell, birden sustu ve suçlu çocuklar gibi şöminedeki ateşe bakmaya başladı. Başkomiser Crow, ona susması için işaret etmiş ve o da diğerleri gibi alevleri seyretmeye başlamıştı. Odada bulunan herkes, ne yapacağını şaşırılmış gibiydi.

Marjorie'nin içeri girmesi hepsini güç durumda bırakmıştı.

Elliot, genç kızın bu kadar solgun olduğunu hiç görmemişti. Yüzünün bembeyaz olmasına rağmen Marjorie'nin gözleri parlıyordu. Elleri en ufak bir titreme görülüyordu.

Onların sustuğunu görünce, «Devam edin, rica ederim,» dedi, «Her şeyi duymak istiyorum. Zâten beş dakikadan beri kapıdan dinliyordum sizi. Devam edin.»

Başkomiser Crow, oturduğu yerden fırlamış ve genç kızın yanına gitmişti. Ne yapacağını bilmez bir tarzda onu oyalamaya, olanları unutturmaya çalışıyordu.

«Şu, pencereyi açalım, ister misiniz? Bir sigara içer misiniz? Veya bir konyak? İstediyiniz bir şey var mı Miss Wills?»

Doktor Chesney, yeğenine doğru uzanarak, «Şu yastığı al, daha rahat edersin,» diye mırıldandı.

Profesör Ingram söze karıştı ve, «Bana öyle geliyor ki, şekerim, biraz uzansan hiç fena olmaz,» dedi.

Genç kız, tatlı bir tebessümle onlara teker, teker baktı.

«O kadar telâşlanmayın canım! Sizin zannettiğiniz kadar zayıf değilim ben. Evet, Doktor Fell, yanılmıyor, söyledikleri doğru. Bütün bunları yaptı o. Hattâ odamdaki kimya kitaplarım bile aldı, ve bana karşı kullandı. O kitapları okuyup, onun mesleği hakkında bir şeyler öğrenmek ve ilgilenmek istiyordum. Fakat onları görünce bana dedi ki, (Şekerim, polis bu kitapları görürse ne der, düşünebiliyor musun?) Sonra, Komiser Elliot'un bildiği şeyi o da biliyordu yâni, Londra'da potasyum ciyonid almak istediğimi öğrenmişti...»

Başkomiser Crow, «Ne?» diye bağırdı.

Genç kız, şaşırılmış gibi onun yüzüne baktı.

«Bilmiyor muydunuz siz yoksa? Ama, Komiser Elliot dedi ki... yâni şey...»

Elliot'un yüzü kıpkırmızı olmuştu. Diğerlerinin kendisine baktıklarını hissediyor, fakat onlara bakamıyordu.

Başkomiser Crow, birden durumu anladı ve, «Herneyse canım,» dedi, «O kadar mühim değil.»

«Bir gün de bana, Marcus Amca'nın öldürülüşü için benden şüphelenebileceklerini söyledi. Dediğine göre, Marcus Amca, Doktor Fell'e bir mektup yazmış ve beni gözden kaçırmamasını bildirmişti...»

Doktor Fell, «Evet,» diye onun sözünü kesti, «Amcan bana böyle bir mektup yazdı ve seni gözden kaçırmamamı söyledi. Fakat bu mektubu, yanlış anlaşılır korkusu ile kimseye göstermedim. Komiser Bostwick bu mektubu görseydi muhakkak benim düşündüğüm gibi düşünmeyecekti. Amcanın bunu neden yaptığını biliyorum; sizi, Doktor Nemo'nun, Wilbur Emmet olduğunu söyleyerek nasıl aldatmak istediye, bunu yazarak da beni yanıltmak istiyordu. Ama Komiser Bostwick...»

Genç kız, «Size bir şey söylemek isterim,» dedi, «Bugün öğleden sonraki yaralanmasında emin olun birden öğrendim ondan. Ama hâlâ merak içindeyim; o yaralama olayı hakikaten bir kaza mıydı?»

Doktor Chesney, «Keşke kaza olsaydı!» diye homurdandı, «Bilseydim, onu orada hakikaten gebertirdim.

Fakat o hakikaten bir kazaydı, yavrum. Size yemin ederim ki, tabancanın içinde bir mermi bulunduğunu biliyordum.»

«Fakat Doktor Fell...»

Doktor Fell, rahatsız olmuş gibi yerinden hafifçe kımlıandı ve, «Özür dilerim,» dedi, «Sizleri şimdiye kadar hiç yanıltmadım, sâdece o anda, orada bunu yapmak zorundaydım. Çünkü etrafımızda bizi dinleyenler vardı. Pamela ve Lena'nın, kapı arkasından bizi dinlediklerinden emindim ve Lena'nın, Harding'den biraz fazlasıyla hoşlandığını anlamıştım. Duyduklarını hemen ona yetiştirebilirdi. Eğer Harding olanın bir kaza olmadığını zannettiğimizi öğrenirse, çok daha emniyette hissedecekti kendisini.»

Marjorie, «Çok şükür Yarabbi!» dedi, «Ben hep seni zannediyordum.»

Doktor Chesney, «Ben mi?» diye şaşkınlıkla sordu..

«Katil demek istiyorum. İlk başında caninin Profesör Ingram olduğunu zannediyordum ama...»

Profesör'ün gözleri açıldı şaşkınlıkla, «Vay canına,, çok şaşırdım!» dedi, «Aslında bu bir iltifat yerine de geçebilir ama ...»

«Oh, böyle zannetmemin sebebi, sizin şu, iz bırakmayan psikolojik cinayetler hakkındaki konuşmalarınızda Profesör. Ama sizin evinize gelip de George'la evlenmem hakkında Konuştuktan sonra onu sevmediğimi anladım. Ne yapacağımı, ne düşüneceğimi şaşırmıştım. Fakat sizin' bu; evlenmeye karşı olduğunuzu görünce şaşkınlığım daha da artmıştı. Fakat haklıdınız, evet çok haklıdınız. Beni psikolojik bir teste tâbi tutmuş ve George gibi birisi ile mesut olamayacağımı söylemişsiniz.»

Doktor Fell, «Vay canına!» dedi, «Demek onu teste tâbi tuttunuz ve Harding'le evlenemeyeceğini söylediniz; ha? Peki ama, bu kızın evleneceği adam nasıl bir şey olmalı sizce. Profesör?»

Marjorie'nin yüzü kıpkırmızı oldu.

«Ömrünün sonuna kadar hiç bir erkek görmek istemiyorum bana sorarsanız.»

Profesör Ingram, hafif bir tebessümle, «Tabii bu oda: da bulunanlar hâriç,» dedi, «Senin anormal bir hayat yaşamana hiç birimiz razı olamayız, bunu biliyorsun. Bana öyle geliyor ki, düzgün bir cemiyette, bu tip ruhi bunalımların tedavisi için, kaza geçirip de yaralanmadan kurtulmuş olan pilotlara tatbik edilen usulü tatbik etmek en iyi çâredir. Evet, bir kaza geçirip de yarasız kurtulan bir pilotu, morali bozulmasın diye hemen uçururlar, Senin evlenebileceğin erkek tipine gelince, biraz düşününce...»

Başkomiser Crow, «Bunda düşünülecek bir şey yok canım!» diye söze karıştı, «Onun evleneceği bir polis olmalıdır. Evet, beyler, şimdi şu işi bitirmek üzereyiz. Fakat artık benden hiç bir yardım beklemeyin ve kendiniz bitirin lütfen. Zâten bu işle lüzumundan fazla vakit kaybettim. Yâni, demek istiyorum ki...»

Carter Dickson (JD Carr) - Yeşil Kapsül